

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HEGYESIENNY HETEKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kistfaludy-n. 8. Telefon 162 ss.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 ss.

„Hírek egy letenben, hírek egy bazában
Hírek egy leteni örök igazságban,
Hírek Magyarországi feltámadásában Amcu.”

A kormányzó mondotta.

A nagy emberek ritkán szólnak, de amiket mondanak, azok súlyosak. Államférfiak, költők, bölcs emberek, kormányzók, királyok nagy embertömegeket képviselnek. Érzelmek, gondolataik és cselekedeteik nagy tömegekre, nemzetekre, néha az egész emberiségre vonatkoznak. Szóbeli megnyilatkozásaikban bölcsesség, igazság, törvény van. Szavuk tehát parancs. Nem egyéni parancs ez, ami politikailag és társadalmilag erőszakosság volna, hanem tömegparancs, amely erkölcsös s így örök törvény.

A vezetők és kormányzók örök törvényeket kordanak szivükben és szájukon népeiknek a boldogulására. A költő ezt az elvet mikor csak önmagára alkalmazza így fejezi ki: Az én szívem milliók helyett tud érezni, szenvedni fájni.

Milliók érdekében milliókhoz szólott a napokban Horthy Miklós kormányzó úr is, amikor Gyöngyösön és Egerben jártában azt mondotta többek között, hogy: „Maža hazával szemben kötelességünk a türelem, a kitartás és a munka.”

Nemzetfentartó szók ezek a szavak. Türelmünk kell és mindenekelőtt és mindenekelőtt dolgoznunk kell — s a türelemben és a munkában legyünk kitartók.

Ezt mondotta a kormányzó ur. De minthogy a kormányzó mondotta: nagy erkölcsi törvény: parancsolat. Parancsolat a nemzet érdekében s nemcsak az ő személyének az érdekében.

Csak gondolkozzék mindenki a munkáról. Mindenki rájön önmaga is arra, amire kell, de amit megmond maga a kormányzó ur is. Azt mondja, hogy a mi helyzetünk kedvezőbb, mert *erőnk az ősmagyar anyaföld, amely megtermi, amire szükségünk van „Nem szabad tehát megengednünk, hogy munkánélkül maradjanak és inséget szenvedjenek azok, akik dolgozni akarnak.”*

Mit jelentenek ezek a súlyos mondatok? Azt jelentik, hogy Magyarország gazdag ország. Aki dolgozik, az nem lát inséget. S ha mégis inséget látnak az emberek, ennek az az oka, hogy nem dolgoznak mindnyájan, vagy nem dolgoznak annyit, amennyi szükséges.

Talán igen nagy állítás ez éntőlem? Nem A részletekbe itt nem mehetek bele ennek a bebizonyításába: de általánosságban megemlítem bizonyításul azt az általános szellemet, ami már régóta kísérti nemcsak ezt a magyar közéletet, de mindenütt az embereket. Régóta kezd hatalmaskodni az embereken az az önzés, hogy minél kevesebbet adjon s

minél többet kapjon, minél kevesebbet dolgozzék s annál többet egyék. — Ez az egoizmus a legfőbb vallása a vörösnök. De ez pusztítást és pusztulást jelent szemben a teremtéssel.

Volt idő, mikor ez megfordítva volt, a zsarnokság és rabszolgaság világában. Az is igazságtalan és erkölcstelen volt. A nyomorultak akkor sokat dolgoztak és keveset ettek. Most abból a tulságból a másik tulságba esünk: az elkenyezettetés tulságába. Sokat akarunk enni és keveset akarunk dolgozni. Ez is erkölcstelen és igazságtalan.

Közből van az igazság.

Aki nem dolgozik, ne egyék. De aki enni akar, az dolgozzék is. S legyen igazságos mérlege ennek a két súlynak.

A kormányzó úr mondotta, hogy igazságosan kell mérlegelni ezt a két súlyt, mikor azt mondotta, hogy senki se maradjon munka nélkül és senki se maradjon jutalom nélkül. Akkor nincs inség.

Tehát mindenki *dolgozzék*. S ebben benne van az a parancs is, hogy senkise éhezzen.

A kormányzó mondotta

B.

A szomszédai és a gőzfürdőről.

Írta: Tivolt János.

Szegény ember vízzel főz. Valaha Varasd-Tuplicán kerestem számomra gyógyulást. De az az idő elmúlt, talán rámnézve vissza sem tér. Most tehát néhány even át csilitgattam reumámat, hogy csak türelem, nem lesz, nem lehet ez mindig így, mert jönni fog, mert jönni kell ismét egy jobb kornak, amikor a szegény ember is ismét gyógyíthatja beteg lábát és beteg lelkét. Az ízületi reuma azonban nem hagyja magát évtizedekig bolonddá tartani és az idén, azaz az elmúlt télen már erősen fészkelődött és türelmetlenkedett, hogy így, meg úgy, ő nem magyar ember, aki itéletnapig megél a biztatásból és erősen meg-rángatta vénhedt csontaimat. És így elhatároztam, hogy ha ló nincs, a számár is jó. Becsapom a reumámat és elmegyek néhány gőzfürdőre Nagykanizsára. Ott van egy szegény öreg nővérem, kovártélyom, kosztom kijár ingyen (Zárjelközt legyen mondva, ennek dacára négy gőzfürdőzés többbe került, mint valaha kétszer négyheti Varasd-Tuplicai fürdőzés, utazás, ellátással együtt. Na jó . . . Több éve nem utaztam; amikor itt megváltottam másodosztályu jegyemet Szentivánra 18 koronáért, majdhogy elájultam. Tán hosszú álma után Ripp sem bámult akkorát, mint én. Tizennyolc aranyparitásos korona! (Mert nekem ilyesmire csak a régi szerzeményű aranyparitásos pénzből kerül!) Ilyen kis utért! És mégis mennyien utaznak! Persze, bizonyára nem aranyparitásos pénzen! Azóta főiskolás szegény fiam Budapestre III. oszt. 640 korona aranyparitásost

fizetett! No szépen vagyunk! Az ocsárolt Jugoszláviába különbség nélkül, minden közép és főiskolás kedvezményes áron utazik! Szentivánon aztán szinte szepegve álltam a vasúti pénztár elé, nem mertem kevesebb pénzt elővenni 150 koronánál. Istenem, ha ez is kevés lesz!? Kérek egy harmadosztályu jegyet Kanizsára! Tessék? Csak 64 korona? Kérem, tessék. Szinte megkönnyebbültem. Megjegyzem nyájas olvasóm, ez még az újabb százperentes emelés előtt történt ám.

Kanizsán megváltom a gőzfürdő jegyemet, 80 korona. Rettenetes; csak később jöttem rá, hogy nem is olyan rettenetes, amikor minden piszkos fürdőben 60-70 korona a fürdés ára. Tehát nyolcvan; harminc a masszázs, harminc a borraivaló, az 140 korona. Tyukszemem, bütykeim rendben vannak. Mert különben a régi szokástól eltérően, ott, a pihenő szobában bizonyára jó drágán végezték volna a pihenők mulatságára, ezt az éppenséggel nem étvágygerjesztő bőrműveletet. A fürdő azonban meglepő és előnyös átalakításon, festésen, renoválásán esett át, tulajdonosának, az egykori Novák kisczardapárti államtitkár méltóságos urnak bőkezűségéből! Ez a derék uriember ugyanis, megvette a gőzfürdőt három és fél millióért; renováltatta két és fél millióért; fürdő igazgatói állást adott egy derék, helyzetébe magát beleélni tudó, közismert, nyugalmazott 52 éves ezredesnek. Mindenhol kaszárnyai rend, tisztaság, előzékenység, de azért teremtuccse az a véleményem, hogy erősen belebuknék a kisczardapárti derék, vállalkozó szellemű magyar, ha ott valahol Kanizsa mellett, nem volna egy csekély, nyolcszáz holdas nagybirtoka is . . . A nép háládatlan. Ha nincs gőzfürdő, kritizál, sapajog; ha meg van, nem pártolja kellőképpen. Pedig eltekintve, hogy p. o. én az ilyen nem tulnagy, nem csillogó, hanem szép, otthonias, tiszta, mindegy nyújtó gőzfürdőt többre becsülöm a szédülést okozó, budapesti fürdő kolosszusoknál, ennek még „előnye”, hogy rendkívül derék emberek is állanak az élen. Én ugyanis annak rendje-módja szerint lefürödtem a 80 koronát, majd lehevtem a pihenő szoba egyik sarok nyugágyára. Onnan épen kilátni a kabin folyosóra. Ott láttam egy délceg, szürkeruhás urat, egy magas, erős fekete másik urat és egy-kisebb termetű urat járkálni. Egyszerre csak felém jön a sudár szürkeruhás — csak — közlelő ismertem meg megvénült szememmel, — hogy Dr. Thassy Gábor m. főorvos volt, kezét ad a kérdéssel: Na Tivolt ur, megfürdött? Jólesett? Igen, meg; hát főorvos ur? Már majdnem a számon volt: Megfürdöttem, de nagyon drága volt! Amikor hozzám lép Novák is, az ezredes is és bemutakoznak. Bizonyára azt hitték, fene nagy ur feketik ott a lepedő alatt, mikor még a főorvos ur is lekezel vele! Később tudtam meg, hogy az volt a közegészségi szemle. Az ezredes urral aztán a hallban többször igen érdekesen elbeszélgettünk a nyugati harcokról. Tőle hallottam először, hogy a nyugati harctéren — Verdun alatt — nemcsak tűzörségünk, hanem gyalogságunk is volt. Ő alatta p. o. a

pozsonyi ezféd harcolt s majd bomlott szét. De ez más lapra tartozik.

Azonban idetartozik a gőzfürdőről való elmékedéscm. És annak leszögezése, hogy miért és mikép hiúsult meg a zalaegerszegi gőzfürdő ügye? Amikor husz éve visszakerültem ide szülővárosomba, talán én voltam az első, aki szerény tehetségem szerint a gőzfürdő ügyet szóvá tettem. Arra szóval is és a Magyar Paizs hasábjain annak propagandát igyekeztem csinálni. Várhidly akkori polgármester ismeretlenül nyílt utcán köszönte és dicsérte meg ekörül kifejtett agilitásomat. S kért, hogy csak üssem a vasat tovább, ő mindenben a kezünkre fog járni. Merthát, t. újabb generáció, nem elég ám csak azt mondani, de jó volna, ha gőzfürdők volna . . . Hiszen előhoztunk minden argumentumot, a közegészséget, annak a köztisztaságra, a tisztálkodás megszokására irányuló hatását! Annak szociális értékét; mert a gazdag ember elmehet akár Pöstyénbe is, de a szegény dolgozó ember megelégszik, ha néhány gőzfürdővel enyhitheti szenvedéseit! Tehát úgy állítottuk be, hogy a módosabbnak, a vagyonos osztálynak, a vidéki földbirtokosoknak, papok, jegyzőknek nemcsak egyéni érdekük és kényelmük, de szociális kötelességük ezt az eszmét, egy gőzfürdőnek részvénytársasági alapon való létesítését, fölkarolni és részvény jegyzésekkel támogatni.

Agitációnk hatása alatt el is határozta a város közgyűlése, hogy a város a villanygyárnál ingyen telket ad és hogy tetemes részvényjegyzést eszközöl.

Ki is küldött egy bizottságot, Udvardy Ignác elnöklete alatt. Ennek a bizottságnak tagja voltam én is és úgy emlékszem, Stettka nevű városi mérnök is. Nehányszor össze is jöttünk tárgyalásra. S míg városunk disze Udvardy Ignác, valamint az én csekélységem, már természetünkénél fogva is, az egyszerűbb, az olcsóbbnak valánk hivei, Stettka egy olyan nagyszabású, fényes, költséges tervezetet készített s ahhoz annyira kötötte magát, hogy mi szinte megijedtünk, elkedvetlenedtünk az akkor több százezer koronás költségvetés láttára. És így, aki sokat markol, keveset fog: ellanyhult az érdeklődés s elnökünk ebben az ügyben többé össze sem hívott bennünket! Pedig ha Nagykanizsának az a kis, egyszerű gőzfürdő jó volt ötven évig, akkor nekünk is jó lett volna. Azóta mi megvénültünk s újabb, tetterősebb generáció nőtt föl és kér munkakört a közéletben; tehát rajta ifjuság, csináljátok meg, ami nekünk nem sikerült! Ma sok ember van, aki szinte pukkad a pénzéből, a jólétől. Áldozatok a közjóért: háláljátok meg ezt a sok nagy konjunkturális vagyont a szegény, dolgozó néppel szemben! Meglássátok az ilyen nemes, szociális cselekedet jól fog kamatozni! Gondoljátok meg, hogy szociális tevékenység és nemzetközi szociálistus közt nagy különbség van! Keressétek meg, találjátok meg humánus szíveteket, s gondoljátok meg, ha ti szerettek buffettek enni, másnak is jól esnek egy kis kenyér! Ha ti elmehettek drága kenes fürdőbe, a szegényebbnak is jól esnek egy kis gőzfürdő!

(Folyt. köv.)

Konstantin görög király lemondása a sajtóban.

Róma, szept. 30. Konstantin lemondását a sajtó nagy aggodalommal tárgyalja. Általában a keleti helyzet veszedelmét látják ebből az esetből, mert a nacionalisták jelenleg nem számolnak Thrácia átengedésével.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Ujabb hírek a török eseményekről.

Budapest, szept. 30. Diplomáciai körökben néhány nappal ezelőtt a török—görög háborúval kapcsolatban a helyzetet úgy itélték meg, hogy az események időpontjukat már túlhaladták. Törökország már elérte célját, amennyiben Thráciát és Drinápolyt vissza fogja kapni és a még elkövetkezendő tárgyalások tulajdonképpen csak az egész kérdés komplexum mellékesebb körülményeinek és kísérő jelenségeinek megoldására fognak irányulni. A legutolsó 3 napon azonban oly momentumok is lemerültek, a melyekből kifolyólag új komplikációk keletkezhetnek. A legutóbbi athéni jelentés szerint a nemzeti védelem ügyét Venizelos vette kezébe és a király ellen felázadt a hadsereg. Venizelos vezetése alatt hajlandó állítólag hajlandó Thrácia védelmére. Sürgönyök érkeznek arról, hogy Thrácia megmentésére felállítandó hadsereg megszervezése folyamatban van és hogy azon mozgalom célja, amely a királyt lemondásra kényszerítette, a tulajdonképpen hatalmat kezébe tette le. Célja a görög nemzeti védelem megszervezése és az országot ért katasztrófa jóvátétele, de pártszíneze nincs és nem is irányul a royalisták ellen. Ezzel szemben olyan jelentések is érkeztek, hogy a royalisták és a venizelisták összetűzése elkerülhetetlen. Amennyiben az utolsó órákban megszervezendő nemzeti védelem Thráciában sikeres lenne, ez esetben a görög—török háború átplántálnák európai Törökországba is és ennek előre nem látható következményei lennének a Balkánon. A mai helyzet sikeres megoldása csak úgy képzelhető el, hogy Törökország Thráciára és Drinápolyra vonatkozó igényei további harc nélkül kielégültek.

A csonka vármegyéket egybe olvasszák.

Budapest, szept. 30. A csonka vármegyék kérdésének megoldására vonatkozó munkálatok a belügyminiszterumban előre haladott stádiumban vannak. A csonka törvényhatóságok már tradicionális szempontból sem törölletnek el, csak összevonatnak és az új összevont alapon régi nevükön szerepelnek. Így pl. ha Csonka-Bereg és Csonka-Szatmármegye egyesítetik, ez Beregszatmármegye név alatt fog történni. Állítólag mint új törvényhatóság fog a jövőben szerepelni Budapest környéke is.

Feloszlanak az antánt-bizottságok.

Budapest, szept. 30. A Nemzeti Újság, amely tegnapi híréül adta, hogy a Budapestre rendelt antánt-bizottságok október 15-én feloszlanak és elhagyják Magyarországot, a hivatalos cáfolat ellenére is fenntartja ezt az állítását, avval a megokolással, hogy az újabb távirat, amely a bizottságok feloszlását elrendelte, nem válaszképpen érkezett a magyar kormány ismeretes jegyzékére, hanem attól teljesen függetlenül, a nagykövetségi tanácsnak határozataképpen érkezett Budapestre.

A bajor király nyilatkozik Ausztriának Bajorországhoz való csatlakozásáról.

Bécs, szept. 30. Mint az egyik itteni estilap beavatott forrásból érteül, a bajor király olyan értelemben nyilatkozott, hogy minden olyan mozgalomtól, mely Ausztriának Bajorországhoz való csatlakozását célozza, teljesen távol áll. Tudni sem akar erről, hogy akár a mortani Ausztria maga egészében, akár pedig Salzburg és Tirol egyedül is csatlakozzék Bajorországhoz.

Hetenként.

Szomorú hírek ütnek meg a fülünket hetenként. Legújabbban itt a közelünkben az történt, hogy a Kanizsán megjelenő Zala és Szegeden a Szegedi Napló megszűnt.

Máskor egy-egy ilyen eset, elég haj volt ugyan, de mégis csak családi baj volt. Most országos, mert országos bajnak a jele.

A Zalát, szomszéd lap lévén, szemben nem dicsérhetem, de azt nyíltan megmondhatom, hogy igen élénken szerkesztették; a Szegedi Naplónál már nyíltabban ellehet mondani, hogy kitűnő lap volt 48 esztendőn keresztül, erős magyar ellenzői, komoly emberek írták. A Zalának pedig 51 év van a háta mögött.

Most mindkét lap megszűnt. Megszűnt az Index miatt, vagy Indexben. Mi a ménkö az az index? Sokan nem tudják. Én sem tudom. Mert most nyomorúságos életünknek minden hajszálát idegen szóval nevezik. Hogyan magyarázzam én meg az indexet, ha magam sem értem? Valami rovatos könyvet jelent. De itt egyebet.

Pl. a krumpli 200-szorta drágább, mint régen; a disznósir 600-szorta, a varrocérna 1000-szerte, a repcebaj 1500-szorta. (Ezek nem biztos adatok, csak példák az algebra.) A közép út itt 850. Vagyis, hogy a portékák átlagosan 850-szerte drágábbak, mint régen. Ez az index. Most tehát, aki nem tud eligazodni az áruportékájával, árusítsa 850-szerte drágábban. Ha lesz, aki megveszi. Némelyik portéka megmarad, mert ilyen indexáron nem veszik meg. Ez az árusító megbukik. A másik árut megveszik, de az árusító ezzel bukik meg.

A Szegedi Napló és a Zala ebben az Indexben estek el. S az indexet — mondják — a Pester Lloyd találta ki. Akárki találta ki, de kár ezért a két lapért és kár mindenik fáklyáért, amelyik kialszik, holott tömegeknek a számára világításul volt rendelve.

Ennek a két lapnak a sorsa is, úgy mint sok egyébnek még, az országnak a sorsa.

A rész bajokat s az egész bajt is ezer meg ezer orvossággal akarják gyógyítani.

Gyermekes játékszerek ezek, nem orvos szerek.

Egyetlen egy orvosság kellene ide, csak ez a szó: Akarom. S egyetlen egy orvos, akinek a címe, minthogy mindent idegen nyelven mondunk, lenne: Diktator. S ez csinálna indexet a munkaadó és munkás között, a munka és a kenyér között, az áru és az ár között. Ez az úr csinálha indexet s nem a Pester Lloyd, sem nem az Árvizsgáló Bizottság, sem nem a repülő bíróság. Csakis a diktator, természetesen az Aristidész és Mátyás Király-féle diktator. De hol van az?

Borbély György.

HIREK.

Naptár.

Vasárnap; október 1. Rózsafüzér.

Hétfő, október 2. Órangyal.

Kedd, október 3. Kandid.

— Dr. Székely László tegnapi óta szombat-helyi lakos. A zalaegerszegi áll. főgimnáziumnak nagyműveltségű fiatal tanárát székvárosába hívta gróf Mikes püspök, az egyházmegyei papnövendékeknek a nevelésére. Kiváló embert kiváló helyre kell tenni. Őnzök volnánk, ha sajnálnók a távozását, saját magának és a közügynek is javára való fokozatos előléptetését. A fiatal tudóst és nemesszívű barátunkat melegen üdvözljük új otthonában. Helyébe Murányi főtisztelendő ur jött gimnáziumi hit-tanárnak.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Urhegyi Jenő balatonfüredi polgári iskolai tanárt a VIII. fizetési osztályba, dr. Pólyáné Kocsis Olga zalaegerszegi, Planderne Zimits Anna nagykanizsai, Daday Dezső tapolcai és Ország Kálmán balatonfüredi polgári iskolai tanárokat pedig a X. fizetési osztályba rendes tanárokká nevezte ki.

— Nyugdíjazás. Fazekas Lajos zalaegerszegi áll. elemi iskolai tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyugdíjazta és neki a népnevelés terén eltöltött hosszú és eredményes munkájáért elismerését nyilvánította.

— Az Aranykönyvbe legújabbán ifj. Fülöp József és Dervarits István írták be nevüket 1000-1000 koronával. Jó volna, ha egy nap sem telnék el üresen, jótékonykodás nélkül. Volt egy jeles ember, aki azt szokta mondani, hogy amelyik napon nem tett valami jót valakivel, az a nap kárba veszett s ő maga nyugtalanul alig tudott aludni. Mindazok, akik e nagy jó emberhez akarnak hasonlítani, mindennap tegyenek valami jót s mikor már elapad a jó cselekedeteknek a tárgya, akkor forduljanak az Aranykönyvhöz. Csány László szelleméhez, írják be nevüket a könyvbe és nyugodt alvásuk lesz s nem fogják aggodalmasan mondani, hogy: „Ezt a napot elvesztettem.”

— A hősök és vértanúk emlékére rendezendő emlékünnepelemek a műsorát megállapította a bizottság. A műsor tíz pontból áll, s igen érdekesnek ígérkezik. A *holtak honából* című lázadó (irredenta) jelenések közül négy jelenést szintén előadnak a szereplők, Megjelenik gróf Bethlen Gergely hadvezér, E. Kovács Gyula színművész, Böllni Farkas Sándor tudós és Zrínyi Ilona. Utóbbit Fatér Endréné képviseli. A jelenések elé Marton Boldizsár tanár írt megkapó vonásokkal Előhangot, melyet Frater Blanka kisasszony fog elszavalni.

Az emlékünnepelem a Csányi László szellemének és emlékének szól s okt. 9-én este 8 órakor lesz a mozi helyiségében önkénytelen adakozó belépővel.

— Apáthy Istvánhalála, vagyis az oláh kínzás áldozata. Hosszas és súlyos betegség után váltotta meg a halál szenvedéseitől Apáthy Istvánt, a mai magyar zoológus-generáció legkimagaslóbb tagját. Apáthy szívujja az oláh fogságban fordult súlyosra. Amikor a külföldi tudóstársaságok közbenjárására végre kiszabadult, Nápolyba ment, ahol a Stazione-zoologia-n folytatta kedvenc tanulmányait. Betegségéhez ott még a spanyol-influenza is társult s már akkor halálhíre érkezett. Azóta állapota egyre súlyosbodott. Apáthy nevét közköztetes nagy munkája tette először ismertté a kontinens határára is. Idegészleltani értekezései teljesen átalakították az idegek szervezésére vonatkozó fölfogásunkat. A mikrotechnikának Apáthynál nem volt eddig nagyobb mestere. Módszereit világszerte használják, neve minden kézikönyvben ott hirdeti a magyar tudomány dicsőségét. Kolozsvárt olyan intézetet alapított, amelynek a kontinensen nem volt párja. Laboratóriumai-ban állandóan nemzetközi tudóstársaság dolgozott. Onnan vitték szét a világ minden tájéka felé Apáthy legfrissebb fölfedezéseit. Állapotát hátrányosan befolyásolta, hogy ettől a pompásan felszerelt intézettől meg kellett válnia. Halálát a tudományos világ egyetemein kívül felesége gyászolja, aki vándorútjain, fogságában és kutatásaiban hűséges társa volt.

— Új tanítói állás. Karmacs község iskolájában harmadik tanítói állást szerveztek. A község egyúttal pályázatot hirdet az új tanítói állásra.

— Az evag. egyházköztség október hó 1-én, vasárnap 11 órakor a templomban közgyűlést tart.

— A díjok, a túlóra meg a tojás. A törvényszéki, pénzügyigazgatósági és más hivataloknál alkalmazásban levő díjokok egy túlóráért 18 korona díjazásban részesülnek. A túlórázás naponta 4 óráig tart; ezalatt tehát a díjok 52 koronát keres, melyért még két tojást sem kaphat! Így kerülnek egymás mellé a háborút követő negyedik békeévben ezek az egymástól távolos fogalmak, a mai lehetetlen helyzet illusztrálására.

— A tanítószag figyelmebe. Az iskolán kívül levő ifjúság testneveléséről szóló törvénycikk végrehajtása céljából a vármegye alispánja felhívja a körjegyzőket, hogy a 12-21 életévük között levő iskolán kívüli ifjúságot írják össze. Minthogy a községi és körjegyzők ezen munkálatokat másirányú nagyfokú elfoglaltságuk miatt alig végezhetik a vármegyei kir. tanfelügyelőség felhívja ezúton a tanítószagot arra, hogy az összeírásban a körjegyzőknek segítkezzenek.

— Sztrájkoltak a szabósegédek. A zalaegerszegi magyarszabók segédei tegnap sztrájkba léptek, mivel a mesterek a kért 80%-os béremelést nem akarták megadni. Mára azonban megegyezés jött létre a sztrájkolók és a munkaadók között, melynek értelmében a munkások a múlt havi 100%-os béremeléshez még a mostani 80%-ot is megkapják.

— A tanítószag a vármegyei inség-akcióban. Horthy Miklós Kormányzó Úr Ö Főnáltóságának kezdeményezésével Zalavármegye törvényhatósági bizottsága megindította a vármegyei inség-akciót, melyre vonatkozó részletes rendelet a „Zalavármegyei Hivatalos Lap” f. évi szept. 23-iki 43. számában tétellett közzé. Tekintettel arra, hogy a községi jegyzői kar a földadó kivételének és az azzal kapcsolatos más munkálatoknak végzése mellett ezen inség-akciót lebonyolítani eredményesen nem volna képes; így tehát ezen szociális és hazafias akció sikere kizárólag a tanítói kar közreműködésének mérvétől függ. A vármegye kir. tanfelügyelősége ezúton hívja föl a tanítószag figyelmét az ezen emberbaráti érzésből eredő nemes akcióban való önzetlen részvételre és az akció hathatós támogatására. (H. Á.)

— Értesítés! A „Zalaegerszegi Teke Egyesület” tagjait és a kiküldött meghívókon címzetteket értesítjük, hogy az október 1-i szüreti mulatságunkhoz megállapított belépti díjak a következők: Személyjegy 40 K, Családjegy (három személyre) 100 K, Tekejegy 20 K. A teke verseny már délelőlt 10 órakor megkezdődik a Rosenkranz-kertben. A *Vizalmi Bizottság*.

— Tárgyalásra kerülnek a vagyon- és jövedelemadó felebbezések. Zalaegerszegen a jövő hét folyamán kezdődnek meg a vagyon- és jövedelemadó-felzólalási bizottság tárgyalásai. Tárgyalásra kerülnek a zalaegerszegi adóhivatal területbe tartozó adózóknak a vagyon és jövedelemadót illető felebbezések.

— A pénzügyminiszter rendelete szerint nov. 5-én már a miniszteriumban kell lenni a zalaegerszegi vagyon és jövedelemadó összeállításának, holott köztudomású, hogy Zalaegerszegen még az összeírásba sem kezdettek bele.

— Új rekord kormányozható léghajóval. Római jelentés szerint most tette meg első próbarepülését egy újonnan épített 50 méter hosszú és 250 lóerejű kormányozható léghajó. A léghajó 85 kilométer óránkénti átlagos sebességet ért el és valamennyi eddig kipróbált léghajó között a legjobban sikerültnek látszik.

— Jogrend Szerbiában. Dél-Szerbiában egy banda megtámadott egy személyvonatot, hat katonát és egy csendőrt megölt, az utasokat pedig kirabolta.

— A postacsomagok kézbesítési díja. Szeptember hó 25-től a postacsomagok házhoz kézbesítésének díja a következő: Értékdoboz és egy kg-nál nem súlyosabb csomag után 15 K; 1-10 kg-os csomag után 33 K; 10-20 kg-os csomag után 55 K; 20 kg-on felül 70 korona.

— A magyar-osztrák válogatott mérkőzés jövedelme. A magyar-osztrák ötvenedik válogatott mérkőzés iránt igen nagy érdeklődést tanúsított a bécsi sportközönség. Mintegy 110 000 néző jelent meg a mérkőzésen, s a bevétel 125 millió koronát tett ki.

GAZDASÁG.

Csávázzunk a gabonafüszög ellen.

Sok ezer koronára megy az egyes gazdáknál a károsodás, amelyet a gabonafüszög okoz. Az egyes gazdák sok ezer koronával, hazánk közgazdasága pedig sok milliárd koronával károsodik, amit kevés fáradsággal elkerülhetnénk. Pedig úgy a tudományos kutatás, mint a gyakorlati élet bebizonyította, hogy a csávázással elkerülhetjük a gabonafüszög nagy ellenességét: az üszkösödést.

A folyó évi statisztikai kimutatás szerint a csonka ország búzával bevetett területe 2.007.378 kat. holdat tett ki. Ezen terület holdanként 620 mm. átlagtermelés mellett 12.445.743 q. búzatermést hozott. Ha most kat. holdanként csak 5% üszkösödést számítunk (pedig igen sok gazdaságban a 15-30%-ot is meghaladja) úgy az esetben is kat. holdanként 0.34 mm. termés-csökkenés mellett a 2.007.378 kat. holdon már 622.287 q. a termés-csökkenés. A mai 10.000 koronás buzaár mellett több mint 6 milliárd korona az országnak az üszkösödésből származó károsodása csak a búzából. Ezen számszerű adat alapján minden előrelátó és józan gondolkodású gazdának feltétlen be kell látnia a csávázásnak igen nagy fontosságú jelentőségét s remélhetőleg ép úgy fog ezen kicsinységével is jelentéktelennek látszó, de annál veszedelmesebb ellenség ellen egységesen fellépve védekezni, mintha azt egy ellenséges szándéku ország támadásával szemben tennie. Egyszer már mi is tanulhatnánk a más kárából.

A szakkérdésekben a Magyar királyi Növényélet és Körtani Állomás Budapest. II. Debrőy ut 17, a növényvédekező szerk. beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a magy. kir. Földművelésügyi Miniszterium Gyógy- és Ipari Növényforgalmi Irodája növényvédekező osztálya (Budapest IX. Lónyai utca 7) ad meg minden felvilágosítást.

Uak tükröüvegeket
legmagasabb áron veszek
Grünwald Ernő
épületüveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.

1-6

Ügyes munkásleányt
vagy kifutó fiut keres
KAKAS AGOSTON könyvnyomdája.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 30.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	78
London	11125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	170	Bécs	3:10
Milano	105	Zágráb	7:80
Páris	190	Varsó	0:31

Zürichben:

Szept. 28	Szept. 30
-----------	-----------

a magyar korona	— — —	0 21	0 21 1/2
az osztrák korona	— — —	0 07	0 0 3/4
az osztr. bélyegz. bankjegy	— — —	0 08 3/4	0 0 7/8

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Szept. 28 kor.	Szept. 30. fill.
Napoleon	9410	9400
Font	11200	11125
Dollár	2500	2500
Francia frank	190	1 90
Lengyel márka	— 30	— 31
Márka	1 90	1 70
Lira	105	105
Leu	16	—
Cseh korona	80	78
Díjar	31 20	31 20
Sváci frank	470	470
Osztrák kor.	— 3:10	— 3:10

Terményjelentés.

	Szept. 28. Kor.	Szept. 30. Kor.
Búza	10250	10850
Rozs	7250	7400
Árpa	6900	6850
Zab	6600	6450
Tengeri	9000	9100
Korpa	5000	5150
Repce	16500	16500
Köles	—	—

Zalaegerszeg r. t. város tanácsától.

7203/1922.

1-2

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város a tulajdonát képező 4000 fm. kisvasuti vágány és a szeszyárban üzemen kívül helyezett lokomobil értékesíteni akarja. Ajánlatok f. évi október hó 21-ig adandók be. Az írásbeli ajánlatok felbontása előtt szóbeli árverés tartatik. Részletes feltételek a polgármesteri hivatalban nyerhetők.

Kikiáltási ár a vágányokra 6.000.000 korona, — a lokomobilra 250.000 korona.

Zalaegerszegen, 1922 szept. 27-én.

Fülöp József s. k. h. polgármester.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszertársulatnál **Hir. udvari HANGSZERGYÁR**

S T E R N B E R G

Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számú sajtó palotájában

Írja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjlanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Invitandó hangszert küldje postán gyárunkba, jutányosan ujjalakítjuk. Gramofonulajdásonoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 61-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAÉGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ. 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Gyümölcs-csomagoláshoz

kítűnően alkalmas

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

17-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Cséplő-benzin,

Raffinált petroleum, Motorhengerolaj,

Cséplőgép olaj Motor olaj 42-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi irodájában **Zalaegerszeg** Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

I N D U L Á S				É R K E Z É S			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Oyörbe érk. 1720. Bpest keleti pu. gyors érk.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (az.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érk. (gy.) 1541. Nkanizsára érk.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Oyörbe érk. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Bogovics Jánosné Rákóczi-utcai dobányárad.
Nerváth Fersnc Esányi-utcai dobányáradájában,
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésben,
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dobányáradájában,
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dobányáradájában,
Zsombhlyi József ojságvillanójában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

Könyvek elhelyezésére alkalmas használt

szekrény

kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege,

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-tér, Köztisztviselői barakk-épület.

Telefon 359.

Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazár-épület. Telefon 358.

Oarage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi.

17-26

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapkiadóssága: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HETILEN KÉTEZRE HÁROMSZOR.
Kilétel: 1. évre 180 H. Egyre szám 8 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hízek egy letében, hízek egy házában
Hízek egy leteni örök igazságban,
Hízek Magyarország feltámadásában”

Zalaegerszegi vasutunkról

Örvendetes hirt mondom a zalai utazók számára, különösen a Zalaegerszeg vidéki lakosok számára.

Nem csigázom föl a várakozásokat, a teljesülésről most még semmit sem tudhatunk, de a jóindulatnál még több is megvan, a jó cselekedet is megindult már arra nézve, hogy jó vasuti közlekedés teremtsék egyszer már ennek a mi vidékünknek a számára.

Bödy Zoltán fiatal és friss alispánunk ebben a vasutügyben tegnap a helybeli kirendeltség előjáróságával beszélgetett, ma a szombathelyi üzletvezetőséggel tárgyal s holnap már Budapesten a kereskedelmi miniszternél fogja sürgetni az ügyet.

A zalaegerszegi vasutnak a nyomorúságát mindenki ismeri. Ezelőtt mintegy 30 esztendővel rosszul csinálták, hogy nem vezették át itt a Déli vasutat. Azóta mindig rosszul csinálják, hogy sohasem csináltak Zalaegerszeg és Bpest között egy simán járó utazást. Ötféle módon el lehet menni a fővárosba, de mindennél késve, kerülve, átszállva, kárt vallva és káromkodva

S most legujabban az a kellemes meglepetés érte az utazó közönséget, hogy Balatonfüred vonalon megszüntettek egy vonatot, a megmaradt vonat pedig akkor érkezik Tapolcára, amikor onnan két órával azelőtt elindult a továbbmenő S az utasok várhatnak ott egy napig, vagy pedig mennek Keszthely felé s csinálják az S és Z kanyarulatokat

Szegénység és átok ez az állapot ezen a vidéken.

Hogy ezen a nyomorúságon segítsen, megindult a vármegye alispánja. És a fiatal ambiciónak rendesen gyorsabb és biztosabb eredménye szokott lenni. Az új alispán alig néhány hónap óta áll a vármegye élén s ime, ezt a nagyméretű jótéteményt szándékozik megszerezni Zala közönségének, hogy rendesen tudjon a fővárosba utazni.

Az említett hivatalos hatóságoknál azt akarja kivinni az alispán ur, hogy Zalaegerszegről Ukkon s Tapolcán át egyenes vasuti kocsi szállítsa az utasokat Budapestig, és visszajövet így szállítsa Győrön át Budapestről Zalaegerszegig, aképen érkeve meg, hogy innen Rédcisig vigye kellő időben az utast, mert most itt is bosszantó módon várakoznia kell az utasnak. S szándékozik kivinni azt is az alispán ur, hogy a Budapestről Tapolca felé jövő vonat két órával előbb induljon onnan, hogy érje utól a tapolcait

s ez hozhassa haza Egerszegrre a Pestről jövőket.

Ha ebben a nagy munkájában szerencsés lesz az alispán ur, kimondhatlan jól tesz ennek a közönségnek. Minden arravaló tényezőnek pártolni és segíteni kell ebben a jó munkában az alispánt. S ha sikerül mindnyájunknak a javára, akkor mindnyájan elismeréssel és hálával fogunk tartozni az alispán urnak.

Kulturtörténet.

Hogyan is áll a zalahalápi iskolaügy? — 1917 óta nincsen kántor. Elnémult orgona, üres tanterem. — Hegedüs Elek tanító magkapja a járandóságát.

— Tapolczi levelezőnkől. —

A zalahalápi kántortanítói fizetésügy hosszas vajudása után megoldást nyer. Zalavármegye Közigazgatási Bizottsága 2127—1922. sz. utasításában elrendelte, hogy a hátralekos kántortanítói járandóságok közigazgatási úton haladéktalanul behajtandók és kiszolgáltatandók!

A fenti közig. Bizottság rendelete alapján a tapolczi járási főszolgabírói hivatal végtárgyalást tűzvé ki, arra az érdekelt feleket megidézte. Letárgyalatván a hátralekos kántortanítói járandóságok, a Főszolgabírói Hivatal f. évi szept. 18-án hozott 3672—1122. sz. határozatában a hátralekos kántortanítói járandóságok közigazgatási úton leendő behajtását elrendelte.

A határozat ellen halasztó hatállyal nem bíró panasszal élhet a vármegyei közigazgatási Bizottságnál

Mi, a sajtó emberei amidőn elismerésünket és nagyfokú örömről nyilvánítjuk az erélyes Határozat felett, ugyanakkor teljes joggal elvárjuk, hogy az illetékes plebános-iskolaszéki elnök most már e befejezett tények után felhagy a huza-vona halogatás gondolataival.

Lehetséges, hogy még egy végső erőfeszítéssel meg próbálja keresztezni a hatóságok rendelkezéseit, azaz hogy az 1917. év óta *semminemű községi fizetésben nem részesült kántortanítóját* talán újabb hónapokra, vagy véglegesen ellátse 1917. év óta esedékes járandóságaitól. De mi mégis a jobbat tételezzük fel felőle.

Tudomásunk szerint a plebános iskolai igazgató felelős a keze alá rendelt tanítók fizetéseiért törvényes kiszolgáltatásáért, azonban több oldalról érdeklődve olyan törvényről, miniszteri rendelet, vármegyei szabályrendelet, egyházhatalósági rendelkezésről nem tudunk, amely a plebános-iskolaigazgatónak hivatali kötelességévé tenné, hogy: a *tanítói járandóságok* kifizetésében kerékkötő legyen

Mert méltó a munkás az ő bérére, — mondja a szentírás. —

Miért is van ott oly sokszor tanítóhiány?

..

Megirtuk a „Zalavármegye” 1922. aug. 6-i számában a zalahalápi iskolaügyet s akkori jóvondelésünk beteljesedett. Azt irtuk, hogy *Zalahalápon csak ideiglenes menekült tanító van,*

aki *kántori funkciókat nem végez.* Az állami helyettes tanító is csak a pillanatot várja, hogy Zalahalápnak búcsút mondjon. Hegedüs óta már 3—4 helyettes tanító volt. Közben erősen közeledik az új tanév.

Ezt aug. 6-án irtuk, azóta már benne vagyunk az új tanévben! A vall. és közokt. miniszter a zalahalápi helyettes tanítót Faludy Gézát nevével együtt áthelyezte a nagykanizsai állami iskolához és *Zalahaláp nemcsak kántor nélkül van,* hanem jóvondelésünk szerint helyettes tanítója is eltávozott. (Tanítói áthelyezések „Zalavármegye” 1922. szept. 22. száma.)

Gyakori tanítói üresedések, zárt tanterem, pásztorát vesztett nyáj...

Bizony nem válik a kultúra épülésére!

Eddig szól a tudósítás. Nem tudom megállani, hogy valamit ne toldjak hozzá Hegedüs Elek tanítóról kell pár szót mondanom. Akár barátom, akár nem barátom, az a fő, hogy ismerem, jobban mint más s így jobban hozzászólhatok. Az ő ügye most minden irányban tisztázódott s így szükség nincs a mentésre, csupán a tisztán látásra. Nem is mentem tehát, csak jellemzem. A barátság önzésébe nem esem.

Örvendek, hogy ide s tova öt évi hátralékját végre most már megkapja. Törvényesen meg kell kapnia. És nem hiszem, hogy az iskolai előjárásnak első embere, a plebános ur akadályokat rakjon elébe csupán a halogatásért, mert ez már az általános iskola ügyünknek, közművelődésünknek és emberi műveltségünknek a jó hírnevén ejtene csorbát.

Hegedüs Elek érdekes ember. Most van az élet delén. Eddig ifju volt. Nem mondom, hogy hibája nem volt. Ki van hiba nélkül?

Tul-hevülékeny. Ebben benne van minden erénye és minden bűne.

Jóformán még csak diák gyerek volt, mikor ezelőtt 25 évvel megismerkedtem vele. A Magyar Paizsba kezdett írni legelőbb. Magam is mozgékony ember valék fiatalabb koromban, de én csak hamu voltam az ő lángja mellett. Határszéli iskolába, a vend vidékre tették tanítónak. A horvátokból és vendekből egy év alatt magyarokat akart csinálni. Magyar tanácskönyveket, magyar imakönyveket, magyar énekes könyveket osztogatóit azoknak az idegen gyermekeknek. Magyar egyesületet teremtett a horvát és vend ifjuság között, műkedvelői előadásokat rendezett, dalárdát alakított, esti továbbképző tanfolyamokat tartott stb. Alig volt 19—20 éves, a megyének nyolc lapjában sorra irta a tanügyi cikkeket, hogy a horvát és vend határszéleken az iskolák magyarosítsák meg a gyermekeket — elsősorban magyar egyházi énekes könyvekkel stb.

Tudom, hogy sok ember lekicsinyli a hirlapírást, de talán kárt még sem csinál a hirlapírás s talán több hasznot csinált volna Hegedüs, ha a hirlapírás ideje alatt füstös szobában billiárdozik és kártyázik?

Később a nagyobb vidéki lapokban, majd a fővárosi lapokban buzgólkodott sovén magarságával.

Iskolájában első tantárgy a vallásosság, második a magyar nemzet történelmé. Kocsisát elkergette, ha nem vette le a kalapját harangozáskor s ha nem köszönt mindenkinek az utcán dicsérettel. Ha az iskolás gyermek valami hibát követett el, arra büntette, hogy mondja el, vagy írja le egymásután ötvenszer Szent István királynak, vagy Mátyás királynak valamely jeles mondását. S mindezeket nem öletszerűen tette, hanem következetes kitarással és célravezetőleg.

Mindig bámultam benne a nálamnál sokkal tüzebb magyarságot.

Irt egyházi dalokat s ezek közül a Mária dalokat „Mária szüzanyánk” címen meg is zenésítettek, melyek áhitatot és tetszést keltek. Buzgó működéséért dicséretet is nyert érdemes papoktól és a tanfelügyelőségtől is.

Nyugtalan vére kikergette a piacra is. A „darabont” világ korában sokat szónokolt, korteskedett a független magyar képviselők érdekében.

De volt hibája is. S ezt az emberek nem tudták neki megbocsájtani. Én soha el nem ítélem egy másodpercre sem. A vörös korokban sok üldözésnek volt kitéve, mert vagyona van a község határában. De egypár gyermeke is van s a családját védelmezni akarta. Barátságot szinlelt a kommunistákkal, hogy ne bántás. Még meg is vendégelte őket. Ezért jutott neki aztán osztályrészül a vörös bukás után az a kellemetlenség, hogy sokan vörösnek tartották. S ez végtelenül fáj neki máig is. Nem kevésbé fáj, mint a Petőfi szellemének fajna, ha azt mondanák róla, hogy hazafiatlan. Ám, aki ismeri a Hegedűs Elek lélektanát, az tudja, hogy ő sohasem volt és sohasem lesz vörös, mert nem lehet. A tűz nem lehet víz, ha szürke színe volna is; s a víz nem lehet tűz, ha piros színe volna is.

Most már túl van a kellemetlenségen is, féljesen tisztában van az ügye s békében él gazdaságának és családjának. Én pedig tartoztam őszinte véleményemnek eme nyilvánításával az ő ismerősei és kevésbé ismerősei előtt.

B. Gy.

A szomszédokról és a gőzfürdőről.

Irt: Tivolt János. (II. folyt.)

Hopp! De most veszem észre, hogy cikkem címéhez hűtlen lettem. A szomszédokról. Nagykanizsáról is szeretnék valamit írni. Mert a gőzfürdő maga nem meríti ki azt a témát, hogy nem az ember alkotta, hogy nincs foglalkozási ág, amiben az ember benne van, hogy azzal megvolna elégedve. Nincs város, minek lakói a maguk fészkeivel elégedettek volnának! Aki azonban egykori otthonát, mint én Kanizsát, mindig csak évek múltán keresheti föl, én látom, hogy Kanizsa egy élénk, szép nagyvárosias város! Emberei is mintha egészen mások volnának, mint egyebütt! Lépten-nyomon a régi, kedves barátságos ismerősök! Ott, mintha az embereknek még szívük is volna! Tizenegy évig voltam Kanizsának iparos polgára, de a kolosszális nagy szép városházát azonban csak most szemléltem meg alaposabban! Istenem, micsoda előrelátás! micsoda méretek! micsoda koncepció! Micsoda levegő és tágasság mindenütt! Milyen hivatalok és micsoda szép elegáns tanácskozó terem! Beillenek valamely német hercegség parlamenti termének! A mi összes városházi hivatalainkat bedugnám egyedül az adóhivatalukba! Szinte elbámul az ember, ha elgondolja, hogy ezelőtt 50—60 évvel, amikor elvégre ott is kisebb képzettségű polgármesterek voltak, hogy akkor

ilyen dimenzióju középületet emeltek! Nem is szólok az épületben levő számos kiadólakásról, bolthelyiségről! Ötven évvel ezelőtt a jelenlegi városi főpénztárosnak Halvax Gyula kedves barátomnak édesatyja volt polgármester; egyszerű, józaneazú, magyarul is hibásan beszélő polgárember; akkor nyílt meg a vasúti utcával párhuzamos teherszállító utca a Csengeri-utca. Volt nagy ünnepély, bankett; Halvax bácsi aztán a diszbeszédben befejezésül azt mondá: És most átadom az utcát a forradalomnak! (Forgalom helyett.) És igaza volt, mert azóta abban az utcában valóságos forgalomforradalom van. És azok a kereskedések! Az az élénkség! A kirakatok Budapestnek is becsületére válnának. És csekély kivétellel az a szolid szellem!

A piac annyira telve minden elgondolható konyha élelmi cikkel, hogy elég volna tíz Nagykanizsának is. Szállítják a kiskanizsai és sormási „sáskák”. Ugyanis így nevezik az ott lakó parasztokat. Leszállítják olyan mennyiségben, hogy beleszédül az ember.

A kofák, az „ismételárusítók” és mészáros-hentes bódék mind nagy árjelző táblával és mérleggel ellátva. A $\frac{30}{100}$ centiméter nagyságú fekete táblákon az áru festékkel írva, csak az árak vannak krétával hozzáírva. Az óriási szép kirakatokban tömegtelen mindenféle árucikk, minden egyes árura kiírva az árak! Drogériák? Tán Budapesten sincsenek különbek. Nagyon imponált nekem az a nagy rend és a rendeltéknek ilyen respektálása. Ez az érzésem azonban csakhamar alábbhagyott, amikor viszont egymásután következtek a kirakatok semmiféle árjegyzéssel. Iliába, Kanizsa nagyváros!

Egyben azonban mégis hasonlít Kanizsa is Egerszeghez, abban, hogy a rengeteg áru dacára, majdnem minden drágább, mint itt.

Persze; vannak aztán még szembeötlőbb különbségek is. Sok helyütt, ha valami nagyember törvénybe ütközött cselekszik, vagy megbolondul, akkor azt bedugják a Sanatoriumba. Ha szegény emberrel történik meg ilyen, az bekerülhet (ha protekciója van) a bolondok házába vagy a börtönbe. Kanizsán? Ott még a leghitványabb lábbeli is Sanatoriumba kerül. Nekem imponál, mikor egy ezredesből gőzfürdő igazgató; egy előkelő szép délcég századosból autójavitó és garage tulajdonos lesz. Ez utóbbi bámulatos üzleti és kereskedői tudással és szellemmel felszerelve. De az sem kismiska, mikor egy gazdag, volt orsz. képviselő suszter lesz! Mert az az előkelő hangzású Szanatorium tulajdonképpen egy nagyobb szabású, még tükrös váróteremmel is ellátott suszter, azaz cipőjavító műhely. Legközelebb az én egyik pár cipellőm is odamegy gyógyulni. — Tulajdonosa a kedvelt Dobrovics Milán. Ellenben, nagy megütközésemre minden reggel 6 órakor recsegő, rekedt trombitaszó vert föl nyugalmamból. Hát kérem, valaha nálunk a kanász kúrtszóval hajtotta ki a csordát. Nem volt kellemes, faszias volt, de volt benne valami, poézis. Hanem, hogy Kanizsán egy ártikulálatlan trombita szóval kinnak a pihenőket, az zeneotróny. Nálunk mostanában hol élesebb, hol tompább ostor pattogtatással jelzik a csordajárást. De inkább ez, mint a trombitaszó!

Végül csak még egyet. Ez hálás téma, különösen most, hogy az olasz testvéreink elesznek előlünk minden lúst. Hallották-e már hírét Horvát-Szent-Miklósnak? Ugye, nem. Ott van egy félóra Kanizsától, de már Somogyban. Hát ennek a falunak egy nagy titka van, hogy olvastam, a dollár papirosát egyik államban sem tudják utánozni. Ez az Egyesült Államok

félteve őrzött titka. Ez olyan valami fölsége étel, hogy az ember az ujját megszopja utána! Amikor én ottlaktam, általános volt a vélemény, hogy a szentmiklósi répa, hus nélkül is jobb, mint a másrépa hússal. Hát! hozassunk és együnk szentmiklósi répát, had menjenek tönkre a marhatenyésztők!

U. I. Éppen a mikor ezen sorokat elküldeni akarom, ép ma nagy meglepetésre ébredtem. Hat órakor felhangzott ablakom alatt a régi, kedves kanász-kürt. Szerencsénkre minden ütemhez csak egy kis áriát fújt el.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentése.

Teleki Pál a szegedi egyetem díszdoktora.

Szeged, okt. 3. Vasárnap avatták a szegedi Ferenc József egyetem díszdoktorává gróf Teleky Pált. Az ünnepséget, amely egyúttal a száműzött kolozsvári egyetem megnyitása volt, a magyar Hiszekeggyel kezdték. Ezután dr. Menyhárt Gáspár, üdvözölte meleg szavakkal gróf Teleky Pált. Lelkes éljenzéssel fogadott gróf Teleki Pál mély meghatottsággal válaszolt. A nagy éljenzéssel és zúgó tapsal fogadott beszéd után dr. Menyhárt lelépő rektor beszámolója, majd dr. Pfeiffer új rektor beszéde fejezte be az ünnepélyt.

Nagy lopás a Lipótvárosi Takarékpénztárnál.

Budapest, okt. 3. A Lipótvárosi Takarékpénztár igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, hogy főpénztárából eltűnt egy bőrtáska 8918000 K értékű idegen valutával. A detektívek megállapították, hogy a táska eltűnését Bauer Bernát pénztáros alig félórával a pénztár átadása előtt fedezte fel. Bauert előállították a főkapitányságon, ahol azonban kihallgatásakor állandóan ártatlanságát hangoztatta. A takarékpénztár épületében eszközölt házkutatás nem vezetett eredményre.

Heinrich Ferenc Budapesten.

Budapest, okt. 3. Heinrich Ferenc dr. volt kereskedelmi miniszter vidékről Budapestre érkezett és holnap a Nemzeti Polgári Párt társas vacsoráján vesz részt, ahol politikai jellegű pohárköszöntők fognak elhangzani.

A színházak katasztrófája.

Budapest, okt. 3. Ma este Szeged, Debrecen, Győr, Szombathely és több más vidéki városok színháza bezárul. Pécsen, Székesfehérvárott és Kecskeméten még néhány napig vergődik a szintársulat, de ennek a hétnek a vége felé elnémul ott is a kultura igehirdető szava. Kisebb helyekről, ahol a katasztrófa a mai napon szintén bekövetkezett, részletes jelentés még hiányzik. Debrecenben a tanács rendkívüli közgyűlést hívott össze a szerdai napra, hogy javaslatot tegyen a színészet talpraállítására.

Görögország menti a vagyonát.

Newyork, okt. 3. A Temistokles nevű görög hajó a broklini kikötőbe érkezett 240,000,000 arany frank szállítmánnyal. Ezt az óriási összeget a görög nemzeti bank küldte.

A pápa újabb adománya.

Szmirna, okt. 3. A szentszék a francia kormány közvetítésével nagy mennyiségű adományt küldött ide.

A török hercegek Nápolyba utaztak.

London, okt. 3. A Reuter iroda jelentése Maltából, hogy az ozmán császári ház hercegei és hercegnői, akik odaérkeztek, tovább utaztak Nápolyba.

HIREK.

— Dr. Schmidt Ferenc egyetemi tanár lett. Mindnyájan ismerjük a megyében a kiváló orvost; zalaegerszegi fiú s 10 évig volt igazgatója és orvosa a balatonfüredi fürdőnek. A közokt. miniszter kinevezte egészségügyi tanácsosnak s a Tudomány Egyetemen magán tanárnak. Schmidt Ferenc a szív betegségről és ennek orvoslásáról irt ez alkalommal értekezést. Fogadja nyílt üdvözlésünket.

— Meghalt élete delén *Török György* zalaegerszegi népszerű mészáros-mester október 1-én, életének 48-ik, boldog házasságának 24-ik évében.

— A vasvármegyei főispán, Maróthy László van az élén a Pannónia Sajtóvállalat Részvénytársaságnak, amely 7 millióval alakult most legújabbán Szombathelyen s célja a nemzeti újjászületést szolgáló újságoknak és más sajtótermékeknek s minden jó magyar tudománynak és fénynek a terjesztése (nem pedig a véka alá rejtése.) A részvénytársaság megszerezte a szombathelyi Népnomda, a Hir és a Magyar Nyugat tulajdonát.

— A zalamegyei általános tanítótestület ma délelőtt közgyűlést tartott *Csiszdr József* elnökletével a vármegyházában. Ez az első gyűlés a nagyháboruk előtti idő óta. Mind rendesen itt is imádsággal kezdődött a tanácskozás. Elnök lelkes megnyitójában megemlékezett két jeles tanítónak, *Máté József* orsz. szövetségi elnöknek és a zalaegerszegi *Novák Mihálynak* a haláláról. Az elnöki jelentéseket tudomásul veszik s *Novák* helyébe megválasztják alelnöknek *Éles Károly* sümegi igazgatót. Az orsz. szövetség központi titkára *Simon Lajos* nagy beszédet tart a tanúgy érdekében, 1. a jövőre vonatkozó hitről felemlítve a turáni eszmét, 2. az anyagiokról, követelve, hogy a tanító közlisztviselőnek vételessék, 3. a tanító képzést akadémiai rangra kell emelni, egyenlő képzettségű legyen a falun a pap, tanító, jegyző. — *Ábrahám Káló* a nemzeti érzés ápolására fontos énektanításról tartott részletes felolvasást, utána *Németh József* a dal s a zene összefüggéséről szintén szép előadást tartott. Mindkettőjüknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés s óhajtható, hogy a lapok útján tovább is terjeszszék. Egy ezer koronás jutalomra három pályamű érkezett be, azonban új pályadíjat tűznek arra, hogy *Csonka-Magyarország* népiskolája, — Nagy Magyarország alapja. Ezután *Göbel Árpád* hívja föl a figyelmet a szabadoktatás intézményére. A közgyűlésen jelen volt *Szirmai Miksa* kir. tanfelügyelő, sőt *Kolbenschlag Béla* főispán úr is, akít belépéskor megéltjeneztek s az elnök szóval is üdvözölte.

— A Bethlen Gábor-féle főgimnáziumnak háromszáz éves fennállását ünneplik Erdélyben a magyarok október 7. és 8. napjain. A gyulafehérvári híres kollegium időmultán a szomszéd Nagyenyedre tételét át, ahol a híres Páris-Pápai tanár működött. A tizenkilencedik században is nagynevű tudósokat nevelt ez az iskola, pl. a Szász családból, innen kelt szárnyra *Kőrösi Csoma Sándor* is. Ennek a híres iskolának mostani emlékünnepeye ugyancsak fontos — a magyarság tekintetében Nem is arról van itt most szó, hogy milyen felekezeli iskola ez, hanem arról, hogy mielőtt az oláh elnyelne ott minden magyarságot: még egyszer kiáltss a haldokló magyar, hogy Erdélyben eddig csak magyar műveltség volt.

— 200.000 katasztrális hold föld kerül a tél folyamán a kis emberek kezébe a földbirtok reform révén.

— Gróf Bethlen Gergely miniszterelnök nyilatkozik, üdüléséről visszatérve a Gömbösféle koncentrecióra vonatkozólag. Telefon értesülésünk szerint a miniszterelnöknek igen is tudomása volt a tervről, de bizonyos feltételekkel járult hozzá, hogy ezek a megbeszélések nem a pártok nevében folytatódnak le s az esetleges megállapodások sem a pártok között, hanem a pártoknak egyes tagjai között fognak megkötettni, aminek a célja nem pártkoncentráció, vagy pártszövetség létesítése, hanem közös védelem a radikalizmussal szemben. További feltétele az volt, hogy a jelenlegi pártkeretek meg ne bolygattassanak és olyan megállapodások ne létesíttessenek, amelyek alkalmasak lehetnének az egységes pártban a pártfegyelem lazítására. Feltétele volt továbbá, hogy a megállapodások se a kormány politikáját, se a kormány összetételét ne érintsék. Ilyen feltételek mellett — mondja a miniszterelnök — a megbeszélések sikerét a magam részéről is óhajtottam. Úgy tudom — így szól, — hogy a tárgyalások ezeken a kereteken belül maradtak.

— 15 millió korona értéket raboltak tegnap a szomszéd Zalaszentivánon, pénzben és értékben *Stuhlmüller* tojáskereskedő irodájából. A vakmerők ismerhették a viszonyokat, éjjel jártak, feltörték az ajtót, az asztal fiókját s mintegy 4 millió koronát s 11 millió értékű takarékpénztári könyvet vittek el, Egyebet nem bántottak. Azonnal megindult a nyomozás.

— Megcáfolják a Máv. újabb tarifa emelését. Hát ez mit jelent? Ez azt jelenti, hogy: Megerősítik. A cáfolat így szól: „Az államvasutak tarifa osztályában nem készítenk elő új díj-szabást.” Hát ez mit jelent? Ez azt jelenti, hogy készítik az új díj-szabást. — Így kell következtelnünk az eddigi példákából, az eddigi cáfolatokból. Ez a szomorú tréfa.

— Több postabélyeget kivontak a forgalomból. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy valamennyi aralós rajzú és fillér értékjelzésű postabélyeg, kivéve az 50 filléres világos acélkék-szinű bélyeg, továbbá az országházrajzú 50, 75 és 80 filléres postabélyegeket október 1-én a forgalomból kivontak, azok érvénytelenek, tehát azokat bérmentesítésre használni nem szabad, mert a posta az ilyen bélyegekkal felszerelt levelezéseket kétszeres díjjal megportozza és a címzettekől legalább 4 koronát, mint legkisebb portódíjat szed.

— A gazda uszítja az apró ebeket, amelyek azonban idővel nagy kuvasszokká nőttek már. Poincaré 300 millió frankot ad Oláhországnak, Lengyelországnak és Csehszlovákiának a délkeleti esetleges háborúra.

— Adó eltilkolás miatt 3 millió 300 ezer korona büntetés. A szombathelyi Hir írja: A Blumenthal cég és a mögéje rejtőzködő pesti érdekeltségek állandó tárgyalásokat folytatnak mozgósínházak megvételére, amelyek stromauok útján hol sikerülnek, hol nem. Szegeden sikerült megszerezniük az ottani Korzómozit, mely nyomban átváltozott részvénytársasággá. Az új részvénytársaság azonban nem fizetett értékpapíradót, közlé sem tételle sem a Budapesti Közlönyben, sem a Központi Értesítőben részvénytársasággá való alakulását. A szegédi pénzügyigazgatóság most a Bluman érdekeltséget 3 millió 300 ezer koronára büntette azon a címen, hogy részvényei után nem róttá le a köteles értékpapíradót.

— Esnek lefelé az árak — Bécsben. Ugy mondja a hir, azért, mert ott fokozódik a termelés és megállapították a koronát. S így a múlt heti 2000 koronás krumpli leszállott 900 koronára. Egyéb árak is csökkentek. Nálunk ellenkező hírek vannak naponként.

A holtak honából.*

1920.

I.

En vagyok Bethlen Gergely, a magyar gróf. Szeretem a fajomat, de ellensége sohasem voltam senkinek, sem én, sem Bethlen Gábor fejedelmi elődöm, sem egyik atyámfia sem; de a szabadságért mindenek fölött harcoltam; ezért a szent kincstért sokat küzdöttem egész nemzetséggel együtt. S nem voltunk ugyan háromszáz, mint Rómában a Fabiusok, hanem azért huszonhét testvéremmel együtt estünk el a magyar önvédelmi harcban s hogy katonák voltunk, tanúm erre a medgyesi csatáért és Bem tábornok. Családomból huszonhét magammal pihenünk most egy sorban a kolozsvári temetőben. Azaz hogy pihennék, ha a gyásznak és a háládatlanságnak keserű fájdalma föl nem zaklatna siromból.

Mert én nemcsak a magyar szabadságért harcoltam. Nem csak lovas voltam, hanem lovagias is. Én teremtettem meg hazámban az első olasz huszárezredet, amikor Olaszország bajban volt. Bizalmas barátja valék *Viktor Emmáquelnak* s hasznára is voltam neki és nemzetének. Ő mondta nekem hálálkodva, hogy hazája és nemzete sohasem tudja megköszönni nekem azt a szolgálatot, amit tettem. És az elesett hősök felett tartott emlékbeszédében *Garibaldi* azt mondotta, hogy: „Ha az olaszok valamikor megfeledkeznének arról, mivel tartoznak a magyaroknak az olasz-osztrák harctéren éretünk kiontott vérükért; hálátlanságukra elképedne a világ.” — Nos, nagy világ! Most van alkalmad az elképedésre.

Nagy hasznára voltam a szenvedő Itáliának, annak az Olaszországnak, amelyik most arra szavazott cimboráival együtt, hogy az én hazámat el kell pusztítani és oda is adták országomat annak a népnek, amelyik érdemtelensége mellett nem ismeri sem a törvényt, sem a jogot, sem az igazságot s nem is gyakorolja ezeket.

Hallom a mélyben, amint garázdálkodva tombol a sirom fölött és én nem tudok pihenni. Éjjelenként ki-kiállok a sirom széjére s messze kiáltom a világba: *Háldatlan!*

* Egy jelenés a most megjelent ilyen című füzetből.

ÚJ KÖNYVEK!

COURTS-MAHLER:
Összes eddig megjelent művei.

CLAUDE ANET:
és reng a föld . . .

TOLSZTOJ:
Ifjuságom regénye

MAUPASSANT:
Balkézről
Erős mint a halál

FERENCZI SÁRI:
Estétől hajnalig

LAURISIN LAJOS:
Aikonyi mesék (Költemények.)

FARKAS PÁL:
A láthatatlan Imám keze

PEKÁR GYULA:
Natalom

s minden egyéb könyv és zenemű-
ujdonság kapható és megrendelhető

KAKAS ÁGOSTON

könyv-, papir- és írószerkereskedésében
Zalaegerszeg. Telefon 131. ss.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 3.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	78
London	11125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	170	Bécs	310
Milano	105	Zágráb	780
Páris	190	Varsó	031

Zürichben:

	Szept. 30.	Október 3.
a magyar korona	0 21 1/2	0 21
az osztrák korona	0 0 3/4	0 07
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0 3/4	0 08 3/4

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 30.		Október 3.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9400	—	9410	—
Font	11125	—	11200	—
Dollár	2500	—	2500	—
Francia frank	190	—	190	—
Lengyel márka	—	31	—	30
Márka	1	70	1	50
Lira	105	—	105	—
Leu	—	—	16	—
Cseh korona	78	—	80	—
Dinár	31	20	31	20
Svájci frank	470	—	470	—
Osztrák kor.	—	3 10	—	3 20

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 3.

	Szept. 30.	Október 3.
	Kor.	Kor.
Búza	10850	11200
Rozs	7400	7500
Árpa	6850	6850
Zab	6450	6450
Tengeri	9100	5100
Korpa	5150	—
Repce	16500	17000
Köles	—	—

Elpusztulhat minden,

csak a jó beton nem!

Üreges betonkö, hód farku és hornyolt cement tetőcserep, mozaik és terrazolapok minden színben (hydr. sajtón), műmárványlap, csömöszölt betonsző, beton kerítésoszlop minden egyéb műkö és betonárukat gyárt és raktáron tart

HORVÁTH ISTVÁN
cementárú- és műkögyár
Zalaegerszeg, Tóthossy-útc. Telefon 109.

Uak tükörüvegeket

legmagasabb áron veszek

Grünwald Ernő

épületveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.
2-6

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 62-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosokZALAEGERSZEG Farnegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitűnően alkalmas

makulatura papir

(régii könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

18-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Csépiő-
benzin,Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,Cséplőgép olaj
Motor olaj 43 0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társakereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Győrbe érkezik 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344 Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érkezik 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetik meg: Németország Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tárv P. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegben. Telefon 131. szám

Zalaegerszeg r. t. város tanácsától.

7203/1922.

2-2

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város a tulajdonát képező 4000 fm. kisvasuti vágány és a szeszgyárban tízemen kívül helyezett lokomobil értékesíteni akarja. Ajánlatok f. évi október hó 21-ig adandók be. Az írásbeli ajánlatok felbontása előtt szóbeli árverés tartatik. Részletes feltételek a polgármesteri hivatalban nyerhetők.

Kikiáltási ár a vágányokra 6.000.000 korona, — a lokomobilra 250.000 korona.

Zalaegerszegen, 1922 szept. 27-én.

Fülöp József s. k. h. polgármester.

**Ügyes munkásleányt
vagy kifutó fiut keres**
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Hugovics Jánosné Makóczy-utcai dobányárod.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dobányáradájában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dobányáradájában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dobányáradájában.
Zsombólyi József újságvillanójában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MÉG JELENIK HETENKÉNT HÁBOKSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyes szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 ss.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy bazában
Hiszek egy Isteni Örök Igazságban,
Hiszek Magyarország fellámadásában Amen.”

Üdvözlét a Turáni Szövetségnek.

Ahogy a török megindult Keleten s haladást is tett: megnövekedhető lavinának a kiinduló pontjául is tekinthetjük. S tekinthetjük csermelynek is, amelyből malmokat hajtó nagy folyam keletkezik, olyan, amelyből még a mi malmunkra is jöhet víz.

A Turáni Szövetség talán ezért üdvözlí a törököt. A szövetségnek vezéri tanácsa a gyűlésén elhatározta, hogy a legmelegebben üdvözlí a török nemzetet az elért fényes győzelmek miatt és ezt az üdvözlét nagy küldöttség kíséretében a budapesti török követség előtt impozáns módon juttatja kifejezésre.

A török megérdemli az üdvözlét, mert megérdemelte a győzelmet is, azzal hogy neki önálló faji hadserege van, saját tisztjeivel, megbízható nemzeti érzéssel. Megérdemli azért is, mert felborította azt a gyalázatos békét, mely az egész világnak szégyene. S megérdemli azért is, mert ő most nemcsak kardjára lehet büszke, hanem diplomációjára is, vagy csak véletlen jó szerencséjére, hogy a régi nagy ellenségek közül kettő: a francia s az olasz melléje áll most.

Az üdvözlő Turáni Szövetségnek tényező tagjául tekintetik a magyar főiskolai ifjuság is. Szükséges ez, mert nagyobb a biztosíték a tartósabb barátságra, jobban mondvá: a rokonságnak a fenn-tartására. Tudvalévő, hogy a Turáni Szövetség rokonság címén üdvözlí a törököt

De még ha nem volna rokon is s ha nem volna most barát is, és szörnyű sorunkban szövetséges, akkor is megérdemelné az üdvözlést. Csak tekintsünk bele a történelembe

A magyar nemzetnek az a része, amelyik a török hatalom alatt állott, nemcsak megmaradt magyarnak, hanem fejlesztette és erősítette is magyar voltát. A török nem elegyedett bele a hatalma alatt levő magyarságnak a dolgába, sem viseletébe, sem szokásába, sem nyelvébe, sem vallásába. A török nem kívánta, hogy mi az ő kedvéért turbánt viseljünk. Soha függetlenebb és nemzetibb nem volt a magyar, mint a török alatt. Mikor azután a török helyét az indo-germán uralkodó foglalta el, bezzeg jött Apur Péter szerint a „Nájmódi” jött a plundra-bugyogó az öltözetben; jött a polka, a dájcs a táncban; kávé, tea az ételben s az egrecir a katonáskodásban. Azok az árjak annyira meg tudtak minket hódítani, hogy hajlandók valánk

itt-ott egyen-egyen saját magunkról is lemondani.

Nagy sullyal eshetik ez a történelmi igazság a magyar Turáni követség üdvözlésének a mérlegébe.

Nagy okai vannak a Turáni Szövetségnek arra, hogy üdvözlí a törököt s hogy ezeket az okokat számba veszi a szövetség, azért kell nekünk üdvözlí-nünk ezt a Turáni Szövetséget. *B. Gy.*

Akasztofák és golyók ünnepe: a magyar Irredentizmus jegyében.

A nemzeti lelkesedés győzelmes gyászlobogójának ragyogása hirdeti Aradon a magyar területi integritást

A szerencsétlen békekötés porig aláza a központi hatalmak nemzeteit! A győzelmi téboly megvakította a győzők esztét s azt hitték, hogy a legyőzettek ész és akarat nélküli szolga sorban a lassu, de biztos sorvadás háborítatlan álmába süllyednek.

Megalázni, meggyalázni, porbatiporni, kirabolni kellett a legyőzötteket, hogy a sok halálos kigyószurástól felszisszenjen a szégyen pirba fojtott nemzeti tiltakozás.

És felszisszent!

A „beteg ember” az örökösen harcban élő török testvérnemzet nem hajtotta a porba a török félholdas zászlót, hanem az örökösen izzó tüzfészek Balkánon új helyzetet teremtett!

A török nemzet az elkeseredés kardjával történelmet ír s ezen történetírás vérig, velőig, csontig égő igazságként küntöli a leendő historikus tollmberének a füleibe, hogy: nemzeti becsületet, évezredek tradíciókat, a századok sovínista hőceinek sírhalmát nem szabad és nem lehet az Isten büntető kezének ostroma nélkül meggyőzni!

Nemzeti kultúrát, vallást, kulturális emlékeket, szobrokat és égő faji összetartozandóságot rendeletekkel és erőszakkal sem lehet lerombolni. Dicső multu nemzetek szájából a kenyeret kivenni, a nemzeti vagyont és értékeket még jóvátétel címen sem szabad elrabolni!

Ezt az axiomát a győzelmes török fegyverek most már kitörölhetetlenül beleírják az egyetemes történelem lapjaira és ne merészelje azt a jövő idők hármely hadvezére sem kiradirozni onnan.

Mert az Isten nem igalmás az isteni törvény ellen vétőnek!

Minden esztendőben fájó érzés vonul át lelkünkön a szomorú évfordulón, de az októberi hangulat komolyságát enyhítette az átsűrűdő kedves napsugár:

Hiszen nem haltak meg hiába, az aradi Golgotha, a magyar irredentizmus égő sebé! A félistenek nem nyugodhatnak szolgaföldben! Hűvös, ködös októberi reggel volt 1849 okt. 6. Vastag ködfályol lebegett Arad felett, mintha szemfedőnek kínálkoznék a halálra ítétek számára. Egész éjszaka sivitó szellő csapdossa a börtön ablakait s a szél sipolása kísértetiesen hallatszik. Bent az Isten szolgája készíti az

utolsó utra a Hősöket. Csendes ima száll ajkaikról s a bágyadt, meggyötört Hősök isteni nyugalommal morzsolgatják az imát.

... Mulik az éjszaka, az utolsó, a legisleg-utolsó ezen a sárteken. A Hősök beletörődtek a martírságba, csak még egy-egy levél van befejezetlenül... néhány sor hiányzik még, amelyben búcsút mondanak szeretteiknek...

Csak lassan mulik az éjszaka s alig bírja a gyenge napsugár áttörni a vastag ködréteget. A börtön udvarán sürgés-forgás; a felvonuló csapatok dübörgése hallatszik. Gyászmenet indul, az elgyengült Hősöket az Isten szolgálí vezetik az utolsó utra.

Ez a magyar tragédia, a nemzeti Golgotha! S a nemzeti Golgotha, a szent sírok nem lehetnek bitorlóinak szolgaföldjén.

Gyalázatpirja égesse a nemzet orcáját, ha túrné a Heroszokat ott szolgaföldben porlani.

Már omlik-foszlik a békeszerződésnek gunyolt iratcafát; már csattog a török győzelmi mámor harci zaja, már Belgrádba hallik a győzelmes török hadsereg ágyubömbölése s közben az izzó Bulgáriában kigyulnak a zsarátnok fénylő őrtüzei s bevilágítanak mihozzánk.

Nem tudjuk mit hoz a jövő? A nemzeti lelkesedés a gyászlobogó alatt zarándokutra kél Aradra...

S a győzelmes gyászlobogó a magyarrá lett Golgothán dicsőségesen hirdeti a magyar területi integritást! *Hegedüs Árpád.*

Munkatorlódás a zalaegerszegi Járásbírószágon.

Egyik laptársunk szóvátette a helybeli járásbírószágnál bíró hiány következtében beállott munkatorlódást. Hogy ezt a kérdést helyes megvilágításban lássa a közönség, másrészt pedig felszólalásunkkal is elősegítsük ennek mielőbbi rendezését és megoldását, szükségesnek tartjuk elmondani a következőket.

A zalaegerszegi járásbírószágnál békében négy bírói, egy jegyzői és egy joggyakornoki állás volt rendszeresítve. A háboru után a bírók számát ötre emelték, de a jegyzői és joggyakornoki állást nem töltötték be.

Az alsólendvai járás egy részének megszállása után az ezen járáshoz tartozott meg nem szállott községeket a zalaegerszegi járásbírószághoz csatolták, minek következtében az illetékessége alá tartozó községek száma 168-ról 232-re emelkedett

Hozzá csatolták a telekkönyvi hatóságot, mely az előtt a törvényszékhez tartozott, ezenkívül hatáskörébe utalták a rendkívüli idők által szükségessé lett különböző új bírói eljárásokat, mint a haszonbér felemelés, házbér megállapítás, lakás felmondás, holtnak nyilvánítás; munkügyi bírósági ügyek, stb.

Ezen körülmények folytán munkaköre nagy mértékben kibővült s munkája a békebelinek kétszeresére emelkedett. Ez a munka anyag olyan hatalmas komplexum, amelynek ellátására kétszer öt bíró is alig volna elég, ha a bíró

békebeli megterhelésének mértékével kellene a szükséges munkaerők számát megállapítani.

Ennek ellenére a zalaegerszegi járásbírósnál nem csak hogy nem emelték — megfelelő mértékben — a bírók számát, de ma már mindössze három bírója van, mert két érdemes régi bírója f. évi július havában nyugdíjba ment. A három bíró közül kettő büntető bíró, a harmadik pedig a járásbíró elnöke.

Míg az őiben megállapított bírói létszám teljes volt, akkor is csak úgy sikerült a bíróságnak a polgári ügyeket ellátni, hogy a járásbíró elnöke, — aki pedig hivatali állásánál fogva majdnem kizárólag csak adminisztrálni volna köteles, — a nyugdíjba ment két bíróval együtt hivatali kötelesség teljesítését messze túlhaladó, megfeszített erővel naponként maga is tárgyalt, ítélkezett. Hogy pedig a mostani képtelen helyzetben a járásbíró polgári osztálya egyáltalában működik, egyedül a járásbíró elnöke személyi kiválóságának, nagy jogi tudással, páratlan munkabírással teljesített emberfeletti munkájának köszönhető.

De ilyen rengeteg munkahalmazban az összes polgári ügyeket egy bírónak ellátni, — mikor három bíró megfeszített munkával is alig volt rá képes — fizikai lehetetlenség.

Ennek a nagymérvű bíróhiánynak szükség-szerű következménye lett a munkatorlódás. A polgári ügyek nagy része elintézetlen, mert nincs bíró, aki elintézzé.

Nincs és nem lehet, — különösen a mai nehéz időkben — fontosabb államérdek, mint-hogy a bíróság rendes, nyugodt és zavartalan működése biztosíttassék.

Meg vagyunk győződve, hogy ezt az elvet az igazságügyi kormányzat is vallja, annyival inkább csodálkozunk, hogy a járásbíró elnökének számtalan felterjesztése és a zalaegerszegi ügyvédi kamara memorandumának ellenére, ezen a rettenetes állapoton máig sem segített.

Az igazság szolgáltatás, a jogkereső közönség érdeke parancsolja, hogy ilyen nagymérvű munkaszaporulat következtében ne csak a nyugdíjba ment két bíró helye töltessék be, hanem a bíróság ügyforgalmának megfelelően a bírói létszám újból megállapíttassék és fel-emeltessék.

Nem tanácsos a bírót tömegmunkára kényszeríteni, mert bíró tömegmunkát az igazságszolgáltatás nivónájának sérelme nélkül nem végezhet. Ha tehát a magyar igazságszolgáltatás mindenütt és mindenki által elismert nivóját fenn akarjuk tartani, elegendő bíró és megfelelő fogalmazói karról kell az igazságügyi kormányzatnak gondoskodni.

Más bíróságok létszámát, munkáját nem ismerjük, de azt állíthatjuk, hogy Zalaegerszegen úgy a törvényszék, mint a járásbírósnál a forradalom, helyesebben kommunizmus óta minden egyes bíró két ember munkáját végzi olyan megfeszített munkaerő és kötelességtudással, amely minden elismerést és dicsőrelel megérdemel.

Ezt a megfeszített munkát ha bírták, ha győzték is eddig, kérdés, győzik-e ezután is és meddig s mi lesz akkor ha a túlfeszített munka következtében megrokkannak?

Ekkor bizonyosan jön segítség, de féltő, hogy későn.

Távol áll tőlünk, hogy a bíróságok belső igyeibe, főleg a bíróságok vezetőinek hatáskörébe tartozó bírói ügyekbe beavatkozzunk, de a bevezető sorokban mondottaknál fogva s az igazságszolgáltatás, főleg a bíróság érdekében kötelességünknek tartottuk ezeket a nyilvánosság előtt elmondani. — II.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentésel.

A „Virradat” is szünetel.

Budapest, okt. 5. A „Virradat” lapkiadó-vállalat a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel elhatározta, hogy a lap megjelenését egyelőre szünetelteti. A „Virradat” ma csütörtökön már nem jelenik meg.

Békés meggyezés Keleten.

London, okt. 5. A mundániai értekezlet első napjáról a lapok a következőket jelentik: A mundániai értekezlet, amelyen Kemal pasát Izmid pasa képviseli, tegnap egész nap tartott. Az értekezletet ma folytatják. Londonba érkezett hírek szerint a tárgyalás első napján jelentékeny haladás történt és remélhető, hogy az értekezlet kielégítő eredménnyel végződik.

100.000 idegen menekült el Szmírnából.

London, okt. 5. Konstantinápolyi jelentés szerint vasárnap az utolsó menekülteket is elszállították Szmírnából. A különböző nemzetiségekhez tartozó elszállított menekültek száma 100 000.

Összelltűzés Csátaldzsánál.

Berlin, okt. 5. A Reuter iroda jelentése szerint irreguláris csapatok Csátaldzsá mellett megtámadtak egy görög őrsőt.

Szekedés az olasz szocialisták között.

Róma, okt. 5. Az olasz szocialisták római kongresszusán szakadás állott be. A collarhoratiomsták, akiknek a kamarában 75 mandátumuk van, Turatti vezetésével külön váltak a maximalistáktól, akik Ferrati vezetésével 50 mandátummal rendelkeznek.

Negy cécó lesz Gyulafehérvárott.

Bukarest, okt. 5. Az oláh koronázási ünnepek október 15-én kezdődnek, 3 napig fog-nak tartani.

Elveszett Konstantin lemondó levele.

Páris, okt. 5. Athéni politikai körökben nagy nyugtalanságot keltett az a körülmény, Konstantin király lemondó levelének eredetije eltűnt. A lemondási okmányt az államnyomdába vitték, ahol királyhű tisztak megakadályozták annak kinyomatását abban a reményben, hogy sikerül a király visszahelyezését kiküzdeni. Konzervatív tengernagy visszautasította a felajánlott kormányalakítást s az ideiglenes miniszterelnök tovább folytatja a tárgyalásokat.

A törökök készen állnak a támadásra.

Szmírna, okt. 5. A Havas ügynökség jelentése szerint 70.000 kemalista csapat 40.000 tartalékkal készen áll arra az esetre, hogy megtámadja az angolokat, ha a mundániai konferencia kedvezőtlen eredményre vezetne.

Drótnéküli telefon a német vasutakon.

Berlin, okt. 5. A berlin-hamburgi gyorsvonat egyrészen drótnéküli telefont szereltek fel. A vonat minden kocsijának van egy hangfelvevő állomása, így az utasoknak módjukban van az érkezésről és esetleges késésről hozzátartozóik értesíteni.

Negy a bátorság Oláhországban.

Bécs, okt. 5. Belgrádi jelentés szerint Sándor király nem megy el az oláh koronázási ünnepekre. A Pravda jól értesült forrásból azzal okolja meg az elmaradást, hogy az oláh király ellen merényletet terveznek, ezért a külföldi uralkodók nem fognak a koronázáson megjelenni, csupán megbízottakkal képviseltetik magukat.

HIREK.

— Eljegyzés. Dr. Tuboly Jenő ügyvéd eljegyezte Németh Gizellát, néh. Németh György leányát.

— Bírói vizsga. Wittek Zoltán budapesti törvényszéki titkár Budapesten a bírói vizsgát sikerrel letette. Gratulálunk ehhez s ahhoz is, hogy az egerszegiek kedves „Zoty”-ja a napokban nagypapa lett.

— Az október 9. Hősök, vértanúk emlék-ünnepéjére a bizottság megállapította a műsort, mely a következőkből áll. 1. *Hiszek egy...* Énekli az egyházi énekkar Németh József karnagy vezetésével. 2. *Szállj galamb...* Szavaija Helmeccy Gizi k. a. 3. *Vértanúk, hősök.* Emlékbeszéd, tartja dr. Demeter György. 4. *Hunnia győdsza* Lányitól, vonós öltös. Németh József vezetésével. 5. *A holtak hondból.* Előhang, írta Marton Boldizsár, szavaija Frater Blanka k. a. I. jelenés Gróf Bethlen Gergely — előadja Szalay Sámuel. II. jelenés E. Kovács Gyula — előadja Neuwirth János. III. jelenés Bölöni Farkas Sándor — előadja Tökés Béla. IV. jelenés Zrinyi Ilona — előadja Tosch Annuska. 6. *Himnusz,* énekli a Németh József egyházi énekkara Belépő-díj nincs. *Önkéntesen azonban adakozzunk a Csány szoboralapra.*

— Dr. Philipp Ernő fogorvosról rosz kedvvel halljuk, hogy nemsokára visszamegy lakni és munkálkodni a fővárosba. Nem azért, mintha itt nem volna dolga, nagyon is sok van; hanem egyszerűen azért, mert nincsen, ahol lak-jék. A családja Pesten, ő itt. Így mégis nehéz az élet. Zalaegerszegen nem lehet egy család számára lakást találni. Már egyéb tisztviselők is visszavonultak innen a lakáshiány miatt. Így szenved csorbát egyszer az iskolaügy, más-kor az egészségügy. Philipp orvos távozását őszintén sajnáljuk, s nem annyira őt sajnáljuk, mint inkább a szenvedő közönségünket. Vilá-gért sem akarjuk másoknak a tekintélyét bántani, de az bizonyos, hogy Dr. Philipp kitűnő orvos s ezt is irigyli a szegény vidéktől a rosz sors, most őt is elnyeli a nagy város.

— A hősök és vértanúk emlékűnepe, amint már jeleztük, október 9-én este 8 órakor lesz Zalaegerszegen a mozi helyiségében. Az Erdélyiek társasága rendezi a Csány szoboralapra. A közönséget a hírlapok útján hívja meg tisztelettel a rendező bizottság. Minden hazafias ünnepély úgy szép, ha a közönségnek mindenik rétege részt vesz benne. Kéri a bizottság, vegye ezt a meghívást tudomásul Zalaegerszegnek egész közönsége. Vegyen részt benne ifju, öreg, szegény, gazdag egyaránt. Amugy is kettős célja van e szomorú emlékű ünnepélynek. A hősökre, vértanukra való visszaemlékezés, köztük Csány Lászlóra is, s azután a mi zalai hősünk szob-rának a fölépítésére.

— Október 6. az iskolákban. A Csány szoborbizottság titkára körlevélben kérte az iskolák igazgatóit, tanítóit, hogy e nevezetes napon, amikor emlékeztetik a tanuló gyerme-keket a történelmi dolgokra, egyúttal gyűjtse-nek valamit s valamivel járuljanak hozzá a Csány szobor felépítéséhez. Mert Csány László Zalavármegyének legnagyobb vértanuja. Ezt a kettős célu gyászemlék ünnepély tartást az iskolákban helyesli és ajánlja a tanítók figyel-mébe Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő is. Való-szinű tehát, hogy ez idén a legkisebb község-ben is megemlékeznek okt. 6-ról, ahol eddig még nem is beszéltek róla. Az emlékezés különösen két naphoz kapcsolódik: Október 6. az aradi 13-nak a halála napja és okt. 10. Csány László Csány okt. 10-én csókolta meg a hóhér kötelét.

— Az evang. templomban okt. 6-án az istentisztelet délelőtt 9 órakor kezdődik.

— A holtak honából 1920. Cim alatt jelent meg okt 6-ra egy füzetke Borbély György tanártól a Kakas Ágoston nyomdájában. Ot történelmi alaknak a megjelenése van. benne: I. Gróf Bethlen Gergely szabadsághős Olaszország érdekében, II. E. Kovács Gyula Shakspeare magyar színésze. III. Bölöni Farkas Sándor Északamerikai utazó 1830-ban, IV. Dávid Ferenc magyar püspök viszonya az angolokkal és amerikaiakkal, V. Zrinyi Ilona. — Végül a bujdosó székely. A könyvecske élére Marton Boldizsár tanár irt Előhangot. A füzetből mind a hét szakasz úgy hangzik ki, mint az elliport magyarnak egy-egy büszke fájdalma. A füzet 30 koronaért megszerethető a Kakas-nyomdában.

— Szentmise lesz október 6-án délelőtt 9 órakor a zalaegerszegi róm. kath. templomban az aradi 13 vértanuért.

— A köztisztviselők a burgonya járandóságot, amint a pénzügyminiszter ur körrendeletében jelzi, anyag helyett pénzben kapják ki még október végéig. Egy személyre járna egy évre 120 kilogramm s ezért személyenként 3000 K.

— Szegények — gazdagok Zalamegyében. Járásonként kiróttá a hatóság, hogy mennyi terményt adózzanak a birtokosok a szegények számára. A zalaegerszegi járás például 61000 K. búzát, 43270 K. rozsot, 10960 K. árpát, 19560 K. zabot, 16310 K. krumplit ad össze.

— A megyében mintegy 20 ezer a száma az eilátatlanoknak, vagyis a szegényeknek. Ezekből mindegyre törölnek némelyeket, de ugyancsak föl is vesznek újakat. — Az összeíró bizottságok helyesen tennék, ha mindig nyilvánosságra adnák munkájuk eredményét, közölnék a hírlapokban, hogy kiket töröltek s kiket vettek föl, vagy vesznek föl, mert a gyakorlati életben a közönség jobban tudja, mint a bizottság, hogy ki érdemes a fölvetelre és kit kell törölni. A közönség jobban ellenőrzi, mint a bizottság.

— A boldog hollandusoknak egy gazdag társasága, amint tudjuk megvette volt Koritnica fürdőt 10 millió koronáért, s most aranybányára is bukkanlak a vidékén. A földön is aranybánya, a földben is aranybánya, a vízben is, a kőben is.

x Uj orvos Zalaegerszegen. Dr. Tompa fogászati rendelőjét Dr. Vidor Gábor átvette és azt a mai kor igényeinek megfelelően vezeti tovább. 1—2

A Magyar Tudományos Akadémiának a vallás és közoktatásügyi miniszter hat millió koronát adott egyszersmindkorra, működésének céljaira. Evvel és egyéb adományozott vagyonával együtt így most 12 millió 400 ezer korona pénze van az Akadémiának.

— A hordóhitelesítésért a kereskedelmi miniszter rendelete szerint literenként 30 fillért kell fizetni. Mindenki szívesen fizeti ezt, akinek hordóval kell bajlódnia, mert az idén szintén eléggé bő szüretjük lesz a szőlősgazdáknak.

— A nyári szárazságban panaszkodtunk, féltünk, hogy nem terem ez az. Nem is termett s el is száradt sok minden. Őszre jött meg az eső s most már tulságosan bőven is, de mégsem cél nélkül. Azt hittük, nem lesz krumpli s erre az esőre hirtelen csak pár hét alatt annyi krumpli fejlett, hogy nem győzik a zsákokkal. Ez a kellemes csalódás egyebekben is éri a termelőt, csak ne rohannának olyan gyorsan a betakarítással. Sok termény egy-két hét alatt még gazdagon teremhet, kivált a valószínű derűs őszi napok alatt. A kukorica is jobb, ha jól megéri és jól megszárad, mintha nyersen, vízesen összerakjuk s ott megposhad

A holtak honából.*

1920.

II.

En vagyok E. Kovács Gyula, Shakspeare színésze s Angliára meresztem szememet. Véletlenül én is a segesvári csatateren estem el, de nem 1849-ben, hanem ötven évvel később egy szellemi harcban. Petőfit ünnepeltük. Többek között én is szólottam s jól emlékszem, az emberiség művelődéséért olyan nagyot kiáltottam, hogy megszakadt a szívem s rögtön meghaltam.

Engem is a kolozsvári temetőbe tettek pihenőre. De nem tudok pihenni. Néha kellemesen ébreszt Shakspeare. Mintha a birnami erdő indulna meg, úgy közeleg felém ő egész virág erdőnek bokrétaival s hálásan üdvözl. Én voltam ugyanis az a vakmerő, aki életemben az ő drámáit magyaráztam. Vakmerő voltam meg érteni Anglia e nagy fiának nagyságát — a cseppnyi Erdélyben. Vakmerő voltam hirdetni, hogy az ég — Petőfi szavait használva — már évezredekkel ezelőtt összes ragyogó szellemi kincseit kezdte kamatoztatni, végre tőke és kamat akkora halomba gyűlt, hogy az ég a terhet nem bírta s mennydörgés és villámlás között leszakadt és Angliában egy gyapjúkereskedőnek a házára esett. Ebből a tűzből született Shakspeare.

Ezt hirdetem harminc éven át a hatalmas Angliának még hatalmasabb dicsőségére. Harminc esztendőn át játszottam a kolozsvári színpadon ennek a költőnek drámáit. Zúgott, tapsolt az én népem minden este, az én népemnek a virágos lelke, a tündöklő magyar ifjúság. Oláhot én nem láttam sohasem ebben a színházban. Más színház nem is volt. De Erdély kincének, a magyar ifjúságnak az én előadásomkor, kigyűlt az orcája, ragyogott a szeme, föllángolt a lelke Shakspeare szellemétől. Harminc éven át csak egymagam, csak a kolozsvári színpadon többször előadtam Shakspeare darabjait, mint szülőföldén Angliában az összes színészek... És most Anglia az ő társaival együtt Erdélynek összes magyarságát rabláncra fűzti az — oláhokkal... Miért? Nem tudom. Föl-fölrriadokálmomból, pihenni nem pihenhetek. A birnami erdőt egész világ erdejeként látom kicsiny szent hazámról zúdulni — s éjjelenként kiállok sírom szélére s csak halkán, hogy ne hallja senkise, mert szégyenkezem Angliáért, halkán sutlogom magamban, miközben Angliára meresztem szememet, halkán sutlogom a világ csendjébe: *Haldátlan!*

* Egy jelenés a most megjelent ilyen című füzetből

SZULÓKI! Nézzétek meg!
ANYÁKI! Szóljatok leányaitoknak!
APÁKI! Védjétek fiaitokat.

Nem szindarab, hanem tudományos FILM.
A loplezetlen igazságot mutatja be.

A NEMI BETEGSÉGEK

és azok következményei.

Átdolgozta és a magyar viszonyokra alkalmazta a Teleia-Egyesület a nemi betegségek ellen A magas kormány kiküldötteinek ellenőrzésével csak 16 éven felülieknek engedélyezve és pedig külön előadás a nők és urak részére.

Bemutatja pénteken, 6-án az

EDISON-MOZGÓSZÍNHÁZ.

Este 7 órakor kizárólag leányok, asszonyoknak
Este fél 9 órakor kizárólag férfiak részére

A film bemutatását délután egy női orvos, este egy orvos magyarázata kíséri. — Minden nemi betegség gyógyítható. A gyógyulás szempontjából fontos a betegség korai felismerése és orvos által való kezelése.

Nem szégyen, de kötelesség ezt a filmet megmutatni az érettebb ifjúságnak!

Jegyek rendes árban a mozipénztárnál kaphatók.

— Magyarországot a Népszövetségbe egyhangulag fölvtették. Csupán Osusky cseh delegátus akart akadályt gördíteni, de neki is le kellett ülnie. Gróf Bánffy Miklós megjelenésében rokonszenvesen éljeneztek Magyarországot.

GAZDASÁG.

Az őszi és tavaszi vetőmagvak csávázása.

Magyarország szemes terményeiben az őszi évről-évre rengeteg károkat okoz. Sajnos gazdaközönségünk nem veszi elég komolyan ezt a bajt. Megállapítja ugyan, hogy őszi van, sőt bőven van, de ritkán veszi magának azt a fáradságot, hogy számítás útján képet alkosson saját kárának a nagyságáról. Pedig ha ezt megtenné, megdöbbenne azon értékvesztésekről, melyeket évről-évre elszenyed, de amelyeknek tudatában nincsen és így közvetlenül nem is érti, vagyis önmagát ámtítja. Hozzávetőleges becsléseink szerint az őszi évente több milliárd kárt okoz Csonkamagyarországnak csak a buzatermésben. Az idei termésben sok helyen elérte a 40—50 százalékot, de általában megállapítható, hogy még olyan helyeken is, ahol csáváztak — de valószínűleg felületesen — a kár így is elérte a 10—20 százalékot, vagyis kat. holdanként 2 q. termés ment tönkre. Egy 10 holdas buzatáblán tehát 150.000 koronás kárt könyvelhetünk el.

A többtermelés soha olyan fontos nem volt mint most. Azért ezuton is felhívjuk a magyar gazdaközönséget, vegye fel az őszi ellen való küzdelmet! Tegye ezt meg úgy a saját anyagi érdekében, mint közgazdasági szempontból. Ne riadjon senki vissza azon csekély munka és anyagi befektetéstől, mellyel a vetőmagvak gondos csávázása jár. Meg fog győződni, hogy a magyar termőföld bőségesen meghálálja a munkatöbbletet. Ismételjük tehát ne vesszük el csávázatlanul a vetőmagvakat. Csávázzunk őszi és tavasszal is és csávázzuk a buzán kívül az árpát, zabot, mohart kölest és az egyéb takarmány növényeket is. Utóbbi években éppen a babon és borsón érzékeny károkat okoztak a gombabetegségek.

Az őszi kár ugyanaz őszi, mint a tavaszi buzánál és egyéb gabonaféléknél egyformán mutatkozik és ugyancsak nagymértékben fertőzött a vetőmagvak, úgy az őszi, mint a tavasziak a legkülönbözőbb egyéb betegségek mint a levél csikosság és a kitelelést veszélyeztető betegségek stb. által, amelyek száma már akkora, hogy a gyakorlati gazda nem is ismerheti mind. Ezért felhívjuk a gazdaközönséget az általános csávázásra úgy őszi mint tavasszal. Vannak ugyan olyan őszi fajták is, amelyek ellen a csávázás nem véd, de viszont vannak a vetőmagvakon olyan betegség csirái is, amelyeket a csávázás kifejlődésükben meggátol és így a fejlődő vetést ezektől megvédi. Ezért újra hangsúlyozzuk, hogy feltétlenül szükséges, és mérhetetlen haszonnal fog járni, ha rendszeresen hozzászokunk fertőtleníteni, vagyis csávázott magvak elvetéséhez. Felhívjuk még a konyhakertészek figyelmét is arra, hogy a nyugati államokban a vetemények magvait is már rendszeresen csávázzák.

Megismételjük: Ragadjunk meg minden esz-közt a többtermelés érdekében és járuljunk az általános csávázással hozzá, szégyenletesen alacsony átlagtermelésünk megjavításához. Ne vonakodjunk a csávázással járó munkatöbblettől, mert ezáltal is nagymértékben javíthatjuk átlagtermésünket Németország a mezőgazdasági tudományok okszerű alkalmazásával termés eredményeit 35 éven belül megdupláztta, itt az ideje, hogy a tudományos kísérletek alapján mi is mezőgazdaságunk nívóját minél magasabb fokra emeljük.

A szakkérdésekben a Magyar kir. Növényélet és Körtani Állomás Budapest, II. Debrői ut 17., a növényvédekező szerek beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a magy. kir. Földművelésügyi Minisztérium Gyógy és Ipari Növény Forgalmi Irodája növényvédekező osztálya (Budapest. IX. Lónyai utca 7) ad meg minden fevilágosítást.

NYILT-TÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen férjem,

TÖRÖK GYÖRGY

elhunyta alkalmával részvétükkel felkerestek, koszorúkkal és virágokkal figyelmüknek kifejezést adtak s kik a temetésen megjelentek, ezuton fogadják hálás köszönetemet.

Özv. Török Györgyné.

* E rovatban közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 3.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	83
London	11125	Stockholm	678
Newyork	2575	Sweiz	485
Berlin	140	Bécs	3 30
Milano	110	Zágráb	8 40
Páris	195	Varsó	0 31

Zürichben:

	Október 3.	Okt. 5.
a magyar korona	0 21	0 22
az osztrák korona	0 07	0 07 ¹ / ₄
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 08 ³ / ₄	0 07 ¹ / ₂

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 3.	Okt. 5.
	kor.	fill.
Napoleon	9410	9400
Font	11200	11125
Dollár	2500	2575
Francia frank	190	195
Lengyel márka	30	33
Márka	1 50	1 40
Lira	105	110
Leu	16	—
Cseh korona	80	83
Dinár	31 20	33 60
Svájci frank	470	485
Osztrák kor.	3 20	3 30

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 3.

	Október 3.	Okt. 5.
	Kor.	Kor.
Búza	11200	10700
Rozs	7500	7400
Árpa	6850	6850
Zab	6450	6500
Tengeri	5100	9100
Korpa	—	5150
Repce	17000	17000
Köles	—	—

Uak tükörüvegeket

legmagasabb áron vészek

Grünwald Ernő

épületüveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 63-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosokZALAEGRSZEG Farnegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Ügyes munkásleányt

vagy kifutó fiut keres

KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája

KOTSY JÓZSEF

get. öre berende. it

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

19-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Hirdessen a Zalavármegyében

Cséplő-
benzin,Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,Cséplőgép olaj
Motor olaj 44 0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

Óra Perc	INDULÁS			ÉRKEZÉS		
	Hova	Csatlakozik	Óra Perc	Honnan	Csatlakozik	Óra Perc
2 04	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul 2 15
2 40	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről 4 40
3 11	Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról 6 —
7 35	Rédics			9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról 21 15
7 53	Celldömök	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors 11 49
11 38	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344 Szombathelyről (sz.) 14 —
13 02	Rédics			16 26	Rédics	
13 44	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors 8 —
14 41	Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről 13 10
15 43	Celldömök	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról 16 50
17 10	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról 7 20
21 08	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről 20 55

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuin mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerezhetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tany R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájaiban Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

Eladó 1 drb Clayton—Schuttlewort-féle

15 soros vetőgép

jól kijavitva.

1-3

Cim: Uradalmi gépészkovács, Hagyáros.

Állami tanítónő
pénztárnoknői

esetleg hasonló állásra ajánlkozik. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitünően alkalmas

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb réteben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Bugovics Jánosné Rákóczi-utcai dohányárud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányárodájában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányárudájában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-otcai dohányárudájában.
Zsombólyi József újságpavillonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen.

Telefon 131.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGIILENIK BETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1. évre 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

„Házak egy letében, házak egy házában
Házak egy leten örök igazságban,
Házak Magyarország fellámadásában Képek...”

Zalába is jőne az Ellenőrző Bizottság.

Mi az az Ellenőrző Bizottság?

Keresem a szót, finomítom az elmémet, hogy tapintatosan, udvariasan, finomul fejezzem ki magamat S a legszebb, amivel jelezni tudom: Emésztő Társaság.

A jóvátételi bizottságnak a maradványa volna ez. Amint az üstökösnek is van csóvája s az ördögnek is van farka: hát ennek a jóvátételnek is van egy hátul lógó haszontalan testrésze.

Mondják Darvinék, hogy hajdan az embernek is volt farka, mikor még állat volt; de amint emberré fejlődött, lekopott róla az a céljánélküli hasznavehetetlenség.

A jóvátételi Bizottság is elvégezte már Magyarországon a dolgát s ezt elvégezvén megemberelte magát, vagyis emberré lett és hazament. Hogyan, hogy most ellenőrző bizottság néven kezd nőni hátul a nyulványa? Talán csak nem akar vissza fejlődni?

Olvastuk a pesti lapokból, hogy az Ellenőrző Bizottság ellen tiltakozik a magyar kormány az itteni követek útján s hogy az itteni ellenőrző közegek el is ismerik a magyarországi vizsgálatnak, ellenőrzésnek a befejezését: a nagykövetek tanácsa mégis úgy intézkedett, hogy az ellenőrző bizottság tovább működjék. Miért? Isten a megmondhatója. Hiszen nincs nekünk már sem katonánk, sem puskánk, sem puskaporunk. Nincs sem ökrünk, sem lovunk, sem szamarunk — több. Rendes, okos emberünkől is kevés van már. Mit akar tehát az Ellenőrző Bizottság?

Talán lesz szerencséje a mi zalavármegyei közönségünknek is az idegen urakhoz, az ellenőrző bizottsághoz, a nagykövetek tanácsának kiküldötteihez, az antantnak hátulsó szerveihez.

Am helyesen tenné a nagykövetek tanácsa, ha visszarendelné e kiküldötteit; ha a helyett hogy kinyujtaná, inkább behuzná e kinyujtandó szervét. De ha a nagykövetek tanácsa erre nem hajlandó, helyesen tenné az Ellenőrző Bizottság, ha ő maga önként visszavonulna oda, ahonnan kijött.

Mert

Először. Már tiltakozott is ellene a magyar kormány.

Másodszor. Az antantnak ittleendő közegei is elismerték, hogy itt már befejeztett az ellenőrzés.

Harmadszor. Mindenki tudja, a leendő ellenőrző bizottságnak tagjai is tudhatják, hogy nekünk nemcsak tiltott dolgunk

nincs, hanem már az a rendes vagyónk sincs, amiből tisztességesen megélhessünk.

Negyedszer. Gondolhatja az ellenőrző bizottság, hogy végre a magyarnak is, miután elment a vagyona, megjött az esze. A magyar sem olyan bolond már, hogy csupa nagylelkűségből, csupa gavalérságból, csupa magyar vendégszeretetből öleléssel várja s récepecsenyével és töltöttkáposztával traktálja azokat, akiket ellenségeinek ismer. Mert — ne haragudjék meg az ellenőrző bizottság, — én azt hiszem, hogy ismervén a mi szegénységünket, egyúttal mégis a vendégszeretetünket, csupán az a célja, hogy 30 tagból álló társaságával lakmározzék itt még egy keveset. S amint előbb mondtam, célját a legszebb szóval is úgy tudom definiálni: emésztő társaság.

Ötödször. Nem tanácsos idejönni neki azért sem, mert jó a magyar ember, jó, de már egy kissé el van keseredve. S csudálkoznék é ezen az ellenőrző bizottság? Ne csudálkozzék. Megjelenése itt a vidéken egészen a babonáságig nyugtalanságot kelt.

Hatodszor. Olvassa el az ellenőrző bizottság Arany János magyar költőnek két sorát.

Igy jellemzi a magyar népet:

„Agyon ütne, ha elvinnél tőle egy kovát s egy jó szóért oda adja legszebbik lovát.”

Van é az ellenőrző bizottságnak egyetlen olyan jó szava hozzánk, amelyet őszintén jónak vehetne a magyar nép? Nincs.

Ha nincs ilyen, akkor ne jöjjenek most hozzánk.
Borbély György.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentése.

....

Az osztrák kancellár Budapestre jön.

Budapest, okt. 7. Seypel osztrák kancellár a legközelebbi időben Budapestre érkezik. Az eddigi jelentések szerint a kancellár két napig fog Budapesen tartózkodni és el fogja kísérni őt a bécsi magyar követ is. Seypel utazásának célja, hogy a lehető legbarátságosabb viszonyt létesítsen Magyarország Ausztria között.

Az izgatás blintetése.

Makó, okt. 7. A Magyar Kurir jelenti: Tiznapitárgyalás után pénteken fejezte be a szegedi törvényszék, annak a monstre pernek tárgyalását, amelynek 23 vádlottja élén Bornemissza főgimnáziumi tanár áll, aki 1919. január 30-án a makói csöcselékkel fellázította a csendőrök ellen, a csöcselék aztán megtámadta a csendőröket, majd véres harc fejlődött ki. A vád lázadás, izgatás és tömeggyilkolás kísérlete volt. A törvényszék Bornemisszát lázadás büntetésében mint felbujtót bűnösnek mondotta és 5 évi börtönrre ítélte.

Kormányválság Olaszországban.

Róma, okt. 7. A Facta kormány lemondása közel áll, mert képtelen az ügyek vezetésére. Utódjául Giolittit emlegetik, aki olyan kabinetet fog alakítani, amely megoldja a gazdasági és politikai problémákat és helyreállítja a közrendet is. A Facta kormány helyzetét megingatták egyrészt a nehéz külpolitikai bonyodalmak, melyeknek megbeszélésére Facta Turinba utazott Giolittihez, másrészt a fascisták kirívó magatartása, mely különösen Dél-Itáliában okoz nagy nyugtalanságot. A tüntető expedíció vezetői Latium tartományban is mozgósították híveiket és október 24-én Rómába akarnak masírozni, ahol megjelennek a parlament előtt, hogy az új választásokat kierőszakolják.

Doleschall felmentették.

Prága, okt. 7. Doleschall Józsefet, aki ez év június 8-án Benitska képviselőt és legionáriust lelőtte, az esküdtbíróóság felmentette.

Elnapolták a mudániai konferenciát.

Páris, okt. 7. A Timesnek jelenti Londonba: A pontok, melyeknek következtében a mudániai konferenciát elnapolták, nem vonatkoznak Csanakra és a semleges zónára. Ebben a két kérdésben megegyezés jött létre a törökökkel. Tráciát az ottomán csapatok csak a görögök kivonulása után 30 nap múlva szállják meg. Törökországnak az a követelése, mely Drinápoly-nak a Maric jobb partján levő erdőire vonatkozik, oly akadályokat gördített a konferencia elé, hogy azt el kellett napolni.

Nyugatmagyarország Ügye.

Bécs, okt. 7. Az 1921. október 13-án Magyarország és Ausztria között Velencében megkötött szerződés alapján választott bíróságot küldenek ki, amelynek feladata, hogy Nyugatmagyarország késedelmes átadása miatt támasztott kártérítési igényekben s Nyugatmagyarországra vonatkozó egyéb kérdésekben ítéletet mondjon, a választott bíróság hétfőn, e hó 9-én ül össze, tagjai Popovics Sándor, dr. Zimmermann rotterdami polgármester és dr. Reischl volt osztrák pénzügyminiszter, titkárai dr. Szabó konzul, osztrák részről dr. Niedl osztálytanácsos, Ausztria részéről dr. Schönberger osztálytanácsos. A választott bíróság először Bécsben, a Burg épületében ülészik. A második ülészak Budapestén lesz, tárgyalásai nem nyilvánosak.

Kinek jár vitézi telek?

Bpest, okt. 7. A Magyar Kurir jelenti: Az oroszországi hadifoglyok hozzátartozóinak egyesületében pénteken választmányi ülés volt Ruffy Pál államtitkár elnöklete alatt a választmány foglalkozott azzal a javaslattal, hogy azon foglyok, akik hazafias célokért küzdöttek és hadifogoly társaik érdekeiért és testi épségéért harcoltak, vitézi telekben részesíttessenek, a választmány magáévá tette azt a javaslatot is, hogy azok a hadifoglyok, akik hazájukért becsülettel szenvedtek, az erre a célra alkotandó érdemmel kitüntettessenek. A választmány e két javaslatát küldöttség juttatja a kormányzó kabinetirodá-jába.

György herceg gondolkodási időt kért.

Belgrád, okt. 7. György herceget a király kívánságához képest minisztertanács elé idézték. A minisztertanács néhány tagja igyekezett rábeszélteni a herceget, hogy engedelmessédjék az új lakhelyére vonatkozó királyi döntésnek. György herceg szótlanul hallgatta meg a minisztereket, majd gondolkodási időt kért, amit meg is adtak neki.

Velenze vagy Szmirna?

London, okt. 7. A Times igen éles hangon elítéli az angorai kormány azon javaslatát, hogy Velenze helyett Szmirna legyen a békekonferencia székhelye. Oroszország, Ukrajna és Georgiának a békekonferencián való részvételéről szóló javaslat még kevésbé fogadható el. Ukrajnának és Georgiának független államokként való megjelenése hihetetlen tájékozatlanságra és a szövetségesekkel szemben tanúsított megvetésre való.

Hetenként.

A szomorú szenvedéseknek emlékezetes hete, október 6. és sajtálagosan ránk zalaiakra nézve október 10. Október hatodikán Aradra gondolunk s a tizenhárom hadvezérré, tizedikén Csány Lászlóra. Oh voltak többen is még, százan és ezren...

Voltak mozzanatok, hangulatok, hogy azt mondogattuk: Felejtsünk, felejtsünk. De nem lehet ám felejteni. Sőt nem is szabad. Azért van szemünk, hogy nézzünk és lássunk. Jót rosszat, kellemest és kellemetlent, mindent egybevetve vizsgáljunk meg. Tekintsünk hátra, vizsgáljunk és ítéljünk; nézzünk előre, jósoljunk és reméljünk. Szomorú szép történetünket miért felejtenék el? Ha már annyi vérünk kihullott, hadd nőjön belőle vérvirág s izmosodjék kövér talaján bús költészetünk fája.

Zalaegerszegről, a mi kis városunkról, ha annyi rosszat mondanak is róla, azt nem mondhatják, hogy nem gondol a multra, hogy háládatlan volna. Városunk hazafiasságát nem lehet kétségbe vonni. Minden nagyobb alkalomkor áldoz a kegyeletnek. Egyszer sem felejtkezik meg október 6-ról és március 15-ről.

Most is az aradiak emlékét egybekötve Csány László emlékével két napon ünnepelik, melyeken részt vesz a városnak egész közönsége.

Vasárnap este az Iparoskör, a városnak legnagyobb testülete tart megemlékezést székházában, ahol Nárai Szabó Gyula, az irodalmi szakosztály vezetője tart emlékbeszédet egyéb szavalatok mellett. Hétfőn este 8 órakor a mozi helyiségébe gyülekezik össze a városi közönség egy hosszabb műsor meghallgatására.

Mindakét helyen ápolják emlékét Zalavármegye nagy fiának, aki Kossuth Lajossal párhuzamban fáradozott az emberek sorsának az egyenlősítésén és azon, hogy egyenlően osztassék az igazság, s aki, mielőtt nyakára tették volna a hóhérszékelyt, előbb megcsókolta, mondván: Hazámért ezt is szívesen!

És Zalaegerszeg közönsége, amikor Csány emlékének áldoz, ugyanakkor anyagilag is óhajd áldozni abban az irányban, hogy a már régen tervbe vett szobra végre-valahára fölépíttessék.

Tudja a zalaegerszegi közönség, hogy nagy jelentősége van egy nagy emlékműnek, egy szobornak, egy nagy ember nagy szobrának. Ahol egy nagy magyarnak nagy szobra föl van állítva, ott Magyarország van. Az a szobor odaköti a magyart ahhoz a földhöz.

Semmi változást sem jelent az, ha a horvát leüti Csáktornyán Zrínyi szobrának a fejét, vagyha az oláh szétszórja a segesvári Petőfi szobrának a fundamentumát is: sohasem fogja kitéphetni az emlékezetből azt a tudatot, hogy itt Zrínyi s ott Petőfi Sándor voltak, aki magyar volt, s ott vele a magyar nemzet lakott, az a föld Magyarország volt s ha ma nem, de holnap újra az lesz. B. Gy.

Az a Tizenhárom...

Emlékezés 1849. október 6-ra.

Ledlőzött a nap, szabadság szent napja;

A sötét gyűszűfelhő rőborult Aradra!

Sirtak a magyarok! A hősök könnyeztek;
Megölni akarják a magyar nemzetet!

Haldimadár lebeg,

A vesztőhely felett.

Csak síró szellőcske.

Bús hangja kesereg...

Sötét... némaság van,

Csendes ottan minden;

Csak vészjósló baglyok,

Könnyű szárnya csatlog;

... Fent — a levegőben!

Eltelnek az órák, szent csapatot visznek...

Lehorgasztott fővel jó papok lépdelnek,

... A bus menet mellett.

S Arad szent kegyhely lőn, bucsujárók mennek,

Áldozatot hozva... a Félísteneknek.

Asszony, férfi, gyerek,

Fájóan kesereg...

A magyar Golgothán!...

Imaszó hallatszik... fogadalmat tesznek,

Esküvel fogadják az igaz Istennek,

Hogy: a magyar földhöz

Örök emlékéhez,

... Örökhűek lesznek!

... A tömeg elhallgat, utban hazafelé,

Nagy, szent fogadalmát nem felejtve többé.

... Szent bucsura mennek:

Gyermekek, öregek;

... Ezután — örökké!...

Szent hely lett Aradból, elrabolva tőlünk,

Földig meggyalázva nagy, szent esküt teszünk.

Pokol szörnyetegén,

Ellenség üdögén,

Keresztül törtelve a győztes gyűszűpompát,

... Majd... ott ünnepeljük!

Hegedűs Elek.

HIREK.

— Udvardy Vincze tanár meghalt. S ez egyúttal azt a hírt is jelenti, hogy Zalaegerszeg városnak gyásza van. Kevés emberről lehet elmondani, hogy egy hosszú életpályán keresztül végig nagyrabecsült, föltnélküli ember volt. A zalaegerszegi polgári fiúiskolában, majd a felső kereskedelmi s végre legtovább az áll. főgimnáziumban tanított törhetetlen eréllyel. Teljes szolgálat után ezelőtt pár évvel ment nyugdíjba. De tanárkodása idejében is s nyugalmaztatásában is már fiatal korától fogva élénk részt vett sokszor harciasan is a közéleti munkáinkban. Igazgatósági tagja volt a Zalamegyei Központi Takarékpénztárnak, egyik vezető tagja a városi képviselői testületnek, sűrűn szereplő tagja volt a vármegyei törvényhatóságnak s ebben az egyes bizottságoknak. Nagy szószólója, indítványozója volt egy jobb vasúti rendszernek pl. Zalaegerszeg és Keszthely között. Közel 70 év felé járt, csak az utolsó héten volt beteg s fuldoklási rohamok ragadták el tőlünk a szívós munkásságu embert.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Udvardy Vincéné, szül. Strausz Borbála és gyermekei: Jenő és Rafaela, férj. Dr. Bozzay

Jenőné mérhetetlen fájdalommal jelentik, hogy a legjobb férj, a legjóságosabb és leggondosabb atya és nagyatyja, szerető após és rokon udvardi és básthi Udvardy Vincze nyug. áll. főgimn. tanár, Zalaegerszegi törvényhatósági bizottságnak, és Zalaegerszeg város képviselőtestületének tagja, f. hó 6-án este 9 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 69-ik, boldog házasságának 44-ik évében visszaadta munkás és nemes lelkét teremtőjének. Draga halottunk hült tetemét f. hó 8-án d. u. 4 órakor helyezték a régi temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 9-én d. e. 9 órakor lesz a zalaegerszegi plebánia templomban a Mindenhatóknak bemutatva. Zalaegerszeg, 1922. október 6-án. „Szereteted ne vond meg tőlünk örök boldogságodban sem!” dr. Udvardy Jenőné, szül. Farkas Margit menyje, dr. Bozzay Jenő veje, Bozzay Rafaela és Emerica unokái.

— A kormányzó államfő szemléltje. Nagybányai Vitéz Horthy Miklós Ő főméltósága, Magyarország kormányzója az elmúlt héten beutazta a csonka ország északkeleti vidékét és díszszemlélt tartott az ott állomásozó katonaság felett. Az államfő Egerben, Miskolcon, Mezőkövesden, Gyöngyösön és Sátoralja-Ujhelyen nagy beszédeket is tartott az ünneplő magyarság között és nagyszerű magyar egyéniségével nemcsak minden hazafi szeretetét nyerte meg még jobban, hanem történelmi távlatból tekintve is olyannak bizonyult, amilyennek a magyar szív régóta kívánta uralkodóját, „a legelső magya ember”-t

— Csány szobor — Horthy akció. A közönségnek szíves tudomására adjuk, hogy legutolsó percben tervét és célját úgy módosította az Erdélyiek Társasága, hogy a hétfő esti vértanúk emlékünnepején begyűlendő önkénytelen adományoknak felét a Horthy-féle segélyakcióra adja s a másik felét a szoboralapra. Az emlékünnepe a moziban lesz este 8 órakor. A városnak egész közönségét hazafias tisztelettel várja a rendezőség.

— Az aradi tizenhárom vértanu emlékét az Iparoskör október 8-án, vasárnap ünnepli saját helyiségében! Az ünnepején Szabó Béla szavalt, N. Szabó Gyula felolvas, a dalárda pedig énekel. Kezdeté este fél 9 órakor. A rendezőség tisztelettel, ez uton, mindenkit meghív a martírok emlékünnepejére.

— Az Aranykönyvbe az iskolák közül elsőnek a zalaegerszegi polgári leányiskola írta be a nevéét, még pedig kétszer; egyik „Állami polgári leányiskola,” a másik „Állami polgári leányiskola tanári testülete” néven, Grész Irma igazgató aláírásával. Grész igazgatónak s a tanártestület egyes tagjainak lelkes honleányi buzgalma ez az eredmény. Eddig is mindig előjárt ez az iskola, amikor ilyen nemes dologról volt szó. Ez alkalommal is megemlékeztek a tanuló ifjuság előtt az októberi vértanukról s a Csányi vértanu szobrára összeszedtek 2266 koronát, melyből 2000 korona az Aranykönyvben számoltatik el, 266 korona pedig külön a régi módi gyűjtések szerint

— A nemi betegségekről a moziban tegnap este előadást tartott Dr. Halász Vilmos orvos. Előadás közben kellemetlen zavarodás történt, amit könnyen előidézhettek ez a kényes tárgy is. Sebestyén Jenő, minthogy véleménye szerint női közönség nem lenet jelen az ilyen előadásokon, beleszólt a felolvasásba, s az orvossal szóváltásba is került, az orvos megjegyezte, hogy ez nem az ő salát műve, a Teleiától van, ő csak felolvassa és magyarázza. Sebestyén azután el is távozott a moziból, hogy nagyobb zavar és kellemetlenség ne történjék.

— A zalaegerszegi reform. flókegyház folyó október 8-án délelőtt 11 órakor — isteni tiszteltetés után — az evang. templomban közgyűlést tart, melyre az egyházközség t. tagjait ezuton is meghívja. Tárgy: Adókiivetés, főgondnok és egyháztanácsok választása és folyó ügyek. A közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

— Az esőzésben beomlott egy ház a Mária utcában s egy másik ház az Árok utcában. Embert nem ütött agyon.

— Nincs fegyvered? „Nem lesz baj belőle, hoz eleget az ellenség, majd elveszem tőle.” Az angorai török nemzetvédelmi miniszter 80 ezer főből álló új török hadsereget szervezett s felszerelte a görögöktől zsákmányolt fegyverekkel.

— Klein Jakab tojáskereskedőnél lefoglalt a rendőrség 61 ezer tojást, az áruhalmozás hibája miatt.

— Figyelmeztetés. A tanulókat tartó iparosokat figyelmeztetjük arra, hogy az iparostanuló iskolai előadások f. hó 9-én kezdőknek kötelességüknek tartásuk a tanulók rendes iskolalátogatásának ellenőrzését, mert az érvényben lévő törvény szerint minden mulasztás büntetés alá esik s a legkisebb mérvű büntetés 400 K. Elvárjuk, hogy mindegyik mester eleget tesz a törvény követelményeinek. Az Ipartestület elnöksége.

— Kölcsönt keres a városi villanytelep. Lapzártakor kapjuk a hírt, hogy a villanytelep üzemvezető mérnöke Budapestre utazott, hogy anyagok-beszerezése végett kölcsön után nézzen. Mi sok sikert kívánunk utjához, ha ennek végső célja az, hogy a hazai beszerzés folytán, ne kelljen a villany árát tovább is emelni. A kölcsönök szerzésének azonban közüzemeknél más módja is van.

— A Csány csapat otthona. Egy évig nem volt a Csány csapatnak parancsnoka és otthona. Parancsnokot ezelőtt pár héttel kapott N. Szabó Gyula személyében és végre otthont is kapott a sokáig árva csapat az elemi iskolában.

— Megvizsgálják a kéményeket. A tűzrendészeti felügyelőség a városi mérnöki hivatalal karöltve kéménykatasztert készít a Szombathely város területén levő összes házak kéményeiről. Alaposan megvizsgálja a kéményeket és ha eselleg valahol veszélytől kellene tartani, azonnal megteszi a szükséges intézkedéseket. — Tehát Szombathelyen.

— A Felvidék hangulatára nézve jellemző a beszercebányai népgyűlés lefolyása. Itt Dérer volt „szlovák miniszter” igyekezett elrémiteni hallgatóit a magyarok visszatérésével. Ellenkezőt ért el. A kormányzó nevének említésekor a szlovákokból álló hallgatóság óriási éljenzésbe tört ki. A tüntetés mindannyiszor megismétlődött, ahányszor a szónok a magyarokat emiitette. Dérer végül is kénytelen volt beszédét abbahagyni.

x Uj orvos Zalaegerszegen. Dr. Tompa fogászati rendelőjét Dr. Vidor Gábor átvette és azt a mai kor igényeinek megfelelően vezeti tovább. 2—2

— A Csány szoborra az idei októberi emlékünnepekből elsőnek a zalaegerszegi polgári leányiskola igazgatója, Grész Irma küldött 266 koronát, azonfelül, hogy az Aranykönyvbe is beírta egyszer az iskola nevet, s másodszer a tanártestület nevet 1000—1000 koronával. A kerek ezereket az Aranykönyvbe írjuk be, vagyis írja az illető adományozó, az azon alóliakat ebben a gyűjtő rovatban tartjuk nyilván.

— „Véletlenül” rájöttek a lopásra. A Magyar Nyugat írja, hogy a közlelémezési miniszteriumnak szombathelyi kirendeltsége rájött „véletlenül” egy nagyarányú lisztlopásra. Egy Zámboni Viktor nevezetű nyugalmazott körjegyző, vármegyei díjnok a hatósági lisztet osztogatta, még pedig úgy, hogy két vagon lisztet ellopott, vagyis eladogatta s a pénzt zsebre vágta, mintegy félmilliót. Ugy történt ez, hogy a hatósági liszt olcsó volt, de 6 drágán adta el, s csak a különbözetet rakta zsebre, ez is kitett egy félmilliót. Az olcsó árat befizette a megyének. A megye tehát nem károsodott. De valaki mégis károsodott, vagy az állam, vagy az éhező szegények. A lopás hosszú hónapokon át történt, a mennyiség két vagon, a lopott pénz félmillió. De mikor Zámboni megszökött: a kirendeltség azonnal fölfedezte a bajt, rögtön megkezdte a rovincsolást és a rendőrség nyomban megindította a nyomozást az „ügyben, melynek számai most már egészen világosan állanak a hatóság szeme előtt.” Tehát boldogok lehetünk, mert most már világos az ügy, Zámboni pedig valahol az ellenségünk földjén pezsgőzik. De ha valaki azt mondaná, avagy írná pl. a hirlapban, hogy nálunk nincsen elég jó ellenőrzés: megsértené vele a hatóságot, sőt vakmerő rágalmazásért és becsületsértésért a dutyiba is bekerülne. De én nem mondom. Nagyszerűek az ellenőrzések.

— Földosztás Erdélyben. Az új földtörvény értelmében sorra fosztják Erdélyben a magyarokat birtokaiktól és lassan földönfutóvá lesz az ősi gazdálkodó magyar lakosság. Persze az oláh kormány bőkezű földosztását is propagandára használja fel Magyarország ellen. Constantinescu földmivvelésügyi miniszter legutóbb Kolozsvárott beszédet tartott, természetesen a maga népe körében és arfa hivatkozott, hogy a szomszéd Magyarországnál mennyire előbbre vannak ők, mivelhogy Magyarországon a nagybirtokokat a nagyurak még mindig nem hagyják szétosztani a nép között. Szégyeljük egyrészt, hogy tényleg sok „nagyur” akadékoskodik még mindig nálunk s, hogy ezért az oláhok pirítanak ránk, de másrészt az is bizonyos, hogy ha nem rabolták volna el tőlünk Erdélyt, az oláh bojárak birtokaiból nem lettek volna oly bőkezűek az oláh miniszterek a „szegény nép javára.” (Órálló).

— Az oláhnak más a politikája, mint más nemzeteknek. Az oláh kipusztított mindent, ami idegen, s nem enged be oda senkit és semmit, ami idegen. Oláhország nem fogadja be a keletről menekült örményeket, sem senki más. Meghozta erre nézve a határozatot olyanformán, hogy megengedi az ilyen földönfutó idegeneknek az országon keresztül menést, de ott egy se maradjon. Ismerve ezt az oláh természetet, mindenki megjósolhatja, nemcsak én, hogy néhány év múlva mi lesz a most még Erdélyben lakó magyarokkal. Én már régen és többször megjósoltam.

SPORT.

Versenykiírás. A Zalavármegyei Testnevelési Bizottság f. évi október hó 22-én Nagykanizsán a Zrínyi sporttelepen vármegyei atlétikai versenyt rendez, melyen részt vehet minden zalamegyei ifjú. 1. Versenyszámok és azok sorrendje: Délelőtt 9 órai kezdettel: 1. 100 m. síkfutás előfutamok. 2. Magasugrás 5-ös csapatverseny. 3. 400 m. síkfutás előfutamok. 4. Diszkoszvetés 5-ös csapatverseny. Délután 2 órai kezdettel: 1. 15 km.-es távgyaloglás katonai felszereléssel. 2. 100 m síkfutás döntő. 3. Magasugrás. 4. 800 m. síkfutás. 5. Diszkoszvetés. 6. Távugrás. 7. 1500 m. síkfutás. 8. Gerelyvetés. 9. 400 m. síkfutás döntő. 10. Súlydobás. 11. 100×200×300×400 m. staféta. 2. Nevezések f. évi okt. 16-án este 6 óráig Nagykanizsa város testnevelőjéhez (Városház, I. em. 10.) küldendő. Később érkezett nevezések nem vételnek figyelembe. 3. Díjazás:

Győztesek ezüstözött kis bronzérmel, második helyezettek nagy bronzérmel, harmadik helyezettek kis bronzérmel nyernek. Csapatversenyben a győztes csapat minden tagja kis bronzérmel nyer. Az egyes számokban iszteletdíjak. 4. A vidékiek szállásigényeiket a nevezésekkel együtt jelentsék be s ekkor olcsó és tiszta elhelyezésükről a Testnevelési Bizottság gondoskodik. Zalavármegyei Testnevelési Bizottsága.

A holtak honából.*

1920.

Ili.

Én vagyok Böllöni Farkas Sándor, egyszerű kopott ruhában, mint egy diák turista, hasonlatos Körösi Csoma Sándor öcsémhez, aki Keletre ment a hátramaradt magyarokat fölkeresni. Én nyugatra menék az előre haladott amerikaiakat üdvözölni. Ő Nagyenyedről indult el a Bethlen Gábor-féle iskolából, én meg Kolozsvárról, a Dávid Ferenc iskolájából. Erős magyar városok ezek.

Csak azért említem ezt is, hogy ez is bizonyítsa székely-magyar voltunkat, nehogy Juriga Miklós, a XX. századnak oláh történelírója véletlenül minket is oláhoknak tartson, mint a többi székely testvérünket. Micsoda változás! Ezelőtt száz évvel a mesemondó pásztort nem tartották történetíróknak. Szóval: fölkereskedem s beutazom Észak-Amerikát. Ezelőtt száz esztendővel volt. Amikor még nem volt meg a mai 49-ből álló United-States. Akkor még csak 13 kis államból (country) állott az Egyesült-Államok Szövetkezete. Siettetett engem lelkem ösztöne is, de siettetett nemzetemnek nagyra-törő műveltség-szeretete, a hiúság és a hazám büszkesége, hogy első legyek, aki Erdély nevében már böcsőjében üdvözöljem az új országot. Megbecsüljük, mert magunkról tudjuk, milyen édes a szabadság levegője. Egyben-másban elől is járunk. Vallásszabadságunk minékünk erdélyieknek négyszáz év óta van már, előbb mint Amerikának s mint másoknak. De politikai szabadságban, bölcs törvények hozásában, ezeknek megtartásában s más életfilozófiában Amerika jár elől.

Elmentem hát üdvözölni s egyúttal tanulni. Bejártam s tanulmányoztam a rengeteg bozotos erdőséget s az embereknek finomra csiszolt elméjét, a tavak vízesését s a lelkek emelkedését; tanulmányoztam a gépeknek, a földnek s a szerszámoknak lenyűgözését s az emberi szellem szárnyalását, a városok, egyházak, iskolák fejlesztését. Jól emlékszem, így szólottam többek között az ország elnökéhez: Uram! Önök boldogok és nagyok. Hiszen ilyen törvények szerint élni, mint Önök, függetlenül, szabadon becsülelesen és boldogan, annyi, mint az istennel együttélni. Ő viszont becsülte az én népemnek tiszta lelkiismeretét s udvarias előzékenységét... Hát száz esztendő múlva átöm, az Egyesült-Államok elnöke a vezére egyúttal annak a társaságnak, amely megölte hazámat. Körösi öcsémnek a tetemét nem nyomja erősebben a Himalaya hegye, mint engemet az oláh bocskor, mely síromat tapodja a kolozsvári temetőben. Fáj, nagyon fáj ettől a szívem.

Életem nappalain álmodoztam a szabadságról; halálom éjelein fenn viarasztok s a rab-szolgaság kínjait érzem. Nyugodni nem tudok. Ki-kiülök sírom halmára éjszakánként, nyugatra nézek: s keserű zokogásba fullad a szóm: *Háldatlan!*

* Egy jelenés a most megjelent ilyen című füzetből.

Tojást, mézet, diót,
szálas takarmányt

minden mennyiségben a
legmagasabb napi árban
állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgöncim. Stuhlmueller Zala-
szentiván. Telefon 6. szám.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Takarékpénztárak fuziója. Városunk két legnagyobb pénzügyintézetének vezetői számolva a gazdasági helyzetet, a köz- és a részvényesek érdekében elhatározták a Zalaegerszegi takarékpénztár r. t. és a Zalamegyei központi takarékpénztár egyesülését. A két társaság f. hó 5-én tartott közgyűlése az egyesülést kimondotta, miáltal ez vármegyénk egyik legjobban alapozott intézete lett. A fuziót követő alaptőkeemelést követően az intézet saját tőkéi felülmúlják a 12 milliót, betétei pedig a 60 milliót, s az ismert körülmények között vezetést mellett és a Pesti magyar kereskedelmi bank egiszé alatt az új intézet városunk és vármegyénk közgazdaságának fontos és irányadó tényezője lesz. A társaság elnökévé Hajik István, elnökhelyettesé Krosetz Gyula, igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokul a két intézet összes igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjai választották meg. A társaság vezérigazgatója Fischer Pál kir. tanácsos.

Budapest, 1922 október 7.

Zürichben:

	Okt. 5.	Október 7.
a magyar korona — — —	0.22	0.21 1/2
az osztrák korona — — —	0.0 3/4	0.075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0 7/8	0.08 3/4

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 7.

	Október 5.	Okt. 7.
	Kor.	Kor.
Búza — — — — —	10700	11200
Rozs — — — — —	7400	7500
Árpa — — — — —	6850	6900
Zab — — — — —	6500	6500
Tengeri — — — — —	9100	—
Korpa — — — — —	5150	5100
Repce — — — — —	17000	17000
Köles — — — — —	—	—

KOTSY JÓZSEF
géperőre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
műhelye ZALASZENTGRÓTON.
..... 20-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Felfogadok önállóan dolgozó bogárnár és kovácssegédet

Uak tükröüvegeket
legmagasabb áron vészek
Grünwald Ernő
épületüveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.
4 6

Épület és butor-
munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 64-00
Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok
ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Urményi-utca 7.
ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Ügyes munkásleányt vagy kifutó fiút keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.
zala- és somogyvármegyei képviselősege,
Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

iroda: Erzsébet-tér. Közlisztviselői barakk-épület. Telefon 359.
Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazár-épület. Telefon 356.
Ország: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi. 18-26

Gyümölcs-csomagoláshoz
kitűnően alkalmas
MAKULATURA PAPIR
(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye“ kiadóhivatalában.

Eladó 1 drb Clayton-Schuttleworth-féle
15 soros vetőgép
jól kijavítva. 2-3
Cím: Uradalmi gépészkovács, Hagyáros.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.
Minden hangszert pontosan javítunk
Kir. udvari **HANGSZERGYÁR**
S T E R N B E R G
Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számu saját palotájában
Írja meg azonnal, hogy milyen hangszere van azuksege és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Javítandó hangszert küldje postán gyárunkba, jutyányosan újjalakítjuk. Gramofontalajdonosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük mnsorjegyzeinket

A Zalavármegye
egyes számai kaphatók:
Üzv. Bugovics Janosné Rákóczi-utcai dohányárud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudájában.
Kakas Agoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzner Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányárudájában.
Üzv. Vajda Áronné Wlasiis-utcai dohányárudájában.
Zsombólyi József Nisáppavilonjában a Fő-téren.
Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz
KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA
Zalaegerszegen. Telefon 131.

Cséplő-benzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
Motorhengerolaj, Motor olaj 45-0
a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben
Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 52		Celldömök	Győrbe érkezik. 17 ²⁰ . Bpest keleti pu. gyors érkezik.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik. (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTAZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapkiadóháza: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGIÉLENIK BCTENKÉNT BARONSZOB.
Előfizetés: évi 180 K. Egyenlő részben 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

Kézműves kamara.

A kisiparosság a kettős kamaráknak égető érdekeit, nem látja kellően védve és képviselve. Pedig ma már ez a fontos kérdés napi probléma. És bár sok harc folyt ezért gyűléseken és kongresszusokon, de azért a kisiparosság, még — ez ideig — semmi eredményt sem ért el. Valószínű, azért, mert az *intéző körök*, a nem eléggé erős, kereskedelmi és iparkamarákat féltik a reformtól.

Szerintem az ipari és kereskedelmi kamara szétválasztása a kisiparnak keveset használna, sőt talán ártana. Az iparkamara u. i. magába zárná úgy a kisipart, mint a nagyipart, még világosabban a gyáripart. Miután pedig a gyáripartnak merően ellentétes érdekei vannak, mint a kisiparnak, a kisipar tehát létfenntartó érdekeit sem kifelé, sem befelé megvédeni nem tudná.

A kisiparnak tehát egyenes érdeke az, hogy váljon el a kereskedelmi kamarától, de szeparálja magát a gyáriparttól.

Tudom, hogy úgy a kereskedelmi, mint a gyáros körök, nagy ellenharcot fejtenek ki, hisz a kisipar erősödése ellenkezik az ő sajátos érdekeikkel.

De a fejlődő kisiparnak még hatalmasabb ellen akciót kell kifejteni

Először, mert a magyar kézműiparos vezet az egész világon

Másodszor vannak oly magyariparágak, melyeknek most kezdődik a reneszánsza.

Harmadszor pedig a gyáripar hatalmába kerülő kisipar — a munkásosztály nagy számát növelné. Ez pedig nem lehet nemzetérdek

A magyar kisiparnak legegyszerűsebb érdeke a — kézműves kamara létesítése. Azonban olyan kézműves kamaráé, amely a kis és középiparnak központi érdekképviseleti szerve legyen. Ez elengedhetetlen, mert az iparososztály társadalmi és gazdasági törekvései másképp nem előbbrevihetők

Ugyan gombamódra termettek ipari érdekképviseletek különböző címmel és jelszóval. Ez pedig áldatlan állapot, amit meg kell szüntetni, mert kívánnak téve a pártpolitikai harcok hullámainak.

A kézműves kamara felállítása azért is szükséges, mert akkor az illetékes hatóságok tudják, hogy kihez forduljanak kézműves kérdésekben állásfoglalásért. És kell azért is, hogy ezzel az ipartestületekben a törvény erejénél fogva már megszervezett kézműiparos egyetlen, erős, becsületes országos intézményt kapjon.

Az ipartestületek országos szövetsége ezért már 1920-ban hathatós feliratot intézett az akkori kormányhoz és várjuk, hogy 300.000 kisiparos jogos kérelme mikor fog teljesülni.
N. Sz. Gy.

A szerb hadsereg teljesen felkészült.

London, okt. 10. A Dayl Express Szerbiába küldött tudósítója közli lapjával, hogy Szerbiában nagy csapatzállítások folynak. Beszélgetett egy magasrangú tiszttel, aki elmondta neki, hogy a szerb hadsereg teljesen felkészült és szükség esetén 24 órán belül előrenyomulhat. Ez a távirat keresztül ment a szerb cenzúrán is.

Nem mond le a kormány.

Egy vidéki lap azt a hirt terjesztette, hogy a kormány beadta lemondását. A M. T. I. jelentése szerint ez a hír teljesen alaptalan.

Budapest, okt. 10. A nemzetgyűlés összehívására indított mozgalom vezetői úgy határoztak, hogy az összehívást kérő ívet csak a hét közepe táján adják át a Ház elnökségének. Ezzel azt akarják elérni, hogy az első ülés a jövő hét elején legyen, hogy az ülésen a vidéken tartózkodó képviselők is megjeljenhessenek.

Horthy internátus Budapesten.

Enyhül a diáklakás inség. — 700 egyetemi hallgató kap jó lakást.

A sasadi utcai kaszárnyát rövidesen átalakítják diákolthónná. A diákolthon oly hatalmas lesz, hogy 700 főiskolásnak nyújt egészséges és barátságos otthont. Az egyetemek ifjai 4000 koronáért lakást, fűtést és világítást, sőt még némi kiszolgálást is nyernek. Tágas és világos dolgozó és háló termek lesznek benne. 400 főiskolás már bent is lakik

Ujabb bonyodalom a török kérdésben.

Berlinből jelentik a M. T. I.-nak. A mudániai tárgyalásokat újból félbeszakították, mert kitűnt, hogy a francia és olasz tábornokok utasításai nem egyeznek meg az angol utasításokkal. Cherbi és Mombelli erre visszatértek Konstantinápolyba.

Konstantinápoly, okt. 10. Az angol flotta elzárta az egész hajóközlekedést a Boszporusz parton.

Konstantinápoly, okt. 10. Izmid pasa értesítette Hamilton angol parancsnokot, hogy elrendelte a csapatmozdulatok megszüntetését.

Párizs, okt. 10. A jóvátételi bizottság elnöke Barthau lett. Kinevezése külpolitikailag a békeszerződések pontos betartását jelenti, mert ezeket illetőleg Barthau mindig intenzív volt.

Skotus Viator folytatja aknamunkáját.

London, okt. 10. (M. T. I. közlése) A Times közölte a napokban Lord Denbigh levelét, aki a közép-európai államok helyzetével foglalkozva, nem valami kedvezően nyilatkozott Csehországról nyomban jelentkezett Skotus Viator, aki átkos propagandát fejtett ki a háború előtt a szlávok érdekében. U. i. levelet intézett a lap igazgatójához. Ebinger angol polgár a Timesben a következő kérdést intézte Viatorhoz, ha igaz, amit Viator állt, hogy a cseh nép békés és kultúra becsülő, miért rombolta le Pozsonyban Padrusz János remekét és miért tart nagyobb hadsereget, mint az osztrák-magyar hadsereg békeidőben!

Vértanúk és hősök emlékűnnepélye.

Ködös nyirkos levegő, kellemetlen sár . . .
A szivekben kegyelet és hazafias érzelem . . .
Aradon és szerencsétlen hazánkon borongó magyarok haladnak Zalaegerszeg utcáin — az „Erdélyiek Társasága” emlékűnnepélyt rendez a „Tizenhárom” és a zalai „Csány” emlékeztetőre. Az előadás színhelye, a mozgó, zsufolásig megtelt. Ott voltak a sorsüldözött menekültek, az iparosok, a tisztviselők és sok-sok szegény. Ott volt a város minden vallás felekezete, ahol az ünneplők csak magyart láttak az emberekben. A gazdag műsor a „Hiszekegy Istenben” fenséges hangjaival kezdődött. Énekelt az Egyh. Énekkara Németh József vezetésével.

Majd egy elragadó, bájos jelenség jelent meg a színpadon, a 8 éves Helmezy Margitka és oly tökéletesen szavalta Pósa Lajos „Apa fiaihoz” c. versét, hogy a közönséget valósággal megbűvölte

Utána Demeter György dr. olvasta fel megárazó emlékbeszédét a vértanúkról és hőökről.

Azután a „Vonós öös” játszotta alapos tanulsággal Lányi „Hunnia gyászát.”

Ujból egy édes kép — Helmezy Gizella szavalja Gyula diák „Szállj fehér galamb” c. költeményét. Nagyszerű ő is. A közönség suttogja: művész vér . . . Fedák rokona.

Következik a gazdag műsor legkiemelkedőbb része:

Borbély György főgimn. tanár, lapunk felelős szerkesztőjének „Holtak honából” c. művének előadása. A munka négy jelenetből áll. Megjelennek a kolozsvári temetőben gróf Bethlen Gergely, (Szalay Sámuel), E. Kovács Gyula színész (Neuwirth János), Bölöni Farkas Sándor (Tókes Béla) és Zrínyi Ilona (Tosch Annuska.)

Borbély György munkája szívbe markoló. A három első szellem egymásután állapítja meg Olaszország, Anglia és Amerikáról a háládatlanságot. Elmondják a rab temető, pihenni nem tudó halottjai sok-sok méltatlan keservüket és jövőbe látással jósölik meg a hálátlan zsarnokoknak az eljövendő idöket. A három martir férfiú után Zrínyi Ilona (szavait halljuk. Szavai szívünkben maradnak és vele sohajtottuk: Isten áldd meg a magyart. Az alakítók sok, megérdemelt tapsot kaptak. Én szeretnék sok ilyen munkát látni, mint Borbélyét, amely nemcsak ébresztő, szívbe markoló, hazafiasságra intő,

bátor és igaz, hanem hatásosan előadható bonyolultabb szinpadai eszközök nélkül is.

Borbély György munkájához Marton Boldizsár főgimn. tanár irt remekbe öntött előhangot, amit Fráter Blanka jól adott elő.

Az ünnepély a Himnusz örök akkordjaival végződött. A közönség újból és újból szívből tapsolt az „Egyházi Énekkar”-nak és fáradhatatlan karmesterének Németh Józsefnek.

Szivesen vette és tapssal jutalmazta a publikum a vonós ötös későbbi játékát is.

Mig odabent az előadás folyt, odakin a pénztárosok boldogan olvasták a befolyt jövedelmet. Egyikük örömmel mondta: Lesz Csány szobor. T. i. a tisztajövedelem jobbrésze a Csány-szobor alapé, másik fele pedig a Horthy inségakcióé lesz.

Dicséret illeti a rendezőseget és annak lelkét Borbély Györgyöt és mivel Zalaegerszegen egy szokatlanul fényes ünnepélyt rendeztek, örömmel látnánk ha az előadást megismételnék.

N. Sz. Gy.

Gróf Batthyány Lajos emlékünnepe.

Szép és fenséges ünnepély színhelye volt f. hó 8-án vasárnap Ikervár község, gróf Bathyány Lajos szülőfaluja. Az országos iparvédő egyesület ünnepelte alapításának 80 éves évfordulóját, kapcsolatosan a mártir halált halt gróf Batthyány Lajos halálának gyász évfordulójával, miután ő volt az első alkotmányos miniszterelnök és ő volt az első elnöke az iparvédő egyesületnek. Képviselve volt ezen a szép emlékünnepe a kormány, a képviselőház, az országos kereskedelmi és iparkamarák, az országos iparvédő egyesület, az ipartestületek országos szövetsége, a kereskedelmi társulat, több ipartestület és gazdakör. Az ünnepély Sárváron kezdődött, ahol a reggeli vonatokkal érkező vendégek fogadtatása volt és utána hosszú kocsisorban kihajtottak Ikervárra, ahol már az egész község lakossága ünnepi díszben várta az előkelő, illusztris vendégeket. Megérkezés után kellően elrendezve felvonult a közönség az ünnepély színhelyére, a gróf életnagyságu szobrához, mely gyönyörűen volt feldiszitve. Az ünnepély pont 10 órakor kezdődött, a hadiárva énekara a „Hiszekegy Istenben” c. imadal énekével, utána a Sárvári Dalos Egyesület „Te vagy az én hazám” éneke után Horváth Lajos ikervári ig. tanító, mint az ünnepség helyi rendezője gyönyörű szép beszéd kíséretében nyitotta meg az ünnepélyt. Utána Becsey Antal, az iparvédő egyesület igazgatója mondta el az ünnepi beszédet, melynek során lehullott a epei a szoborra elhelyezett bronz koszorúval, amely az ország iparosainak fillérjeiből került, hálája jeléül a nagynevű iparbarátnak. A következő szónok Huszár Károly, Sárvár országgyűlési képviselője. Szép szavakkal méltatta a nagy férfi gyémánt tiszta jellemét és kérte a közönséget, vegyenek ő róla példát. Utána a kormány nevében Áry Pál államtitkár beszélt, majd utána Maróthy Vasvármegye főispánja, ezután az Ipar és kereskedelmi kamarák nevében Marton alelnök. Utána következett a szobor megkoszorúzása. Az első koszorút a kormány nevében, utána a Nemzetgyűlés hatalmas babér koszorúját az első alkotmányos országgyűlés elnökének, a nemzetgyűlés alelnöke Huszár Károly helyezte el. Most Sárvár község koszorúja, utána az ipartestületek országos szövetsége koszorúja, az ipar és kereskedelmi kamarák koszorúja, kereskedelmi társulat koszorúja, utána a győri, szombathelyi, kőrmendi, kőszegi, Sárvár és vidéke, csornai és a többi ipartestületek koszorúja és csokrai. A koszorúk

elhelyezése és a Himnusz eléneklése után a szép ünnepélynek vége lett. A vendégsereg ismét kocsira ülve visszahajtatott Sárvárra, ahol Nagy Dezső Korona-szállodájának éttermében igazi magyaros társas ebéd volt, ahol szép felköszöntők hangzottak el. A társaság, míg el nem kellett utazni, a legjobb hangulatban együtt volt. A zalaegerszegi ipartestületet Jády Károly, az ipartestület elnöke és Lusker János képviselték.

J. K.

A munkásszolidaritás.

Mily sokszor és mily sokat hallottuk ezt emlegetni azoknak a szájából, akik magukat hivatalosan a munkások vezérével kinevezték. Minden búban-bájjban való összetartás, minden küzdelemben való részvétel, egymást kölcsönös önzetlen támogatása az a hangulat keltő frázis az, mely a valóságban egészen mást takar.

Tolnavármegyében szélteben hosszában nagy a panaszkodás a földmunkások között, hogy ők, akik eddig mindig az aratási és cséplési munkákból keresték meg a télire való kenyérüket, most kilettek szorítva a kőművesek, ácsok és más ipari munkások konkurenciája által.

Tény az, hogy a szabadverseny olcsóbbá teszi a terményeket, aki mennél több foglalkozási ághoz ért, annyi embert képvisel egy személyben. Tény az is, hogy a munkásszolidaritásának elvénél fogva, nem is szabad megakadályozni senkit abban, hogy ott és azon helyen keresse meg kenyerét, ahol arra a feltételeket a legkedvezőbbnek találja. Itt csak az a bökkenő, hogyan egyeztethető ez össze, az olyan szépen hangzó munkásszolidaritással? Sehogyan! A szociáldemokrata-kommunista párt kátéjával meg épen homlokegyenest ellenkezik.

Mikor ipari válság van, a munkanélküliség vicsořitja csont fogait az ipari munkások felé, röglön ott teremnek a vörös hecc-legények s kórusban odadörgik a munkások fülébe: te szakmunkás vagy, neked nem szabad más munkát végezni, illetve vállalni, csak szakmunkát! De úgy látszik a kőműves, az ács, a bádógos stb. munka nagyon közel áll a cséplési munkához.

Mikor egy ipartelepen kiút a sztrájk, akkor ugyanazon foglalkozási águ más ipartelepek munkásait rákényszerítik az önzérek, hogy tegyék azok is le a szerszámot és ezáltal súlyt adjanak a sztrájkot kezdőknek. De szemrebbenés nélkül elmennek amellett az esemény mellett, ahogy másokat kenyerüktől megfosztanak azon idő alatt azok, akik másokért sztrájkolnak.

Mikor az így kenyértől megfosztott földmunkás télvíz idejére azután bejön a városba és ajánlkozik ipartelepeken napszámos munkára, akkor azok, akik őt nyáron át a munkásszolidaritás szent elve alatt kenyértől elűtötték, csak úgy engedik dolgozni, ha belép a szociáldemokrata-kommunista szenny-pártba.

Nincs is, de nem is lesz soha a szociáldemokrata-kommunista párt kolompósainak egy olyan tette, egy olyan akarat megnyilvánulása, mely a való élethez közel állt volna. A munkásszolidaritás a vörös szeműekben csak akkor ér valamit, ha ez nekik bőségesen hoz a konyhára. Tehát kizárólag nekik. Ha pedig emellett még a munkások is elérnek valamit, az már fényes győzelem. Ordítják a munkásszolidaritást, ha érdekük úgy kívánja, de minden lelkiismeret furdalás nélkül felrugják, ha utójokban áll.

Omladozó házak Zalaegerszegen.

Egymásután dőlnek össze a házak. — A lakásinség nagyobbodik. — Járhatatlan utak.

A múlt héten kettő és tegnapra virradóra még egy ház vált lakhatatlanná Egerszegen. És sajnos ismétlődésektől lehet tartani, mert sok olyan épületben szorongnak családok, amiket már csak a csuda tart össze. Kívánatos volna, hogy a városi hatóság megvizsgálja az ilyen házakat és azok biztos lakhatóvá tételét elrendelje. Elvégre a szállodák — ahova a három összedült ház lakóit elhelyezték — egyéb hivatásuk van. A városi hatóság első feladata legyen a lakásinség lehető megoldása, ami azáltal is könnyebb lesz, ha a dűledező kalyibákat megjavíttatja.

Ugyancsak itt adunk helyet több oldalról érkező panaszoknak is, amelyek a járdák járhatatlanságáról szólnak. U. i. néhány Csácsiutcai lakos háza előtt térdig érő a sár. Az ott posztoló rendőr tehetne erről.

Órlási elemi csepás Alsó és Felsőrajkon.

70% kár. — Három ház összedült. — Egy embert elsodort az ár.

Pénteken rettenetes jégeső zúdult Felső és Alsórajk községekre. Az érett szőlőfűrtöket úgy leverte, hogy némely helyen csak az indájuk maradt meg.

Az emberek riadva menekültek a mezőről fedél alá. A jégeső nyomán keletkező ár három házat összedöntött és sokat megrongált. Az ár több helyen fákat és kazlakat sodort magával. Elragadt egy embert is, akit azonban sikerült megmenteni.

HIREK.

Eltemették Udvardy Vincét. A köztisztületben állott Udvardy Vince nyug. tanárt stb. stb. vasárnap helyezték örök nyugalomra az egész város részvétele mellett. A temetésen minden testület képviselve volt. A koporsót a boldogult tanítványai vitték.

Az októberi vértanú emléke az iparosok körében. A zalaegerszegi iparos ifjak művelődésére való hajlandóságuknál fogva és törekvésüknél fogva már rég óta önképző kört alkotnak. Az országos nemzeti emlékünnepeket megszokták tartani; legújabbán, amióta e közművelődési szakosztálynak Nárai Szabó Gyula a vezetője, az aradi 13 vértanú emlékét is megünneplik. Most okt. 8 vasárnap este tartották meg ezt az ünnepélyt az ipartestület nagytermében. Az ifjusági körnek van saját dalárdája, melyet Fürtös felső keresk. iskolai tanár vezet nagy lelkeséggel. Itt elénekeltek megnyitásként a magyar Hiszekegyet s befejezésül a Himnusz. Szabó Béla köri tag elszavalta Pósa Lajosnak „Az aradi veszthelyen” című költeményét olyan okos készűtséggel, amely teljes értelmiséget bizonyít. A vezető elnök Nárai Szabó gazdag felolvasást tartott az 1849-es vértanúkról, az aradiakról, gróf Batthyány Lajos miniszterelnökről, Csány Lászlóról, báró Jeszenák Jánosról és másokról. Első kútfokból merítette a tartalmat, ismertette különösen a hiénahóherok munkáit s a hős magyar vértanúnak utolsó perceit, a megrázó jeleneteket.

— Gyár Zalaegerszegen. Szalay és Dankóvícs műasztalosok Zalaegerszegen butorgyárt létesítenek. A gyár vagy a vasutnál, vagy a lovarda épületében lesz. Az ilyen hírek örülni lehet.

— A városi szeszfőzde megkezdte hurcolkodását a laktanyába.

— Zalavármegye Testnevelési Bizottsága f. hó 10-én d. u. 5 órakor a várm. tiszti főorvos hivatalában ülést tart.

A Csány szoboralapra és Horthy-féle segélyakcióra hétfőn rendezett emlékünnepelet szép eredménnyel végezte az Erdélyiek Társasága. A közönség igen jó indulattal volt az ünnepély iránt, úgy, hogy akiket a körülmény akadályozott a megjelenésben, előre elküldötték a célra bizonyos összeget, így pl.: Gyalmati Vilmos 200 K, Schütz Sándor 200 K, Fenyvesi Simon 300 K, Fülöp József főjegyző 100 K, Deutsch Hermann 200 K. A helyszínen nagyobb összegeket adtak: A Futura 2000 K, Kovács Zoltán 1000 K, Siposs Dezsőné 500 koronát. A rendező bizottság utólagosan is elfogad e célra jószívű adományokat.

— Ifju magyar tehetség. Tóth János barátunk Zalaegerszegről jutott Keszthelyre s így jól ismeri a zalaegerszegi közönségünk is. Családjáról a következő hírt kaptuk: Tóth János m. kir. pénzügyi számtanácsos, keszthelyi járási számvédőnek a fiát, Tóth János keszthelyi műépítész Szombathely r. t. város egyhangulag a VIII. fizetési osztályba mérnökévé megválasztotta. Nevezett csak a közelmúltban érkezett haza külföldi tanulmányutjából, amely alkalommal lerajzolta Hindenburgot, Ludendorft, Lerchenfeldet s több müncheni előkelőséget, akik mindegyike — jeléül annak, hogy képük kitűnően sikerült — azt saját kézalírásukkal látták el. Nevezett nem csak építőművész, hanem egyben kitűnő rajzoló és festőművész, s mindössze még csak 22 éves s így méltán szép jövőt jósolunk neki. Csak előre!

— Katolikus tanáregyesület gyűlése. A katolikus nagygyűléssel kapcsolatban, hétfőn este tartotta a Kath. Tanár Egyesület ülését Bitter Illés elnöklésével, a Katolikus Kör társalgó termében. Elnöki megnyitójában a magyar kulturáról beszélt. Az ülés végén Huszthy József a humanisztikus mozgalmakról beszélt és beszéde végén szótartó intézett az illetékes tényezőkhöz, hogy a tanárok mai kétségbeesett helyzetén javítsanak.

— A zalaegerszegi rendőrkapitányság újból felhívja azokat, akik még nem jelentették be magukat, hogy ezt saját érdekükben mielőbb megtegyék.

— Kommunista mozgalom fedezlek fel nemrég a fogolytáborban. A mozzalom szervezőinek messzemenő tervei voltak és a tábor is felakarták gyujtani. Az ügyesség az eljárást megindította.

— Hír szerint január elsejétől a tisztviselők 100 százalékos fizetésemelést kapnak, de ezáltal megszűnnek összes pótlékaik. Ezt a hírt hivatalos helyről még nem erősítették meg.

— A városi gyepmesteri és husvágó szabályrendeletet a belügyminiszter megerősítette.

x Rómában volt és nem látta a pápát. Ki ne emlékeznék még a pesti híres Szikszay-féle vendéglőre? ott találkozott valaha egész Magyarország. Apáról fiura szállott a tradíció, ha valaki vidéki felkerült Pestre elmulaszthatatlan kötelességének tartotta, hogy vizitjét ott leadja.

Nemzeti színházunkat már régen lebontották s így vele együtt pusztult a Szikszay is. Megszűnt a kapocs a vidéki és városi magyarok közt.

Annál örövendesebb, hogy — amint értesülünk — végre pótolták a hiányt. A Rákóczi ut 20 sz alatt levő régi jóhírű Ostende kávéház ragyogóan restaurálva esti étteremmé alakul át. Hasonlíthatatlan konyhájával, kitűnő fajboraival olyanyira megnyerte a közönséget, hogy Varjas, a nótaprimás estéről estére zsufolt ház előtt énekel. A közönség között már is ott láthatjuk a mi megyénk színe javát

Az Ostende „esti resti”-je annyira átment már a köztudatba, hogy a vidékieknek, kik Pesten jártak s nem kóstolták konyháját, borait, gonyolódva szokták mondanj: „Rómában volt és nem látta a pápát!”

Apró hírek.

A mindinkább erősödő tót autonómislák kettős keresztet viselnek. Prága már tehetetlen velük szemben. — Az erdőbirtokosok erdészeti kamarát követelnek. — Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat nagy anyagi válsággal küzd. A társulat megsegítése nemzeti érdek. — A németek az Északi tengeren híf és fél km. hosszú vasutat építettek. — Müller József budapesti porcelán üzletéből több mint 2,000.000 koronát elloptak. — Negyszázötven milliárd a német állam függő tartozása. — A megszállott nyugatmagyarországi Savanyukuton ötszáz osztrák marakodik az elűzött magyar jegyző hivatalán. — Stinnes Hugó nemsokára Pestre jön és több nagy vállalatba bekapcsolódik. — Az egyetemeken a tanítás újból megkezdődött.

A holtak honából.*

1920.

IV.

Én vagyok Dávid Ferenc a kolozsvári székely csizmadiának a gyermeke. A szellemi forradalmaknak vulkánikus viharában születtem, amikor mások is még többen: Dante, Newton, Shakspeare, Des-Cartes, Bacon, Luther, Calvin és a többi; amikor a renaissance és reformatio összetörtődött; amikor versenyre kelt egymással a tanulás és tudás, az újjászületés és új születés, az utánpótlás és a teremtés. Luther Márton Willenbergában épített új egyházat, Calvinus János Genfben, én Magyarországon. Nem is bánám, ha az én unitárius vallásomat magyar vallásnak neveznék az emberek.

Sok dolgot tanultunk a külföldi idegenektől, de ez az egy, bizonyos, hogy itt születtem. Ezt tőlünk tanulják mások. Hogy az első unitárius egyház itt épült Magyarországon, erre vértanu vagyok én itt a dévai várban. Tanu rá az én kis székely népem, aki hű maradt hozzám és a mi hitvallásunkhoz; aki velem együtt sokat küzdött, szenvedett és türt meggyőződéséért, aki velem együtt birkózott Lutherrel és Kalvinnal szemben a konferenciákon; akiknek nemcsak a kenyérért testi orcáinkról, hanem a tudományért is csurgott a veríték szellemi orcáinkról. Engemet igaz, hogy a más hiten lévő saját honfitársaim zártak a dévai börtönbe, de nem vádolom érte. Nehéz idők voltak azok; és nem öltek meg, csak félre tettek. Az én nemzetem dicsősége itt is fényesen ragyog. Én, a vértanu állítom, hogy az én népem türelmes: sem a magyar, sem a székely nép párisi vérmennyegzőket és Bertalan éjszakákat nem rendezett: mi nem gyilkoltunk, mi csak birkóztunk.

Országgyűléseinken három nemzet hozta a törvényt: a magyar, székely és a szász nemzet; oláhról nem tudok, oláli nemzet sohasem volt Erdélyben; volt ugyan oláh a hegyeken szanaszét, amint állat is van az erdőben és por is van a levegőben, — de amint az állat nem alkotórésze az erdőnek s amint a por nem alkotó eleme a levegőnek, épenúgy az oláh sohasem volt alkotórésze a törvényháznak, sem semminemű szellemi életnek, — országgyűléseinken — mondom — három nemzet hozta a törvényeket s zűsök voltunk a világon, akik a három protestáns egyház védelmére, mindenki számára hitbeli szabadság-törvényt hoztunk már a tizenhatodik században. Előbb, mint Angliában és Amerikában. Ott ezek a vallások akkor még nem is voltak. — És hogy az első unitárius egyház itt épült Magyarországon, tanu erre harmadszor Anglia és Amerika, ahonnan négyszáz esztendő múlva száz-as csapatokban vándoroltak feleim, hitunokáim kolozsvári prédikációimnak a színhelyére és a dévai sirm.

* Egy jelenés a most megjelent ilyen című füzetből.

halmomhoz emlékemnek a tiszteletéül; mert prédikációimat Angliában és Amerikában is meghallották háromszáz év múlva s ott is alakultak ekkor ekklézsiáim. Én vagyok tanító mesterök. Nekik is én mondtam legelőször, hogy csak egy az imádandó Isten.

Négyszáz esztendő nyugalmamból fölzaklatott ez a világháború és a háládatlan világ. A művelt nemzetek ráültették Erdélyre az oláh hatalmat. Az oláhnak olyan természete van, hogy ő nemcsak nem türelmes, hanem villámgyorsan elpusztítja maga körül mindazt, ami ránézve idegen. Ellopja, meggyilkolja, fölperzseli. S így néhány év múlva Erdély földjén nem lesz már egy magyar sem és egy protestáns sem. A földön lakók ezt nem tudják és nem hiszik; de én négyszáz év óta tanulmányozom a tulajdonságaikat s ismerem a terveket; a szellem telefonjain halgatom a föld alatt, hogy fejüket összedugva mit sugdosnak egymásnak. Ismerem tulajdonságát az oláhnak s tudom a tervét, Minden idegen nemzetséget és vallást kipusztít Erdélyből, még pedig hihetetlenül gyorsan.

És én mély gondolatokba merülve, a szégyentől és fájdalomtól megtörtén néha leborulok sírom fenekén és sírok keservesen, de néha fölzálok a képzelet szárnyán s elmerengve átröpülök a világon s amellyel ide-oda suhintok, piros vérbe és keserű epébe mártom a korbácsot. Gondolom: sem az egyes nemzetek, sem az egész világ nem tartozik érdeklődni a magyarnemzet sorsa iránt, még kevésbé tartozik azt védelmezni, de ha a protestantizmust meggyilkolják saját szülőföldjén, saját házában, saját templomában: ez az általános emberi műveltségnek az arculatjára feccsen rá s örökre ott marad piszoknak. Keletkezhethetik pedig ez a piszok tudatlanságból, az oláh természetnek eddigi elrejtődése miatt; de keletkezhethetik az én hatalmas erős feleimnek később szülőtt hitgyermekeimnek, unokáimnak a háládatlanságából is... És én bejárva a világot, mindegyre vissza-visszatérek állandó lakásomra s minden éjszakát a dévai vár tetején töltök bolyongva s messze kiáltva a híg levegőbe. Oh tudatlan világ! Oh háládatlan világ!

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 10.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	85
London	11145	Stockholm	678
Newyork	2575	Sweiz	485
Berlin	115	Bécs	3:40
Milano	110	Zágráb	8:60
Páris	195	Varsó	0 28

Zürichben:

	Október 7.	Okt. 10.
a magyar korona — — —	0 21 ¹ / ₂	0 21
az osztrák korona — — —	0 07 ³ / ₄	0 0 ⁷ / ₈
az osztr. bélyégg. bankjegy	0 058	0 0 ⁷ / ₈

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 7.		Okt. 10.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon — — — —	9410	—	9400	—
Font — — — —	11200	—	11145	—
Dollár — — — —	2500	—	2575	—
Francia frank — — —	190	—	190	—
Lengyel márka — — —	—	30	—	25 5
Márka — — — —	1	50	1	15
Lira — — — —	105	—	110	—
Leu — — — —	16	—	1400	—
Cseh korona — — — —	80	—	85	—
Dinár — — — —	31	20	34	40
Svájci frank — — — —	470	—	475	—
Osztrák kor. — — — —	—	3.20	—	3:40

Terményjelentés.

	Október 7.	Okt. 10.
	Kor.	Kor.
Búza	11200	11500
Rozs	7500	7400
Árpa	6900	6900
Zab	6500	6500
Tengeri	—	7200
Korpa	5100	5500
Repce	17000	17000
Köles	—	—

ÚJ KÖNYVEK!

- COURTS-MAHLER:**
Összes eddig megjelent művel.
- CLAUDE ANET:**
És reng a föld . . .
- TOLSZTOJ:**
Ifjuságom regénye
- MAUPASSANT:**
Balkézről
Erős mint a halál
- FERENCZI SÁRI:**
Estétől hajnalig
- LAURISIN LAJOS:**
Aikonyi mesék (Költemények.)
- FARKAS PÁL:**
A láthatatlan Imám keze
- PEKÁR GYULA:**
Hatalom

s minden egyéb könyv és zenemű-
ujdonság kapható és megrendelhető

KAKAS ÁGOSTON

könyv-, papir- és írószerszerekkereskedésben
Zalaegerszeg. Telefon 131. sz.

Tisztelettel értesitem t. megrendelőmet,
hogy Berzsenyi (Csácsi)-utca 9. sz. alatti
**villanyszerelő, vas- és fémipari
műhelyemet** Páterdomb 7 szám alá
helyeztem át. — Lakásom
Csányi (Ujváros)-utca 40 szám alatt van.
1-3 Tisztelettel **Szabó Károly.**

Gyümölcs-csomagoláshoz
kitűnően alkalmas
MAKULATURA PAPIR
(régii könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben
is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

Eladó 1 drb Clayton - Schuttlewort-féle

15 soros vetőgép
jól kijavítva. 3-3
Cim: Uradalmi gépészkovács, Hagyáros.

A Zalavármegye
egyes számai kaphatók:

Özv. Hugovics Jánosné Mikóczy-utcai dohányárud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudájában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kaszab Lajos-utcai dohányárudájában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányárudájában.
Zsombólyi József újságvillanójában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz
KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA
Zalaegerszegen. Telefon 131.

KOTSY JÓZSEF
géperőre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
műhelye ZALASZENTGÖRÖTON.
21-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek
és minden e szakba vágó munkák készítése.
— javítások és átalakítások mindenkor a leg-
modernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Felfogadok önállóan dolgozó
bognár és kovácssegédet

Uak tükrövegeket
legmagasabb áron veszek
Grünwald Ernő
épiteltiveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.
5-6

Épület és butor-
munkát a legkényesebb igényeknek
megfelelően készítenek 65-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok
ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.
ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

**Ügyes munkásleányt
vagy kifutó flut keres**
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

**Tojást, mézet, diót,
szálas takarmányt**
minden mennyiségben a
legmagasabb napi áron
állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat
STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgőnycim Stuhlmüller Zala-
szentiván. Telefon 6. szám

Eladó egy tenyészigazolványos
bika Traj Györgynél
Andráshidán.

Cséplő- Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
benzin, Motorhengerolaj, Motor olaj 46 0

Kötegelt vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron
beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi **Zalaegerszeg**
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Győrbe érk. 1720. Bpest keleti pu. gyors érk.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344 Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érk. (gy.) 1541. Nkanizsára érk.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érk. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTAZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tany R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájaiban Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Társ-szerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TARSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HEHETLENKÉNT HÉTENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: évente 180 K. Egyenletlen 6 K.

Szerkesztőség Kistalud-y-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország fellámadásában. Amen.”

Pénzkonrádok.

Midőn hadrakelt seregeink fázva, éhezve, újabb és újabb csodákat irtak a történelemből, úgy termett a sok katonai konrád, mint a háromnapos eső után a gomba. A kávéházi márványasztalokat óránként más és más térképek, hadmozdulatok tarkították. S mindegyik konrád a legjobban „értesült” volt, mert mindegyiknek volt valami megbízható forrása. (Szegény hold, de sok „forrás” fakadt akkor is szikláidből!) A legszomorúbb azonban az volt, hogy egy-egy balsikerű vállalkozás után a konrádok mind tanácsokat osztogattak és nagyon sokan (szerényen megemlítjük, hogy a pezsgő mellett) azt is megállapították, hogy „hjah, mert mindenkinek kellene menni...” Sőt ezt majdnem minden konrád letörten ismételte, de azért itthon maradt és tanácsolt tovább, hogy majd talán a másik...

Eszembe jut, erre gondolva, a zsidó rabbi hordója, amelybe minden hive egy korsó vizet öntött, úgy okoskodva ravaszul, hogy a másik feltétlen bort visz a szegény rabbinak.

Tempora mutantur (változnak az idők) a hadikonrádok szépen átváltoztak pénzkonrádokká. Sőt olyan szépen szaporodnak, hogy ma holnap lenézzük, aki nem pénzkapacitás. Ma is hallok annyi tanácsot és tervet, hogy estére már bódult leszek és beleveszek a sok bölcsesség labirintusába.

Ez Zürichet vádolja, az Berlint emlegeti, Péter a kivített szidja, Pál a behozatalt, a másik panaszkodik, hogy nem értékeljük penzünket, X bölcs az iparost bántja, Y ur a termelőt okozza, Nulla ur a kereskedőt emlegeti, az erekisták szidják a bankokat stb. stb.

Jó, jó uraim, ez mind szép és igaz. Az meg különösen szép, hogy a pénz romlása mindenkinek fáj.

Egyet azonban én megakarok jegyezni: ma az emberek különböző okok tolytán értékpapirokkal üzérkednek, zugvalutáznak, árukat vesznek stb. Az én véleményem szerint azért, hogy a százezer helyett kettő, sőt ötszáz ezret kapjanak. Ez a tény magyarázza meg azt is, hogy manapság az ujságot mindenki zsidósan olvassa. Mert ugyebár felebarátom első dolog reggel az: hogy áll a valuta? És ugyebár felebarátom, ha te tegnap valamit 22-ös valutáért vettél, ugrálsz örömdöbben, ha ezt olvasod: Zürich 24? Nem kedves barátom te jobban örülsz, ha azt olvasod: 20.

Es egyik esetben — bölcsen a mérgeket, másik esetben az örömet rej-

ted a véka alá. Közben-közben azután jajgatsz és szörnyen aggaszt a korona romlása. Azután tanácsolsz, mint komikus atyád a kávéházi konrád. Tanácsolsz, keseregsz, szidsz füvet és fát és te is csak vizet vinnél a rabbi hordójába.

Kegyelmes és kegyelmetlen Pénzkonrád ur, ne tessék rám haragudni szemtelen hangomért, tessék elhinni, kegyelmességedet akár banknak, akár másnak hívják, hogy ökölbe szorul a két kezem, mert igen sokan vannak

ebben a hazában olyanok is, akik sem örömlüket, sem szomorúságukat nem tudják véka alá rejteni. Sokan vannak akik borzadva olvassák ha a zürichi hőmérő félponttal esik, mert ők nem bölcsök és nem tudnak még kenyeret sem venni s ha vesznek is, ez nem marad meg mint a posztó, vagy a Lipták.

És azt se vegye zokon Pénzkonrád ur, ha penzünk romlásáért, amelyből fakad az éhség és cipőtelenség, nem egyedül Trianont fogom áldani. N. Sz. Gy.

A Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári-párt zászlóbontó gyűlése Veszprémben.

Budapestről jelentik, hogy a veszprémi K. K. F. és P. párt október 22-én tartja zászlóbontó nagygyűlését Veszprémben. A gyűlésen Bethlen István gróf miniszterelnök is megjelenik több miniszter és képviselő társaságában. Politikai körökben igen fontosnak tartják a gyűlést, mert ezzel fogják ellensúlyozni azt a káros működést, amelyet Veszprémváros októberi képviselője Rainprecht Antal és a szomszédos devecseri kerület képviselője, Ruppert Károly fejtenek ki. Éppen ezért nagy érdeklődéssel várják azt a beszédet, amelyet Bethlen gróf fog mondani.

Ujabb oláh hazugságok.

Hamis hírekkel kürtölik tota a világot. Ezzel akarják leplazni a mozgósítást.

Budapest, okt. 12. Bukarestből jelentik a M. T. I. nak, hogy a Rádió ügynökség október 5-iki kelettel ezt a tudósítást adta a lapoknak: Az új oláh kormány több barátságos viszonyban levő állam kormányától felhívást kapott, melyben figyelmeztetik a volt ellenséges államok egy titkos szerződésére, amely állítólag egy katonai leszámolást készít elő. A terv Moszkvában készült és végrehajtásának egyik fázisa a törökök háborúja. Oroszország, Bulgária és Magyarország csak adott jele várnak, hogy kilépjenek semlegességükből. Már is — titokban — nagy előkészületeket tesznek. A jegyzék azzal végződik, hogy a kis antantnak meg kell tenni minden előkészületet, hogy meglepetés ne érje.

— Egyes lapok ezzel a hírrel hozzák kapcsolatba a francia generálisizmus oláhországi utazását. Több külföldi lap azonban megegyezik abban, hogy ez a jegyzék csak az oláh kormány koholmánya és csak hazug bolondítás, hogy indokolni lehessen a mozgósítást, mert abban már senki sem hisz, hogy a koronázási díszszemlére a tartalékosokat és póttartalékosokat is be kellett volna hívni. Ugyanis ilyen koronázási díszszemlére hívta a Bratiánu kormány 1914 év végén a tartalékosokat és két éven át fegyverben tartotta, míg végre háborút kezdett a központi hatalmakkal.

A bécsi lakáshivatal terrorja.

A magyarokat és bolgárokat kiakarják lakoltatni.

Wien, okt. 11. A M. T. I. közli, hogy a szoc. demokrata vezetés alatt álló lakáshivatal egész sereg külföldi honosnak mondta fel a lakást. A magyar és bolgár követ már megjelent a bécsi külügyminisztériumban és kijelentették, hogy a magyar és bolgár hatóságok hasonló eszközöket fognak használni.

Koronáznak az oláhok Gyulafehérváron.

A gyulafehérvári koronázási ünnepségek folyó hó 15-én kezdődnek és 16. és 17-én Bukarestben folytatódnak. A kis Gyulafehérvárra alig lehet ráismerni. Óriási négyszöget kerítettek be, amelyen belül van a koronázási domb. A titkos és nyílt rendőrök valóságos ellepték a várost. Az udvari különvonat 10 órakor érkezik meg a királyi családdal. Az állomáson az egész kormány, a parlament elnökei, a tábornoki kar és a gyulafehérvári polgármester fogadja, aki keleti szokás szerint, kenyeret és sőt kínál a királyi családnak. Délután csapatszemle lesz és egy 14 csoportból álló történelmi csoport vonul el. Késő délután a vonat Sinajába megy.

Mi hisszük, hogy még piros-fehér-zöld ünnep is lesz Gyulafehérváron.

A bulgárok állásfoglalása a keleti kérdésben.

A bulgárok kikötőt kérnek. — Nem avatkoznak bele a török kérdésbe.

A londoni bolgár követ javaslatot nyújtott át az angol kormánynak, amelynek értelmében Bulgária kész megvédeni a Dardanelákat, ha Anglia garantálja Trácia függetlenségét és Bulgária kijuthat a tengerre. A belgrádi „Politika” szerint pedig a bolgár földművelésügyi miniszter utasította a paraszt katonai sereget, hogy a fegyveres erőket tartsa készen. Ezzel szemben a Bulgár Távirati Iroda azt jelenti, hogy Bulgária védelmi álláspontjától nem tér el, hogy bármit is tegyen volt szövetségesei ellen. A bolgár követ jelentése szerb találmány.

A kormány e hó folyamán elrendeli a közmunkák megkezdését.

Azok kapnak az inségakcióból, akik részt vesznek a közmuokákban. — A közmuokák óriási arányúak lesznek. — Mit kap Zalaegerszeg. — Tízezer munkanélküli jut kenyérhez.

Budapest, okt. 11. Az egységspárt értekezletén Bethlen gróf miniszterelnök kijelentette, hogy enyhíteni akar a nagy munkanélküliségen, azért a megtervezett közmunkákat haladéktalanul megkezdi.

— Nagyon helyes eljűk a kormány údvös intézkedésél, hogy az egyre nagyobbodó munkanélküliség leküzdését elhatározta a közmunkákkal. A munkák két nagy csoportra oszlanak: ut és házépítésre.

— A munkák óriási arányúak lesznek és alkalmasak arra, hogy az aratásból kimaradt munkások kenyérhez jussanak.

A munkák felett az ellenőrzést a városok, illetve vármegye fogja gyakorolni. A munkákat a Horthy akcióból tedezik és megszivitelő eseleket kivéve, csak a közmunkában résztvevők részesednek belőle.

Szeretnénk ha a közmunkákból Zalaegerszegnek is sok jutna, hisz rosszak az ulaink és körülbelül 50 családnak nincsen rendes lakása.

Szerkesztőségünk érdeklődött illetékes helyeken és egyelőre csak annyit tudtunk meg, hogy a kaszárnyából 50 kis lakást akarnak csinálni és hogy már itt is sokan jelentkeztek a városnál közmunkára. A névjegyzék összeállításán most dolgoznak.

ELŐHANG.

(Borbély György „Holtak honából” c. munkájához írta Marton Boldizsár)

Álmodtam egyszer, furcsán, szokatlant. Ültem kandelónánál s kezemben megpendült a lant.

Láttam, hogy a hang száll, száll, a szobában villanyláng vibrál s hogy a hangnak van gazdája, — halott férfi és nő, ki a képmel csodálja.

Nézek rám s a szemükben lobogó volt a láng. Ajkuk nem mozdult s mégis, szörnyű, szörnyű volt a vád: — Haldítlan! — harsogták négyen is, öten is, — már nem tudom, voltak-e többen is? De borzadt a hajam s zengett a lant, vadul tópell belém a furcsa kaland.

Magyarok, réglek, száz meg háromszáz évvel előbbiek — állottak ott sorjában s vádoltak vaktában.

Kérdeztem: miért, miért? De szóm süllekhez sem ért. A lámpa hirtelen kialudt s csak akkor fogtam gyanul, mikor Zrínyi Ilóna nyugatra mutatott.

A lant kísért kezemből s elpattant a húrja — Fal nem volt, de ott kanyargott a népek országútja.

Vakmerő három nép, irgalmatlan, elbizott, — gázottak a rébte, magyar vetésekre, kidöntötték a fát, zúgtak alleluját, lépték a selymet, magyar lányok haját s elvették Erdélyt, Tátrát, Baranyát.

Ó, az volt a kín, a gyötrelm! — Nyugat nyomán fű nem terem. Kémény nem füstöl, — láng nem ég — mégis vörös, vörös mindenfelől az ég.

Nagy cségg volt, a pénz örült táncba bomlott.

Szemelmelet láttam, — amint meleg kandelónánál dideregtem, jűztem, — hogy a hazamat vesztek, tébolyult nációk elkotyavetyélik. Láttam a kést a magyar torkán, undor-röhejt az ellenség száján.

Végre, végre! — szakadt ki mellemből. — Irgalmuzatok kegyelemből!

De a gyáva faj ajkamra forrt, vállamon éreztem a temetői port. Tarkómon sújtó csapás csaltant, szívemben a kétség gyöngye húrja pattant: szemébe néztem vendégimnek, a jókor jött kis seregnek s láttam benne a lángot, a halhatatlant, az örökkévaló, szent, magyar katlant.

Értettem már, amit mondtak s hittem rendületlen, hogy — nem halottak. Ujjongtam, hogy föltámadt a Múlt! — Nyugat szuladt s önverembe fullt.

Főlébredtem késő éjjel — amint néztem szerkesztőjével, — asztalomon irás isvott. Álom vendégei, a négy-öt holt, — odátrák szózatokat, ott hagyva a tört magyarnak, hogy tudja, lássa, a léleknek nincsen másza; győzedelmes, győzhetetlen, — ha halott is, él s aki nem gyáva, aki magyar, aki erős, minden halott hős, — küzd és remél.

Marton Boldizsár.

SZILÁNKOK.

igaza van a Népszavának, mert sok meztelen és didergő gyerek keresi a hulladékokat a pesti szemégtödrökben. Igaza van és nekem is Heródes korszaka jut eszembe, midőn az ártatlan csecsemőket halálra ítélték. Csak abban nincs igaza a Népszavának, hogy a nyomor okozói között Kun Béláékat nem említi.

A kormány sok tanácsot kap mostanában. Azt hiszem boldog is, mert láthatja, hogy mennyi bölcs van a honban. Csakhogy a kormánynak ma nem bölcsök, hanem önzetlen tettek, munkás karok kellene és igaza van, ha a bölcsök puffogó frázisai helyett, az azonnal teremtő kérges kezeket keresi.

A „Reggel” c. lap nem tud örülni Kemal pasa sikereinek. Attól fél, hogy félszemével Moszkvára kacsint. Hogy ez mennyiben igaz, a jövő mutatja meg, azonban a jelen azt mutatja, hogy kardjával alaposan lehasította a párizsi papirost. És a halálra ítélt nemzeteknek most többet ér a kardja, mint a „kacsintása” Moszkvának.

Egy 10 éves lány Szentesen márol-holnapra átváltozott — fiuvá. És rendkívül örül a selma a változásnak. Sokan ezen nagyon csudálkoznak, pedig minden napos eset, mert a vak is láthatja, hogy a mi közéletünkben hány urambátyán lesz nénemasszonnyá. Ez se csuda, az se csuda. Az se lenne csuda, ha a szentesi fiú a cigaretta helyett holnap újból edényt síkálna, mert máma az átalakulás csak szokás. Hogy azután miért — az már kérdés. Vigyázó.

Újabb istencsapás Zalavármegyében.

Óriási felhőszakadás Dióskálon és Orosztonyon. — Hat ház összedült. — 70 ház megrongálódott. — Az egeraracsai tanító hőstette

Csak a múlt számunk közölte az alsórajki nagy elemi csapást, s ma újabb szerencsétlenséget jelent a telefon. Dióskál és Orosztony határait tönkretette a jég és az utána dülő felhőszakadás. A mezei utak és a falvak utcai veszedelmes folyókká változtak és magukkal sodortak szénát, fát és házi szerszámokat, sőt még embereket is. Az egeraracsai tanító, sajnos nevét nem tudjuk, maga számos életet ragadott ki az árból, sok helyen nyakig gázolva benne, saját életét is kockáztatva. A pogányvári híres hortermő szállót valósággal lemosa a sebes víz. A kár 5—100 százalékos. A nagy istencsapás 6 házat is összeomlasztott, 70-et pedig úgy megrongált, hogy összeomlásuktól tartanak.

HIREK.

— Bódy Zoltán alispán 10 napi szabadságra utazott Cseszseg-Tomajra.

— Az evangélikus egyetemi és főiskolai hallgatók szövetsége okt. 7-én tartotta ülését, amelyen Raffay Sándor dr. evang. püspök ismertette az evang. ifjuság céljait. A szövetség elnökévé Leutner Sándort választották meg.

— Iparoskörü hírek. A zalaegerszegi iparos kör az idén is megtartja szokásos Katalin-napi táncestélyét vig kabaréval összekötve. December hóban pedig, világhírű költőnek emlékére, Petőfi Sándor százéves emlékünnepelet rendez. Amikor is egy Petőfi életét tárgyaló színmű kerül előadásra gazdag műsor kíséretében, a Bányában. Az előkészületek már folynak.

— A nagykanizsai népfőiskola tanfolyamot ma este hét órakor nyitják meg.

— Az Erdélyiek Társasága az október 9. vértanuk emlékünnepeletén előadó szereplőknek szives köszönetet mond hirtalpilag is a művészi élvezetért és az eredményért, hogy a Csány szoborra és a Horthy-féle segélyakcióra jókora összeget tudott juttatni a rendezőség. Köszönetet mond különösbbe a szép és lelkes női szereplőknek; Tosch Annuskának, Fráter Blankának, Helmezy Gizinek s a kis Helmezy Margitnak és az Egyházi zene- és vegyes ének-karnak s kitűnő művészvezetőjének Németh Józsefnek. Az egyes férfi szereplők: Dr. Demeler György, Neuwirt János, Tőkés Béla amugy is a rendezőséghez tartoznak, csak Szalay Sámuel kell külön megemlíteni, aki nem csak ismert tehetségével, de mindenkori készségével is egyik erős rudas.

Gábor Béla moztulajdonos urnak szintén köszöni a bizottság, hogy készséggel ingyen rendelkezésre bocsájtotta a mozi helyiséget és segítségül, volt az előadás sikerére.

— Az Arany könyvbe beírják a nevüket a következők: Kolbenschlag Béla főispán, Bódy Zoltán alispán, Récsei Békeffy Béla, dr. Csák Károly, Dervarics Ákos, Malatinszky Ferencz, Flandorfer Ignác, dr. Tarányi Ferenc, Dombrády Ferenc, Nagy Károly 1000—1000 koronával. Tehát harminc név már van eddig. És ez így megy tovább. Ha minél gyorsabban menne, annál jobb lenne. Mert az Aranykönyv megnyitáskor nem hiába volt gróf Batthyány Pálné Öméltóságának ez a figyelmeztetése: Csak siessen hát, mert mire megtelik az Aranykönyv, arra elfogy a bronz, vagyis annyira megdrágul a szobor számára, hogy megint elől kell kezdeni. — Oh, ha egyszerre tudna sietni a bizottsággal együtt még a többi 970 ember!

— Levente, Testező Egyesület alakult Lesence-tomajon Kósa József vezetésével. Ilyen hirt többször szeretnénk írni.

— Hetven új virilista lesz a vármegyében.

— Minden drágul. A zalaegerszegi vasut-állomásra érkező áruk házhoz szállítását végző vállalatok a darabáruk szállítási díját 100%-al, a vagonitételek fuvarozását 30%-al emelték fel. Így azután majd csak megélünk.

— A tojáskereskedők engedélyét az utóbbi időben előforduló események, folytán felülvizsgálják.

— Betiltottak két vörös ujságot. Budapesten a Világosság nyomdában megjelent „Lámpa és Jelző” című időszaki lapokat nemzetellenes tartalmuk miatt betiltották.

— Szerb kultura Szabadkán. Szabadkáról elüldözték a magyar tanítókat és helyükbe nem tudnak képesített tanítókat állítani. Így pl. megtörtént, hogy kettő 2 polgárit végzett lányt neveztek ki tanítónőnek. A szerb kultuszminiszter elrendelte, hogy Belgrádban egy háromhónapos tanító kiképző tanfolyamot állítsanak fel. Tanügyi körökben mosolyogva említik a szerb gyorsforraló tanfolyamot.

— Halálra ítélt kém. A katonai törvényszék Csigo Lajos pincért kótélállali halálra ítélt. Csigo a cseheknek kémkedett.

— A szerb kormány e hó 17-én benyújtja lemondását.

— Új rendőrök Tegnap ismét 10 új rendőr ment városunkból Szombathelyre. 27-én újabb jelentkezőket várnak.

— Száztíz napos sztrájk. Párisban a fém-munkások 110 napos eredménytelen sztrájk után megkezdték a munkát.

Meglepetés lesz a Petőfi Százéves Emlék Neptár tartalma.

— Wienből jelentik, hogy a császári és kir. uralkodó család magán és családi vagyonának igazgatója 90 éves korában meghalt.

— A M. T. J. jelentése szerint a faszektisták erős hangú ultimátumot intéztek a kormányhoz, melyben a Kamara sürgős reformját sürgetik. Az ultimátum zavarokat fog előidézni.

x Elveszett egy női nyáklánc két medailonnal a Fangler-üzlet körül, Megtaláló, vagy nyomra vezető 300 K. jutalomban részesül a Fangler-cégnél.

— Nemesmedvest Magyarországnak ítéltek oda. Sopron okt. 11. Az osztrák-magyar határmegállapító bizottság 10-én tartott ülésén, amelyen a magyar kormányt Villányi Frigyes báró első oszt. követségi tanácsos képviselte. Nemesmedves vas megyei községet Magyarországnak ítéltek oda. Ezenkívül nagyobb földterületeket ítéltek vissza Sopronmegyében is.

— A Délmagyarország tudósítójának dr. Neubauer Ferenc nemzetgyűlési képviselő a drágasági bizottság jegyzője, a következőket mondotta:

Nemesfém-alappal bíró valutákat kellene csinálni, mert az állam pénzügyeit könnyebben rendbe lehetne hozni egy aranyvalután alapuló költségvetéssel. A drágaság csökkentését csak a valutakérdés megoldásától várom. Megkellene azután mindenáron akadályozni, hogy egyesek túl magas áron gabonát vásárolhassanak.

— Ujabb szerb atrocitás. Nagybecskerekéről jelentik: A helybeli zárdaiskola, mely közel 30 év óta a város, illetőleg az egész vármegye leglátogatottabb leány-nevelőintézete, a jugoszláv hatóság minden indoklás nélkül bezúnta.

— Sztrájkba léptek a szegedi cipésmunkások. Szegeden 90 cipésmunkás sztrájkba lépett. A sztrájk gazdasági természetű.

— Apró hírek. Az 1000 holdon felüli birtokok csak jövőre fizetik a vagyonváltást. — A sok esőzés folytán a cukorrépatermelés nagy veszedelembé került. — A dohány beváltási árát felemelik. — Egy szent István korabeli harangra bukkantak Hercegovinában, amit szent István ajándékozott egy bosnyák fejedelemnek. — Schioppa Lőrinc pápai nuncius Szombathelyen okt. 11-én, fényes segédlettel litániát tartott. — Kaposváron cukorgyárat építettek. A gyár már is üzembe lépett. A somogyi cukorrépa termés jónak mondható. — A munkásbiztosító pénztárak alkalmazottainak igazoltatása megkezdődött. — A magdeburgi hatalmas pályaudvar porrá égett. Varsóban nagy szerb—lengyel tanácskozások folynak. — A görög király elindult a számkivetésbe. — Kaposváron nyolc gombaméregzés történt egy házban. — A kormány nem enged be többé külföldi szörmét. — A moszkvai tőzsdén 80 dúsgazdag kereskedőt ismeretlen okból letartóztattak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Érdekes könyvet kaptunk ma. Címe: *A kalocsai céhek története*. Írta: *Dehény József* sümegi realiskolai tanár. Az író a céhszervezés alapos ismerője, stílusa pedig egyszerűsége mellett is élvezetes. Ajánljuk a könyvet, mert úgy van felépítve, hogy a kalocsai céhek történetével kapcsolatban az egész magyarországi céhszervezést megismerhetjük. Érdeme Dehénynek, hogy a kalocsai iratokból sok oly érdekességgel megismertet bennünket, amiről még nem hallottunk. A könyv szerkesztőségünk útján megrendelhető. Ára 70 korona.

A holtak honából.*

1920.

V.

Én is kísértet vagyok: A nemzet szelleme. Névem: *Zrinyi Ilona*; lényem: *Magyarország*.

Mig a földön testbe öltözötten jártam, én is látható és megfogható paránya valék ezeresztendő nemzetemnek; mióta megölt a bű, testellen árnyék vagyok, láthatatlan lélek. Csendes szellők szárnyán suhanok át nappaloként a halmokon és völgyeken, megcsókolom a lenge fűszálat, hogy nőjön a pásztor számára, biztatgatva súgom a jámbor magyar népnek: Ne félj, nem hagy el az Isten; de éjfélként zúgó zivatar alakban bolyongok a hazában szanaszét s a városok kéményein besüvöltve föl-fölríaszlom az alvókat: „Ébren légy magyar, őrt ki fog állni, ha nem te, hazádon?”...

Amig a földön jártam, órállomás valék hazámért; egy-egy őrbástya volt családomnak mindenik tagja: nagyapám a törökkel kelet felé harcolva a szigetvári hídon át rohant a halálba, apám Zrinyi Péter s egyik nagybátyám Frangepán Kristóf nyugat felé küzdött s Bécsben vágta te fejüket az ellenség, másik nagybátyám a költő kétféle karddal verekedett kétféle ellenséggel szemben s egy harmadik vadállat ölte meg az erdőn; mind a négyen délnyugaton ontották a vért. Én északra jövet Munkács várát védelmeztem; második férjem, Tököly Imre, a „Kurucz király” volt s szültem II. Rákóczi Ferencet; mind a hárman északkeleten hullatunk sűrű, súlyos könyecseppekkel a hazáért. Mindahárman száműzetésben haltunk meg. — Délen vért és északon könnyet áldozánk, mindaheten vértanuk valánk...

Én asszony valék. Gyöngye asszony. De tudtam, mi történt ezen a földön. A honalapításon hevült a keblem. Azután a büszkeség fogott el, mongoltól, töröktől-tatártól meg tudtuk védelmezni Európát s a Krisztus vallását, s ámbár hogy miinket is megrongáltak, de rajtuk is összetört az ellenség. S mi újra talpra állottunk. Segítség nélkül, elismerés nélkül. Köszönő szót sem kaptunk. Mégsem mondtam, hogy: „Háládatlan!”

Gyöngye asszony valék. De kardot kötöttem, mert hála helyett tiporták a nemzetemet. — Az erdélyi fejedelmekkel, tehát az urammal és fiammal is együtt a nemzeti függelenségért s a szabadságért küzdöttem. Mert hogy milyen édesnek éreztem a szabadságot, tanuskodnak erről a Nikomédiában hullatott keserű könyecseppeim. Ekkor sem szólottam háládatlanságról.

Gyöngye asszony valék. De most maga az Erdő vagyok. Vassá váltam a földben háromszáz év alatt, ki előbb csont valék s majd kard leszek. Tenger könnyt és vért hullatott rám a nagy háború; szívembe szívargott. Sok magyar vér! Kárba nem mehet, bennem új életre kél. Dúsan termő föld lett az én szívem; magyar

* Egy jelenés a most megjelent ilyen című füzetből.

Courts-Mahler legújabb könyvei:

A három Rindolf leány
Fény és homály

és egyéb új könyvek is kaphatók

Kakas Ágoston könyv- és papírkereskedésében. Telefon 131.

katonát terem. S amint hazám földjére és síromra rászakadt a világ terhe, érzem, hogy izmosodom, mint a pálmafa, mely saját terhe alatt nő.

Egykor egy zsarnokkal küzdök én mi többben is. Most egymagamra több rablóval, gyilkosokkal birkózom.

Egy magamra, én, a magyar föld, a magyar anya. S megrettenjek e én, Erdő a gyávától? A hitványpusztítóktól, én, aki teremteni tudok? Nem.

S most hadd szóljak egy keveset hozzátok is. Ti, világnak vezérei! Ti féleszü nagy tudósok! Ti, a szabadságnak börtön-istenek! Ti, a szentföldre zarándoló rabló Cavallérok! Akik nem tudjátok, hogy föl és alá vándorol az ég csillaga; nem tudjátok, hogy a nap lemegy és felkél; akik szabaddá teszitek a szolgát, hogy ti uralkodjatok rajta: ti lovagok, akik lovaitokkal tipratjátok el a gyöngét, kiraboljátok a koldust és fojtogatjátok a haldoklót.

Engem is így tiportok, fosztogattok és fojtogattok, engem gyöngye asszonyt, szegény Magyarországot. De engem meg nem tudtok ölni. Nem is sírok, csak keserű gúnyolással mosolygok rajtatok. S nem is átkozlak. Még azt sem mondom, hogy: *Háládatlanok!* — Ugy sem értitek ti ezt.

Csak rajta hát, romboljátok, tiporjátok, tegyetek a föld alá, hogy több levegő jusson nektek. Viruljátok, mint fűszál a sírhalmon; hízzatok mint dögön a kondorkeselyű; s fürödjetek a gazdagság kéjében, mint a megöltnek vérében a rablógyilkos. Nem irigylem. Ti vagytok az élet urai, én a halál szolgája, tehát halál hírnöke is. Jegyezzétek meg, hogy amig ti, pusztítjátok az életet, addig én a teremtésről gondolkodom, hiszen még a halál sem elmúlás, csak pihenés. Ti vagytok a pusztítás, én vagyok a teremtés. Vigyázzatok: A kerék forog.

Jegyezzétek meg: a kaszás ha akár a halál kaszával kaszálja is le a fűvet s letarolja a mezőt; ha a vihar gyökerestől kitépi az erdőt; és ha ti vadászok lelővitek a vadakat és az embereket: én újjakat teremtek ezeknek a helyébe; mert én az őserő vagyok, Magyarországnak elpusztíthatatlan lelke, ennek a földnek a méhe. Új élet születik belőlem, ennek a földnek a méhéből, Magyarországnak ezeréves őseréből. Teremtek új fűvet, fát, levegőt és új magyart, különbet a réginél, erősebbet, jobbat s ti addig elbódulhattok, megrészegülhettek és megbolondulhattok a kéjben, mint Néro. Én nem irigylem a ti fényes zsarnokságotokat. Láttam én már ilyen rozsdás vasakat Rómában, Ázsiában és Afrikában sok ezer évvel ezelőtt. Vigyázzatok A kerék forog.

Nem átkozlak s nem fenyegetlek benneteket. Nemes vér vagyok és büszke vagyok; még csak nem is panaszkodom. De írok nektek valamit. Jusson eszetekbe majd, mit mondom most.

Ha majd jobban megtanuljátok a történelemből és jobban meg fogtok győződni arról, hogy a magyar védelmezett meg titeket neincsak a mongoltól, töröktől-tatártól, nemcsak az izlám vallástól, hanem a szláv tengeráradásaitól is; ha majd látni fogjátok, hogy akit ti a gödörbe löktetek, az a nemzet aléltóságából kezd ébredni s az örök igazság törvénye szerint föltámadni: akkor ti, — jusson eszetekbe mit mondom most — akkor ti is hangosan így fogtok imádkozni:

Isten áldd meg a magyart!

Borbély György.

Laptulajdonos: „ZALAVÁRMÉGYE” lapkiadó-társaság.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 12.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	85
London	11145	Stockholm	678
Newyork	2575	Sweiz	485
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	860
Páris	195	Varsó	0 28

Zürichben:

	Okt. 10.	Október 12
a magyar korona	0.21	0.21 ^{3/4}
az osztrák korona	0.0 ^{5/8}	0.0070
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0 ^{7/8}	0.0078

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 10.	Okt. 12
	kor. fill.	kor. fill.
Napoleon	9400	9400
Font	11145	11250
Dollár	2575	2500
Francia frank	190	195
Lengyel márka	25.5	28
Márka	1 15	1 25
Lira	110	110
Leu	1400	14 75
Cseh korona	85	84
Dinár	34 40	34 40
Svájci frank	475	470
Osztrák kor.	3.40	3 60

Terményjelentés.

	Október 10.	Okt. 12.
	Kor.	Kor.
Búza	11200	11040
Rozs	7500	7400
Árpa	6900	7000
Zab	6500	6500
Tengeri Korpa	5100	
Repce	17000	17500
Köles		

Tojást, mézet, diót, szalás takarmányt

minden mennyiségben a legmagasabb napi árban állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHMÜLLER LAJOS
Sürgönycim. Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon 6. szám.

Hirdessen a Zalavármegyében

Tisztelettel értesitem t. megrendelőmet, hogy Berzsenyi (Csácsi)-utca 9. sz. alatti villanyszerelő-, vas- és fémpari műhelyemet Páterdomb 7 szám alá helyeztem át. — Lakásom Csányi (Ujváros)-utca 40 szám alatt van. Tisztelettel **Szabó Károly.**

Gyümölcs-csomagoláshoz
kitünően alkalmas

MAKULATURA PAPIR
(régii könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye“ kiadóhivatalában.

**TÁHY R. UTÓDA
KAKAS ÁGOSTON**

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE
ZALAEGRSZEGEN
AZ „ARANY BÁRÁNY“ ÉPÜLETÉBEN.
ALAPITTATOTT 1842-BEN.
TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:
meghívók, falragaszok, üzleti és családi értesítések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. Irodalmi és zenemű-ujdonságok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok (díszdobozok és mappák), írószerek, írópapírok legjobb minőségben, legolcsóbb napi árban A „Zalavármegye“ kiadóhivatala

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

22-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi árban.

Fel fogadok önállóan dolgozó bogárnár és kovácssegédet

Uak tükörüvegeket

legmagasabb áron veszek

Grünwald Ernő

épülettiveges Zalaegerszeg, Jákum-utca 4.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 66-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGRSZEG Famegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Eladó Becsalihegyen 4 hold

SZŐLŐ lakóházzal

együtt. Bővebbet: Mecsey Károly, Becsalihegy.

Cséplő-benzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj

Kötegelt vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

INDULÁS			ÉRKEZÉS		
Óra	Perc	Hova	Óra	Perc	Honnan
2 04		Sárvár Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről
3 11		Zalalövő Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő
5 24		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics
6 53		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök Győrbe érkező 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról (gy.) 1344 Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 28	Rédics
13 44		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nagykanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő Körmenre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43		Celldömök Győrbe érkező 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegben. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Társzerkesztő: N. SZABÓ GYULA.

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HEGELIANNAL HETENRENT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyes szám 6 K.

Szerkesztőség Kistaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

Művek egy letében, hiszek egy korában
Művek egy leteni örök igazságban.
Művek Magyarország fellámadásában

A kenyér és a kefe.

Tudvalevő dolog, hogy én nem értek sem a pénzügyi, sem a többi ugynevezett közgazdasági tudományokhoz. S mégis beszélek ezekről. De hozzá lehet szólni ehhez, meg ahhoz csak úgy paraszt ésszel is.

Am vannak rajtam kívül mások, akik hozzá értenek ezekhez a dolgokhoz, akik szakértők, sőt akik világhírű tudósok. Beszélnek ezek a pénzről, a közgazdaságunkról, megélhetésünkről. Beszélnek, irnak, tanácskoznak, határoznak eleget, bőven, sokat; mi pedig szegény laikusok áhitattal tekintünk fel rájuk; csudáljuk mély tudományukat, magasztaljuk magas szakértelmüket és áhitattal várjuk bölcs intézkedéseiket és ezeknek minden jó eredményét.

És mi az eredmény? Nem több, mint ha csupán én a többi laikus társammal tárgyalnám paraszt ésszel ezeket a megélhetési állapotokat.

Arról van szó, hogy nekünk van élelmünk: van állatunk s hus eledelünk; van gabonánk, tehát kenyérünk, borunk, tojásunk, zsirunk, vajunk stb. van kielégítő épületi és tüzelési fánk. Némely szomszédországnak mindezekből nincsen elég. De neki van bővön kézi és gyári iparcikke: van posztója, gyolcsa, kefeje; van füvegpohara, kancsoja és egyéb alsóbbrendű edénye; van pántlikája, fésűje, pomadéja stb. — amiből nekünk nincsen elegendő.

Mi következik ebből? Ebből az következik, hogy rendes körülmények között kicseréljük, amink van. S élünk boldogan.

A régi viszonyunkban is kicseréltük, pedig akkor is kutya-macska barátságban éltünk egymással; de mégis megkötött barátságban. Most ez a barátság sincs meg. Ellenben van ellenszenveskedés elég. S mégis cseréltünk.

Két ok van erre, gondolom én a malomalatti okoskodással. Adunk azért, hogy mi is kapjunk. Másodszor megengedjük a kivittelt azért is, hogy a kivittelkor a közvetítő kereskedők bizonyos illetéket rónak le közpénztárunk gyarapítására s azonfelül bizonyos mennyiséget abból a kiviendő élelemből leraknak a fővárosban. Most például 250 vagon csirkefélélt vihetnek ki és tízmillió tojást s mindezekből sok százalékot letesznek Budapesten, természetesen a budapestiek számára.

Ezek az illetékek és százalékok előnyt mutatnak a mi javunkra. És azonfelül a barátság a külfölddel és az ebből folyó jólét, hogy mi is kapunk üveg-edényt Prágából s innen-onnan.

Ez érthető.

De egy dolgot szeretnék én tudni. én s a velem egy vivásu malomalatti laikusok. Azt, hogy ha mérlegre tennők a mi kivittelünknek és behozatalunknak a minket érintő előnyt és hátrányt s a szerződő ellenfelünket érintő előnyt és hátrányt: mit mutatna a mérleg? Nem tudjuk. Ezt kellene, hogy felmutassák előttünk is, ha már ők tudják, az előbb emiített pénzügyi és egyéb közgazdasági tudósok, szakemberek, vezető politikusok, hogy mi is tudjunk valamit. De erről vagy nem is beszélnek, vagy csak nem irnak semmit; a hírlapokban legalább erről nem olvasunk semmit.

Ez jogositja fel a laikus tábort arra, hogy hát gondolkozzék ő is a maga esze szerint.

Erre nézve egy vezető gondolatot adott volt már régen néhai való jó Bartha Miklós, aki azt mondotta még a kutya-macska barátságban, váljunk el, elégedjék meg mindenki a magáéval; mi valahogy csak eljárunk sáros csizmában s töltött káposztát ebédelünk; az osztrák szomszéd „putzolja“ fényesre a cipellőjét, aztán reggelizzen pomadét s vacsorára egye meg a kefét. Melyik bánja meg az elválást?

Hiszen most még inkább volna okunk az ilyen hangulatra. Avagy talán barátságosabb, jobb indulatu lett az osztrák szomszéd velünk szemben?

Miért is van bennünk az a tulajdonság, hogy annyira esengtünk akkor is a prágai sonka után, holott volt akkor is elég disznók. Miért esengtünk most annyira a prágai porcellánra és üvegekre? Miért nem elégszünk meg legalább egy-két évig a saját agyag edényünkkel?

Ne törjék a fejüket a szaktanácskozásokon azok a pénzkapacitások, azok a közgazdasági tudósok és egyéb nagy emberek, hogy miképen lehet „letörni a drágaságot“? s miképen lehetne nagyobb értéket adni a magyar koronának: hanem adjanak ki rendeletet arra, hogy idegen országból még egy hajszálnyi haszontalan fényüzési portékát sem szabad behozni ebbe az országba. A használható portékák közül is csak épen annyit, amennyi okvetlenül szükséges és elengedhetetlen s ezeknek a legminimálisabb cikkeknek az értékével egyenlő értékű élelmicikket adunk mi is a külföldieknek.

Talán többet érdemelnének halálos ellenségeink? A barátaink sem kívánhatnának többet.

Évvél a rendszerrel több élelem maradna bent, a szegényebbek olcsóbban hozzájuthatnának s kevesebbet, vagy semmit sem éheznenek s kevesebb halál és kevesebb betegség volna. Némelyek kevesebb pántlikát viselnének. De ebben nem fájulna meg senkinek a feje.

A fényüzést kell előbb letörni és egy kissé meg kell tanulni a nélkülözést, nem az ételben, hanem a cifrázkodásban.

Összegezéssel bátor vagyok kimondani, hogy ha mi kopott ruhában járunk, de van mit ennünk: jobb dolgunk van, mint annak a cifraruhásnak, akinek Bartha Miklósként a kefét kell megreggeliznie.

B.

Az inségesek félsegélyezésére irányuló mozgalom ismertetése.

Előző számunkban már közöltük a vármegyei törvényhatósági bizottságnak az inségesek segélyezésére irányuló mozgalom támogatása tárgyában hozott azon határozatát, mely szerint a termelőket, háztulajdonosokat és vállalatokat bizonyos mérvű természetbeni és készpénz adomány szolgáltatására kötelezte. A beszolgáltatandó adományok egyénekenkénti kivétele folyamatosan van s azoknak behajtása iránt a vármegye alispánja a közigazgatási bizottságok útján intézkedett.

Mint hogy a törvényhatósági bizottság határozata az adakozásban való részvételi kötelezettséget csupán a termelőkre, háztulajdonosokra és vállalatokra nézve állapította meg, az inségesek segélyezésére irányuló mozgalomnak minden társadalmi osztályra való kiterjesztése céljából megalakított a „Vármegyei Horthy Bizottság“, melynek elnöke a főispán, ügyvezető elnöke a vármegye alispánja s tagjai a vármegyei közigazgatási bizottság választott tagjain kívül a vármegye főjegyzője, árvaszéki elnöke, tiszti főorvosa, a járási főszolgabírók, (r. t. városok polgármesterei), az államrendőrség helyi főnöke, a vármegyei belső nemzetgyűlési képviselők, a vármegyei Vöröskereszt és egyéb jótékony egyesületek vezetői, az egyházak, a tantestületek, az orvosi kar és egyéb foglalkozásoknak a szegényebb lakóssággal állandó érintkezésben álló képviselői, végül a társadalomnak azon hölgy és férfi tagjai, akik vagyoni helyzetük, jótékony hajlamaik, befolyásuk, vagy mozgékonyaságuk révén az ügynek jó szolgáltatásokat tehetnek.

A vármegyei bizottság feladata a mozgalom központi irányítása, a létesítendő közmunkák meghatározása, előkészítése és megindítása, a gyűjtés folyamatba tétele, a gyűjtöttek hova fordításának ellenőrzése és az egyes községekben jelentkező fedezetlen szükségletek kiegyenlítése más, kedvezőbb eredményű községek gyűjtéséből.

Ezen központi bizottság megalakításával egyidejűleg az egyes községekben helyi bizottságok alakítottak.

Ezen bizottságok elnöki tisztjét községekben a jegyző, r. t. városokban pedig a polgármester látja el. Tagjai a törvényhatósági bizottságnak az illető helyen tartózkodó és lakhellyel bíró tagjai, a bíró, hatósági orvos, közgyám, a helybeli Vöröskereszt és egyéb jótékony egyesületek vezetői, a lelkesedés, a tanítóság képviselői és egyéb olyan helybeli lakós hölgyek és urak

kik rátermettségüknel fogva a bizottság működésének támogatására alkalmasak.

A községi (városi) bizottság feladata a vármegyei bizottság utbaigazításai nyomán a mozgalom gyakorlati lennivalóinak közvetlen keresztül vétele. Ehhez képest a helyi bizottságok hozzák javaslatba a vármegyei bizottság előtt a saját községük érdekelttségét túl haladó közmunkákat, határozzák el azokat, amelyeket a község határában létesíteni szándékoznak, ha erre a saját erejükből a kellő fedezetet nyújtani tudják, végzik a gyűjtést, a gyűjtött pénzt illetékes helyre eljuttatják, természetbeni adományokat összegyűjtik a vármegyei bizottság utasításainak megfelelően elküldik, raktározzák, őrzik, egyenként megállapítják a segítségre szoruló munkanélkülieket és külön a munkára képteleneket, meghatározzák szükségletük minőségét és mértékét, átveszik a segítséget, az inségeseknek átadják és eljárásukról a vármegyei bizottságnak elszámolnak.

Mind a vármegyei, mind a helyi (városi, községi) bizottságok tagjainak mindennemű közreműködése ingyenes; sem költségeket, sem munkadíjat fel nem számíthatnak.

Az összegyűjtött készpénzt a helyi bizottságok tartoznak haladéktalanul az illetékes adóhivatalhoz beküldeni, amely utasított, hogy az e címen küldött összegeket a belügyi letét-naplóba az Országos Inségenyhítő Mozgalom címén ujonnan nyitott alnaplóba vételezze be. A helyi bizottságok az adóhivatalba küldött összegekről egy időben a vármegye főispánjához jelentést tenni kötelesek.

A helyi (községi, városi) bizottságok fogják az adománygyűjtéseket foganatosítani. Az adománygyűjtés nemcsak készpénzre fog szorítkozni, hanem még szívesebben fogad természetbeni adományokat, gabonát lisztet, élelmiszert, fűtőanyagot s ruházati cikkeket. A helyi bizottságok házról-házra gyűjtéseket foganatosítanak, akként, hogy előre kitűzött napokon, főleg ünnepnapon felosztják egymás között a község (város) területét, s a gyűjtők személyesen keresik fel minden ház lakóját, hogy adományaikkal enyhítsék a segélyre szorulókat nyomorát. Minden nyilvános mulatság jóvödelmének bizonyos része a nyomor enyhítésére lesz igénybe véve.

A mozgalom anyagi sikere érdekében önkéntes adománygyűjtéseken kívül műkedvelői előadások, hangversenyek, multságok és egyéb ünnepségek fognak rendeztetni, melyek a társadalom jótékony közreműködésével a mozgalom sikerét biztosítani fogják.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Chamberlain a keleti kérdésről.

London, okt. 14. Chamberlain, a konzervatív koalíció vezére Birminghamban nagy beszédben ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet. Kijelentette, hogy csak olyan kormány lehetséges, amely az ügyeket a pártok koalíciója révén vezeti. A keleti kérdésről szólva azt mondta, hogy a kemalista haderőket a szövetségesek között mutatkozó eltérések bátorították fel. A szövetségesek legfőbb eredménye a tengerszorosok szabadságának biztosítása. Felémeltette még, hogy a szövetségesek csalódtak Amerikában, mert Amerika nem vett részt a békemű biztosításában. A brill kormány reméli, hogy a Dardanellák ügyében tartandó konferencia november elején egybe gyűlhet, amelyre legalkalmasabb hely a svájci Lausanne lenne. Oroszországnak a konferencián való részvétele még nem dőlt el.

Váltosás a közlelmezési miniszteriumban.

Budapest, okt. 14. Térffy Béla közlelmezési miniszter — amint már megirtuk — beadta lemondását és helyébe Bud János közlelmezési miniszteri államtitkárt nevezte ki a kormányzó. Bár a hirt hivatalos formában még nem közölték a nyilvánossággal, befejezett tényként közölhetjük, hogy a hivatalos lap vasárnap reggeli számában megjelenik a Bud János közlelmezési miniszteri kinevezéséről szóló kormányzói kézirat. Bud János közlelmezési miniszteri államtitkárt; a m. kir. József műegyetem gazdaságpolitikai tanszékének tanárát, a háboru kitörésekor báró Harkányi János akkori kereskedelmi miniszter az abban az időben szervezett országos gazdasági bizottság tagjává nevezte ki. A háboru alatt a háborus igazgatás legfőbb ágában részt vett. Így nagy része volt az összes kényszer gazdasági intézmények megalkotásában és az erre vonatkozó intézkedések végrehajtásában. 1916-ban miniszteri tanácsossá nevezetett ki. Az országos központi árvizsgáló bizottság felállításakor annak alelnöke lett, ez év januárban államtitkárrá nevezték ki a közlelmezési miniszteriumba Térffy Béla közlelmezési miniszter mellé.

Hetenként.

— Nyelvében él a nemzet. —

Aki amit tud s amit tehet, azt tegye meg a nemzeti erősödésre; vagy legalább is a gyöngülés megakadályozására.

Ha egy hajszálnyit, ha csak egy atom is az az erő, amivel gyarapítható a nemzeti kincs, avagy meggátolható a nemzeti kincs pusztulása? nem szabad elhanyagolni.

A nemzeti életnek első tényezője a nemzeti nyelv. Amint az embernek legfőbb tulajdonsága a beszéd, amely megkülönbözteti az állattól: aképpen az egyes nemzetnek legfőbb tulajdonsága az anyanyelv, amely megkülönbözteti a szomszéd nemzetétől. Beszéd nélkül nincs emberiség s magyarnyelv nélkül nincs magyar nemzet, aminthogy bunda nélkül nincs medve, s a madár sem madár, ha nincs szárnya.

És annál jobb, minél inkább ki vannak fejlődve ezek a fő kellékek, ezek a velejáró tényezők, ezek az ugynevezett accidenciák. Annál fejlettebb az ember, minél jobban ki van fejlődve az ő izeit, tagolt beszédje; mert annál távolabbra áll a makogó állattól.

És minél önállóbban fejlődött az anyanyelv, annál erősebb annak a nemzete. Minél több a szava az anyanyelvnek s minél bővebb és gazdagabb a mondat alkotása: annál erősebb a nemzet, ellenkezőleg annál gyöngébb. Természetes. Hiszen ha elhullatja tollát a madár, vagy ha kitépdesik azt a fészekduló csavargók: nem tud az kellőképpen röpködni. S ha a különböző nemzetek a szót és sajtóságot (accidentális) kifejezéseiket átcseréltetik, át meg átveszik egymástól: még ha nem gyöngülne is ezzel az anyanyelv és nemzet, de kacagás tárgya lesz. Természetes. Hiszen ha a medvére aggodat a madár tollait: a medve nem veszít ugyan cammogva járó tehetségéből, de gúny tárgya lesz.

A magyar nyelv tele van rakva idegen tollakkal, ringy-ronggyal s ha cifra pántlikák is ezek, mégis csak cafrangok. Comédia. A magyar nyelv tele van idegen szókkal, idegen mondatalkotással, idegen szórenddel, a szók jelentésének helytelen használatával. Részint a magyarnak majom természete miatt van ez, részint azért, mert a Galiciából jött ujságírók német szótárból tanulták a magyar nyelvet, s ilyenforma szórendi kifejezések alakultak:

Én fogom ezt neked mindjárt mondani meg. Helyes, hogy ha óvakodunk az idegen szók használatától. Kilencven szóra találunk alkalmas magyar szót is; nyolcat kifejezhetünk körülírással több szóban; két százalékos használhatunk eredeti idegen alakjában. Ez legkevésbé veszedelmes nyelvünkre nézve.

De rontó-bontó az idegen szóvonzat, (Megboszulom magamat. E helyett: Boszut állok valakin valamiért.) Rontó-bontó az idegenes szórend, a hangsúlylyal kapcsolatban. (Rögtön fogja elintézni, sőt: fogja intézni el. E helyett: Rögtön el fogja intézni.) Rontja a nyelvet s a költői stílust, aki a jól megalakult s megerősödött sajtóságot kifejezéseket eltorzítja. (Nem mindegy: jégre vinni, vagy vízre vinni valakit, vízre nem is lehet, csak a vízbe: de itt már nem elsikamlik, hanem belefutad. S nem mindegy: Ember a talpán és legény a talpán. Az első a helyes. Viszont legény kell a gátra s nem akármilyen ember.) Összefavarja negyedszer a nyelvet, különösen a szónak nem a helyén való alkalmazása. (A bolond gomba, illetőleg a mérges gomba kártékony. S több ilyen bolond gomba kifejezések. A mai magyarság különösen belebolondult ebbe az illetőlegbe.)

A hírlapok rendkívül buzgó terjesztői ezeknek a bolondgombáknak.

A mult időkben éveken át jegyeztem az ilyen hibás szólamokat s lett is belőlök egy elég vastag könyv „Nyelvünk védelme” címen.

Most a Zalavármegyében van a munkaköröm s itt teszem szová a nyelvbéli kérdéseket.

Egyelőre néhány feltűnő elfajzást említek meg s néhány egyszerű helyesebb alakot jelölök meg csak úgy kalendáriumszerűleg.

Jelzik ezek a Zalavármegye irányelvét e tekintetben s kívánatos, hogy elsősorban munkatársaink, levelezőink és azután olvasóink szívveljék meg ezeket a följegyzéseket.

Ezek a Zalavármegyére kötelező

Nyelvtani szabályok

a következők:

1. *Illetőleg—illetően—illetve.* Mind egy értelmű, helyes szó, sőt szép, kivált az *illetőleg*. De csak határozó szónak és sohasem kötő szónak. Holott határozónak nem, hanem csak kötő szónak használják eléggé meggondulatlanul.

Igy jó a beszéd: A gabona termés az idén Magyarországot *illetőleg* kielégítő.

De nem ebben az értelemben használják, hanem az *és, is-is, vagy, vagyis, akár-akár, azaz, jobban mondva, akarom mondani* stb helyett.

Pld. „Falus Ferenc az *Est*(nek) *illetőleg* a *Pesti Napló*(nak) munkatársa.” — Melyiknek hát?

Egyik miniszter ur ezt írja a vidékre: „Ezt a könyvet vásároljátok meg, az A) *könyvtár számára, illetőleg* a B) *könyvtár számára.*” Mi lesz ebből? Egy könyvet vesznek é, vagy kettőt? s ha egyet: A-nak é, vagy B-nek?

„A szerkesztő belépett a színésznek az *öltözőjébe, illetőleg* a *vetkezőjébe.*”

„Meglátogattam *nagyapámat, illetőleg* *nagyanyámat.*”

A menydörgős menykő tud ezeken eligazodni. Aki a maga helyén nem tudja használni, legjobb ha sohasem használja ezt a szót ilyen felburjánzott túrhetetlenségben.

2. Mi a törvényt, szabályt, rendeletet *megtartjuk* és nem: *betartjuk*.

3. Sokan *lekésik* a vonatot. Brrr! Pedig a *vonatról késnek le.*

4. Így mondhatjuk és írhatjuk: *Isten dicsősége*; de így nem jó: *Isten nagy és világokra kiterjedő hatalmas dicsősége, hanem: Istennek nagy és stb. dicsősége.*

5. 1848. március 15. Szükséges é odairni és mandani: év és hó? Van é a világon más szeptember, mint az az őszi hónap? Mégis hűségesen odairják; „szeptember hó végén.” Ezt nem Petőfi írja.

6. Az e vagy é önálló szó, kérdő szócska. Felesleges tehát a kérdező igéhez hozzá kötni, ugysis oda tartozik. Mire való így: Lesz-e gyümölcs a fán? Ha egy szó, akkor: Lesz? Ha két szó, akkor: Lesz é? De minthogy két szó, tehát: Lesz é? S arra a kis „-” kötőjelre semmi szükség.

e? vagy é? Él é még? Sok az é. Jobb így: Él e még? Viszont! Evett é eleget, jobb. Ki tudná kimondani! Evett e eleget?

7. Mi sohasem közöljük le a hirt a lapban, sem a közönségnek nem adjuk le. Hanem csak egyszerűen közöljük, vagy megírjuk, vagy elmondjuk. Az Olimpuson nem képzeljük magunkat.

8. (a) „Só miatti aggodalom indokolatlan.” Az a, az névelő nélkül való beszéd erősen tótos és túrhetetlen.

9. Und zwar — és pedig. S hűségesen így mondják és írják 99%-ban. Holott ez magyarul így van: még pedig. Részletező, vagy fokozó értelemben. Itt miniszterek jártak, mégpedig a miniszterelnök és a pénzügyminiszter.

10. Hottentottenmuttermörderschlägerjagervater stb. féle németes hosszú összetett szókban beszélnek nálunk is. Sok példa van a lapokban. „Gazdaságiba terményfolyampartirakodó-állomásigazgatóságiirodafőnök” és hasonlók.

Ha már épen használni akarják azt a szétválasztó és összekötő „-” jelet, ilyen helyeken lehet, sőt szükséges. Hiteleshöz. Könnyebb lenne így: Hittel-előleg. S Rudolfpartnak, drrazidknak a szavai, ezek az érthetetlen, idegen káromkodó szók megölik az embert. A razzidat valahogy megtanultuk, de az drrazia (ár-razzia) kis időre megállit.

Az ilyen összetett szókat is jobb szét választani: vas-zár, lánc-szem stb. Vagy így félig, vagy egészen: vas zár, lánc szem stb. Ennek a választó, kötő „-” jeleinek igazában csak az ikerszóknál van a helye „ringy-rongy” stb.

11. Önállatlanságnak a jele, ha egy-egy magyar vagy idegen felkapott kifejezésen minduntalan nyargalászunk. Háborus műszók: Egy hadtestet Volchiniából Déltirolba dobott a generális; a katona meglóg, (eloldalog, elsompolyog, megszökik); most már nemcsak a századkatonaság, hanem a tervezet is eltörlődik. A polgári életben is sok a megértés, még ha fájdalmat vált is ki belőle; a perspektíváknak pedig meg a konjunkturáknak, ligáknak irredentáknak vége hossza nincsen. Egy kissé csömörlesek ezek, még ha nem is említem ezt az egészen utszéli kifejezést: bedült neki (elhitte).

Nyelvünk tisztítása, épentartása, gazdagítása és erősítése kötelességünk. Eléggé pusztitják Erdélyben a magyar nyelvet. Védelmesszük legálább mi itt a szabad földön. Mert nyelvében él a nemzet. Borbély György.

HIREK.

— Pénzügyi kinevezés. Szakáts Oyula min. tanácsos, zalaegerszegi pénzügyigazgató, Sós János államrendőrt kinevezte az állampénztárhoz altisztnek.

— A tisztviselők megbecsülése. Debrecen városa a tisztviselőknek arányosan 1-6 hold földet ad, örök áron, holdját 5000 koronáért, melynek rendes ára 200.000 korona volna. Debrecen evvel óriási segítyt ad a tisztviselőknek, másodsor hatalmas példát ad a többi városoknak.

— Tanítói kinevezések, áthelyezések és nyugdíjazások. A közokt. miniszter ur Németh Sándor nagykanizsai áll. elemi isk. tanítót nyugdíjazta, Sebestyén Janka volt zalabaksai áll. elemi iskolai tanítót. akit időközben Kaposvárra helyezett volt át, visszahelyezte Zalabaksára; Szabados János Egyedutára beosztott tanítót a győrszigeti áll. elemi iskolához helyezte át; Tiszai Kálmán csörnyeföldi r. kath. iskolához beosztott áll. tanítót nyugdíjazta.

— A zalaegerszegi református egyházközség legutóbbi közgyűlése a Korbai Károly dr. ügyvéd lemondása folytán üresedésbe jött főgondnoki állásra Maggi Imre kir. ítélő táblai tanácselnököt, a Kiss Lajos ny. keresk. isk. tanár lemondásával megüresedett gondnoki állásra Sárközy Viktor ny. gazd. egyes. titkárt és a Tóth Károly kir. pénzügyigazgató elhalálózásával megüresült egyháztanácsosi állásra Bárczay András nyug. huszár alezredest választotta meg.

— Vizben a házak, utcák, advarok. Tegnap estefelé a Sip-utcának egyrészt ellepte a kis patakából kiáradt víz. Este 10 óra tájt apadni kezdett. Ma reggelre elapadt. A lakosok ijedten szaladgáltak, butoraikat felhordták a padlásra. A könyök-utcában Vér Andrásnak a háza teteje beomlott; a rendőrség a kilakoltatást szükségesnek látta. Később a háznak az oldalai is bedőltek; A Csány-utca 22. sz. ház, Pintér Lajos asztalosnak a háza összeomlás előtt áll, a kilakoltatás itt is szükséges volt; Borsos Géza földműves lakott benne hattagu családjával. A Zala természetesen elöntötte az egész rétet egészen a belső hidig s a városszéli házak udvaráig. Tulról a Váliczka patak is kiöntött a rétre, mezőre.

— Azt a panaszt halljuk a pékek ellen, hogy a kenyeret nem súly szerint számítják, hanem csak úgy ranezvést: ekkora darab, ennyi az ára. Evvel azonban károsodhatik a vásárló is, az eladó is; s csalódhatik az egyik úgy mint a másik. Legjobb tehát a dolgot — megfontolni. A kenyérsütésnek az ára pedig különként 3 korona. Ha pedig 4 koronát kérnek érte, a rendőrség is beleszól.

— A földadó befizetése körül figyelmeztetjük a közönséget, hogy október végéig tegyeri eleget a törvény követelményének, mert azontul már 2 százalékos adópótlékot kell fizetnie. Ha pedig idejekorán minél nagyobb időre lefizetik az adót aránylagos kedvezményben részesülnek az adózók, még pedig 5, 20, 30 százalékos kedvezményben.

— Az oláh királyt ma koronázzák meg Gyulafehérvárt, a régi erdélyi fejedelmeknek székesvárosában. Az oláhok nagyon büszkélkednek, de veszett módon reszketnek. 200.000 oláh katonát rendeltek a város körül testőrségnek. A világháborúra sem volt ennél több katonájuk. Azonkívül hetekkel ezelőtt elzárták az utat s bereteszelték az ország kapuját, hogy lélek ezen a kapun se be, se ki. Félnék, hogy a Szetrejaszke (éljen) a torkukba ful. Csak nyugodtan! Nyutyityeme. Talán majd máskor fogsz hallani ilyenféle nótát:

„Húzd meg magad a mamaliga mellett
S nu fácske lsrme maj moknyá..”

— Bécsben nem jó meghalni. Ott egy testhez álló sírhelynek az ára a temetőben 300 000 korona.

— A budapesti olajfinomító gyár számára több száz vagon nyers olajat szállit Oroszország. A magyar kereskedelem ugyanis tárgyalt az oroszokkal ebben az ügyben s az orosz kereskedelem vállalkozott arra, hogy már a következő hónapban néhány száz vagonra tett ígérletét beváltja.

— A tűzifa árak ügyében a magyar kereskedelmi faügyek orsz. kormánybiztosa felhívta a zalaegerszegi rendőri hivatalt, értesítse az itteni fa árakról. A rendőrség azt feleli, hogy a mostani nagy esőzések miatt megállott a fa waggonok közlekedése, minden fa rakodóhely üres, tehát a kereskedői fa árakról sem lehet beszélni. A falusi magán szekerezők hoznak esetleges egy-egy szekér fát a városunkba s tetszés szerint vagy látszatra adják. Ezek a magán eladók waggononként 70-80 ezer koronáért adják; a dorongfával vegyes hasábfá 62-70 ezer korona. — Hozzáteesszük: Bizony, elég szegény, hogy itt a szomszédságunkban Csömödéren a nagy faállomás s itt a rengeteg erdőségek mellett Zalaegerszegen nincsen fa.

— A nagy esőzésre és a gombára élénken figyelmeztetjük a közönséget, az éhes közönséget. A gomba rendkívül bővön terem most. De nem ritka az éhes gyomor sem. Sokan szeretik a gombát, de többen szeretik, mint ahányan ismerik. A városi ember egyáltalán nem ismeri. A mérges gomba ilyen esőzés után igen sok. A mérgezés halállal jár. Óvakodni kell.

— Elveszett e hó 12-én a piacon egy aranylánc, két arany medáliával. Egyiken a Mária-képe van bevésve: 1921. július 30., a másik medálián egy kéményseprő árnyképe. A becsületes megtaláló vigye el a rendőrkapitányhoz s jutalmul kap 3000 koronát.

— A Máv. budapesti gépgyárából Oláhország és Jugoszlávia 20 millió értékű vasuti anyagot vásárol.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 14.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	85
London	11145	Stockholm	678
Newyork	2575	Sweiz	485
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	860
Páris	195	Varsó	028

Zürichben:

	Október 12.	Okt. 14.
a magyar korona	0 21 ³ / ₄	0 21
az osztrák korona	0 0070	0 0 ⁶ / ₈
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0078	0 0 ⁷ / ₈

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 12.		Okt. 14.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9400	—	9400	—
Font	11250	—	11145	—
Dollár	2500	—	2575	—
Francia frank	195	—	190	—
Lengyel márka	—	28	—	25 ⁵ / ₈
Márka	1	25	1	15
Lira	110	—	110	—
Leu	14	75	1400	—
Cseh korona	84	—	85	—
Dinár	34	40	34	40
Svájci frank	470	—	475	—
Osztrák kor.	—	3 60	—	3 40

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 14.

	Október 12.	Okt. 14.
	Kor.	Kor.
Búza	11040	11040
Rozs	7400	7400
Árpa	7000	6900
Zab	6500	6500
Tengeri	—	—
Korpa	—	5100
Repce	17500	17000
Köles	—	—

Laptalajdonos: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadórszág.

Courts-Mahler legújabb könyvei:
A három Randolph leány
Fény és homály

és egyéb új könyvek is kaphatók
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében. Telefon 131

Tisztelettel értesitem t. megrendelőmet, hogy Berzsenyi (Csácsi)-utca 9. sz. alatti villanyszerelő-, vas- és fémpari műhelyemet Páterdomb 7 szám alá helyeztem át. — Lakásom Csányi (Ujváros)-utca 40 szám alatt van.
 Tisztelettel **Szabó Károly.**

Gyümölcs-csomagoláshoz
 kitűnően alkalmas
MAKULATURA PAPIR
 (régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.
 Minden hangszereknél jótállást vállalunk.
Kir. udvari HANGSZERGYÁR
STERNBERG
 Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számú saját palotájában
 Írja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Javítandó hangszereit küldje postán ez áruunkba, jutányosan újjalakítjuk. Gramofonlelajdezősoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

Hirdessen a Zalavármegyében

Nagy Ferenc
 I. rendű okleveles patkoló és kocsikovács
Zalaegerszeg, Hegyi-utca.
 + 1-26
 Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik szakszerű átalakítását és javítását, valamint mindenféle gazdasági kovácsmunkák elkészítését jutányos áron.
Kész kocsikat rektáron tartok!
 PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

TAHY R. UTÓDA
KAKAS ÁGOSTON
 KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE
ZALAEGERSZEGEN
 AZ „ARANY BARÁNY” ÉPÜLETÉBEN.
 ALAPITTATOTT 1842-BEN.
TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:
 meghívók, falragaszok, üzleti és családi cívetések, névjegyek stb. izeses, csinos kivitelben.
irodalmi és zenemű-ujdonságok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok (díszdobozok és mappák), **irodaszerek, írópapírok** legjobb minőségben, legolcsóbb napi áron
 A „Zalavármegye” kiadóhivatala

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.
 zala- és somogyvármegyei képviselősege,
Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.
 A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motorek eladás
Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.
 Iroda: Erzsébet-tér, Köztisztviselői barakk-épület. Telefon 359.
 Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazár-épület. Telefon 356.
 Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi. 19-26

Tojást, mézet, diét, szálas takarmányt
 minden mennyiségben a legmagasabb napi áron állandóan vásárol
Zalai Termény Kiviteli Vállalat
 STUHLMÜLLER LAJOS
 Sargóncim Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon 6. szám.

Épület és butor-
 munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 67-0
Szalay és Dankovits
 épület- és műbutor-ásztalosok
 ZALAEGERSZEG Fiumegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2 SZÁM Ürményi-utca 7.
ALLANDÓ KÉSZBUTOR REKTÁRI

KOTSY JÓZSEF
 géperőre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
 műhelye ZALASZENTGRÓTON.
 23-50
 Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.
Felfogadok önállóan dolgozó bogárnár és kovácssegédet

Cséplő-benzin, Raffinált petroleum, Motorhengerolaj, Cséplőgép olaj, Motor olaj 48 0
Kötegelt vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron beszerezhető bármily mennyiségben
Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszag irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasúti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS			ÉRKEZÉS		
Óra	Perc	Hova	Óra	Perc	Honnan
2 04		Sárvár	15 50	4 29	Zalaszentiván
2 40		Zalaszentiván	5 20	6 48	Zalaszentiván
3 11		Zalalövő	7 17	7 26	Zalalövő
5 24		Zalaszentiván	7 45	7 33	Rédics
6 53		Zalaszentiván	9 07	8 32	Zalaszentiván
7 35		Rédics		9 24	Celldömök
7 53		Celldömök	20 40	13 23	Zalaszentiván
11 38		Zalaszentiván	13 42	16 23	Zalaszentiván
13 02		Rédics		16 26	Rédics
13 44		Zalaszentiván	17 15	18 40	Zalalövő
14 41		Zalalövő	21 20	18 39	Sárvár
15 43		Celldömök	8 20	19 02	Zalaszentiván
17 10		Zalaszentiván	19 56	20 14	Celldömök
21 08		Zalaszentiván	23 50	23 11	Zalaszentiván

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomtatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegben. Telefon 131. szám

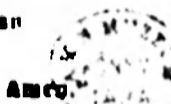
ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Társ-szerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MÉRIELENK NEMERKENT HÁROMHÓNOR.
Hírlétele: 1. évfolyam 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

Hízlet egy Istenben, hízlet egy handban
Hízlet egy leteni örök igazságban.
Hízlet Magyarország feltámadásában

A „békekötés” után.

A legparányibb Talleyrand fióka is megállapíthatja, hogy a nagy entente rostjai szakadoznak. London, Páris, Róma között a gazdasági és hatalmi érdekek annyi villamos drótsövényt húztak már is, hogy V. Ferdinánd átkos emlékü kamarillája sem tudna azokon siman keresztülravaszkodni. Felhőkig érnek már az ellentétek és panaszok a jóvátételben, a leszerelési problémában, az utód államok iránti szerelemben, a keleti kérdés megoldásában. Anglia makacs taktikával küzd Konstantinápolyért s ebben sévresi cinkosai akadályozzák. Az ő diplomáciája állította fegyverbe a kis Görögországot, s újra az ő gonosz keze detronizáltatta Konstantint, hogy a második Gibraltárt megteremtse Európában önös érdekeiért.

Kemál pasa azonban Anglia alprát összezúzta. Lehet, hogy rövid időre, lehet, hogy örökre. Anglia sziszeg, mert Kemál mögött francia és orosz érdekeket lát. Anglia azért dolgozik. Hatalmas sajtója máris szerb, román és bulgár készülődésekről cikkez, diplomáciája erősen dolgozik Belgrádban, Sófiában és Bukarestben, hogy a zavart növelje, mert az az ő eleme; azokból tudott ő mindig tökélet kovácsolni. Kész volna a török ellen zudítani a szerbet, a bulgárt, sőt még a román is. Céljait azonban gátolják a balkán államok belső bajai; a még mindig forró fiumei kérdés és főképen Franciaország titkos és nyílt ellenintézkedése. Diplomáciai tény az, hogy a szerb és román ma még a franciákra hallgat, s ezért akarta nemrég Bulgáriát a török ellen indítani. Azonban ott is kudarcot vallott, mert a bolgár, aki erősen halad a belső konszolidáció terén, nagyobb leszámolásra készül. Sőt a „Bulgár Sajtóiroda” egyenesen kijelenti, hogy Bulgaria együtt érez volt fegyvertársaival. Önámítás volna ezért azt hinni, hogy Anglia ennyi kudarc után lemondana terveiről. Kitűnő diplomáciája dolgozik s hogy Franciaországot kisebb aktivitásra bírja, a németnek is kész kedvezni, ismerve a gall kakas Achieles sarkát, aki retteg attól az időtől, amidőn Németország ismét a nyílt cselekvés terére lép.

És bár úgy az angol, mint a francia publicisták igyekeznek kendőzni az entente ellentéteit és ravasz diplomáciai fogásokkal akarják egymást és a világot megfélemlíteni, de azt már még is tudják, hogy a drótsövény egyszer szuronyokat fog egymástól elválasztani.

Franciaország nagyon jól tudja, hogy az eljövendő német leszámolásban Angliára nem számíthat, mert az a háborút keleti

érdekeiért aknázná ki, s azért feltámadt régi szerelme Oroszország iránt. Siet vele gazdasági egyezségeket kötni, kész Angliának nehézségeket támasztani a keleti kérdésben, mert tudja, hogy az orosz örül Anglia kudarcának. Ezért dédelgeti a cseheket is, akik Oroszország előbástyáinak képzelik magukat. S ezért kedveli a lengyelt, a szerbet, sőt — óvatosságból egyenlőre — az oláht is. Bár jól ismeri a lengyel - orosz és az oláh - orosz ellentéteket, de fél egy német - orosz közeledéstől is és ezért az oláh és lengyel barátságot elejtené, hogy ütőkártyát nyerjen a francia és orosz szövetségért.

És valószínű Oroszország hajlandó is lesz régi szerelmeséhez, sőt a gazdasági tárgyalásokat már is megkezdte, látva Anglia keleti terveit, hogy Franciaországban Angliának erős ellenzékét teremtsen a vajudó keleti kérdésben, amit ő szeretne egyszer megoldani.

Angliának pedig sietni kell, mert okos és roppant diplomáciai testülete tisztán látja a mostani orosz kormányzat tarthatatlanságát, de látja azt is, hogy a mostani Oroszország csak úgy imperiálista, mint volt a cárok idejében, hisz a százszor eltemetett Lenin is kacsintgat Lembergre és Konstantinápolyra, azt is tudja, hogy ezért küld munciót Kemálnak, hogy Anglia befészkelődését az

orosz érdekekért odázza el. Azt pedig könnyen kiszámíthatja, hogy a vörös igából feltámadó Oroszország fokozott mértékben folytatja II. Péter cár imperalista politikáját. Ennek elérése után pedig az orosz és angol érdekek folytonos kereszteződése egy kétes háborúra vezetne. Ezért akar tehát mielőbb Konstantinápolyban erős bázist teremteni. És ezért Anglia mindent elfog követni. Kész jobban összekuszálni Európa helyzetét, kész azt gazdaságilag terrorizálni, az orosz bolsevizmusnak örülni, ravasz diplomáciai lépéseket csinálni minden államnál, hogy a zür-zavar minél nagyobb legyen, mert azokból Anglia mindig szerencsésen került ki.

Kemál pasa azért okos diplomata, mert észrevette Európa betegségét és azt ki is tudta használni. Mi is látjuk Európa ezer sebet, de a mi cselekvésünket még ezer akadály gátolja, de azért figyeljük okos szemmel antanték marakodását mert a mi időnk is eljön. Addig is vegyünk példát a belső konszolidáció útján haladó Bulgáriától és a sziszfusl erővel kitűző Németországtól. Gazdajaink pedig lássák meg a sok magyar ruhátlant, az éhezőt és téltől remegőt, mert ha azon szerencsésen átvergődünk, abból a világ zür-zavarból, amit Anglia és „szövetségesei” fognak csinálni, győzedelmesen fogunk kikerülni. N. Sz. Gy.

Bethlen gróf miniszterelnök hazaérkezett szabadságáról.

Budapest, okt. 17. A miniszterelnök szabadságáról hétfőn reggel visszaérkezett és elsősorban Kállay Tibor pénzügyminiszter látogatását fogadta, akivel reszord kérdésekről tanácskozott. A tárgyalás során szóba került a jóvátétel kérdése, amelyet behatóan megtárgyáltak. Később Nagyatádi Szabó István kereste fel a miniszterelnököt, majd Klebelsberg gróf tett jelentést a politikai helyzetről. A déli órákban pedig Térfly Béla volt közlekedési miniszter tett bucsulátogatást, akivel egyidejűleg Bud Jánost, az új minisztert fogadta.

A gyulafehérvári koronázás a pénteki nemzetgyűlésen.

— Szilágyi Lajos nagy beszédet akar mondani Erdély gyászáról. —

Budapest, okt. 17. A drágaság és egyéb aggasztó kérdések miatt összehívott pénteki nemzetgyűlésen, a nemzetgyűlés színe elé kerül a gyulafehérvári koronázás is, amikor is tiltakozni fognak az oláh uralom ellen. Itt jegyezzük meg, hogy egész Erdély távolmaradásával tüntetett az oláh pimaszság ellen, sőt még az erdélyi oláhok sem jelentek meg. Egy pár áruló kivételével egy éjente sem kapott az oláh király. Érdekes eseménye lesz a pénteki nemzetgyűlésnek Szilágyi Lajos beszéde, aki engedélyt kér, hogy napirend előtt szólalhasson fel és így adhassa a világ tudomására a gyulafehérvári nemzeti gyászt.

Szilágyi Lajos felfogása szerint a sajtó minden árnyalata megtette hazafias kötelességét az u n gyulafehérvári koronázással szemben, azonban a magyarság tiltakozását még jobban meghallgatja a külföld, ha a gyulafehérvári koronázás paródiát és annak aljas hátterét a nemzetgyűlésen megvilágítják.

Általános hadkötelezettség Oroszországban.

— Minden 20 éves Ifju hadköteles. — A katonai szolgálat elég cárjas. —

Berlin, okt. 17. Szovjet-Oroszországban kihirdették az általános hadkötelezettségről szóló törvényjavaslatot, amelynek tartalma az, hogy minden orosz katonaköteles sorba lép 20 éves korában. Akik pedig szovjet-ellenes magatartásukkal ellenségei a „dicső” szovjetnek, alacsony közmunkákat fognak végezni. Ugyanez a sors éri azokat is, akik előkelő származással büszkélkedhetnek, ha gyanúsak. A behívás minden év februárjában és márciusában válik esedékessé. A bölcs szovjet a katonai kötelezettség idejét a gyalogságnál egy és fél, a lovasságnál kettő és fél, a légi csapatoknál három és fél, a tengerésznél négy és fél évben állapította meg. Ez is azt mutatja, hogy a vörös bolondgombák, mint pl. a katonaság eltörlése, egymásután csúfos kudarcot vallanak.

Hősök és vértanúk.

Írta: Dr. DEMETER GYÖRGY.

(Feloivasta Zalaegerszegen okt. 8-án, a vértanúk emlékünnepején)

A hősekről és vértanúkról kívánok szólni, akik a nemzet nehéz küzdelmeinek idején nagy szenvedések és bukások kíséretében — mint világitó fáklyák jelölték az utat a nagy nemzeti és erkölcsi célok felé. — Kik ezek a szárnyatlan angyalok, akik nemzetük fájdalmait és vágyait jobban érezték mint mások? Kik többet áldoztak nemzetükért, mint a többiek, sokszor életüket dobva oda váltságul népük boldogulásáért

A hősök és vértanúk az emberiségnek csodálatos termékei, kiket Isten váltságos órákban küld népeknek és országoknak, hogy felmutassák a jövőben való hitet és megacélozzák a szenvedőket a küzdelemre

Azok az erkölcsi erők, melyek népeket és országokat fenntartanak Ő bennük, kristálytisztán élnek különválva földi érdekeiktől; életük útját kilendítik a hétköznapi ösvényeiről, hogy egy magasabb cél felé törjenek minden akadályon keresztül.

Kicsinyes érdekszálak, melyek bennünket minden lépésünkkel megfontolásra készítetnek, hogy apró földi érdekeinkre ne hájjunk — a hősekre nézve nem léteznek.

A család, a barátok meg rettenve látják elindulni a jövő emberét oly utakon, oly célokért, melyeknek végén a pályabér — a vértanú, vagy bitó.

Minden lebeszélés, könny hiábavaló.

A gondviselés által kiszemelt ember, mint a megigézett halad a fény felé, az eszmény felé, mely vonzza őt, mint a holdfény az átomkörist és ha úgy adódik (szent hevületben) fájdalom nélkül lép át az élet és halál küszöbét.

Életük sokszor jelentéktelen, de haláluk után óriásokká nőnek, kiontott vértükkel ezeket és milliókat termékenyítve meg a gondolatnak, új hőseket szerezve a harcnak, melyben elbukának.

Az önzetlenség és önfeláldozás az ő jellemük alapja, mely a hőseket igaz fiaivá avatva a mindenható Istennek, akinek egyszülött fia a kereszten vette el a legnagyobb hőseket szánt jutalmát, — az égi dicsfénytől környezett halált.

Ezzel megpecsételte a lant, melyet hirdetett és melyszerint élt. Az emberi méltóság és szabadság, a lemondás és önfeláldozás tanát, melyet isteni küldetésétől adott számadást.

A hősök és vértanúk mindennel szembeálló lelki ereje csaknem mindenkor párosul küldetésük tudatával.

Hunyady Jánost mint kormányzót és hadvezért egész életén végigkísérte az a meggyőződés, hogy ő van hivatva hazáját a töröktől megmenteni, amivel az ország többi nagyjai akkor vajmi keveset törődtek és valóban sikerült neki a magyar független nemzetállami életét több mint félszázaddal megnyújtani. A mindent megölő közöny és személyi versengés tornyosult elébe a nagy keresztény lovagnak, de e torlaszok nem voltak erősebbek az ő meggyőződésénél.

Ez a csodás erély a hitből fakad, amely a hősök vallásos és erkölcsi életében szokott megnyilvánulni.

Sokszor reménytelennek látszó feladatokhoz ez adja meg azt a bizalmat, melyet a kis hitű tömeg csak akkor tud megbecsülni, mikor a siker már igazolta.

Ennek a nagy feladatnak, a magyar hazát megóvni Kelet és Nyugat befolyásától, hogy mint független állam eljen Európa közepén ezer és ezer hőse van, nagyok és kicsinyek,

akik hol a török-tatár, hol az ausztriai elnyomtatás ellen küzdöttek, hol karddal, hol politikai működéssel és szomorú, hogy csaknem másfél századon át majdnem eredménytelenül.

Hiába volt Martinuzzi biboros csodálatos diplomatai működése, a mohácsi vész után három részre szakadt országot nem bírta összeforrasztani még vérevel sem, melyet a bécsi bérgyilkos ontott ki orozva.

Zrinyi Miklósnak, a költőnek és hősnak szavai, melyben nemzetét a rabság megújodása ellen óvta, keveset haszáltak az ügynek, a kor nem volt elég áldozatkész hangulatban ahhoz, hogy országa szabadságát visszaszerezhesse. Szerencsétlen halála mély keserűséget okozott a lelkekben és újabb tápot adott a szabadságtörekvéseknek, melyek Zrinyit és Frangepánt, Nádasdyt vértanúra jutatták, mielőtt bármit is elértek volna kitűzött céljaikból.

(Folyt. köv.)

Erdélyi képek.

Egy előkelő ur járt otthonában, s visszajövet beszélgetés közben fölemlíti, mit látott, hallott s minő hangulatot szerzett ősi otthonában, a kis kies Erdélyben.

Nagyjában már ismerjük Erdély képét. Akik nem utazunk, mi is látjuk, milyen lett már az oláh festőművészek az ecsetje alatt. De ha egy-egy útas egy-egy részletpontot fölmutat, avval is többet tudunk.

Az oláh hatalom mégis tart egy kis fokozatot a magyar pusztításban, s az oláhosításban. Minden községet, a legparányibb falut is oláh névvel ruházták fel. A feliratok mindenütt oláhul vannak. De ott, ahol csak magyarok laknak, ott még megkegyelmez egy kissé a magyarnak; ezekben a tiszta magyar községekben a hivatalos, hatósági felirások hatul magyarul is szólnak. Csak azt nem tudjuk, hogy még meddig.

Egyébként egyes kirívóbb esetektől eltekintve, türelhető az állapot. Nehezebb azokban a falvakban és városokban, ahol vegyes a lakosság. Ott bizony kénytelen az ember sugdosni, s kénytelen az érzelmét, hangulatát, gondolatát és a beszédjét visszafojtani. Az oláh a legkisebb gyanúra, csak egy elejtett szóra is, rögtön fut és följelenti a magyart.

E tekintetben a tiszta magyar községek lakói nyugodtabbak: egymás közt élve, nincs kitől félniük. Nyugodtan járnak-kelnek, beszélnek; a bíró is maguk közül való. Ennek a falunak csupán a neve oláh, ez is csak a felírásban.

Az egész erdélyi képet azonban a következő hangulat festi át. Hazza megyek rokonaim közé — mondja az innen látogatóba ment kiköltözött — s a felületben elég nyugodtságot látok. S magam is nyugodt vagyok az első pillanatban. De amint régi oláh ismerőseimmel, régen bizalmas oláh barátaimmal szóba elegyedem s komolyan beszélgetünk az időjárásról: addig jól van a dolog; de mihelyt a régi bizalmasság hangján csak egy árva szót is tüfara fordítok az oláhságra vonatkozólag: az én oláh barátom azonnal komoly arcot vág, egy szigorú felsőbb-ségi hatalommá fujja föl magát előttem s megköszönhetem, ha azonnal föl nem jelent dévajul enyelgős kifejezésemért.

S így vakációztam, akár két hétig tart vala az, akár két hónapig: állandóan Damokles kardja fityegett a fejem felett. Egy percig sem valék nyugodt. Minden percben attól tarthattam, hogy nő most jelentenek fel, nő most jönnek utánam, nő most tartóztatnak le — akár volna rá valami ok, akár nincs rá semmi ok.

Igy vakációztam én otthon. Mondá az én visszaérkezett ismerősöm.

Az Országos Iparegyesület 80 éves jubileuma.

Három zalaegerszegi iparos kitüntetésé.

Az Országos Iparegyesület „Országos Iparvédőegyesület” címen még Kossuth Lajos és Batthány Lajos gróf első felelős miniszterelnök alapították. Az egyesület 80 éves évfordulóját 14-én és 15-én ünnepelte Budapesten az új városháza tanácstermében, József főherceg védnök elnökle mellett. Az ünnepi beszédet a 80 éves Mattekovics Sándor tartotta és rámutatott arra, hogy az egyesület működése mindig egybeforrott a nemzet függetlenségi törekvéseivel. A diszgyűlés tagjai kivonultak a Kerepesi temetőbe és megkoszorúzták Kossuth Lajos, a vértanu halált halt Batthyány Lajos gróf sírját a hála és kegyelet jeléül. A diszgyűlés órájában az ország összes Kossuth és Batthány emlékeket megkoszorúzták, vagy egyéb ünnepellyel áldoztak a nagy alapítóknak. A diszgyűlés ünnepi beszéde után leleplezték Mattekovics Sándor jelenlegi elnök arcképét. Majd a kormány és a rokonszülöttek kiküldöttei méltatták az aggasztó elnök érdemeit és az egyesület jelentőségét.

A kormány megbízásából Valkó Károly kereskedelmi miniszter nevezte. Azután a diszgyűlés keretében kiosztották az arany, ezüst és bronz érmeket az ország jelesebb és ipar terjesztése terén kitűnt iparosoknak.

Városunkban három iparost u. m. Lusker János géplakatost, Bácsay János kocsigyarost és Lakatos István cipészt ültették ki ezüst éremmel. A zalaegerszegi ipartestületet Schmall Károly budapesti mészáros mester képviselte.

Mit raboltak el tőlünk?

Kedves olvasó, rettenetes, szörnyű számokat fogsz látni. Meglátod, hogy a „Kanaán” mily pazar volt kincsekben. Nem akarunk sokat írni, hisz a számok úgyis könnyet csálnak a szembe, s szent elhatározást magyar lelkedbe, amit így lehet leírni: Visszaszerezzük!

És na elhatározásod erős és megingathatatlan lesz, mint az Istenben vetett örök bizalom, úgy az ő magyarok Turul madara büszkén fog visszaszállni Erdélybe, Bácskába és a Tátrába.

Olvassátok!

— A trianoni rablók összegyűlte előtt élt hazánkban 9.944.627 magyar, maradt 6.611.675. Veszteségünk tehát 35,5%.

Nézzük a számokat nemzetiségek szerint!

Magyarul tudó volt: 11.820.416. Maradt: 7.132.956. Veszteség: 39,5%. Német: 1.903.357. Maradt: 521.344. Veszteség: 72,6%. Tót: 1.946.337. Maradt: 165.886. Veszteség: 91,5%. Oláh: 2.948.186. Maradt: 49.938. Veszteség: 98,3%. Horvát és szerb: 656.322. Maradt: 63.261. Veszteség: 74,9%.

Foglalkozás szerint volt:

11.309.122. földművelő Maradt: 3.773.449. Veszteség: 73,4%. Bányász: 210.409. Maradt: 86.430. Veszteség: 59,4%. Iparos: 3.106.039. Maradt: 1.505.587. Veszteség: 51,5%. Vasutas: 586.227. Maradt: 303.409. Veszteség: 48,2%. Hivatalnok: 630.449. Maradt: 297.365. Veszteség: 52,8%. Kereskedő: 673.647. Maradt: 345.064. Veszteség: 49,8%.

(Csütörtöki számunkban folytatjuk.)

— 300 ember egy égő hajón. San-Franciskó, október 13. A „Honolulu” nevű gőzös, amely a németeké volt és jelenleg egy francia társaságé, kigyulladt a nyílt tengeren, 300 főnyi utasa mentőcsónakba szállott. Egy gőzös utban van a szerencsétlenség színhelye felé. (MTI.)

HIREK.

Éles Károly nyugdíjazásához. A sümegi elemi iskola érdemes igazgatóját, Éles Károlyt nyugdíjazták. Majdnem félszázadot töltött el a magyar népnevelés terén és ott maradandó nyomokat hagyott. Éles Károlynak a kultusz miniszter és a tanfelügyelő elismerését fejezte ki. Az Országos Iparegyesület pedig, a magyar ipar terén szerzett érdemei elismerésül, az egyesületi ezüst díszéremmel tüntette ki.

Ujra drágul a villany. November havára az áramdíjak a következőképp lettek megállapítva: Világítási áram Hw. óránként 9 K, motorikus ipari áram Hw. óránként 7 K. Átalány díjak: 10 gyf. égő után 260 K, 16 gyf. égő után 420 K, 25 gyf. égő után 650 K, 50 gyf. égő után 1300 korona.

Tanítószag figyelmebe. Az iskolán kívüli ifjúság testneveléséről szóló 1921 évi 43. t. c. végrehajtása céljából a vármegye alispánja felhívta a körjegyzőket, hogy a 12 és 21 életév közötti iskolán kívüli ifjúságot írják össze. Minthogy a községi és körjegyzők ezen munkálattal más irányú és nagyfokú elfoglaltságuk miatt (az új földadó kivetése, inségakció stb.) alig végezhetik, a vármegye királyi tanfelügyelője ezúton felhívja a tanítószagot, hogy az összeírásban a körjegyzőknek segítkezzenek.

Kaland a vaddisznóval. Baranyai Imre balatonfüredi földmunkás gombát szedett a balatonfüredi birtokosság erdejében. Szedés közben több malacot látott szaladni, amelyek közül egyet megfogott. A malac visítására jelentkezett az anya egy vaddisznó. Baranyai eldöpta a malacot, a gombát és egy kőrifára menekült. A koca, miután a gombán boszuját kitöltötte, nekilátott a kőrifának. A póruljárt gombázót 5-6 óráig ijesztegette és csak este 9 órakor hagyta abba az ácsnak való kemény munkát. Utóbbi időben úgy elszaporodtak a vidéken a vaddisznók, hogy falkaszám járnak a kukorica és burgonya termésben nagy károkat okoznak.

Atlétikai verseny Nagykanizsán. Október 22-én vármegyei atlétikai verseny lesz Nagykanizsán. Részt vehet minden ifju ha nem is tagja valamely egyesületnek.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben egyes fényűzést tárgyak értékhatárait felemeli. A rendelet okt. 22-én lép hatályba. A kimért bor 150 K, a pálockbor 180 K lesz. Ami azt jelenti, hogy ezen árakra csak a forgalmi adó fizetendő. A belföldön termelt virágok, árakra való tekintet nélkül, fényűzési tárgyaknak tekintendők, kivéve gyász esetén rendelt koszorúkat, ha egy darab ára nem haladja meg az ezer koronát.

Nagy ékszerlopás Rédicse. Varga Ferenc rédicsei vasúti vendéglős hálószobájában szombaton éjjel tolvajok jártak és ellopták aranyékszereit. A kár 350.000 korona. A gyanu egy csavargó pincérére irányul, aki most Budapesten bujkál.

Járvány Zsid községből tifuszt, Szepetk, Pusztaszentilászló és Zalaistvándról vörhenyt jelentenek.

Új Sirius jósolja a következőket: Október havának teljes téli képe lesz s november elsején megindul a havazás. Utána azonban alig lesznek kemény fagyok Karácsonyra pedig a „zöldbékák” tavaszias időt jósolnak.

Csudabogár. Egy német cipész egyesület a percenkénti munkabért akarja behozni.

Nemzetközi értekezlet lesz Budapesten, amelyre már majdnem minden állam megnevezte megbízottjait.

A tojás. Zalaegerszeg város tárgyal Stuhl-müller zalaszentiváni tojáskereskedővel, hogy a repedt tojásokat a napi áraknál olcsóbban árusítsa. A tárgyalás még tart.

Drágul a víz. Bécsben ezután a vendéglőkben egy pohár vizet 20 K-ért szolgálnak fel, hogy a sok czerbe kerülő borokat és söröket a szegényeknek ne kelljen fogyasztani. Vajjon mikor kerül a sor a legelőre?

Az internáltak közül hárman, a táborigényből megakartak szökni, de az éber csendőrök elfogták őket.

22 korona a burgonya országos irányára. Az Árvizsgáló Bizottság az egész ország területére 22 koronában szabta meg a burgonya irányárát és utasította az uzsorabíróságot, hogy ne csak azokat büntesse, akik többet kérnek, hanem azokat is, akik többet kínálnak a burgonya kilójáért.

Megunta az életét. Péntek István zalaszentivándi lakos vasárnap délután felakasztotta magát.

Fonótanfolyam Sümegen. A Mansz sümegi csoportja fonótanfolyamot rendez, amely rövidesen megkezdődik. Gyapju, fonószék, rokka van is már, csak még a helyiség kérdése nincs megoldva.

Budapest, okt. 16. Vasárnap délelőtt a Szent István Társulat ülés termében megalakult a nyomdal ipari munkás polgárokat védő egyesület, melynek céljai közé tartoznak kertes családi házak, üdülőtelepek és szanatóriumok létesítése. Az egyesület elnöke Schandl Károly államtitkár. A vezetőségben helyet foglalnak a fővárosi és vidéki nyomdatulajdonosok.

A zalai veszettség. A zalaegerszegi járásból eddig 37-en voltak a Pasteur intézetben. Szomorú szám ez, de talán nem folytatódik, mert az utóbbi héten egy esetet sem jelentettek.

Oláhszág foglal, rendre, rendre mindent elvesz. Legujabban a r. kath. status földbirtokaiból sajátított ki közel 20 ezer hold földet.

Ha sok élvezetes és gyönyörű olvasmányt akar, — várja meg a „Petőfi Százéves Emlék-naptárt.”

Apróhírek. A nacionalista török körök terve szerint Konstantinápoly a jövőben a szultán állandó tartozkodási helye lesz ugyan, de a főváros Eski-Seir lesz. — Berlini jelentés szerint az új elnök választás valószínűleg december 3-án megy végbe. Eberttel szemben a német nemzeti Hinderburgot jelölik. — A napokban Molnár Ferenc, a legismertebb magyar drámaíró, Budapesten házasságot kötött Fedák Sával, a nem kevésbé ismert primadonnával. — A déli vasút Barcson butorgyárat létesített saját butorszükségeinek kielégítése végett. A gyárban 40 munkás dolgozik. — A tavaszra földhöz jutnak a földigénylők. A vagyonváltásra leadott földbirtok nem marad munkálatlanul. — A zsidók tömegesen menekülnek Szmirnából, mert Kemal pasa általános mozgósítást rendelt el. — A görögök a hadügyminisztert okolják kudarcukért és Venizelosz újabb hatalomra jutását lehetetlennek tartják. — Anconában erős fölerengés volt. — A görögök lövetni akarják Drinápolyt. — A pécsi szénbányászok sztrájkja megszűnt. — Október 20-án 20 korona lesz a villamosjegy Budapesten — Új építési és vasipari részvény-társaság alakult. Elnöke Krausz Simon és a német Süntes Hugó lett.

Szerkesztői Üzenetek.

D. J. Tapolca. Adóügyében önnek van igazá

K. D. Túrje. Kormányzója akkor van Magyarországnak, midőn a király kiskoru, vagy a nemzet királyválasztás előtt áll.

NYILT-TÉR.

Szabó Károly a „Zalavármegye” 1922 okt. 15. számában azt a hirdetést tette közzé, hogy a Berzsényi utca 9 sz. alatti villánszerelő-, vas- és fémipari műhelyét a Péterdomb 7 sz. alá helyezte át.

A közönség megtévesztésének kiküldése céljából közölnöm kell, hogy Szabó Károlynak ez a hirdetménye a valóságnak meg nem felelő adatokat tartalmaz, mert Szabó Károlynak a Berzsényi u. 9. sz. alatt létezett műhelyét teljes felszereléssel együtt már 1922 évi március 9-én vettem át, ez idő óta a kérdéses műhely az én kizárólagos tulajdonomat képezi s mint ilyen jelenleg is én vezetem tovább.

szentpéteri Horváth Kálmán lakatos.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Csöves tengerire,

árpára

francia keksz

előjegyzéseket elfogad a „FUTURA”-kirendeltség Zalaegerszeg. — Szobafűtésre alkalmas finom

raktáron kapható.

Courts-Mahler legújabb könyvei:

A három Randolph leány

Fény és homály

és egyéb új könyvek is kaphatók

Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében. Telefon 131

Díszelőadás az Edison Moziban okt. 18-án, szerdán.

A 6. honvéd gyalogezred
27 tagú zenekarának
hangversenye.

Filmműsor:

Gunnar Tojnäs

a férfiszépség ideáljának mesteralakítása:

Prometheus

A filmek filmje II rész 12 felv. I rész 6 felv.

Chaplin a gőzkorcsolyabajnok.

Burleszk 2 felv. Főszereplő a közkedvelt Charlie Chaplin.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 17.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	85
London	11145	Stockholm	678
Newyork	2575	Sweiz	475
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	970
Páris	195	Varsó	0 28

Zürichben:

	Október 14	Okt. 17
a magyar korona	0 21 ³ / ₄	0 21
az osztrák korona	0 0070	0 0 ³ / ₄
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0078	0 0 ³ / ₄

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 14	Okt. 17
	kor.	fill.
Napoleon	9310	9400
Font	11450	11145
Dollár	2500	2575
Francia frank	195	190
Lengyel márka	28	25 5
Márka	1 95	1 15
Lira	105	110
Leu	14 75	1400
Cseh korona	85	85
Dinár	38 80	34 40
Svájci frank	475	475
Osztrák kor.	3 60	3 40

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 17.

	Október 14	Okt. 17.
	Kor.	Kor.
Búza	11040	11040
Rozs	7400	7400
Árpa	7000	6900
Zab	6500	6500
Tengeri		
Korpa		5100
Repce	17500	17000
Köles		

Laptalajdonos: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadórság.

Keresek megvételre vagy kitermelésre

ERDŐKET

Ajánlatok e lap szerkesztőségébe.

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitünően alkalmas

MAKULATURA PAPIR

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételeiben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

**TÁHY R. UTÓDA
KAKAS ÁGOSTON**

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR
ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE
ZALAEGRSZEGEN
AZ „ARANY BARÁNY” ÉPÜLETÉBEN.
ALAPITTATOTT 1842-BEN.
TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:

meghívók, falragaszok, üzleti és családi értesítések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. **Irodalmi és zenemű-ujdonságok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok** (díszdobozok és mappák), **írószerek, írópapírok** legjobb minőségben, legolcsóbb napi árban A „Zalavármegye” kiadóhivatala

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

24-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Felfogadok önállóan dolgozó

bognár és kovácssegédeket

Hirdessen a Zalavármegyében

Nagy Ferenc

I. rendű okleveles patkoló és kocsikovács
Zalaegerszeg, Hegyi-utca.

2-26

Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik szakszerű átalakítását és javítását, valamint mindenféle gazdasági kovácsmunkák elkészítését jutányos áron.

Késs kocsikat raktáron tartok!
PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 68-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-esztalosok

ZALAEGRSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

**Tojást, mézet, diót,
szálas takarmányt**

minden mennyiségben a legmagasabb napi árban állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHMÜLLER LAJOS
Surgöncim Stuhlmueller Zalaszentiván. Telefon 6. szám.

**Cséplő-
benzin,**

**Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,**

**Cséplőgép olaj
Motor olaj** 49-0

Kötegelt vágott fa

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

Óra Perc	INDULÁS		Óra Perc	ÉRKEZÉS	
	Hova	Csatlakozik		Honnan	Csatlakozik
2 04	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul
2 40	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről
3 11	Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő
5 24	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics
6 53	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról
7 35	Rédics			9 24	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
7 53	Celldömök	Győrbe érkezik 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors
11 38	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról (gy.) 1344 Szombathelyről (sz.)
13 02	Rédics			16 26	Rédics
13 44	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nagykanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41	Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43	Celldömök	Győrbe érkezik 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
21 08	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTAZIK, legkényelmesebben a **menetjegytalpon** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Társ-szerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MÉRLELEK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: évi 180 K. Egyenlő részletekben 6 K.

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni igazságban,
Hiszek Magyarországi feltámadásában

Kopogtatnak.

(N. Sz. Gy.) Tárgyalások folynak a külügyminiszteriumban. A tárgyalások cseh kezdeményezésre indultak meg. Kurtán arról van szó, hogy határainkat nyissuk meg, hogy Csehország átolhassa felhalmozódott árutömegeit. Szívesen látom a világ konszolidálódását, de a bajba jutott cseh nem segítenék. Ő a feje most is annak a gyalázatos, hazug külföldi propagandának, amely hazánk igazát bemocskolja, lábba tapossa koholt, szennyirataiban. Sőt attól sem riad vissza a „hős” nemzet, hogy Madách Imrét és Petőfi Sándort magának követelje. Az ő fia, Czernin gróf, volt az a diplomata, aki hazánk feldarabolásáról még Ferenc Ferdinánd trónörökös korában ábrándozott, akinek egyik főbizalmasa volt. A csehek voltak a főosztó vezérek, akik még a hűtlen Ausztriának is juttattak valamit, hogy istenáldotta felföldünket egészen elrabolhassák. Ők akarják a szláv korridort is, hogy hazánkat megfojthassák. — És most a csehek itt vannak és tárgyalnak. Legyünk óvatosak, mert Masaryk, Benes és Rasin gazdasági elgondolása már tarthatatlan és ennek következtében Csehország nem tud megélni. A cseh kereskedők és gyárosok nem tudják áruikat értékesíteni, tehát eszébe jutott a cseheknek a régi gyarmat — hazánk. Mert ne felejtjük, a mi tehetetlenségünk és az osztrák sógorság gazdasági politikája folytán, a cseh gyárakba vándorolt majdnem minden nyersanyagunk olcsón és azokat mi vásároltuk vissza drágán. A cseh újból ezt akarja. Nem tudom mivel viszonzná a zsebrák a mi „szivességünket”, de azt tudom, hogy a sorompók megnyitása végeredményképen a magyar kisipart teljesen összezúzná. Következne egy rövid olcsósági folyamat, de csak addig, míg a cseh pióca meghizna. A cseh képes volt valutájának furfangos, szélhámos emelésével a saját kereskedőit és iparosait csődbe kergetni, s ezáltal félmillió embert munkanélkülivé tenni, bőr és textiliparát krízisbe juttatni, tehát vigyázzunk, mert titkos célja az, hogy saját iparát, a mi iparunk agyonzuzásával állítsa talpra. Vigyázzunk! ne segítsünk a humbug cseh koronán és óvjuk gazdasági ellenállóképességünket. Nagyon kér Csehország és mi kérjünk még nagyobb, hadd jusson eszébe Benes urnak, hogy a földrajzi egység nem üres teória.

próbálkozik. Egyelőre lord Sheffield személyében van itt, aki miközben a kereskedelem feltétlen szabadságáról beszél, azt is kénytelen leszögezni, hogy „az összes népek között kétségtelenül Magyarország szenvedett a legtöbbet.” Szívesen veszem a 84 éves lord részvételjes és igazságos szavait és megszívlelem a „realizmusról” szóló bölcs meghatározásait és tisztelem, becsülöm szép és forró szavaiért, de érte sem tudok hevülni. Én csak azért az angolért tudnék lelkesedni, aki Trianonban látta volna ezer sebünket nagy-nagy veszteségünket és legalább igyekezett volna valamit tenni is értünk.

Örülök, ha eszes nagy angolok velünk „éreznek”, de ilyenkor mindig eszembe jut Anglia régen leszögezett politikája, az pedig az, hogy minél több apró állami legyen az Északi tengertől egész Görögorszáig, hogy hol egyiket, hol a másikat használhassa gazdasági eszközül s hol Szerbiában, hol Magyarországon játszassa a protektor szerepét. Lehet, hogy tévedek, de nekem az a rögeszmém, hogy csak azt hozzuk be hazánkba, ami feltétlen szükséges és azt is gazdasági ellenállóképességünk megóvásával és csak azért az angolért rajongjunk, aki egy nagy lépéssel közelebb segít bennünket ősi határainkhoz.

Bethlen gróf látogatása a „Keresztény Egység” pártjában.

Budapest, okt. 19. Bethlen gróf miniszterelnök meglátogatta a „Keresztény Egység” pártját. A MTI. egyik munkatársának, a párt egyik tagja igen szimpatikusan nyilatkozott Bethlenről és kijelentette, hogy a párt minden tagja örvend a miniszterelnök látogatásának, mert így alkalma nyílt, hogy a pártot a politikai kérdések minden ágazatáról behatóan tájékoztassa. A „Keresztény Egység” pártjában az a felfogás, hogy közte és a miniszterelnök politikai törekvései között eltérés nincs és a párt teljes erejével támogatja Bethlen politikáját.

Többtermelés a drágaság letörésének szolgálatában.

Budapest, okt. 19. Politikai körökben élténen tárgyalják Gömbös Gyula következő nyilatkozatát. 1. Hadat üzenni a drágaságnak a több termeléssel. 2. A több termelés által előállított termények árszabályozását állapítsa meg becsületos polgári haszonban a termelő. De csak olyan termelők vonhatók be a többtermelési akcióba, akik átérzik a köz érdekét és jó hazafiak. 3. A láncolás kikapcsolandó. 4. A többtermeléshez szükséges hitel megbízható kezekhez és olcsón jusson. 5. A termelés folytonosságát zavaró sztrájkmozgalmak végkép betiltassanak és vagy a közéletmezési, vagy a pénzügyminiszter teljhatalmat kapjon a drágaság leküzdésére.

Oláh zsarnokoskodás a gyulafehérvári komédián.

A brutális románok. -- Rémuralom Gyulafehérváron. -- A Daily Express tudósítóját meghurcolták.

Lapunk, amely fáradhatatlanul küzd nemzetünk igazáért és feljegyez minden gyászt és gátságot, már többször megemlékezett a gyulafehérvári koronázásról. Hű tudósításainkat még kibővítjük azzal, hogy a rettegett oláh, a magyar lakosság ellen a koronázás alkalmából a rendkívül kegyetlen intézkedések egész sorát foganatosította. Mintegy 14.000 magyar lakost Gyulafehérvár környékéről, több héttel a koronázás előtt távolabbi vidékekre hárítottak, közöttük ősi családokat, akik évszázadok óta ott laktak. Úrügyük egy állítólagos összeesküvés volt, de az egész csak kitalálás, hogy véreinket kizozhassák. Az erdélyi lakoságnak csak 10%-a jelent meg. Az 50.000 összpontosított katonát tisztjeik unszolták, hogy hurrah-t kiáltssanak. Lelkesedés sem Fehérváron, sem Bukarestben nem volt. Lucien A. Jones angol újságíró, akinek magyar leány a felesége kémkedéssel vádolták és agyon zaklatták. Ugyanígy csináltak Frankel német újságíróval is, akiben szintén magyar kémet láttak. A külföldi tudósítók táviratait agyon cenzurálták, vagy megsemmisítették. Ez a tény a legjobban igazolja, hogy a nagy „nemzeti ünnep” milyen sikerült lehetett.

A szerb komitácik az olasz faszisták ellen vonulnak.

Belgrádból jelentik a MTI-nak, hogy az Omladi szerb nacionalista szervezet elrendelte, hogy tagjai egész Szerbia területén jelentkezzenek a komitációs osztagoknál, ahol a tömegek parancsnokságát átveszi a komitációs bandák vezetősége. Mihelyt a komitácik teljesen felkészülnek, a faszisták ellen akarnak vonulni.

Az angolok mosdatják a cseheket.

London, okt. 19. A Times a nyúlt héten felháborodott hangon tiltakozást közölt a pozsonyi Mária Terézia szobor szétbontása ellen. Valami Tuffnellné nevű asszony, aki egy cseh egyesület titkárnőjének mondotta magát, szembeszállt ezzel a tiltakozással és nyilatkozatot küldött be a lapnak, mely szerint ez az eset csak elszigetelt jelenség volt és a cseh hatóságok mindent megtettek, hogy azt megakadályozzák. A Times ehhez a nyilatkozathoz a következő megjegyzést fűzte: Tuffnellné határozottan nagy tévedésben van. Kérdezze meg akármelyik pozsonyi kereskedőt, mindegyik felvilágosítja, hogy a szobor szétrombolását a hatóságok kezdeményezték, a rendőrök támogatták és a cseh legionáriusok hajtották végre. Hogyan is lehetne másképp magyarázni, ha a rombolás délután kezdődött és csak másnap fejeződött be. Ép úgy nem lehet mondani, hogy ez a tett elszigetelt jelenség, mint ahogy a lerombolt Petőfi-szobrot, a kassai Szabadságharc emlékéit, a dévényi emléket és ezenkívül sok más emlékművet szintén nem lehet

A csehekkel egyidőben Anglia is

SZILÁNKOK.

Budapestten tö lént, két agyatult, élelmes ember apróhirdetést tett közzé a lapokban, mely szerint egy Amerikából visszatért árva hajadon férjhez menne 25 millió hozománnyal, villával és birtokkal. Kétezer levél érkezett, mondjuk, a „Sziv R. T.” igazgatóságához. A R. T. válaszolt és mindn pályázótól 200 koronát kért a további levelezésre, azon megjegyzéssel, hogy a címzett a szerencsés kiválasztott. A „Sziv R. T.” két igazgatója már a rendőrségen ül és valószínű maguk csúdalkozhatnak legjobban, hogy kétezeren voltak rajvok, rajongók, boldog partot mindenáron áhítozók, akik el tudták hinni, hogy az amerikai szép leányzó csak ujság utján tud magán, 25 millióján, kastélyán és birtokán tudni. Andersen meséin andalgó masamód-naivságu férfiak sajnálják titeket, mert elmúlt a mesék világa és már 200 koronás betéttel nem lehetünk Krözusok. Valamikor azt mondták, hogy a nő örök probléma. Itt a sok férfi sziv micsoda, amelyek egy hirdetésre egyazon kottára muzsikáltak?

Az Edison mozgó tulajdonos igazgatója igen ügyes és kiváló szakember. Nem hoz elavult ócskaságokat, amiket ezelőtt évekkel Budapesten elkoptattak. Októberi darabjait csaknem egy idejűleg mutatták be a fővárosban is. Nem keresi a tartalmatlan olcsóságokat és keresi az erkölcsi tendenciájú filmeket. Nincs konkurense, de ezt az előnyt nem használja fel a közönség rovására, aki Zalaegerszegen is nivósat kíván. Dicséretére válik, hogy néha katona zenével, — ami tegnap nagyon jó volt — pesti művészek vendégszerepléseivel fűszerezi Zalaegerszeg „változatos” életét. Gábor szereli a mozi a moziért. Én ezt mind méltán irtam s csak arra kérem még, hogy kitűnő műsorú moziját szerelje fel még valamivel, hogy a rendőrnök két utcában ne legyen annyi kellemetlensége.

Petőfiért újra sokan harcolnak. Mindenki a magáénak követeli. Kár pedig erről a kérdésről

hosszú teóriákat írni, mert Petőfi minden igaz magyaré, aki nem külföldieskedő, nem kozmopolita, nem internacionalista és azé, aki a hazáért meg is tud halni. De hallják őt:

Ti fekélyek hazám testén!

Mit mondjak felőletek,

Hogyha volnék tüz kiégetnélek,

Égetném rossz véreteket.

Vigyázzó.

Magyarország az emberiségért.

A Népszövetségi Ligák Uniója főtanácsának budapesti értekezlete alkalmából Magyarország joggal vétethette volna fel a maga nagy kérdéseit a napirendre. Magyarország azonban nem így cselekszik és a magyarországi tárgyalások alkalmából a maga részéről az emberiség nagy kérdései megoldására tesz javaslatot. Három ilyen javaslatot teszünk. És pedig:

1. Póka-Pivny Béla dr. egy állandó, nemzetközi pénzügyi és gazdasági bizottság felállításáról, még pedig abból a célból, hogy az emberiség immár elviselhetetlen gazdasági bajainak megállapítására és orvoslására rendszeresen működő nemzetközi szerv álljon rendelkezésre.

2. Horváth Jenő az értelmi munka nemzetközi megszervezéséről, főként azzal a céllal, hogy az emberi művelődés minden lehetősége és eszköze álljon minden népnek egyformán rendelkezésre.

3. Paikert Alajos a világbékeegyezményről — az igazi béke szellemében. Ez a vezérlő szelleme a magyar javaslatoknak és azt célozza, hogy költessék olyan béke, amely nem győzők és legyőzöttek, hanem egyenrangúak között jöjjön létre és tartalmában meg feltételeiben sem jelentsen hátrányt az egyiknek az, ami a másiknak előny.

A magyar érdekeket a nagytanácsban Apponyi Albert, Wiassics Gyula és Popovics Sándor képviselik, akik mellett párttagokként és előadóként Paikert Alajos, Horváth Jenő és Póka-Pivny Béla segédkeznek a nagy munkában.

Jólet és boldogság a kisgazdák országában.

Dánia állattenyésztése első helyen áll Európában. — Ahol a kisgazda saját automobillal jár. — A dán birtokok folyton aprózódnak.

Sokat hallunk a dán mezőgazdaságról, azonban anélkül, hogy komoly érveket is hoznánk fel a dán mezőgazdaság nekünk szinte hihetetlen fejlettsége mellett. Most azonban sikerült a kis skandináv állam háboru utáni adataiból párat megszerezni.

Dániát szelvényben a „tej, vaj hazájának” nevezik s állattenyésztése az első helyen áll Európában. Ott egy 80 tonnás (egy tonna valamivel nagyobb, mint egy kat. hold) kisgazda automobillal jár a városba, gépell villany hajja, 5-7 szobás lakása van, könyvtára tele szakkönyvekkel.

Dánia lakóinak 60%-a falun él. Ipara csak a mindennapi élet szükséges áruit állítja elő, kivételnek 90 százaléka mezőgazdasági termék.

Nagybirtok itt nem az ezerholdas, hanem a hatvan hektáron felüli. A legnagyobb birtok sincs 600 hektár kiterjedésű. A birtokok folyton aprózódnak. Míg 1911-ben 8000 tulajdonosnak volt 60 hektárnál nagyobb birtoka, 1921-ben már csak 5364-nek s 69-nek 10-30, 23 000-nek pedig 30-60 hektár között van a birtoka. A kisgazdák kezében van a föld 74 százaléka, a nagybirtokosoknak csak 12 százalék jut.

Dánia területe 39000 km, (tehát Csonka-magyarországnak kicsivel több, mint harmad-része!) s ennek 75 százaléka áll művelés alatt, de ennek csak 45 százalékában termelnek gabonát. Buzát pláne keveset termelnek, 1921-ben csak 889 km. terület volt búzával bevetve.

Egy tonna föld ára 1855-ben 8300 dán korona volt, 1905-ben 9600, ma pedig 13.600 az ára. Ez a kis áremelkedés a dán pénz állandó jóságával magyarázható. A dán drágaság általános indexszáma ma 197, vagyis a háboru kitörése óta az árak nem emelkedtek a békeárak kétszeresére sem. Dánia kivitele csak tejben, vajban, tojásban és husban 1921-ben kilencszázötvenmillió korona, ami félbilió magyar koronának felel meg.

Hősök és vértanúk.

Írta: Dr. DEMETER GYÖRGY.

(Felolvasta Zalaegerszegen okt. 8-án, a vértanúk emlékünnepején)

II.

Más korszak kellett, amely kellő felkészültségben és lelki hajlamosságban találja az ország népességét a nagy mérközésre, amely hivatva volt a török igával felcserélt osztrák jármot lerázni.

Ennek előkészítője volt az a hatalmas erkölcsi és szellemi megújulás, melyre a magyarság Mátyás kora óta várt. A múlt század eleje érlelte meg a nép lelkületét egy új születésre. A hősöknek és vértanúknak kiontott vére ekkor kezdett kamatozni a nemzet számára, megtermékenyítvén az elhunytak eszményével a nemzeti lélek virágát: a költészetet. Kölcseyek, Kisfaludiak, Vörösmarty, Arany, Berzsenyi, Petőfi voltak a gondviseléstől rendelve, hogy elevenné tegyék a sirjükből idézett hősök és vértanúk dicső eseményét — a nemzeti nagyságot.

Áthatva e gondolattól, indul a gigási harcba 1848-ban a magyar nemzet egységes lelkével. Harcai kemények voltak, de honvédei valódi hősök valának. Bár végső eredményében a nemzet katonailag legyőzött, a szebb jövőt biztosították a nagy szabadsághősök, az aradi 13, Batthány és a sok ezer, kit kivégeztek.

Az ő haláluk dicsfénybe borította harcaik emlékét és a nemzet tizenhét évi megalku-

vást nem ismerő önmegtágadással börtölte ki jogainak elismerését. És ekkor bizonyoságot tettek az elhullott hősök, hogy a szabadság fája annak a népnek virul, melynek fiai azt vérükkel öntözték.

Még nem volt teljes a mű, még hiányzott valami a teljes nemzeti függetlenséghez, mikor új csapás ért bennünket egy vesztett háboru és forradalom. Az romba dől és egy látnokot temetett el elsőnek Tisza Istvánt, aki egyedül számolt a közelgő vésszel és nemzetét katonailag felkészíteni igyekezett. A rendnek vértanúja lón, a nagyság aki férfiasan fogadta a halált, küldetésének felismerésétől téve tanuságot, midőn estében így szólott: Ennek így kellett történni.

Ezrek és ezrek hullottak el a nemzeti lét küzdelmében, de ők nem haltak meg örökre.

Nem temető az, ahol ők nyugosznak, hanem a szabadságnak rózsakertje, hol vérpírós virágok, örökzöld tenyök között állnak fehér márványszobrai a mi nagyjainknak, kiket nem a sápadt halál ragadott el az éleiből, hanem a fehérarcu haláfangyal lángoló pallósa ütött az örökkévalóság lovagjává.

E kert közepén áll a legdiszesebb, a legfehérebb alak, aki hős vértanú és költő volt: a magyar nemzet korán sirbatett lángelméje, Petőfi Sándor.

Ott áll e szobor a segesvári várfocon, mintha azt mondogta volna: Látjátok, én voltam az, aki Istentől adott erőmmel egy világitó-tornyot emeltem a magyar költészetnek,

melynek fénye elhatott mindenhová, ahol a szabadságot ismerik és költeményeket olvasnak.

E világitó tornyot aranykupolával fedtem be, mikor eljöttem Erdélybe elvinni a rég megsejtett hősi halált, áldozatul dobva a Mindenható legnagyobb ajándékát, teremtő geniusomat népem szabadságáért.

Igy véltem őt hallani, mikoron Jényének mása előtt elmélázva, hol a szoboralakra, hol a fehéregyházi sikra tekintek, hol ismeretlen helyen nyugosznak csontjai. Talán a gondviselés akarta, hogy sirját meg ne leljék, hadd legyen az ő sirja minden magyarnak szívében, ahol még egy hur rezdül a szabadságéri és nemzetünk jövőjeért.

Ma holnap betelik száz éve, hogy a költő vértanú született. Romok között találja az évforduló az országot.

Lesz-e feltámadás? Lesz-e gyümölcs a szabadságfáján?

Lesz, ha a magyar anyák hősöket nevelnek, kik vágnak a Kárpátok szűz virágát meg egyszer elhozni imádott hölgyeiknek. Akkor lesz egy oroszánokból álló hadsereg, amely sovárogni fogja a harcot és a diadalt. És megkondul a koporsófedél, melyet Trianonban szegeztek reánk, előre repülnek majd az ifjak, velük lesznek a letűnt nemzedékek, a múlt halottai Szt. Gellértől kezdve minden vértanunk. Ők fogják vezetni e hadat, a kettős-keresztrel díszes kárpátokra, ahol a sas fészkel, hol viharok menydörögnek, hogy odakiáltásák Európának: „Élünk, élni akarunk és tudunk!”

Egy japán tanfőru Magyarországról.

Yamamasu csakat japán tanügyi főügyelő európai tanulmányútjában már hosszabb idő óta Budapesten időzik. Egy fővárosi lap munkatársa Yamamasu Magyarországon szerzett tapasztalataira nézve kérdést intézett a messzi napkeletről érkezett vendéghez, aki a következő igen érdekes választ adta:

— Magyarországon a barátság és a szeretetreméltóság az, ami a legfőbb. A léleknek a jósgája az, amit felfedeztem, kár, hogy a külföldnek nincs alkalma ezt megismernie. Európa történetét már otthon tanulmányoztam és láttam, hogy Magyarország egy fejlődésképes mongol-sziget Európa közepén. Ez annyira kellemes nekünk, hogy büszkeséggel tölt el.

— Mert kétféle civilizáció van: egy nyugati és egy keleti. Az utóbbit nem ismerték el, pedig van egy nagy, ősi civilizáció. Nyugaton technikai vívmányokkal könnyebbitik az életet, a belső civilizációt elvesztették. Keleten nincs villamosság, de van egy hatalmas belső civilizáció, ősforrása a minden tudásnak, minden hatalomnak. Az én hazám, mint egyik oldalról a nyugati civilizáció exponensének Amerikának másik oldalról Kínának szomszédosa, ütközéspontja a nyugati és keleti civilizáció találkozási pontjának. A japán nemzetnek hivatása ezt a két civilizációt egyesíteni, a surlódást elsimítani. A magyarok pedig, ez az Európába keletről bevándorolt nép ugyan ezt a hivatást töltik be. Jól tudták ápolni a magukkal hozott keleti civilizációt, de egy ezredév óta nyugati népek között lakván, elsajátították a nyugati civilizációt is, azért Magyarországnak is az a feladata, hogy összeolvassza Japánnal együtt ezt a két civilizációt és Japánnal együtt munkálkodjék az emberiség jövőjének megmentésén, népesítésén.

— A török nép diadalait Japán őszinte örömmel kíséri figyelemmel. A japán nemzet csöppet sem csodálkozik ezeken az eseményeken amelyek egy kényszerbékének a természetes következményei. Meg fog változni Trianon is, csak erősséggel munkálkodjanak a haza javára.

HIREK.

— A nemzetgyűlés október 20-án ismét megkezdte működését.

Héjjas Iván meglátogatja Kanizsát. Már most kellett volna érkeznie, de útját sok dolga miatt nov. közepére halasztotta.

Halálozás. Nyilassy Ferenc városi hivatalnokol nagy csapás érte. Két éves kis Ferikéje tegnap este hat órakor sarlachban meghalt. Növeli a bánatos család fájdalmát, hogy kis leánykájuk is súlyos beteg.

— A Horthy-akció ügyében 14-én d. u. 5 órakor gyűlés volt. Az értekezletre a polgármester meghívta az összes jótékony egyesületeket és az összes hivatalok vezetőit.

— A munka jutalma. Füleky József helybeli ácsmester az Ipartestületnek 25,000 koronát letétbe helyezett Soós József ácssegéd részére, kit 25 éven át kitarító szorgalmáért és hűséges munkásságáért így kíván jutalmazni. Az Ipartestület a karácsonyi ünnepek alatt fogja a jutalmat ünnepélyesen átadni.

— Alig szaporodik a magyar. A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 1922. év első felében 121 65 ember halt el és ezzel szemben 148 922 az újszülöttek száma. Tüdővészben 14 449 ember pusztult el és elszomorító a gyermek halálozás jelentős emelkedése.

— Új ügyvéd. Bruck Lajos ny. járásbíró, ügyvédi irodáját Zalaegerszegen Wlasits Gyula-utca 20 sz. alatt megnyitotta.

— Könny gyűl a szembe, s tüzes ostor kívánczik a kézbe, mert Gyulafehérváron, ahol most az oláhok „Nagyoláhország” királyává koronázták Ferdinándot 6 nagy magyar pihenő örök álmát a székesegyházban. Ezek a halhatatlanok: Hunyadi János és fia László, Korvin János, Bocskay István, Apaffy Mihály és Martinuzzi Fráter György Bár Apaffy Mihály nem emelkedett öt társa magasságáig, de az ő álmai sem lesznek nyugodtak, míg Gyulafehérváron a magyar erő és kitartás nem rendez egy új ünnepet.

— Öngyilkos besugó. Nem rég szabadult ki a fogolytáborból Groó Valéria, a „Magyar Színház” volt tagja, aki Kún Bélának besugója volt. Most kapjuk a hirt pesti tudósítónktól, hogy lelkimardosás folytán, leugrott egy ház harmadik emeletéről és szörnyet halt. A Judások tehát ma is bűnhődnek.

— Német lányok Hollandiában. Több mint 20 ezer német lány vándorolt ki Hollandiába, hogy mint cselédek és háztartási alkalmazottak keressék kenyerüket.

— A csehek tengeri hajója. A nagy osztozkodásból a cseheknek is jutott pár hajó. Az első nemrég futott be Amerika egy kikötőjébe s azt Amerika is ünnepélyesen fogadta. A csehek különben világkereskedelmüket saját hajóikon akarják lebonyolítani. — Csakhogy hajót könnyebb ám építeni, mint tengert szerezni!

— Boldog Anglia. Angliában a vasuti tarifát január 1-től lejjebb szállítják.

Vöröskakas járt Sebők Pál gesztenyehégyi borpincéjében és azt el is égette. Csudálatos, hogy a hordókat épségben hagyta. Valószínű ő is tudja, hogy hordó hiány van.

Bőséges az ideai bortermés. A rossz időjárás igen sokat ártott a szőlőtermésnek, a termés rothadni kezdett és a szokottnál korábban megkezdődött országszerte a szüret. A termés mennyiségileg bőséges, de a must minősége meg sem közelíti a múlt éveket.

— Nem drágul a vasut. Nemrégiben az a hír járta be a lapokat, hogy nov. 1-én újból emelik a vasuti tarifát. A Máv. igazgatósága közli, hogy ez a hír valótlan, mert ebben az évben arra szükség már nem lesz. Azonban a jövő évben, ha a viszonyok nem változnak, bekövetkezhet.

— Milliómós internált. Tegnap este azt a hirt terjesztette a „Piaci sajtóiroda”, hogy egy internált 70.000 szokott kapott Csehországból. Érdeklődtünk a tábor parancsnokságánál, ahol a „Piaci sajtóiroda” értesülését megcáfolták.

— A célpont. Egy Strindbu nevű oláh baka arra kérte Boros Sándor magyar bakát Brassóban, hogy álljon neki célba. Boros azt hitte, hogy az oláh csak tréfál és szót fogadott. Az oláh vad azonban szíven lőtte, úgy hogy Boros azonnal meghalt. Jellemző, hogy 3 óráig hagyták vérében fekvőni és az is, hogy a gyilkost szabadon bocsátották.

— A borvidékről. Tapolcáról küldi a hirt levelezőnk, hogy ott végtelen az esős idő, rothad a szőlő, hanem azért az ideai borok minősége kielégítő jó lesz, mert 18-20-22 cukorfokos mustokat szűrnek a kisebb hegyoldalon is. Mennyiségre nézve az eredmény inkább megjavult. Hanem azért a vevők inkább az ó boroikat keresik. Csakhogy, ez már kevés. S e miatt már a közönségesebb borok is 80-100 koronán kelnek Tapolca vidékén.

Önmegát tisztall meg, ha otleszi emléküi a „Petöfi Száveves Emlékneptárt.” Lepunk után már megrendelheti.

— M. kir. állami gyümölcsipari telepet létesít a pénzügyminiszter Zalaszentgróton, melyet szilvafeldolgozásra, borseprű, törköly és gyümölcscefrék kifőzésére, valamint gyümölcsfélék konzerválására fognak berendezni. Egyidejűleg a tapolcai állami szilvafeldolgozó telep is „M. Kir. Állami Gyümölcsipari-Telep” elnevezést kapott.

— Új törvény készül a vallási türelmetlenkedők, a lázítók és a bujtogatók ellen. A törvénytervezeten Koszó államtitkár dolgozik.

— „Európában újból kitör a vihar.” Páris, október 17. (Wolff.) A Zalavármegye mult száma vezető helyen foglalkozott az európai helyzettel, hogy mennyire igazunk volt mutatja az a távirat, amit a M. T. I. Párisból kapott. A távirat szövegét itt adjuk. — A sajtó élénken bírálja Lloyd George manchesteri beszédét. Az egyik lap szerint Lloyd George négy év előtt a közvéleményt felhívta a németek ellen, ma pedig a törökök, sőt a franciák és az olaszok ellen hívja segítségül. Tehát Európában, mely végre nyugalmat kívánt, újból kitör a vihar és éppen a láthatárnak azon a pontjain mutatkoznak, hol Lloyd George tartja szükségesnek, hogy mennydörgés és villámlás közt lépjen az emelvényre. Még ha való érdekről elhangzó nyilatkozatról volna is szó, az könnyen megtörténhetik, hogy az ilyen villámok tüzvésztlémasztanak.

— Belföldi rövid hírek. 225 milliót eszik meg Budapest naponként. — Debrecenben 5 hold földért 15 000 K bért fizetnek. — Ötszáz kiváló magyar festményt, szobrot visznek külföldi bemutató körútra. — Csontó Gyula budapesti gépiakatos feleségének hármas ikreket vitt a gölygő, két kis fiút és egy kis leányt, az anya és a csecsemők egészségesek. — A vizsgálati foglyok ezután nem étkezhetnek sem hazulról, sem vendéglőből. — Az aradi kath. hitközség új gimnáziumot épít. — A román követségen újra adnak vizumot — Az aranybulla kibocsátásának évfordulója alkalmával okt. 29-én a Székesfehérvár melletti Andrásgyepen leleplezik az aranybulla emlékoszlopát. — Az erdélyi oláhság óvást emel a törvénytelen koronázás ellen. Ángyán Béla az új sajtófőnök. — A cseh cserefoglyok megérkeztek. 30 hónapon át voltak a theresien-stadti vár foglyai. — A Sopron melletti Kurucdombon állítólag aranybányára bukkantak. — Kaposváron megalakult a „Cséplőgép-tulajdonosok Kereskedelmi Részvénytársasága.”

— Külföldi apró hírek. Amerikában mozgalom indult meg, hogy minden ott élő magyar egy napi keresetét az óhaza felsegítésére adja. — Kis-Ázsiában egy ott élő magyar orvos tanácsára egy malmot magyar gyárak szereltek fel. — A német császár esküvője 22-én lesz. — Wilson oly beteg, hogy alig tud beszélni. Kár, hogy ily későn. — Novibazart elborította az árvíz. — A németországi kommunista-párt az új birodalmi elnökválasztás alkalmával jelöltjéül Zettkin Klárót nevezte meg. — Enver pása halálát újra megcáfolták. Ő és Lenin százéltük. — A berlini „Rothe Fane” szerkesztőjét letartóztatták. — Az amerikai magyarok között a Horthy-akciónak nagy eredménye lesz.

Szerkesztői üzenetek.

P. J. Keszthely. Sajnáljuk, de cikkét telekezelt éle miatt, nem használhatjuk.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 19.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	83
London	11145	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	465
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	970
Páris	195	Varsó	0 26

Zürichben:

	Október 17.	Okt. 19.
a magyar korona	0 21	0 22 1/2
az osztrák korona	0 0 1/2	0 0 5/4
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0 7/4	0 0 5/9

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 17.	Okt. 19.
	kor. till.	kor. till.
Napoleon	9310	9400
Font	11145	11045
Dollár	2500	2575
Francia frank	190	195
Lengyel márka	28	25 5
Márka	1 95	80
Lira	105	110
Leu	14 75	14
Cseh korona	85	82
Dinár	34 40	34 40
Svájci frank	475	465
Osztrák kor.	3 60	3 40

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 19.

	Október 17.	Okt. 19.
	Kor.	Kor.
Búza	11040	11450
Rozs	7400	7130
Árpa	6900	7050
Zab	6500	6500
Tengeri		
Korpa		5050
Repce	17500	16500
Köles		

Laptalajlás: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadórtársaság.

Tojást, mézet, diót,
szálas takarmányt

minden mennyiségben a
legmagasabb napi árban
állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgőnycim: Stuhlmüller Zala-
szentiván. Telefon 6. szám.

Keresek megvételre vagy kitermelésre

ERDŐKET

Ajánlatok e lap szerkesztőségébe.

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitűnően alkalmas

MAKULATURA PAPIR

(régii könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

TAHY R. UTÓDA KAKAS ÁGOSTON

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR
ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE
ZALAEGRSZEGEN
AZ „ARANY BÁRÁNY” ÉPÜLETÉBEN.
ALAPITTATOTT 1842-BEN.
TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:

meghívók, falragaszok, üzleti
és családi értesítések, névjegyek
stb. izléses, csinos kivitelben.
**Irodalmi és zenemű-
ujdonságok, művészi
képeslapok és képek,
levélpapírok** (diszdozók
és mappák), **irodaszerek,
írópapírok** legjobb minő-
ségben, legolcsóbb napi árban
A „Zalavármegye” kiadóhivatala

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

25-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek
és minden e szakba vágó munkák készítése.
— Javítások és átalakítások mindenkor a leg-
modernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Felfogadok önállóan dolgozó
bognár és kovácssegéket

Hirdessen a Zalavármegyében

Nagy Ferenc

I. rendű okleveles patkoló és kocsikovács
Zalaegerszeg, Hegyi-utca.

+ 3 26

Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik
szakszerű átalakítását és javítását,
valamint mindenféle gazdasági kovács-
munkák elkészítését jutányos áron.

Késs kocsikat raktáron tartok!
PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek
megfelelőleg készítenek 69-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGRSZEG Farnegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Cséplő- Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
benzin, Motorhengerolaj, Motor olaj 50-0

Kötegelt vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban
beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

INDULÁS			ÉRKEZÉS		
Óra	Perc	Hova	Óra	Perc	Honnan
2 04		Sárvár Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről
3 11		Zalalövő Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő
5 24		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics
6 53		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról
7 35		Rédics	9 24	9 24	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök Győrbe érkezik. 17 ²⁰ . Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról (gy.) 13 ⁴⁴ . Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics	16 26	16 26	Rédics
13 44		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik (gy.) 15 ⁴¹ . Nagykanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő Körmentre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43		Celldömök Győrbe érkezik. 25 ⁰ . Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuim mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Társ-szerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
NEGYELLENK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Hírlétszám: 4 évre 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 ss.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni Örök Igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában

Petőfi.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy itt van századik évfordulója a nagy költő születésének.

Ne feledjük el, hogy nagy emlék-ünnepélyre készül a nemzet még ebben a sorsüldözte korszakban is.

Jusson eszünkbe, hogy ebben a megdermedt életben, mikor már a kézzel fogható valóságunknak a kincseit elvesztettük s koldusok lettünk: van egy nagy kincsünk még, amiben gazdagok vagyunk. Van egy Petőfi-kincsünk, ami némileg megnyugtató, vigasztal és bátorít.

Ne engedjük ezt veszni; igyekezzünk ápolni.

Magyar nemzetétől és országától örökölte s magyar nemzetére és országára hagyta rá szellemének mérhetetlen tenger kincsét. Vigyázzunk erre az örökségre. S ha nem tudjuk is úgy kamatoztatni, amint ő kamatoztatta: legalább ne engedjük, hogy eltékozzolódjék.

Egész élete alig volt egy 5-6 éves takarékpénztár. S ebbe a csudálatos bankba naponként csak hat krajcárt rakott be a nemzet, s a katonáknak „sületlen-sóttan kenyérét“ és a szegény szabadságnak kópárnáját tette oda a zálogba: s néhány év alatt ez az odadobott lín-lom kiszámíthatatlan és mérhetetlen tenger kincset kamatozott a Petőfi-féle csudálatos takarékpénztárban.

Becsüljük meg ezeket a szellemi, lelki kincseket.

Becsüljük meg azzal, hogy ne tékozzoljuk el; becsüljük meg azzal, hogy ápoljuk; becsüljük meg azzal, hogy emlékezzünk rá; becsüljük meg azzal, hogy olvassuk, tanuljuk s gazdagodjék tőle a lelkünk; becsüljük meg azzal, hogy kövessük őt.

Hasonló sors

Olyan szegény volt, mint amilyen most az ő nemzete.

De ő a fájdalmat tűrte nagy lélekkel; a szegénységet győzte humorral s a haragot kipallintotta ostora hegyén.

Tanuljunk tőle. Legyen olyan a nemzete is, mint amilyen ő volt.

Olvassuk, tanuljuk és kövessük. Tanuljuk és ismerjük meg. Ha megismertük, féltve őrizzük a nagy kincset.

És kell őriznünk; mert sok a tolvaj

Lám Hunyadi Jánost, s uram bocsásd meg a bűnököt, még Mátyás királyt is magokénak tartják az oláhok. Petőfit pedig a vörösek, a „hazátlan bitangok“ akarják ellopni.

Mindenki magának akarja tulajdonítani; mert mindenkit megvigasztal, mindenkire szór szellemi sziporkájából valamit, mint a nap ahogy mindenfelé

szétszórja sugarait s mindenkinek juttat fényéből és melegségéből.

De már azt az egyet mégsem lehetne bizonyítani, hogy Petőfi a muszkát, az oláhot, a rácot, a csehet, az osztrákot s a hazátlan bitangokat többre becsülné saját nemzeténél, a magyarnál.

Sok okunk van arra, hogy el ne felejtkezzünk Petőfiről. Születésének századik évfordulója van: Két hónap múlva hallani is fogjuk a frázisokat. De tudnunk kell, hogy leghelyesebben teszünk, ha előtte is, utána is, nem annyira szólamokkal, hanem tettekkel ünnepeljük. Ez pedig abból áll, hogy egész kis magyar közönségünk minél többet olvassa, tanulja és — kövesse.

S ebben a követésben ne riadjatok vissza még Segesvártól se, hű magyarok. Ha hivek akartok lenni.

Ha nyelvünkre vesszük a nevét: kegyelettel legyünk a holt iránt, hálával az érdem iránt és kötelességgel az ő révén saját nemzetünk és hazánk iránt. B.

Diáknap.

A Horthy-inségakcióval kapcsolatban, az országos menekültügyi hivatal kérésére a kormány megengedte, hogy az ország minden középfokú iskolájában diáknap rendezessék. Ezen engedélyrendelet alapján a zalaegerszegi tanintézetek és a kir. tanfelügyelőség kiküldöttjeiből alakult előkészítő bizottság e hó 18-án foglalkozott a diáknap ünnepi sorrendjének összeállításával, mely alkalommal e hó 22-ike jelöltetett ki az ünnepek időpontjául olyképen, hogy az egész nap emberbaráti és hazafias céloknak szenteltesse. Az ünnepek sorrendje a szereplők neveinek utólagos beillesztésével a következő lesz: 1. Reggel istentisztelet. 2. Délelőtt 11 órakor valamennyi tanintézet ifjúságának felvonulása nemzeti zászlók alatt külföldi útirányból a városháza elé. 3. A városház téren „Magyar Hiszekegy“. Éneklő a főgimnázium és a felsőkereskedelmi iskola ifjúságának egyesített énekkara. 4. Szavaltat. Előadja egy főgimnáziumi tanuló. 5. Alkalmi beszéd. Tartja a társadalom egyik előkelősége 6. Himnusz. Éneklő a főgimnázium és felsőkereskedelmi iskola egyesített énekkara. Ezen, szabad ég alatt tervezett ünnepség kedvezőtlen idő esetén a mozgószínház helyiségében fog megtartatni. Az ünnepség d. u. 4 órakor a főgimnázium tornatermében folytatódik a következő műsorral: 1. „Magyar Hiszekegy“. Éneklő a polgári leányiskola énekkara. 2. Kedves jelenet. Előadja az elemi iskola növendékei. 3. Alkalmi beszéd. Előadja egy másik társadalmi előkelőség. 2. Énekszám. Éneklő a polg. leányiskola énekkara. 5. Monológ vagy dialóg. A felsőkereskedelmi iskola részéről. 6. Zene-szám zongorakísérettel. 7. Szavaltat egy főgimnáziumi leánynövendéktől. 8. Énekszóló zongorakísérettel. 9. Szavaltat. Előadja egy felsőkereskedelmi iskolai növendék, és 10. Himnusz. Éneklő a főgimnázium és felsőkereskedelmi iskola egyesített énekkara. Ezen ünnepeket a mozgószínházban d. u. 6 órakor és este 8 órakor hazafias tárgyú film bemutatása teszi be. A szépnek, nemesnek és lélekemelőnek ígérkező s a diáknemzedék enyhítését célzó napot már ezúttal is ajánljuk a hazafias és áldozatkész közönség figyelmébe. (H. A.)

Lloyd Georg.

Allah nagy és hatalmas . . .

Musztafa Kemal visszafoglalta Kis-Ázsiát, Szmirnát, Bzusszát, a görög csapatok elhagyják Tráciát és rövid idő múlva a nagy török vezér és diplomata csapatai bevonultak Drinápolyba. Kemal annyira győzött, hogy lávoznia kellett Konstantin görög királynak és annál egy sokkal nagyobb urnak — Lloyd Geornak.

Nevét mindenki ismeri s most midőn megbukott, nem a békés elparentálás kíséri, hanem öklök szorulnak össze, mert Lloyd Georg a legfőbb oka a háboru oktalan megnyújtásának és a kusza, háborunál is rosszabb békének.

Örülünk Lloyd Georg bukásának, annál is inkább, mert tudjuk, hogy Lloyd Georg épügy nem tud halalom nélkül élni, mint a virág levegő nélkül. Fel van jegyezve, hogy 1914. forró napjaiban a háborut ellehetett volna kerülni, de Lloyd Georg, hogy belpolitikai helyzetét erősítse — a háboru mellett szavazott. Tudjuk, hogy egyidőben Asquith több kísérletet tett a béke érdekében és ekkor meg is bukott Lloyd Georg aknamunkája folytán. Asquith tehát ment és jött Lloyd Georg és fütötte tovább a háboru véres masináját szenegáli négerekkel és más szines vadakkal, mert személyes érdeke volt, mint a „tigrisnek“ (Clemenceau) a háboru könyörtelen folytatása, hogy Anglia diktátora lehessen.

Lloyd Georg tehát folytatta a háborut, hogy azáltal nagy belpolitikai chanceot nyerjen hatalmának tartós és szilárd megalapozására. Tehát kiderült, hogy a véres háborus betyár azért volt oly nagy háborus dühöngő fenevad s azért ítélte éhhalálra a központi hatalmak ártatlan gyermekeit, hogy ő ír lehessen. Tudni kell még azt is, hogy Lloyd Geornak sok ellensége volt Angliában. Haragudott rá első sorban az angliai demokrata tábor, akiket becsapott hosszú vezérkedése után gyűlölték a konzervatívek, akik a háborut s majd a békekötést is másképp mérlegelték, akik nem khar-tágói békét akartak, mint amilyent Lloyd Georg csinált.

Lloyd Georg bukása nagy, mert vele Anglia is uagyot rándult, hisz Lloyd Georg önző, önhatalmi politikája súlyos beiváltságokat tetem-tett és azonkívül keleten erősen megbízta Anglia tekintélyét.

A mi keblünket jóleső sóhaj hagyja el, mert a csaló Wilson után a második csaló lünik le a porondról és több a reményünk, hogy az európai egyensúlyhoz közelebb jutottunk. Aludj, aludj véres Lloyd Georg. N. Sz. Gy.

Bud János fontos nyilatkozata.

Budapest, okt. 21. Bud János közlélmzési miniszter kijelentette, hogy első feladata a közlélmzés biztosítása lesz s ezért csak oly cikkek kivételét engedheti meg, amelyek feltétlenül nélkülözhetők. Megfog akadályozni minden spekulatív munkát, közlélmzési politikáját úgy fogja irányítani, hogy a termelő kedve is megmaradjon és éhezők sem lesznek, azokivül mindent megragad a drágaság le-törésére.

Jelentkeznek a siratók.

Nem tudom másképen mondani. Legújában megjelent a politikus is, egy francia képviselő. A sir szélére áll; siratja a magyart, magasztalja és minden jót kíván neki, talán még életet is.

A nagy történet után alighogy felkeltek a zöld asztal mellől, elé áll az egyik ítélőbíró, Nitti, olasz miniszterelnök, nagy könyvet ír, amelyben kritizálja saját eljárásukat, hibáztatja a trianoni szerződést. A megnyomorított nemzetek között legfájdalmasabban Magyarországról ír, hiven az igazsághoz; s ettől eltekintve is legrokonszenvesebben rólunk szól. Mélyen elítéli az ítéletet s minket elítélteket felette sajnál, magasztal, egész dicshimnuszot ír számunkra. Közben megjegyzi természetesen, hogy ő nem volt jelen, akkor még nem is volt miniszterelnök. Véletlenül az angol követ sem volt ott akkor, mikor minket szabdaltak. Az amerikai Wilson meg épen távol vala, ő már korábban hazament, aki a kis ujján hordozhatta volna az egész tanácskozást, mert csak ő egyedül volt a győző. Hazament köhögni. Most talán az utolsót hörögi. Ki volt hát jelen? A jadan. Mi köze neki Európához? Ott voltak még az oláhok és a többiek százan is. Épen úgy, mintha egyik sem volt volna ott, úgy intézkedett és szavazott egyedül a francia. Mégis ezeknek az apróknak a sürgetésére, a mi veszedelmünkre. De számot tevő tekintély, érvekkel beszélő egy sem volt, ha már az angolt is kimentti Nitti ur. A végén azonban Nitti miniszterelnök részvétellel sirat bennünket. Még ha későn is jött ez a gyászolás: köszönet érte, ha őszinte a hang. De ezt csak az Isten tudja.

Azután jöttek az angol közgazdasági emberek, hogy összeköttetést csináljanak a gyáraik részére és zsebeik számára s közben ezek is dicsérték és jót jóstak nekünk. Mert hát valamit csak kell mondani társalgás közben. A remény s a jóslás jól esik nekünk. Tisztelet közben juthat eszünkbe itt Newton lord s még egy másik angol ur, akik őszintén szólottak rólunk mindig, eleitől végéig, mindenféle érdek nélkül. De a többieknél mindenütt érzik valami penész-szag.

Jött azután dr. Blond tanár, a francia tudós. Megvizsgálja országunkat, a voltat s a jelent. Elszörnyűködik. Lehetetlen, azt mondja. Ez mégis sok! Nagy igazságtalanság! Szegény magyarok! Pedig milyen jóra való, becsületes nép vagyunk s halomra hordja ránk a dicséretet — Lehet, hogy mindezek az elsíratások javunkra, a feltámadásunkra szolgálnak. De az én érzésemnek senki sem parancsolhat: én ezeket a részvétnyilatkozásokat iszonyu arculcsapásoknak érzem.

Jött azután a francia újságíró. A nevét elfelejtettem, nincs is erre szükség. A magyar hírlapokból olvasom ezeket a látogatásokat. Pestre jönnek, a mi fővárosunkra, tanulmányutat lesznek s több százéves mulasztást pár nap alatt pótolni akarnak. Előbb is megtehették volna. S tehetett volna valamivel többet a mi sajtóirodánk is. De régebben Vészi József volt a sajtóiroda főnöke. Szóval a francia hírlapíró is meleg könnyecseppet hullat a mi sebünkre. Hol voltak ezek az urak két három évvel ezelőtt? Vajjon a saját otthonukban is ilyen részvétellel beszélnek a magyarokról?

És megjött Tisseyre francia képviselő s a „Megcsönkített Magyarország” címen könyvet írt, amelyben támadja Trianont s diplomáciai nagy tévedésnek sőt Néroi örültségnek mondja a trianoni békét. Szemire veti hazájának a hálátlanságot, méltányolva azt, hogy Magyarországon van a legnagyobb Moliere-kultusz.

Melegen foglalkozik Kolozsvárral, a kolozsvári egyetemmel, Kassával, s ironiának tartja, hogy Mátyás szülőháza oláh kezébe jutott. A jóvátétel lehetetlen s követeli számunkra a természetes határokat. — S így tovább. Született magyar ember sem írhatna rólunk lelkesebben, mint ezek az ellenségeink s pláne az engesztelhetetlen francia ellenségünk.

Jó Nagyszerű. Talán őszinte is. S talán áldásos is. De ránk nézve szomorú gúny. Szomorú gúny és fájdalmas, hogy akik gyilkolnak, azok siratnak. De ha már el kell tűrni ezt az arculcsapást is, tartsuk meg ezt a kis tanácsot: Fékezve higj magyar. — gy.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 21. A kormány tegnap este a miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartott, amelyen Valkó Lajos miniszter beszámolt pécsi utjáról. Azután a drágaság kérdéséről és több szociális kérdésről tárgyaltak, amelyet a nemzetgyűlés elé fognak terjeszteni.

Öngyilkos tőzsdebizományos.

Budapest, okt. 21. Giza Károly 34 éves tőzsdebizományos tegnap az „Adria Szálló”-ban fóbélte magát, hogy hitelezői elől megmeneküljön.

Netenként.

— Összehívták a Házát. —

Csak győzném tintával, annyit lehetne fecsegni erről a hétről. Megalakult az „inségbizottság.” Összehívták a Házát. Lceseti az oláh korona, de nem törött el. Fehér oroszán cimert csináltak a csehek *vitészgük* jelével. Vajjon az oláh mit tesz már a címerébe? Ha elvették tőle a csehek az oroszánt. Hisz az oláhot el sem lehet képzelni az oroszán-jelvény nélkül. Azután a franciák! Ezeknek is van egy híres jelszavuk. Régen az volt a jelszó, hogy: „A francia gárda meghal, hanem magát meg nem adja.” Most sokkal rövidebb a jelszava: *Békekötés*. No ehhez ért ő a legjobban a világon. Most is van egy béke alkalom már, a görög-török háború után. Békét kell kötni. Beszélhetnek Szmírnáról, Konstantinápolyról, Genfről, Luganóról, Londonról, — a francia csak Párisban akarja ezt elvégezni. Csak ott lehet jól guzsba kötni a nemzeteket.

Mindezekről lehetne igen sokat locsognifecsegni. De ezek között mégis elsőbb a mi dolgunk. Összehívták a Házát. Miért? Tegnapig még titok volt. A Rassayak, a liberálisok, a blokkosok, a szociálisták, a demokraták s a több ilyen konzolidálók összehívták s ragaszkodtak hozzá. De a közönség igazán nem sokat törődik azzal, hogy miért hívták össze s miért ment szabadságra a Ház? A közönség valami eredményt szeretne látni.

A Ház nélkül is, a Házal is egyenlőn áll a zürichi 215. S mind amellet, hogy ez áll, vándorol az ár, mindennek az ára. A Házban akár szónokolnak, akár nem szónokolnak, a bizottságok működnek; s minél inkább működnek ezek, minél inkább „török le az árakat,” az árak annál inkább emelkednek fölfelé minden nap. Minél inkább ráhagsz a kigyó farkára annál inkább fölemeli a fejét. De hát a fejükre kell lépni a rézangyalát! Csakhogy a fejére nem lép senki, akár összehívják a Házát, akár nem hívják össze. Hát akkor minek hívják össze?

Akármi van a Házal és Házban, mi azért csak törött tojást kapunk; azt is Stuhlmüller ur jóindulatából és szánalmából, vagy inkább a döcögős utnak a jóindulatából. Minden rossznak van jó oldala. Ha rossz az ut, eltörök a tojás s mi ehetünk tojást. Különben egytől egyik a cseheknek vinnék azt, hogy erősödjének és legyenek *oroszlánok*. Mi szükség volna ezért a törött tojásért összehívni a Házát?

Vagy talán a téli tüzelőfáért van szükség a Házra? Annyi a fabizottság, mint csillag az égen s mint fa az erdőben. De nekünk még nincs tüzelőfánk. Kijavítva: nincs annyi, hogy ne rettegjünk a megfagyástól. Minél több a fabizottság, annál kevesebb a fa s annál drágább. Ha ezt akarják orvosoltatni a Házal; még több bizottság lesz s kevesebb fa.

Biztosak lehetünk, hogy nem ez bántja az ellenségi, akarom mondani az ellenzéki képviselőket. Ki akarják szónokolni magukat, ennyi az egész. Aztán újra hallgathatnak egy-pár hétig.

Hanem hát beszéljünk komolyan, ne tréfálkozzunk. A Ház összehívásával sem a portékák árát nem török le, sem a pénz értékét nem emelik fel, sem a bérmozgalmat nem szüntetik meg, sem a tojás kivittelt nem akadályozzák meg.

Mi célja, eredménye van tehát a Ház összehívásának? Hiszen amikor ott voltak együttesen mindnyájan a Házban, akkor elvégezheték volna ezeket a bajokat. Miért nem beszéltek akkor ezekről az akkor is már meglévő bajokról? Akkor azért nem beszéltek erről, hogy most legyen, miért összehívni.

S az eredmény? Egy — újság cikk.

Borbély György.

HIREN.

— Eitner Zsigmond újra szerepelni szándékozik, ha igazat mond a hír. A zalaszentgróti választó kerület, amelyet eddig ő képviselt, most elvisziti dr. Tarányi Ferencet, akit Vas megye főispánjának neveznek ki, s ez esetben Eitner Zsigmond föllép képviselőjelöltnek. Eitner a nagyidők nagy emberei között küzdött volt, mikor a darabont világban hét törzsökös függetlenségre apadt le ez a magyar párt az osztrák párttal szemben s ő is egyike volt a hétnek s megfordították a szekeret annyira, hogy elkövetkezett a függetlenségeknek a kormányra jutása. A háború után Zalavármegye főispánja és kormánybiztosa volt, végre visszavonult sümegi otthonába. Ha való lesz a hír s betegség sem fogja bántani, Zalaszentgrótot visszanyeri régi képviselőjét.

— Áthelyezések. Dieber Dezső Nagykanizsára helyezett áll. tanítót a szunyogpusztai áll. elemi iskolába, Csonkáné- Oszoly Annát Nagykanizsáról a révfülöpi áll. elemi iskolába helyezte át a kultusz miniszter.

— Az Aranykönyvbe 31-nek beirta az Erdélyiek Társasága nevét Szathmáry Albert. p. u. titkár, aki a Társaságnak pénztárnoka. A golyó gurul s minden mocsanó lépésre 1000 korona tapad hozzá. Egy igazságra kéri a figyelmet a szobor-bizottság, arra az igazságra, hogy erre is, arra is, mindenre jut okos takarékossgal és jó indulattal. Csak akarni kell.

— A gyógyszerészek közgyűlést tartottak Budapesten e hó 14-én. Arról beszéltek a gyűlésen, hogy bizony most már a gyógytár sem „aranybánya.” Panaszkodnak, hogy sok gyógyszert és kötszert a beszerzési áron alól kell adniok. Kimondották a gyógyszerész kamarák felállítását.

— A kormányzó Inségakciója. Az ország területén minden városban nagyarányú mozgalom indult meg, hogy a Kormányzó inségakciója enyhítse a nyomort, mely a megcsontított országra ránehezedik. Ezt a célt fogja szolgálni az a nagyszabású, művészi hangverseny is, melyet városunkban is rendezni fognak a közelföldben több fővárosi művész közreműködésével. Az akció fővárosi kiküldöttje a főispánnal, valamint a helyi hatóságokkal már megállapodott, hogy a hangversenyt január elején rendezzék. A rendezőség élén Tomory Jenő, a Petőfi Társaság tagja és Szekeres Sámuel erdélyi menekült polgármester állanak.

— A gyulafehérvári gyáspompa napjára a zalakoppányi iskola ormozatán fekete zászlót lenget búsán a szél. Hál e síró ország más részein gyászol e a magyar?

— Változásra változás. Az angol Loyd George lemondott. Utána jön Bonár Law. — A belgrádi szerb kormányválság küszöbön áll.

— Köszönet nyilvánítás. A közokt. miniszter Éles Kávyol sümegi ig.-tanítót, Farkas Sándor csabrendeki áll. isk. tanítót, Fazekas Lajos zalaegerszegi isk. igazg.-tanítót, id. Gonthér Gábor tapolcai igazg.-tanítót, Kaán Irma, Kovácsné- Csillag Ilona nagykanizsai, Sümeghi József zalaszentgróti áll. elemi isk. igazg.-tanítót négy évtizedes buzgó-lelkes és értékes működésükért köszönetben és elismerésben részesítette. E miniszteri kitüntetést mindenik buzgó tanítónak ünnepélyesen adják tudtára.

— Az állami közalkalmazottak részére osztják a kedvezményes szentet — Szombathelyen; némelyek őt, mások tíz mázsában részesülnek. Zalaegerszeg az efféle tekintetekben mindig hátul cammog.

— A Csány-szoboralapra és a Horthy-féle segély alapra rendezett emlékünnepelet az Erdélyiek Társasága október 9-én a vértanukra s a holtak honára való megemlékezéssel. Az emlékünnepelet igen szépen sikerült, úgy hogy az elég sok költség mellett is a rendezőség 5181 koronát juttatott a Horthy-segélyre, s ugyanennyit a Csány-szoborra. Utólagosan történt egy 300 koronás ajándék s ezt megjelölten a szobor összegéhez kellett csatolni. Így ide 5481 korona jutott. Ebből egyezer koronát az Aranykönyv számol el. A szoborbizottság az Erdélyiek Társaságának melegen köszöni ezt a jóindulatát.

— A zalaegerszegi tojás megembereli magát. A városi hatóság tárgyalt Stuhlmüller zalaszentiváni tojáskereskedővel s megállapodtak abban, hogy a kereskedő átadja az előirt tojásokat Zalaegerszeg számára 15 koronáért, s a csak behorpadt tojást 22 koronáért. Az első el lehet használni két nap alatt, a második fajtát 4—5 nap alatt. Árusítják a hatósági lisztbódében.

— Alkalmi tolvajok. Cséber Imre f. hó 17-én mig Klazer tiszthelyettes ablakait javította s a tulajdonos otthon nem volt, a háziasszony ezüst zsebóráját ellopta. Az eljárást megindították. — Ugyanezen a napon Simon Gyula helybeli hentesnél nevelés alatt volt Horváth Vendel és Osztrovszky Lujza fiatalok nevelőszülőik kárára szintén lopást követtek el, melyből kifolyólag urgazdáik is szépen jöttek be, akik ellen a büntető eljárást ugyancsak folyamatba tették.

— Borzalmas kínok között menekülnek a görög török háború áldozatai a Balkánon. Kisásziából és Tráciából az örmények legtöbbszörre Bulgária felé tartanak; éhség, fáradtság, hideg sanyargatja őket. A bolgár kormány a lehetőséghez képest szállást ad a szerencsétleneknek.

— Az építő munkások körében újabb bérmozgalom indult meg, ami kezdete szokott lenni a veszedelmes sztrájkoknak. A munkások szabadkoznak a váddal szemben, hogy ők túlkövetelők volnának. Az emelést csak azok a munkaadók vonakodnak megadni, akik saját házukat építetik, s a munka is csak ilyen helyen szűnt meg. — Leghelyesebb volna, ha mindig úgy meg tudnának egyezni munkások és munkáltatók, hogy soha hire-pora se lenne efféle mozgalmaknak.

— A Csány szoborra a zalai iskolák közül Grész Irma polgáriiskolája után az október 6. vértanuk emlékére a nagyrecsei községi elemi népiskola küldött 770 K 20 fillért. (A Grész igazgató adományait már közöltük volt.) Ez októberi emlékből ebbe a rovatba jött tehát 5517 K s 20 fill. Az Aranykönyvbe pedig 3000 korona.

— Eladó iparvasutja van Zalaegerszegnek a baki erdőben 5 kilométer. A nagykanizsai Pauk ígért érte méterenként 1600 K-ál. Az ügy még alku alatt van.

— A romboló kis ántántnak törpe nációi észre akarnak térni. Rombolásaikat nemcsak meg akarják szüntetni, hanem amint lelki megnyugvással olvassuk, még arra is rászánták magukat, hogy a lerombolt műemlékeket helyre fogják állítani, sőt a cseh-szlovák műtörténeti bizottság a bártfai templom homokzatán levő címet érintetlenül meghagyta.

— Hosszu orral távozott az ellenőrző bizottság Hajmáskérről. Egyik cikkünkben meg is emlékezünk arról a sok sajnálkozásról, dicséretéről, részvétéről, mellyel elárasztanak bennünket mostanság külföldi ellenségeink. Elismerik, hogy eleget tettünk a jóvátételnek és hogy ők is mindent kikutattak már, s állítják, hogy földhözragadt szegények vagyunk, és mig ezeket ők maguk hangoztatják: addig ellenőrző bizottságaik itt ülnek a nyakunkon s dözsölnek a vérünkön. Most legújabbban is — valószínűleg hazug feljelentésre — kiszálltak Hajmáskérré, kutatták az „eldugott fegyvereket”. Csakugy izzadtak bele, de semmit sem találtak s hosszú orral távoztak. — Arról is irtunk egy cikkben, hogy a magyar szerető, de az ellenséget fokossal is fogadja.

— Az állami nyugdíjasok, özvegyek, árvák a kedvezményes ellátásra nem jogosultak, ha egyéb forrásból hater ezer koronánál több jövedelmük van.

— Az oláh koronázás portentumai. Az oláhok október 15-én tudvalevőleg megkoronázták királyukat Gyulafehérvárt is, hogy annál erősebben magokhoz csatolják Erdélyt. A koronázás előtt a koronázási templom már háromszor megrepedt. A babonás oláhnak ez a portentum (rossz előjel) is elég volt. Október 15-én rossz időjárás volt, a koronázásra kevesen jelentek meg az oláhok, nem a rossz idő miatt, hanem politikai pártállásuk miatt. Az erdélyi oláh Maniu Gyula vezérlete alatt nem nagy barátja az oláhországi Bratiánu kormányának. Ez a portentum már fontosabb. A királyné koronájából utközben eltűnt egy briliánskő. Ez nem portentum, hanem ősi tulajdonság náluk. A koronázás előtti éjszakán pezsgőt ittak az oláhok s drága szivart szivták, a hamut a koronába rakták; másnap ezt ki kellett takarítani, nehogy meghamvazza magát a király. A hamvazást elkerülték tehát, de történt egy jelentősebb rossz omen. A korona leesett, mielőtt még a király fejére tették volna. Egy Pherediké nevű öreg politikus vitte, hogy tegye a király fejére, de megcsuszamodott s elejtette. — Talán lesz még zord idő a korona leesésére.

— A zalaegerszegi törvényszéken tegnap Juhász Kálmán diszeli lakost 12 évi fegyházra ítélték, mert résztvett a tapolcai és diszeli zsidóüldözésben. A többi vádlott kegyelmet nyert, de Juhász többszörösen volt már büntetve.

— A kéményseprők számára újabban felemelt díjakat a kereskedelmi miniszter jóváhagyta.

— „A tudósok mind szegények”, irta volt egykor Petőfi, s most a Petőfi Társaság rámondja a rimet. A Petőfi Társaság mozgalmat indított, hogy a tudósok, írók is részesüljenek abban a küzellátásban, amiben a közalkalmazottak.

— A postáról pár hele beszélnek a hírlapok, mondhatni verekednek. Egyik nap azt írják: felemelik a postadíjakat, másik nap: nem emelik fel. Semmi sem bizonyos a nap alatt. De megemlítjük ezt a valószínűséget, hogy meglepetés ne érje a közönséget. Ha felemelik, éppen négyszeresére emelik. Meglátjuk nov. elsején.

— Pályázat posta és táv. gyakornoki állásokra. A kereskedelemügyi miniszter posta és távirda gyakornoki állásokra hirdetett pályázatot. Pályázhatnak főiskolát, középiskolát, vagy ezzel egyenrangú tanintézetet végzett, 18. életévüket betöltött ifjak. A sajátkezűleg irt kérvényhez csatolandó a születési, erkölcsi, orvosi és iskolai bizonyítvány és október végéig bármely posta és távirda igazgatóságnál benyújtható. A pályázó november 3-ig az igazgatóság vezetőjénél személyesen tartozik jelentkezni. Az alkalmasnak ítélt pályázók posta és távirda gyakornokká fognak kinevezeteni évi 1200 kor. segélydíjjal és a következő mellékjárandóságokkal: évi 1200 kor. háborússegély, 800 kor. havi drágasági segély és 6400 kor. havi rendkívüli segély, továbbá a kedvezményes ellátás. A kinevezettek tartoznak Budapesten a nov. 13-án kezdődő posta és táv. tisztképző tanfolyamon résztvenni és a délelőtti órákban a kijelölendő budapesti postahivatalok gyakorlati szolgálatot teljesíteni. A tanfolyam 1923 június végéig tart. Akik az alap és szakvizsgát sikeresen letették, minősültséget szereznek, szabályszerű illetményekkel II. oszt. posta- távirda tisztékké való kinevezésre.

A Zala vármegye

egykes számai kaphatók:

Özv. Bugovics Jánosné Kakóci-utcai dohányárud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudjában.
Kakas Ágoston könyv- és papírkereskedésében.
Spitzer Magó Kossuth Lajos-utcai dohányárudjában.
Özv. Vajda Áronné Wlascis-utcai dohányárudjában.
Zsombólyi József niszáppavillonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszerteljesítést vállalunk. Kir. udvari K. S. HANGSZERGYÁN

S. TERNBERG
Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számu saját palo tájában

Írja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Levélendő hangszereket küldje postán gyárunkba, jutányosan ujjalakítjuk. Gramofontulajdosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 21.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	83
London	11145	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	465
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	1000
Páris	195	Varsó	026

Zürichben:

	Október 19.	Okt. 21.
a magyar korona	0.21	0.21 1/2
az osztrák korona	0.0 1/2	0.072
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0 7/8	0.059

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 19.	Okt. 21.
	kor.	fill.
Napoleon	9310	9300
Pont	11145	11045
Dollár	2500	2575
Francia frank	190	195
Lengyel márka	28	25.5
Márka	85	80
Lira	107	110
Leu	14 75	14 50
Cseh korona	85	84
Dinár	34 40	40
Svájci frank	475	485
Osztrák kor.	3 60	3 40

Terményjelentés.

Budapest, 1922 október 21

	Október 19.	Okt. 21.
	Kor.	Kor.
Búza	11040	11450
Rozs	7400	7130
Árpa	6900	7050
Zab	6500	6500
Tengeri		
Korpa		5080
Repce	17500	16500
Köles		

Laptalajdonos: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadó-társaság.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

26--50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Felfogadok önállóan dolgozó bogárnár és kovácssegédek

TAHY R. UTÓDA KAKAS ÁGOSTON

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE ZALAEGRSZEGEN AZ „ARANY BARÁNY” ÉPÜLETÉBEN. ALAPITTATOTT 1842-BEN. TELEFON 131 SZÁM

Nyomdai munkák: meghívók, falragaszok, üzleti és családi értesítések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. Irodalmi és zenemű-ajándékok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok (díszdobozok és mappák), íróasztalok, íróasztalok legjobb minőségben, legolcsóbb napi áron A. „Zalavármegye” kiadóhivatala

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege,

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-tér, Köztisztviselői Barakk-épület.

Telefon 359.

Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazár-épület. Telefon 358.

Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi.

20-26

Nagy Ferenc

I. rendű okleveles patkoló és kocsi-kovács Zalaegerszeg, Hegyi-utca.

+

4-26

Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik szakszerű átalakítását és javítását, valamint mindenféle gazdasági kovácsmunkák elkészítését jutányos áron.

Kész kocsikat raktáron tartok! PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 70-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGRSZEG Femeigmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Tajást, mézet, diót, szálas takarmányt

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgőny cím: Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon: 6. szám.

Cséplő-benzin,

Raffinált petroleum, Motorhengerolaj,

Cséplőgép olaj, Motor olaj 51-0

Köteget vágott fa

a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 julus hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömölk	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömölk	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszegben. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felolós szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Főszerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGISZTRÁLT HETENKÉNT HARMONIZOR.
Hírlétszám: 1. évfolyam 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában

Két fa

nyul az ég felé Magyarországon. Egyiknek erős a törzse, zöldek a levelei, a másik nagyon korhadt és levelei sárgák, hervadtak. Alig pár évesek a fák és már is óriási magasságba nyultak. A legcsudálatosabb paradoxon, hogy a korhadt ép úgy nő, mint a zöld levelű. Máshol az ilyen egészségtelen fa kívül, nálunk 4 év óta inkább erősödik. Nem folytatom tovább, nincs arra sem terem, sem időm — egyik fa a bünből, a másik a nyomorból eredt. Egyiket táplálják a láncosok, a valuta tolvajok, az élelmiszerek elrejtői, a spekuláns ördögök; a másik gyökerei ott vannak a nyomortanyákon, a téltől rettegő odúkban, a nagycsaládu pénztelen kisemberek hideg szobáiban, az üres kamrákban és a vérszegény erszényekben.

Az egyik fa árnyas: orfeumi táncosnők öntözik alatta a pezsgőt és állatias konjunktura lovagok hirdetik a pokol erkölceit. A fa alatt muzsikaszó hallatszik — örült „ma” emberek áldoznak Néro és Caligula császároknak. Ott ismeretlen fogalom a gond s a holnapról való félelem: miből élünk?

A másik fa csak árnyéket sem nyújt. Pedig dideregnek sápadt arcu tulajdonosai. A szemük a tüdővészről fényes, látásuk az éhségtől homályos, ruhátlan testük a hidegtől reszket.

Van egy harmadik fa is, de oly kicsi a két óriás mellett, mint halk sóhaj a viharban. Egyszerű szerény kis fácska. Ugy hívják, hogy a „nemes lelkek fája.” De kicsi, igen kicsi. Az a nagy erős törzsű nem hagyja megnőni.

Egyik szombathelyi laptársunk írja, hogy a sárvári járásban, egy nagy uradalom, tizenkilencmilliós kölcsönt kért. A kölcsönkérés szükségének magyarázata az, hogy az uradalom még egy szem gabonát sem adott el, várva a gabona árának az emelkedését.

Sajnos, nem tudom az uradalom nevét, mert én irgalmatlanul ideírnám, hisz ki istápolja azt a kis harmadik fát, ha nem egy uradalom? A tulajdonosa, vagy a kormányzósága adjon hálát az Istennek, hogy bőségesen el van látva a jövő évre minden széppel és jóval, mert bizony bizony a haza és Isten ellen vétkezik, ha azok táborát növeli, akik a zöldlevelű fa alatt imádják Asztartét és Mammont. Ki járjon elől a jó példával, ha nem egy nagybirtokos? Ha egy kereskedő, vagy iparos rejtette el áruját azzal a célzattal, hogy azok közforgalomba hozásával vár, míg annak ára megfelelően megdrágul, nagyon helyesen, sulyo-

san megbüntették. A közszükségleti cikkeknél ez nem történt meg.

Szomoru tapasztalat a sárvári tapasztalat és ez indítsa arra az árvizsgáló bizottságokat, hogy mindent vizsgáltassa meg a raktárakat. Hivatalosan — szakértők bevonásával — állapítsák meg a gabonatulajdonosok szükségleteit s a többlet gabonát minősítsék úgy, mint közfogyasztás elől elvont áruikat.

Szerencsére a kormány csinál is ehhez hasonló és még talán szigorubb intézkedéseket is.

Suttogják, hogy sokan vannak, akik közellátásban részesednek, holott arra nem szorultak rá, mert gabonatermésük-

ből nemcsak megélhetnek, hanem abból nagy mennyiséget el is adhatnak.

Nem akarok példákat említeni, de ennek is még ma végét kell vetni. Hogy miért? — az egy jóérezésű magyar embernek sem kell magyaráznom.

Ujból és újból kérem azokat, akik adni tudnak adjanak, áldozzanak a „Horthy”-inségakciónak, hogy az a kis törpe fácska legyen a hatalmas, mert attól függ a haza sorsa. Adjatok és ne szereztek könnyekből vagyont, mert akármelyik fa — a nagyok közül — oly gyümölcsöt teremhet, amelyek megmérgezik a hazát. — És ha az elvesz — mindentünk elveszett. (N. Sz. Gy.)

A politikában teljes szélcsend uralkodik.

Egyelőre nincsenek hullámok. — A szélcsendben azonban fontos munka folyik.

Budapest, okt. 24. A kormány az előkészítendő törvényjavaslatokkal foglalkozik, amelyek nagy részben pénzügyi és szociális természetűek. Előkészítés alatt van a közigazgatás reformja parlamenti tárgyalásra. Módosítani fogják a Tomcsányi-féle sajtó novellát is, amelyet még

novemberben le kell tárgyalni a Házban, mivel a kivételes rendeletek decemberben érvényüket veszítik. Követeli az egységes párt a házszabályok szigorítását és a Tisza-féle rendszer életbe léptetését. A miniszterelnök ettől még húzódik és csak a legvégső esetben akarja alkalmazni.

Új vasutvonalak épülnek Zalavármegyében.

— Régi álmok megvalósításán fáradozik a „Zalavármegyei Gazdasági Egyesület.” —

A kereskedelemügyi miniszter a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnek keskenyvágányú, esetleg motoros üzemű, önálló üzletkezelésben tartandó, alábbi vasutvonalakra az előmunkálati engedélyt megadta. A vasutvonalak így következnek:

Zalabaksáról Szilvagy, Nova, Csömdér érintésével Dobriig.

Bakról Söjtör, Pusztaszentlászló, Pusztamagyaród, Bánokszentgyörgy érintésével Becsehelyig.

Zalaegerszegről Teskánd, Nagylengyel, Petrikeresztúr érintésével Nováig.

Salomvártól Németsalu, Barabásszeg érintésével Szilvagyig.

Zalaövöről Pusztaszentpéter, Kerkakutason át Zalabaksáig.

Zalaegerszegről Csácsbozsok, Nagykapornak, Nemesrádó, Pacsa érintésével Zalaapátiig.

Zalaapátitól folytatólag Alsóapáti érintésével Hévízfürdőig.

Tapolcáról Diszél, Szentbékálla, Köveskállán át Zánkáig.

Szóval az engedély már megvan, most már csak tettek kellene. Egy vasutra már vállalkozó is akadt — egy fővárosi keresztény cég.

Hazánk két nagy lelkipásztora a szeretetről.

Prohászka Ottokár a nők konferenciáján mélyen szántó beszédet tartott az emberi szeretetről. Feleszólította a hallgatóságot, hogy szíve egész melegeivel vegyen részt szeretett és mélyen tisztelt Kormányzónk nyomorenyhító akciójában, mert nem elég a pénzadomány, ha nem párosul sanyaru sorsban levő embertársaink iránti nagy elementális szeretettel.

„Ha eltölt Isteni hivatásunk tudata, úgy föl-emelkedünk a mások szenvedélyein és azokon urrá leszünk.”

A dunamelléki ref. egyházkerület gyűlésén pedig Darányi Ignác erősen hangsúlyozta, hogy a napi politikának az egyházi életben nem kell helyet adni és hangsúlyozta a béke fenntartását a többi keresztény egyházzal.

Ravasz püspök megható kegyelettel parentálta el a szerencsétlen IV. Károly királyt, aki — mondotta — ezeréves történelmünk legszerencsétlenebb királya volt. A dunamelléki ref. egyház — folytatta — sirja mellett áll és Isten oltalmába ajánlja a gyászolók szívét is.

Azután így folytatta:

Egész sereg nagy dologban együtt haladunk a hatholikus egyházzal, nem egy kérdésben szolidaritásnak érezzük magunkat vele, ha arról van szó, hogy a prófétai komolyság és a krisztusi királyság érvényesüljön. Az egész emberi kultúra — emelte fel szavát Ravasz, — válságban van, mert kiélte magát. Nincs biztosítva az Isten elsősege, tehát ebben az értelemben önálló „világézés”-t kell teremteni. Nem lehet másra felépíteni az új kultúrát, mint a szolgálatokra s az áldozatkésziségre. Nagyon valószínű, hogy nem telik belé sok idő, amikor a Szentírás apokaliptikus könyvelesznek a legidősebbek és vajjon felnyílnak-e a gyermek szemei, hogy az összeomló világ romjainak résein átlassák a tisztább világ körvonalait.

A gyűlésen jelen volt lord Dichinson is, aki szeretettel emlékezett rólunk és a keresztény összetartásról beszélt megszívlelően.

Szeretnénk, ha a nagy püspökök és Darányi szavai, intelmei bevésődnének Zalaegerszegen és az egész hazában minden szívbe és lenne vége a keresztények villongásának, amely hazánk legnagyobb átká lehet.

Nincs bocsánat.

Magyarország szomorú sorsában annyira vétkes szociáldemokrata-kommunista pártvezetők sehogysem tudnak nyugodni. Mintfra sötét átok ülne rajtuk, hogy örökös nyelvtölgötéseikkel kivívják maguk ellen a nemzetet. Minden eszközt megragadnak, mindent ami kezük ügyébe akad, fegyverként használják fel, hogy alantas céljaikat elérjék. Az se baj, ha kissé erős ellentmondásba jutnak jelszavaikkal. Kimagyarázni nekik mindent könnyű. Azt hiszik, hogy olvasótáboruk csupa olyan kurtaeszkéből áll, akiknek válogatás nélkül akármit belehet adni, hiszen másnap ugy is elfelejtik.

A minap nagy fontoskodva tudtára adják olvasóiknak, hogy Ballagi Aladár, a jeles történettudós, a becsi levéltár titkos irataiban olyan adatok birtokába jutott, melyek szerint az 1848-49-ki szabadságharc leverelésében sok, ma is élő főuri család erősen kompromittálva van. A megátkozott és megköpdsött Haynauról is azt állítja hogy sok nagy állású magyar ember állt szolgálatában.

Minden esetre Ballagi Aladár nem tévedett s a magyar közludatban is élénken él az a fény, hogy a Habsburgok uralkodása alatt elég sok magyar ember nem épen hazafias cselekedetei miatt kapta címét és rangját. Minden nemzet életében voltak és vannak jelenleg is bűnösök. Miért volna a magyar nemzet kivétel e tekintetben? S ha már forgatjuk a történelem lapjait s foglalkozunk a mohácsi vész, a Rákoczi felkelés, a 48-as szabadságharc dicső, de szomorú napjaival, akkor előtünk áll egy tanuság, melyet a magyar nemzet ma már le is vont. Mindazok, akik idegen, de főként saját szempontjukból érdekeiknek áldozva elárulták a nemzetet, azért hogy maguknak anyagi javakat, címeket és rangot szerezhessenek, számítottak arra, hogy a magyar nemzet, loyaltása megbocsát nekik. Számításukba nem is tévedtek s a nemzet megbocsátott mindent. A magyar nemzet számára ez a tanuság nagyon fontos, mert ha a multban nem is, de a jelenben és a jövőben okvetlenül felfogja használni.

Igen is tudják meg az átmázolt vörösök, hogy a magyar nemzet levonta a tanuságot s nem lesz hajlandó megbocsátani a frontbomlasztást, nem bocsátja meg a határoknak védtelenül való hagyását, nem a börtöntölelékek gyalázatos és véres uralmát, nem az olák megszállást és nem fog megbocsátani a Bécsbe szökött paikányoknak sem. Hiába bizakodnak vakon a magyar nemzet loyaltásában, hogy majd idő múlva mégis csak haza jöhetnek. Hiába számítanak arra, hogy majd egyszer felderül az ő napjuk, mikor itt rekedt társaik hozsannát kiálltva fogadhatják és ölhetik keblükre Garamit, Kunfit, Buchingert, Jászit, Lovászyt s a többi diszes mákvirágot. Nagyon tévednek, a magyar nemzet okult s nem használ a vörös nyelvnek a multból való példálózgatása sem. Nincs és nem lesz bocsánat. K.

Mit veszítettünk?

Foglalkozás szerint?

Földművelője volt hazánkban 11.340.122 és maradt 3.773.440. Bányáinkban 210.400 bányász dolgozott és ma csak 86.438. Iparosunk volt 3.106.03, míg máma 1.505.587 küzd a csonka hazában. 586.227 vasutasunkból 303.409 bonyolítja a forgalmat. 630.469 hivatalnokunkból 297.365 ir és számol. 673.647 kereskedőnkől 345.064 méri a drága portékát.

Vallás szerint?

Megmaradt 52,3% róm. kath.; 61,3% református; 35,4% luteránus; 3,3% görög keleti; 7,9% gör. kath.; 6,8% unitarius; 51,2% zsidó. (Csütörtöki számunkban folytatjuk.)

Jenks newyarki professzor meg akarja javítani a magyar valutát.

A rossz pénzt folytonosan emelkedő adóval sújtáná. -- Ő javította meg a Filippini szigetek valutáját is.

A népszövetségi ligák missziójának budapesti konferenciáján, részt vesz Mr. Jeremiás Jenks amerikai professzor is, aki hazánkban régi barátja és már otthon behatóan foglalkozott a magyar kérdéssel. Ismeri Magyarországot, nem mint Clemencau, aki még talán ma sincs tisztában Erdéllyel, vagy a vén bűnös Lyd George, bukott angol világdiktátor, aki azt kérdezte Apponyi Albert gróftól, hogy mi is az a Bánát és hol van az?

Jenks professzor, aki már tárgyalta Kállay Tibor pénzügy miniszterrel, Valkó Lajos kereskedelmi miniszterrel és báró Korányi Frigyes-sel, így oldaná meg a magyar valuta kérdését.

— *A magyar valuta legfontosabb problémája az infláció kérdése, illetőleg annak levezetése. A Filippini szigetekben a spanyol-amerikai háború befejezése után szintén leromlott a valuta és úgy oldottam meg, hogy a jó pénz bevezetése után meghagytam ugyan a rossz pénzt, de egy havonként emelkedő progresszív adóval sújtottam és így a rossz pénz el is tűnt a forgalomból.*

Jenks világhírű pénzügyi szaktekintély és ő rendezte Kina pénzügyeit is. A Filippini szigetekben az adót jőpénzben — dollárban — szedette be, ami hozzájárult a rossz pénz kiszorításához.

— Ami Magyarország speciális pénzügyi viszonyát illeti, — mondta egy fővárosi lap munkatársának — azt tanácsolnám, hogy a legszerényebb kezdetből kellene kiindulni és egyelőre egy kisebb magánvállalkozás keretei között ellene a rossz pénz megölését elkezdni.

Lehetséges olyképpen elképzelni a dolgot, hogy egy erős pénzügyi alapokon nyugvó gazdasági vállalkozás, tegyük fel a mezőgazdasági élet exponenseiből és az ipar képviselőiből alakult import-export bevásárló alakulat létesülne, amely a magyar ipar és mezőgazdaság termékeit a saját maga által kibocsátott jegyek — értékjegyek — ellenében venné át, amely értékjegyek körülbelül megfelelnek a régebben arannyal fedezett bankjegyek értékének.

Ebből a vállalatból azután ki lehetne fejleszteni egy olyan pénzügyi osztályt is, amely

például zürichi kifizetésre alapított és ezzel bizonyos állandó paritásra hozott jegyeket bocsátna ki.

— Magyarországon különben annyi értékes pénzügyi szaktekintélyt és tudóst találtam, hogy meg vagyok győződve arról, hogy Magyarország pénzügyi helyzete csak pillanatnyilag ilyen súlyos.

Erős reményem van arra, hogy Magyarország rövidesen stabilizálja valutáját és az első lépés után tovább halad a gazdasági fellendülés felé.

Meg kell még jegyeznem, hogy a fentebb említett magánvállalat által kibocsátott jegyeket az állam bankjegyszerű forgalom privilégiumával ruházhatná fel anélkül, hogy e magánvállalat értékei reparációs szempontokból érintettek volnának.

— A rossz pénz mindig elnyomja a jó pénzt — mondotta. — A jó pénz eibuvik és semmiféle kényszer-rendszabállyal előcsalni nem lehet.

Önökkel a kommun alatt kétféle pénz volt. A fehér pénz elnyomta a kék pénzt. Ha önök a fehér pénzre, mint a Filippini szigetekben cselekedtem, havonként emelkedő progresszív adót róttak volna, úgy az rövid idő alatt eltűnt volna a forgalomból.

Igy kikerülhették volna a devalvácóval járó közgazdasági rázkódást.

Nagyon könnyen lehetséges volna — fejezte be beszédét Mr. Jenks — a kis- és nagytőkék további bevonásával minél előbb létrehozni ezt az alakulatot, hiszen ennek jegyeit arannyal egyenlő értékű áru fedezné. Így képezem az én amerikai eszememmel Magyarország pénzügyeinek rendezését.

Jenks nyilatkozata nagyon érdekes, de nem új eszme a magyar pénzügyi szaktekintélyek előtt. Mi mindenesetre örülünk Jenks jóakarónak és nagy érdeklődéssel hallgattuk volna meg a szombati előadását is, amelyet a magyar valuta rendezéséről tartott. Örvendetes, hogy az olasz Nitti, az angol lord Newton után Amerikában is akadt jóakarónk. Ez a közlemény csak rövid kivonata előadásának, de teljesen fedi Jenks professzor eszméit.

Százmillió

adóeltitkolást fedeztek fel a budapesti detektívek. Harmincöt budapesti cég hamis könyvvezetés révén már eddig is 40—50 milliót kárt okozott a kincstárnak. A telhetetlen kapzsiság, amely teljesen aláásta a vagyonhaicsárok erkölcsi érzékét, oka minden nyomoruságunknak. A pénzimádó nagytőkések az erkölcsi világrenden keresztül gázolva törnek a milliók után. A jólétben tobzódó idegenvérű pénzfejedelmek tervszerűen lopják a mindenéből kifosztott államot, amelynek máról holnapra élő kis fizetésből tengődő fiaik vannak. A mostoha sorsban levő fixfizetéses alkalmazottaknak a szájából rabolták el a budapesti nagy cégek a mindennapi kenyeret Törvénykezésünk szegényes az ilyen büntények megtorlására. A néhány ezer koronás hirságot könnyen megussza a konjunktúra lovagja. Ide drákói rendszabályok kellenek. A legsúlyosabb börtönbüntetést kell mérni azokra, akik az államot és ezáltal a nyomorgók ezreit rabolják meg.

Az egész magyar tanítói kar egy láborban.

Budapest, okt. 24. A Magyar Kurir jelenti: A Magyarországi Tanító Egyesület Országos Szövetsége, az Állami Tanítók Országos Szövetsége, a Kansz. tanítói csoportja, a Kath. Tanítók Országos Szövetsége, a Református Tanítók Országos Szövetsége, az Evangélikus Tanítók Országos Egyesülete, az Izraelita Tanítók Országos Egyesülete és a kisdedovó Orsz. Egyesületének vezetői a Tanítók Házában együttes ülést tartottak, amelyen megállapodtak a magyar tanítóság anyagi és erkölcsi érdekeiknek védelmére vonatkozó közös magatartásban. Foglalkozott még a gyűlés a jövő évi 8. egyetemes tanító gyűlés előkészítésével.

— Berzeviczy a lefegyverezési javaslatról. Berzeviczy Albert, aki a népszövetségi ligák unióján a lefegyverezési javaslat előadója, úgy nyilatkozott, hogy javaslata a jövő évi bécsi nagykonferencián kerül tárgyalás alá.

Testvérharc

dult egy évvel ezelőtt Budaörsnél, magyar a magyar ellen fogott fegyvert. Ma egy esztendeje szomorú napunk volt. Bent az országban a pártoskodás gyűlölete lángolt fel, Csonkamagyarország határainál pedig lövésre készen tartott fegyverrel állottak hóhéraink, lesve a pillanatot, amidőn piszkos bucskorukkal ismét magyar földet tapossanak és orgyilkos késüket belevágják a halódnál látszó csonka ország testébe. Most egy éve elmúlt ugyan a veszedelem, de azóta ismét fekete fellegek gomolyognak felettünk; a gazdasági lezüllöttség véres fergetege kísért. Nem szűnt meg a pártoskodás, a régi magyar átok tölti be a magyar sziveket. És amikor a pártok fogcsikorgatva állanak egymással szemben, ugyanakkor mindnyájan sorsunk jobbrafordulását várjuk. A mostani szomorú évforduló napján illenék magunkba szállani és szent elhatározással fogadalmat tenni, hogy végrevalahára félretesszük a pártoskodást és közös erővel, akaratlan az eljövendő Nagymagyarország megalapozásán dolgozunk.

HIREK.

Az esőzés

kimondhatatlan károkat okozott az országban. Az őszi terményeket a gazdák nem képesek betakarítani, de a szántási munkálatokhoz és a vetésekhez sem tudnak hozzáfogni. Igen nagy a veszteség a szőlőkben is, mert azok nem tudtak jól megérni és sok a rothadt is. Zalában a Zalavölgye és Marcal mente tenger alatt áll. A legelőkön az állatok sokszor 300—400 metert lábálnak a vízben, míg kicsike vízmentes helyet találnak. Nagy csapás ez is a gazdákra, mert sem takarmány, sem fű nincsen. Míg e sorokat írom, szünetel az eső és adná Isten, hogy márciusig ne esne.

— Teleky Pál gróf volt miniszterelnök, főcserkész, egészségi állapota a teljes javulás útján van.

— Dolgozik a Horthy-akció bizottsága. A főispánnál naponta folynak a tanácskozások és az eredmény is mutatkozik. November első felében már megnyílik a népkönyha. A vármegyei bizottság pedig okt. 30-tól minden hétfőn ülést tart.

— Zalaegerszegi Kereskedelmi Kör okt. 29-én gyűlést tart, ahol az inségakciót fogják tárgyalni. Jelenjen meg minden tag, mert a zalaegerszegi kereskedők alapos munkát akarnak végezni.

— A zalaegerszegi telefon. Hallottuk és olvastuk is, hogy a Zalaegerszeg—budapesti telefon elkészül. Utánna jártunk ennek a fontos ügynek és megkellott — őszinte bánatunkra — tudni, hogy még nem készül, csak az akarat van meg.

— Vilmos császár esküvője. A volt német császár esküvőjét november 5-re, vasárnapra tűzték ki. A polgári szertartást a doorni polgármester fogja végezni a kastély csarnokában. Az egyházi a kastély előcsarnokában lesz. Szerencsére több szertartás nincs, különben azt már az udvaron tartanák meg.

— Sümegi iparosok kitüntetése. Nem régtörtünk 3 dérék zalaegerszegi iparos kitüntetéséről, s most közli sümegi tudósítónk, hogy ott Bánati Gyula, Horváth József, Klaffl Lajos, Schaffer Győző és Schaffer István iparosokat tüntette ki az Országos Iparegyesület a bronzéremmel a hazai ipar terén kifejtett működésükért.

— A városi képviselőtestület október 25-én ülést tart.

Választás a városházán, tegnap folyt le. Adóügyi tanácsos lett Tanár Ignác és a városi javadalmi hivatal ellenőre Schmidt Lajos lett. Tanár megválasztása ellen fellebezést nyújtottak be, mert Tanár nem volt kandidálható törvény szerint, u. i. előírt képesítése nincs.

— Sümegen az Országos Stefánia Szövetség fiókot akar alakítani. Ez ügyben 18-án előértekezlet volt, a sümegi érdekeltek beosztásai. Az alakuló gyűlés nov. 12-én lesz.

Cimezzük helyesen a táviratokat. Budapest, okt. 24. (M T I) A kereskedelmi miniszter azt tapasztalta, hogy a közönség, takarékosági szempontból, táviratait hiányosan cimezi. A posta nem köteles az ilyen távirati ügyekben nyomozni, de a miniszter nem akarja, hogy a közönség károsodjon, azért a nyomozást elrendeli, az azért járó 30 koronát a címzett tartozik megfizetni.

— A veszethez már sokat foglalkoztatta a zalaegerszegi sajtót. Végre jelenthették, hogy szünetfélben van. Még csak zalaegerszeg és Kaszaháza van zárhat alatt. De rövid időn múltán ott is szabadok lesznek a kutyák.

— Agyonverte fejszével. Horváth János, aki a rédicsi hercegi uradalom erdőőrje volt, borzalmas gyilkosságnak esett áldozatul. Okt. 23-án Horváth József rédicsi lakos fejszével agyonvagdalta. A gyilkost a lentil csendőrök elfogták.

— A zalaegerszegi vásár október 30-án lesz. Híslított körmű állatok hajthatók.

— Lakó és a háziur. Keszthelyről jelentik, hogy Baumgartner István háztulajdonos és lakója Böröcs István állandóan civakodtak. Az állandó veszekedés vége az lett, hogy Böröcs a háziurat hasbaszurta, hogy az szörnyen halt.

— A békerekvizio még nem aktuális. Adelsverd báró volt svéd pénzügyminiszter az interparlamentáris unió elnöke nyilatkozatot tett, amelyben a közlekedés és a forgalom szabadságának visszaállítását jelöli meg a mai beteg gazdasági helyzet egyetlen orvosául. Véleménye szerint a békeszerződések tarthatatlanok, azonban a revizió kérdése még nem aktuális.

— Magyarország nem fizethet jóvátételt. Lord Newton, aki jelenleg szintén Budapesten tartózkodik, a magyar jóvátételről a következőket mondotta: „Jóvátételt két módon lehet fizetni: pénzben, vagy természetben. Minthogy Magyarország már fizetett, sőt erősen túlfizette a ráeső jóvátételi részt természetben azáltal, hogy területének kétharmadrészét elveszítette, egyszerűen ostobaság és kegyetlenség volna Magyarországtól további jóvátételt követelni. Megvagyok győződve, hogy bármilyen eredményt hoz is az új általános választás Angolországban, az a párt, amely többséget fog kapni, kénytelen lesz a Párisban hozott határozatok közül számosat megváltoztatni.

— Esett a zsir és bőr ára. A budapesti piacon a nagybani zsir és bőr ára pár koronával esett. Ha ez az áresés nem is gazdasági hullám, de már egy kis hullámfodrozódásnak lehet minősíteni. Mindenesetre szokatlan, hogy Magyarországon nemcsak az eső, hanem az árak is esnek.

— Meghalt az istállóban. Kaszás Ferenc, aki Szakony Károly bérkoesisnál volt alkalmazva, annak Madách-utca 5. sz. istállójában ma d. e. a lovak közé esett és meghalt. A rendőrség nyomban megéjtette a vizsgálatot és szívészélhűdést konstatált.

— Belföldi rövid hírek. Gárdonyi Géza súlyos betegen fekszik egri lakásán. — Gummibottal szerelik fel a budapesti rendőrséget, melynek egy része már meg is kapta az angol mintájú fegyvert. — A Horthy akció javára Békésmegyében 101 millió folyt be. — A Segesvárról elszállított Petőfi-szobrot okt. 29-én leplezik le Félégyházán. — Szegeden üstökösöt láttak. Nem akarunk próféták lenni, mert aligha van annyi üstökös, mint manapság háború. — A pusztaszeri emlékoszlop körül öt fát vandalok kezek kivágtak. — Petrozsényban falragaszok jelentek meg „Erdély nem koronáz” felirattal. — A pesti malmok szénhiány folytán nem dolgoznak. Mi azt hisszük ennek más oka van.

— Külföldi kis hírek. Bonar Law az új angol miniszterelnök, a királytól a parlament feloszlását kérte. — Nitti volt olasz miniszterelnök egyik beszédében kijelentette, hogy az antánt munkája tönkretette Európa gazdaságát. — Bukovinában árvíz katasztróla van. Sok hidat elsodort az ár. — Bukarestben Lloyd George bukását Poincare győzelmének tekintik. — A görögök a magyar jóvátételből kapott lovakat a törökharctérre vitték. — Spanek cseh képviselő egy lapban azt írja, hogy háború esetén nem számíthatnak a csehek a magyarokra és németekre. Alighanem igaza lesz. — Szovjet-országra amnesztia készül az októberi forradalom emlékére: addig azonban az ellenforradalmárokat elteszik láb alól. Ez a különös kegyelem Kun Béla gondolata.

Lapzártakor érkezett táviratok.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Belgrád, okt. 24. Jása radikális képviselő aki nagy szerepet játszott a szerb-horvát koalíció megteremtésében, hirtelen elhunyt.

Berlin, okt. 24. A szociáldemokraták birodalmi gyűlési frakciója elhatározta, hogy a birodalmi gyűlésen követelni fogja a belföldi élelmi szükségletek azonnali lefoglalását. — A kenyér árát kilonként 98¹/₂ márkában, a kenyériküli kenyér árát pedig kilonként 300 márkában állapították meg.

Moszkva, okt. 24. Hír szerint Kelet-Galiciában parasztlázadás tört ki nemzeti és vallási sérelmek miatt. Az ukrán parasztok 90 lengyel uradalmat feldullak.

Genf, okt. 24. A Nemzeti Szövetség harmadik közgyűlése kisebbségi főtájkarsága elhatározta, hogy tanulmányi bizottságokat küld ki, különösen a vegyes lakosságú területekre. Sokáig fog a bizottság a volt monarchia területén is tartózkodni. A tanulmányozás céljaira, 100.000 frankot szavaztak meg.

Brága, okt. 24. A „Prágai Magyar Hírlap” vasárnap csak 6 oldalon jelent meg, mert a szedők sztrájkba léptek. Bár a nyomdász egyesület sem ismeri el annak jogosságát, de eddig még sem kezdték meg a munkát.

Prima minőségű, válogatott

burgonya

házhöz szállítva, bármilyen mennyiségben a legolcsóbb áron kapható

Binder és Társa

cégnél Zalaegerszeg. — Telefon 127.

BÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 24.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	83
London	11145	Stockholm	668
Newyork	2500	Sweiz	465
Berlin	115	Bécs	340
Milano	110	Zágráb	1040
Páris	195	Varsó	026

Zürichben:

	Okt. 19.	Október 24.
a magyar korona	0.21 1/2	0.21
az osztrák korona	0.072	0.075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.059	0.078

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Október 24.		Okt. 19.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9300	—	9300	—
Font	11045	—	11045	—
Dollár	2575	—	2575	—
Francia frank	195	—	195	—
Lengyel márka	—	25.5	—	23
Márka	—	80	—	70
Lira	110	—	110	—
Leu	14	50	14	50
Cseh korona	84	—	83	—
Dinár	40	—	41	—
Svájci frank	485	—	470	—
Osztrák kor.	—	3.40	—	3.40

Tarményjelentés.

Budapest, 1922 október 24.

	Október 24.	Okt. 19.
	Kor.	Kor.
Búza	11450	11400
Rozs	7130	7300
Árpa	7050	7050
Zab	6500	6600
Tengeri (csöves)	—	5350
Korpa	5050	—
Repce	16500	17500
Köles	—	—

Laptalajdonos: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadó-társaság.

Hirdetési díjak:

1 hasábos milliméter sor	2 korona.
Szöveg között	3
Nyittdíjban	4

**Tojást, mézet, diót,
szálas takarmányt**

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgönycim: Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon 6. szám.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

27-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

**Felfogadok önállóan dolgozó
bognár és kovácssegédet**

TANY R. UTÓDA KAKAS ÁGOSTON

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR
ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE
ZALAEGERSZEGEN
AZ „ARANY BÁRÁNY” ÉPÜLETÉBEN.
ALAPITTATOTT 1842-BEN.
TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:

meghívók, falragaszok, üzleti és családi értesítések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. **Irodalmi és zenemű-ujdonságok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok** (diszobozok és mappák), **irodaszerek, írópapírok** legjobb minőségben, legolcsóbb napi áron A „Zalavármegye” kiadóhivatala

Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság.

HIRDETMEŒY.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár R. T. igazgatósága nevében közzhírré tesszük, hogy a folyó 1922. évi október hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlés elhatározta, miszerint

„Zalaegerszegi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”

cég alatt a Zalamegyei Központi Takarékpénztár Részvénytársasággal egyesül.

Miután ezt tisztelt ügyfeleinknek b. tudomására hozzuk, kijelentjük, hogy az egyesült két pénzüintézet vagyona az 1876. évi XXXVII. t. c. 208. § 4. pontja értelmében csak e törvény 204. §-ában megszabott határidő letelte után fog egyesített és hogy az elkülönített kezeléset a két pénzüintézet egyesült kezelő igazgatósága felelősséget vállal.

Zalaegerszeg, 1922. évi október hó 24-én.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár R. T. nevében:

HAIK ISTVÁN s. k., BOSCHÁN GYULA s. k.,
elnök. titkár.

Nagy Ferenc

I. rendű okleveles patkoló és kocsikovács
Zalaegerszeg, Hegyl-utca.

5-26

Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik szakszerű átalakítását és javítását, valamint mindenféle gazdasági kovácsmunkák elkészítését jutányos áron.

Kész kocsikat raktáron tartok!
PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 71-0

Szalay és Dankovits
épíltel- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Farnegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Cséplő- Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
benzin, Motorhengerolaj, Motor olaj 52-0

Kötegelte vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron beszerézhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédcics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédcics		9 24	9 24	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömölk	Győrbe érkezik 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédcics		16 26	16 26	Rédcics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömölk	Győrbe érkezik 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuin mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzettetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomtatott Tany R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszeg. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Főszerkesztő: **N. SZABÓ GYULA.**

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MAGYARORSZÁGI HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 H. Egyes szám 6 H.

Szerkesztőség Kísfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Szechenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.”

Darnay Kálmán.

(N. Sz. Gy.) „A kormányzó ur őfőméltósága a miniszterelnök előterjesztésére szentmártoni Darnay Kálmán királyi tanácsosnak, a sümegi állami Darnay-muzeum igazgatójának, a magyar közművelődés terén kifejtett érdemes tevékenységének elismerésül mint a Budapesti Közlöny október 19-iki száma közli — a kormányfőtanácsosi címet adományozta. Ezen címmel méltóságos megszólítás jár.”

Ennyit irtak a lapok . . . pedig az a férfi, aki a semmiből oly muzeumot teremtett, hogy az angolok irigyelik pár kincsért és hősies szorgalommal oly tudásra tett szert, amely előtt meghajolnak a világ régészei és geológusai — több helyet érdemelt volna. Mi vezető helyen köszöntjük hazánk fáradhatatlan munkását és egyuttal hazafias lelkünkől köszönetet mondunk azért a lelkes munkáért, amelylyel hozzájárult a magyar kultúra tekintélyének emeléséhez külföldön.

Darnay sohasem volt lármás; az igazi tudós szerénységgel dolgozott. S talán ezért ismerik kevesebben, mint azt az író, aki egy erőtikus kísérletével nem szégyenelt megjelenni a könyvpiacra. Darnay is ír regényeket, de csak azok ismerik, akik mindig a szépet keresik. Témáit a messze múltból meríti. Mese-szövege naiv és vonzó. Egyszerűsége bájosá teszi. Stílusa keresetlen és tele van rozsmaring illattal, ami a megértő előtt becsültte teszi. Regényeiben nemcsak gyönyörködött, hanem tanít is. Hisz talán azért gondolja ki színes ősmeséit, hogy mese szónál tanítson meg minket egy-egy régi korszak szokásaira, erkölcsöire, életmódjára. Darnay nagyon vigyáz, hogy a történeti hűség ellen sohase vétessen. Korhűen festi a ruházatot, a harci és házi eszközöket. És ami igen fontos, beletudja magát élni a 2-5000 év előtti emberek gondolatvilágába.

Érdemes elolvasni ezeket a regényeket, de sajnós, mert azokban nincs erőtika, csak egészség és igazság és tudás, a léha társadalom nem ismeri. De vigasztalódjék a tudós regényítő, hogy az a közönség, amely Tormay Cecil és Végvári levegőjében él, szeretettel lapozza az ő műveit is.

Egyébként szépirodalmi munkáit a németek, angolok és franciák azzal tisztelték meg, hogy lefordították, elolvasták és tanultak belőle.

Tudományos munkái nem kevésbé becsesek. Somogy őstörténete oly tökéletes és objektív munka, hogy a maga nemében, jelesebb munkánk nincs is.

A „Tudományos Zsebkönyvtár”-ban megjelent régészeti munkája pedig tökéletességben csaknem egyedüli művünk és ezer év múlva is nélkülözhetetlen forrásmunka marad. Sok, hazai és külföldi lapban megjelent cikkei pedig mindig feltűnést keltettek.

A legértékesebb alkotása azonban a „Sümegi Állami Darnay-muzeum”. Egy egész emberöltő fáradságot nem ismerő keserves munkájának a gyönyörű gyűmölce. És Darnay, aki muzeumára költötte el vagyonát, akinek az ásatás volt a szórakozása, aki folyton tanult, hogy annál eredményesebben kutathasson, hogy minél több holt kincset tegyen elevenné, egy élet küzdelmeinek eredményét odaadta a hazának. Olyan fejlődés nemes gesztus volt ez, amilyent keveset ismer a népek története.

Mi újból és újból köszönjük Darnay-nak, hogy nem adta el nagy kincseit felkinált óriási összegekért, hanem megtartotta őket magyar unikumoknak.

A muzeum legbecsesebb unikumai:

egy teljes Kelta pénzverő és egy Kelta bronz szoborcsonka.

Unikumok az egész világon. Angol és francia muzeumok vagyontokat ígértek érte, de a hazafias tudós nem adta, hanem később neki ajándékozta hazájának, amely a tudósait csak haláluk után szokta megbecsülni.

Köszöntjük tehát a tudóst és nem tollal, hanem hazafias lelkünk szeretetével és hálával irtuk e sorokat.

De Darnayt, mint követendő példát is, ki kell emelnünk. Lent kezdte, nem segítette senki, csak a törhetetlen akarat. Volt idő, midőn a segítség és megértés helyett — a gúny öltögette rá sárga nyelvét és az ő ereje és akarata mégis győzött. Annyira győzött, hogy külföldön elismerést szerzett, nemzetének pedig visszafizethetetlen dáriusi ajándékot adott.

Örülünk tehát, midőn szeretett kormányzónk kitüntette, de fáj, hogy a lapok nagy része csak „nir”-ben emlékezett meg Zalavármegye nagy fiáról.

Városi képviselőtestületi ülés Zalaegerszegen.

— A Zalavármegye tudósítójától.

Zalaegerszeg, okt. 25. A képviselőtestület szerdán délután Fülöp József főjegyző elnöksége alatt gyűlést tartott. Napirend előtt elnök elparentálta Udvardy Vincét a kegyveles szavakat a gyűlés állva hallgatta végig. Ugyancsak napirend előtt elhatározta dr. Berger Béla közbeszólásával, hogy a Horthy-akciót a legelső ügynek tekintik.

Fangler Béla a lakáshiányról, a dűledező házakról beszél. A gyűlés ezért utasította a városi tanácsot, hogy készítsen költségvetést a laktanya átalakítására és elhatározta, hogy minden eszközt megragad a lakásínség enyhítésére, mert az egy percig sem késhet tovább. (Mi más forrásból is tudjuk, hogy ez most tényleg tény lesz Szerk.)

Ezekután a tárgysorozatra tértek át. A kéményseprési díjakat felemelték. Földszintes kémény egyszerű seprési díja 26, I. em. 30, II em. 35, egysütős tűzhely 26, kétsütős 42, három, vagy több 52, kórházi vagy vendéglői 52, cukrász vagy pék 52, kis vaskályha 26, nagy vaskályha 42, svéd kályha 72 korona. Dr. Korbai Károly felszólalásában a gyűlés utasította a tanácsot, hogy kérje föl a Tűzoltó Egyletet a kéményseprők ellenőrzésére.

Főlemelte a tanács a helypénzeket is.

Deutsch Hermann indítványozta, hogy Fülöp József városi főjegyzőnek és Wassermann Samu városi főmérnöknek 50 50 000 K jutalmatszavazzanak meg, akik az iparvágányt annak idején megvásárolták és több milliós nyereséghez juttatták a várost. A tanács az indítványt elfogadta.

A Plébánia Hivatai kéri a tanácsot, hogy orgonáját azonnal javíttassa meg, mert azt eddig is a város csináltatta és most arra a fedezet is megvan a vágány eladásából.

A tanács a 400.000 koronát kitevő javításra 300.000 koronát szavazott meg, de kiemelte, hogy ez a városnak nem kötelessége, csak adománya. A többi összeget fizesse a hitközség.

Majd Fangler Béla beszél az orgona ügy előzményeiről. Utánna Dr. Rosenthal Jenő egy deklarációt olvasott fel, amely dr. Berger Béla ügyvéd lakásán készült, amely szerint méltányosságból megszavazzák a kegyadományt, de azzal a feltétellel, ha a közgyűlés kimondja, hogy a jövőben a többi vallásfelekezettel is támogatja a város iskola, templom és kulturális téren Dr. Rosenthal Jenő javaslatát Dr. Korbai Károly ügyvéd hathatósan támogatta, úgy, hogy Dr. Gerencsér Lajos közbeszólása, aki szerint Dr. Rosenthal javasolta a nagy többségnek kegyet, a többieknek pedig jogot biztosít, mert amott csak egy orgona javításának fedezéséről, emitt pedig kulturális cél támogatásáról van szó, nem ért célt, mert a tanács javaslatát dr. Rosenthal pótlásával fogadták el.

A közgyűlés végül elhatározta, hogy a színeszetet támogatni fogja oly mértékben, hogy lehetővé tegye kulturális misszióját.

Végül az elhunyt Udvardy Vince helyett Ragendorfer Samut választották be a villamos bizottságba.

Ezután a gyűlés 127 órakor véget ért.

— A balatonszentgyörgyi vonatkatasztrófa ügyében a vizsgálat folyamatban van. Dr. Balázs Lajos, a vizsgálat vezetésével megbízott keszthelyi táblabíró valószínűleg a mai, vagy a holnapi napon fogja az ügyet teljes egészében dr. Szabó Lajos kir. ügyészégi elnök elé terjeszteni.

Mit fizetnek a kereskedők vagyonváltásában?

Az áruraktárak után a vagyonváltást ez év november 30-ig, vagy legkésőbb az év végéig meg kell fizetni. Legalább is okos dolog megfizetni azelőtt, mielőtt azt kivétnék, mert így jelentékeny kedvezményben részesülnek az illetők.

Minden kereskedő kiszámíthatja a váltás összegét a következő alapelvek szerint:

Vagyonváltás alá esik az áruraktárnak 1920. december 31-i értéke abban az összegben, amelyre a készlet ezen a napon *tiltkár ellen biztosítva volt*. Ha a készlet akkor egyáltalán nem, vagy csak részben volt biztosítva, az 1920. december 31-i mérlege szerinti leltár összege a mérvadó. Ha pedig ilyen leltár akkor nem készült volt, az 1921. áprilisban történt vagyonváltás összeírás alkalmával bevallott összeg az irányadó.

Ezek az összegek azonban nem teljes értékben, hanem csak *kétharmad* értékben képezik a kivetés alapját. Tehát a biztosított érték, vagy ennek hiján az 1921. decemberi 31-i leltár, vagy ennek hiján az 1921. április 1-i leltár összegének kétharmada.

150.000 K-ig a váltás az összegnek	5%-a,
300.000 " " "	6%-a,
500.000 " " "	7%-a,
700.000 " " "	8%-a,
900.000 " " "	9%-a,
1000.000 " " "	10%-a,
2000.000 " " "	11%-a.

Az 1922. szept. 26. XXVII. t.-c a vagyonváltás lefizetésére két kategóriát állít fel:

1. Ha az így kiszámított váltás *100.000 K-nál többre rug*, a kereskedő köteles a kivetés megvárása nélkül a váltást f. évi dec. 31-ig befizetni; mert ha ezután, de 1923. március végéig fizeti: 25%-ot, ha pedig március után rója le 50% pótlékot tartozik fizetni.

2. Ha azonban a váltás nem több 100.000 K-nál, akkor a kereskedő nem köteles a vagyonváltást annak kivétele előtt megfizetni, ám ha előbb rója le, abban a *kedvezményben* részesül, hogy f. évi november 31-ig való fizetésnél 20%-al, december 31-ig pedig 15%-al kevesebbet kell fizetnie.

Például egy kereskedő áruraktára 1920. december 30-án *tiltkár* ellen 600.000 K-ra volt biztosítva, mely összeg megfelelt a készlet akkori értékének. A vagyonváltás kiszámítása a következő: 600.000 K-nak *2/3* része 400.000 kor. A fenti fokozat szerint ennek 7%-a a vagyonváltás, azaz 28.000 K. Ha ezt november 30-ig lefizeti, 20% engedményt nyer, 5600 K-át, tehát fizet vagyonváltás fejében 22.400 K-t, mely összegnek felét jogában áll saját jegyzésű hadikölcsönben leróni.

Ez csak vázlat. Kivételesebb esetekben a törvény szövegéhez kell folyamodni. (M. Ú. A.)

Mit veszítettünk?

(Folytatás.)

Volt holdakban:

5.754.341 búza, 1.879.447 rozs, 1.929.353 árpa, 1.862.629 zab, 4.467.397 kukorica, 1.077.088 burgonya.

Maradt:

2.623.928 búza, 1.183.388 rozs, 911.902 árpa, 1.493.298 kukorica, 420.925 burgonya, 598.967 zab.

A termés volt métermázsákban.

41.017.44 búza, 12.438.770 rozs, 15.115.936 árpa, 12.588.264 zab.

Maradt:

10.942.491 búza, 8.032.640 rozs, 7.127.741 árpa, 4.398.893 zab.

Falusi kultúra, gazdakörök.

Sok szó esett már a lapok hasábjain a falu kulturájának előbbreviteléről. Ha a falu kultúráját emelni akarjuk, akkor elsősorban a falun lakó intelligenciától kell a kezdésnek kiindulni.

E szűkre szorított haza ma agrárállammá lett teljesen. Hangoztatjuk folyton a többtermelést, de ez a több termelés új bankok, kereskedelmi vállalatok, részvénytársaságok alakításában jut kifejezésre, de nem mezőgazdaságban. A fogyasztás értékesítéséhez azonban termelés és termény is kell! Hogy megéljünk, hogy eddigi súlyos terheinket elbirjuk és az ezutáni nehézségeket leküzdhessük, sokat és többet kell termelnünk, mint a múltban és a jelenben!

A nagyobb gazdaságok birtokosai, vezetői ezt a többtermelést okszerűen meg is valósítják, de hol marad a többtermeléstől a föld népe: a kisbirtokos, a kisgazda? Hogy lábra álljunk, ezek is kell, hogy többet termeljenek. De hogyan? Mikor sok helyütt dédapáik módjára üzik gazdálkodásaikat. Kevés új, még kevesebb okszerű kihasználását látjuk a mezőgazdasági tudományok az állattenyésztésnél, a föld megmunkálásánál, a vetőmagvak megválasztásánál, termelésnél stb.-nél.

A magyar konservatio ragaszkodik ahhoz, ami apáinak jó volt, de viszont haladni is tud, ha e haladást nemzete, hazája javára fordíthatja. Nos, tehát itt az idő! Adjunk módot a falunak a haladásra: a mezőgazdasági többtermelés keresztülvitelére!

Addig is, míg az államnak módjában lesz a jövő falusi kisgazdait kötelező gazdasági oktatásban (ez volna a leghelyesebb, mintagazdasággal kapcsolatban) részesíteni, teremtsünk minden faluban gazdaköröket!

Majd minden faluban van földbirtokos, sok helyen gazdatiszt, vagy ahol ezek nincsenek, van pap, és tanító! Vegyék ezek együttesen kezökbe a gazdakörök megalakítását, vezetését, irányítását s a gazdasági egyesületekkel együttműködve egy-egy vármegye gazdatársadalma, mint egy ember szállhat sikra a gazdatársadalom érdekeiért s így tömörülve a falu haladásáért sokat tehet.

Most, amikor a falu is érzi megcsönkített-ságunk következményeit: a reá is folyton nehezedő újabb és újabb terheket, ha ügyesen nyulunk hozzá, a ladafia kinyilik és pár tojás baromfi és egy-két liter bor ára a legtöbb háztól odagurul a gazdakör iudamentumának lerakásához.

"Többet ésszel, mint erővel!" Tudja ezt a mi népünk, csak elő a példával. A földhöz, a második anyához való ragaszkodás, szeretet a földnek s a föld munkásainak, kisbirtokosainak kulturális gondozását is kell, hogy megteremtse s ezt a gazdakörökben — politikamentesen — valósíthatjuk meg!

Ügyetlen, rossz dajka mellett elcsenevészedik a legegészségesebb gyermek is... Így van ez a földnél és termésnél is. Azonban az okszerűen dolgozó munkáskezek alatt a föld többtermésével vagyonszá teszi gazdáit és ezekben az államot s hogy ezt elérjük, a gazdakörök feladata. Előadással, az előadottaknak a gyakorlatban való bemutatásával, gazdasági újságok, szakkönyvek olvasásával stb.-vel elérhetjük!

Édes hazánk földje, szeretetének instápolása vezet a mi népünk szívéhez, ez pedig egy a földdel!

Bp.

— A Petőfi Százéves Emléknaplárt Jászai Mari, Blaha Lujza, Góth Sándor, S. Fái Serena, Várady Antal, Gárdonyi Géza, Marton Boldizsár stb. irták. Megrendelhető lapunk utján. Ára 120 korona.

A tél.

Nem szeretem leírni ezt a nevet, mert míg valaha korcsolyázást, vidám szánkázást, vigbálokat, fűtött szobát és megplihenést jelentett, ma sok-sok aggodalmat. És mivel ez a zord aggastyán mindenkit foglalkoztat, munkatársunk kikérdezte azok véleményét, akik akkor keresnek jól, ha a „nagy közönség” jó viszonyok között él.

A cigányprimás ezt mondta:

— A nyáron sok banda volt munkanélkül. És a cigány mindig többet keresett télen, mint nyáron, tehát örül a télnek.

A kávéház

tulajdonosa már fél a téltől.

A kávé fantasztikusan drágul. A cukor pedig legyőzi a külföldi valutákat. A forgalom is kicsi lesz, mert az embereknek nincs pénze. Pezsgőt nem is rendelnek. Ki iszik ma pezsgőt. Pesten sok kávéház szűnt meg. Én sem várok semmi jót a téltől.

A borbélymester

még szigorubb prognózist adott a télről:

— Az óriási szén és fa árak mellett majd nem fűdök fűteni, hidegben pedig nem lehet borotválni kérem.

A szabó

így nyilatkozott:

— Ha az árak fölfelé mennek, sok munkánk lesz, mert az emberek sietnek, nehogy még feljebb menjen, ha pedig esnek az árak, nem lesz munkánk, mert még olcsóbbat várnak.

As utcaszörő

sok havat és jobb fizetést vár, hogy néha meleg bort ihasson.

A tisztviselő

fél a téltől. Várja, hogy szemet, rendkívüli segély emelést és téli kabátot kap. Ha ezen vágyai teljesednek, majd csak átszenvedti a telet.

A táncmester

nem fél a téltől. Nyáron ő sem keres sokat. Csak télen, amikor a lopriciót, a jávát, a tango-milongót és a levetáncot tanítja, de az ideoi télen nagy súlyt fog a magyar táncokra is helyezni.

A kereskedő

minden évszaktól fél, mert a mai viszonyok között, aki ma gazdag, holnap koldus lenet. Annak örülne, amikor egy nap 10 koronát nyerne, de az tíz korona volna akkor is és holnap is.

Kedvezmény a földadó befizetésénél.

A min. kir. kormány, mint ismeretes a földadó befizetése terén azt a könnyítést biztosította az adófizetők részére, hogy amennyiben október 31-éig befizetik az 1922—23. évre kivetett földadójukat, tekintélyes kedvezményben részesednek. Mindenki, aki október 31-ig eléget tesz adófizetési kötelezettségének, 50%-os adóengedményt nyer évi adóösszege után. Ez a százalékban kifejezett engedmény a kisebb birtokosoknál növekedik. Az a mezőgazda, kinek a földadó kataszteri tiszta jövődéme 50—200 koronáig terjed, ha egész évi földadóját október 31-ig előre kifizeti, 20%-os adókedvezményben részesül. Akinek viszont földadó kataszteri tiszta jövődéme 1 fillértől 50 koronáig terjed, ha egész évi földadóját ezen időpontig befizeti, 30%-os adókedvezményben részesül. A 20 és 30%-os kedvezmény megilleti a mezőgazdákat akkor is, ha évi földadójuk felét október 31-ig, a másik felét március 31-ig előre két részletben kifizetik. Előnye a buzamennyiségben kivetett földadónak továbbá az is, hogy azután általános jövődelmi és országos betegápolási pótdadót kivetni nem lehet. A földadó készpénzben, a buzának a tényleges kivétel idejére megállapított értéke szerint fizetendő.

SZILÁNKOK.

A táncitanítók kongresszust tartottak és elpanaszolták fősérelmüket, ami az, hogy egyes hatóságok megtagadják a táncoktatás engedélyét.

Nem helyes, sőt nem is szabad az okleveles táncitanítók kenyerét elvenni, mert azok is fizetnek adót és némelyiknek nagy családja is van, de azt a táncitanítók is érdemlik meg, — ne kultiválják a modern tancokat olyan irányban, hogy azok az erkölcsi érzületre károsak legyenek és a józiséget sértsék.

Amint halljuk a táncitanítók meg is ígérték, hogy az érzéki táncoktól függetlenül magukat.

Tehát függetlenítsék is inkább legyenek a nemzeti táncokért kissé konzervatívok és akkor a hatóság nem fog kellemetlenkedni. A hatóság helyesen teszi ha vigyáz és csak akkor tenné helytelenül, ha a táncitanítók nemzeties törekvéseit gátolná.

A „Baranyavármegyei Tanító Egyesület” okt. 23-án tartotta első gyűlését 8 esztendői téllenség után. Veiyand József „Reform törekvések a művészi nevelés terén” című előadásából ideiktatok pár sort.

— „A falu ősi egészséges esztétikája a megsemmisülés felé halad és ennek az esztétikai értéknek megsemmisülésével összedül a falu egész multja. A falu a várost majmolja és ez a majmolás nem evolúció, hanem a beteges megállás. A város esztétikája, ha van ilyen, az nem magyar. Ennek a szomorú esztétikai súlyedésnek oka: egyrészt a nép iskolázatlansága, másrészt az, hogy a népisiskolákban a művészi nevelésre nem fektetnek kellő súlyt.”

Veiyand József nevével még sokszor fogunk találkozni és azt hiszem az ő nyomdokain haladva a leghamarabb eltűnethetnénk azt a botránykövet, amit valaha azért ejtett pár világtalan az útra, mert félt a falu műveltségétől. Pedig ha ez a pár világtalan nem ismételt volna, hogy „a falusi csak kaszálni tudjon” a falunak most színmagyar kulturája volna és csöppet sem majmolna a cseppet sem magyar nagyvárosi kulturát. — Szerencse, hogy ez minden falura nem vonatkozik.

Tegnapelőtt hajnalban Keszthely és Balaton-szentgyörgy között nagy vasúti szerencsétlenség történt. Meg dőbbsen az ember, hisz alig van nap, hogy a sajtót ne foglalkoztatná ezen szomorú tények. Mi hát az oka a sok szerencsétlenségnek? A vasúti alkalmazottak agyon vannak zsarolva munkával, vagy a felügyelet hiányos? Vagy az emberi fizikum gyengébb a sok rázkódtatás után, hogy elalszik a távirógép mellett, midőn sok életről van szó? Vagy az emberi lélek most is érzi az átkos tekintélygözlődő, fegyelmet nehezen tűrő, kötelességet felületesen vevő forradalmak mérgeit? Valahol nagy hibának kell lenni, hogy a katasztrófák egymást érik. — És így azon sem lehet csodálkozni, ha a zalaegerszegi fahidakon, míg a vicinális 5 klm. sebességgel halad, sok gyengébb idegzetű elsápad. Valahol hibának kell lenni, mert az is furcsa, hogy több mint félv év óta épülnek a hidak és még ki tudja meddig épülnek. Sokan azt mondják — örökösen. Itt is, ott is valami hiba van tehát az bizonyos.

Vigyázzó.

Reformációi ünnepély. F. hó 29-én, vasárnap d. u. 5 órakor az evangélikus templomban a protestáns egyház reformációi emlékünnepélyt tart ének és zeneszámokkal. Ünnepebeszédet Kutas Kálmán lelkész mond. Ez alkalommal lesz először meggyújtva a templomba most bevezetett villany.

Loptak a borozók.

Özv. Iftsits Józsefné Batthányi-utcai bodegájában mulattak özv. Kozma Sándorné és Smodics Gyula tófeji lakosok.

A szomjas mulatók nagyon enyves kezű egyének lehetnek különben, mert midőn a bodegásné egyszer kiment az udvarra, a mulatók benyultak a kasszájába és Smodics Gyula 1000 koronát, özv. Kozma Sándorné pedig 100 koronát markolt ki.

A bodegásné rögtön jelentette az esetet a rendőrségen, ahol azok beismerő vallomást tettek. A vallatás előtt Smodics az ezer koronát odaadta a rendőrnök, hogy azt motozásnál ne találják nála, de tévedett, mert a derék rendőrünk ezért külön feljelentette Furcsa eset, mikor a mulató is lopásra velemedik.

Keletről jöttem . . .

Keletről jöttem, nagy lettek hondból,
Üzentek tőlem Botond-unokák,
Mert ott még mindig nagy viadal járja,
S Botondok védik vérről a hazát.

Mert ott még mindig tűzben ég az éjjel,
S vajudnak vészes, viharos idők,
És tűzben izzanak Dardanellák halmi:
Piros szívekre piros szemfedők.

Mert ott még mindig szív dobog a mellben,
Mert ott még mindig érdem a merés,
Mert ott még mindig szép a hősi élet,
De szép — ha kell — a hősi temetés.

Üzentek tőlem Bosporus lakói,
Hogy vérről vívni vissza nagy hazát,
Üzentek tőlem Botond unokát:
Hova lettek a szittyá unokák?

Hova lettek a párducos vitézek? . . .
Csodák várdása, nem hoz pirkadást,
Magyar testvérünk öbetett kezekkel
Ne várj, ne várj te új fültamadást!

Az életért először meg kell halni,
És merni kell, mert nincsenek csodák . . .
Keletről jöttem, nagy lettek hondból,
S üzentek tőlem Botond-unokák.

HUHN OYULA.

HIREK.

— Személyi hir. Kolbenschlag Béla főispán ma reggel Nagykanizsára utazott, hogy a Horthy-akció ügyében a szükséges intézkedéseket megtegye.

— Házasság. Schütz Helén és dr. Hoffmann János f. hó 29-én d. e. 10 órakor tartják esküvőjüket Jakum-u. l. sz. alatti lakásukon. Minden külön értesítés helyett.

— Meghalt a „postás bácsi.” Pintér János ny. m. kir. posta- és táviráda altiszt, akit a városban öreg és fiatal egyaránt megbecsült és szeretett, tegnap este 68 éves korában meghalt. Ma d. u. 4 órakor temették el nagy részvét mellett.

— A Kummer kávéházban játékbándát fogott el a zalaegerszegi rendőrség. A játékosok ügyét a járásbíró fogja tárgyalni.

— Reformációi istentisztelet okt. 31-én az ev. templomban d. e. 10 órakor lesz.

— A selyemhernyó tenyésztés sikerült. A zalaegerszegi adóhivatal területén ez évben 490.000 K értékű selyemgubót váltott be. Legtöbbet termeltek Zalaegerszegen, Bucsuszentlászlón, Hetésen Pölöskén, Rajkon és Hahóton. Összesen 64-en foglalkoztak selyemhernyó tenyésztéssel.

— Másfél millió adó történet Egerszegén. Mull számunkban közöltünk egy több millió adócsalást, ami Budapesten történt s ma megdöbbenve olvastuk a „Zalamegyei Ujság”-ból, hogy dr. Mándy Jenő helybeli patikus 1.5 millió adócsalást követett el. Utána jártunk a nagy esetnek és a legilletékesebb hivatalos helyen azt az információt kaptuk, hogy ez a hír nem felel meg a valóágnak és hogy a „Z. U.” semmiesetre sem vette a szenzáció hírét hivatalos forrásból. Sőt azt is mondták lapunk tudósítójának, hogy az ilyen ügyeket már a nyomozás érdekében is titkolni kell. Mi nem akarunk senkit alaptalanul meghurcolni, de megjegyezzük, ha a hír ténynek bizonyul, úgy mi sem leszünk kiméletesek, de ha csak kacska, kár volt azt a cikket leadni. Egyébként Mándy Jenő dr. úgy nyilatkozott, hogy távol áll tőle minden csalás. Mi várjuk a fejleményeket és hivatásunkhoz méltón az igaznak fogjuk majd pártját.

— A keszthelyi gazdasági akadémia a világ legrégebb gazdasági intézete 125 éves.

— A must is öl. A múlt éjjel Böröndi Mihály 70 éves zalaszentiváni lakos állapotaiban hazafelé tartott a hegyről és beleesett az előtöltött utmellei vizöntésbe ahol megfulva találták reggel.

— Rendőrvizsga. Tegnapelőtt d. u. ismét 12 rendőrfelölt tette le az államrendőri vizsgát dicséretes eredménnyel.

— A vasúti kocsikat máától kezdve fűteni fogják.

— Belföldi kis hírek. Kiss Tibor váci fegyenc 26 tagu betörőbandáját elfogták. — A budapesti kereskedelmi és ipari kikötő keretében létesülő vámmentes kikötő építkezése folyamatban van. — A kőszegi nemezzgyár munkásai sztrájkba léptek. — A budapesti pékmunkások ma részleges sztrájkba léptek. — Bud János közlekedésügyi miniszter letette az esküt. — November 10-e után a nemzetgyűlést ismét összehívják.

— A rendőrség újabb tanujelét adta éberségének, mert az éjjel két mezei tolvajt elfogott akik több ezer korona értékű terményt akartak ellopni.

— A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgája nov. 3-án d. e. 9 órakor lesz. A vizsgálati kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Sopronba küldendők.

— Külföldi kis hírek. György szerb királyi herceg nyilvános árverésen eladja Jovait, hogy pénzzavarából szabaduljon. Sándor király koronázásának emlékére emlékbélyeget hoznak forgalomba. — A Kaukázus északi vidékén a lakosság fellázadt a vörösek ellen. — Németország mezőgazdasági gépekben fizeti a jóvátételt Jugoszláviának. — Stinnes megszerezte a berlini kereskedelmi társaság részvénytőkéjének több mint harmadrészét. — A Bécsbe menekült hazaáruók október 30-án nagy emlékünnepélyt rendeznek a forradalom emlékének. Vajjon az eszükbe jut-e, hogy az elvesztett rész hogyan szerezzük vissza, amit ők adtak el? — A román parlamentben Bratinau kijelentette, hogy nagy nehézségeket okoz a világ-politikában a francia-angol ellentét. — A bécsi Rote Fahne Seypel kancellárt oly módon fenyegette meg, hogy cimlapján közölte a kancellár képét, mögötte Stürgkh grófnak Adler által átlótt koponyáját. — A lemondott angol miniszterek tegnap visszaadták a királynak a pecsétjeiket. — Szovjetországban megszüntették a papok üldözését. — Lord Robert Cecil intelmet intézett Franciaországhoz, hogy annak is áldozatokot kell hozni a jóvátételi kérdéshez, mint Angliának. — Bulgáriából kiutasították az orosz izsikeket.

Csöves tengeri, árpa és szobafítésre alkalmas finom francia kocsz raktáron kapható. „FUTURA” kirendeltsége ZALAEGERSZEG, Sas utca 1. sz.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 október 26.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	82
London	11400	Stockholm	680
Newyork	2575	Sweiz	465
Berlin	115	Bécs	3-40
Milano	110	Zágráb.	10-40
Páris	195	Varsó	0-26

Zürichben:

	Okt. 24.	Október 27.
a magyar korona	0-21 1/2	0-21 1/2
az osztrák korona	0-072	0-07 1/4
Berlin	—	0-12 1/2

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Október 24.		Okt. 27.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9300	—	9300	—
Font	11045	—	11400	—
Dollár	2575	—	2575	—
Francia frank	195	—	183	—
Lengyel márka	—	25-5	—	23
Márka	—	80	—	70
Lira	110	—	105	—
Leu	14	50	15	50
Cseh korona	84	—	82	—
Dinár	40	—	41	—
Svájci frank	485	—	470	—
Osztrák kor.	—	3-40	—	3-40

Terményjelentés.

	Október 24.		Okt. 27.	
	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
Búza	11450	11100		
Rozs	7130	7200		
Árpa	7050	7000		
Zab	6500	6800		
Tengeri (csöves)	—	5350		
Korpa	5050	4800		
Repce	16500	17000		
Köles	—	—		

Laptalajlás: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadó-társaság.

Hirdetési díjak:

1 hasábos miliméter sor	2 korona.
Szöveg között	3
Nyittdíjban	4

Tejésli, mézet, diát, szalás takarmányt

minden mennyiségben a legmagasabb napi árban állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHLMÜLLER LAJOS
Sürgőnycim: Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon 6. szám.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

28-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Fellegadok önállóan dolgozó bogárnár és kovácssegédet

TAHY R. UTÓDA KAKAS ÁGOSTON

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE ZALAEGERSZEGEN AZ „ARANY BÁRÁNY” ÉPÜLETÉBEN. ALAPITTATOTT 1842-BEN. TELEFON 131 SZÁM

Nyomdalmunkák:

meghívók, falragaszok, üzleti és családi értesítések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. Irodalmi és zenemű-ujdonságok, művészi képeslapok és képek, levélpapírok (diszdobozok és mappák), Irodaszerek, Irópapírok legjobb minőségben, legolcsóbb napi árban A „Zalavármegye” kiadóhivatala

Cséplő- Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
benzin, Motorhengerolaj, Motor olaj 53-0

Kötegetelt vágott fa a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság

HIRDETÉMÉNY.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár R. T. igazgatóság nevében közzhírre tesszük, hogy a folyó 1922. évi október hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlés elhatározta miszerint

„Zalaegerszegi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”

cég alatt a Zalamegyei Központi Takarékpénztár Részvénytársasággal egyesül.

Midőn ezt tisztelt ügyfeleinknek b. tudomására hozzuk kielentjük, hogy az egyesült két pénzüstézet vagyion az 1876. évi XXXVII. t. c. 208. § 4. pontja értelmébe csak e törvény 204. §-ában megszabott határidő letelté után fog egyesítettni és hogy az elkülönített kezelésé a két pénzüstézet egyesült kezelő igazgatósága felelős séget vállal.

Zalaegerszeg, 1922. évi október hó 24-én.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár R. T. nevében:

HAJIK ISTVÁN s. k., BOSCHÁN GYULA s. k.
elnök. titkár.

Nagy Ferenc

I. rendű okleveles patkoló és kocsi-kovács
Zalaegerszeg, Hegyl-utca.

Elvállalok mindenféle ruganyos kocsik szakszerű átalakítását és javítását, valamint mindenféle gazdasági kovácsmunkák elkészítését jutányos áron.
Késs kocsikat raktáron tartok!
PONTOS ÉS FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.

Épület és butor.

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 72-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

I N D U L Á S				É R K E Z É S			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Hovnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul 2 15
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről 4 40
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról 6 —
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról 21 15
7 53		Celldömök	Győrbe ér. 1720. Bpeat keleti pu. gyors ér.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors 11 49
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.) 14 —
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre ér. (gy.) 1541. Nkanizsára ér.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors 8 —
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről 13 10
15 43		Celldömök	Győrbe ér. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról 16 50
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról 7 20
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről 20 55

HA UTAZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi-irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Viam mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerezhetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomtatott Tahy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszegben. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Főszerkesztő: N. SZABÓ GYULA.

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HUNGARÉNIK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Kilételése: 1. évfolyam 180 H. Eztes szám 5 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország felláadásában Amen.”

Erdélyi képek.

— Vigyázatok az oláhra. —

Jóslatomat fentartom. Három évvel ezelőtt, nyomban ahogy az oláh betült, azt mondogattam, hogy tíz-tizenöt év múlva Erdélyben nem lesz semmi magyarság. Ők tíz év alatt is elvégzik azt, amit mi ezer év alatt nem tudunk elvégezni. Nem is akartunk. Elég nagy baj az. Mert talán már meggyőződhattunk róla, hogy elég nagy baj az, amit ezer év alatt csináltunk, jobban mondván, amit nem csináltunk. Vagy talán ma még nincs okunk meggyőződni? Talán csak tíz év múlva fogunk meggyőződni?

Nős: tíz esztendő múlva Erdélyben nem lesz magyarság. Mondottam és mondom. Ezért a pesszimizmusomért, kislelkűségemért sokan agyon is ütnének, hazafiatlansággal vádolhatnának. Azonban a feltételt oda kell gondolni, ha nem mondtam volna is, s ha nem mondanám is. Ezt a feltételt, tudniillik, hogy: Ha valamiféle mennykő bele nem üt nagy ántántba, kis ántántba, ha az oláhok bent maradhatnak: ez esetben tíz esztendő múlva teljesen vége van Erdélyben a magyarságnak.

Más kérdés, hogy vajon eljön-e ez a mennykő, vagy nem? s mikor? Először csak óhajteni lehetett. Most már látni is lehet, de még csak apró sziporkákban istennyila alakjaiban jelentkeznek itt és ott.

Ha eljön igazában, jó lesz; ha nem jön el: vigyázatok az oláhra.

A napokban a kezembe került egy erdélyi magyar felekezeti érettségi bizonyítvány. Egyebek mellett ebből is láthattam szomorú jóslásomnak a megerősítését.

1919-ben teljesen befészkelődött az oláh. De a rá következő 1920-ban még teljesen a régi magyar módra állították ki az iskolai bizonyítványokat, legalább az érettségit. 1921-ben már „Certificat” az okmányoknak a címe s utána van magyarul is: „bizonyítvány.” A papírlap ketté van osztva, első felében oláh nyelven vannak felsorolva a tantárgyak és az érdemjegyek, a második felében magyarul is. A tanárok neve magyarul van aláírva. Az oláh biztosok közül csak egyik írta alá a bizonyítványt, természetes, hogy oláhu.

A következő évben kidobják az érettségi tárgyak közül a magyart s helyébe teszik az oláh nyelvet. S egyuttal az oláh nyelv lesz a rendes tárgy s a magyar nyelv rendkívüli tárgy.

A rákövetkező évben a magyar történelmet nemcsak az érettségi tárgyak közül, hanem az egész iskolából kidobják s helyébe teszik az oláh történelmet, melyben a két hélig uralkodott és meggyilkolt Mihály vajda fog szerepelni európai hírű fejedelmeként, nem ám Bethlen Gábor.

1924-ben a bizonyítvány fején csak ez lesz: Certificat. Azután a bizonyítványból is lesorvad a magyar szöveg. Következő évben, előbb csak az oláh nyelv és az oláh történelem, később

a tantárgyaknak fele oláhu fog taníttatni. Két év múlva minden tárgyat oláh nyelven tanítanak. Addig már mind megtanulnak oláhu a magyar tanárok, vagy kicseréltetnek. Ha lesz még Boros Balázs, vagy Demeter Dávid nevű magyar tanár, ezek is kötelesek lesznek így írni a nevüket: Vasziliju Borosiu és Dávidiu Demetriu. Felekezeti iskola lévén legtovább marad magyarnak a hittantanára, mint, hajón az árbóc. De, utoljára bár, ezt is elborítja a hullám. S mikor már teljesen eloláhosodott az iskola, akkor legutoljára, ha még lesz ott egy-két magyar születésű, megtiltják a magyar beszédet a magán társalgásban is. S nefelejtjük el, hogy az emberekkel együtt mennek el majd legesleg utoljára a vallások is.

Mikor ezt az iskola-történetet látjuk, jegyezzük meg, hogy ez az oláhsítás hálózatának csak az egyik szála. A többi szálak szintén működnek, hogy kifogdossák a tóból a halakat, a magyar halakat.

S mikor ezt írom, annak teljes tudatában vagyok, hogy százan és ezren rémlátónak tartanak. De írom mégis.

Mert mi az a kisebbségi jog, kisebbségi védelem? Azt tudhatják és hangoztathatják ott a népszövetségi gyűléseken, népszövetségi ligák uniójában s az uniók ligájában, de minderről az oláhok semmit sem tudnak s mi közül nekik az uniókkal? Oda se mennek. A népszövetségbeliek szónokolnak, az idegenek dicsérik a kupola csarnokot, magasztatják a magyar eredményeket, védelmezik a kisebbségeket lelkes szölamokban s az oláh ezalatt elpusztítja a a magyart.

Aki bizik, bizzék a népszövetségekben, ne legyen kishitű, mint én, legyen nagy lelkű: Vigyázatok az oláhra. Én csak a mennykő-csapásban bízom. *Borbély György.*

Hősök emléke.

A világháboruban elesett hősi halottjaink emlékét az egész ország népe fájó szeretettel ünnepli Mindenszentek napján. Zalaegerszegen az elesett hősekről a protestáns vallásuk október 31-én d. e. 11 órakor istentisztelet után tartandó ünnepséggel fognak adózni a hősök emlékének, mely alkalommal Kutas Kálmán ev. lelkész imát mond.

A róm. kath. egyház november 1-én délután 6 órakor fogja leróni kegyeletes kötelességét a hősök emlékezetére. Ez alkalommal az elemi iskolák hivatalosan kivonulnak.

A hősök sirjának Mindenszentek napján történő feldiszipítését a „Mansz” vállalta el.

Hisszük, hogy a mindnyájunk közös halottainak emlékét az eddig tapasztalt közömböség megcáfolásával — az egész város közönsége magáénak fogja tartani.

— Reformációi ünnepély. F. hó 29-én, vasárnap d. u. 5 órakor az evangélikus templomban a protestáns egyház reformációi emlékünnepélyt tart ének és zeneszámokkal. Ünnepi-beszédet Kutas Kálmán lelkész mond. Ez alkalommal lesz először meggyújtva a templomba most bevezetett villany.

A szombathelyi lisztpanamáról

megemlékezett a múlt hetekben a Zala vármegye; szükséges tehát folytatni, amint maga a történet is folytatódik. Véletlenül kipattintotta a véletlen. A rendőrségi nyomozat rájött aztán, hogy a főbűnösön kívül, akit a rendőrség tart fogva, még hat járásat kell az ügyészségen tartani s ezeken kívül még tizenhárom egyén ellen folytat nyomozatot a rendőrség orvgazdaság s lánckereskedelem miatt.

De hát ki volt Zámboni Gyula, aki a nagymennyiségű lisztet eladta? Azt a lisztet, ami nem az övé. Zámboni az alispáni hivatalban volt a referens mellett, tehát valami al-alkalmazott; a lisztraktárnak adta ki a cédulákat, hogy ennek, meg annak adjon ki ennyi, meg annyi lisztet; azoknak, akiknek nem dukál liszt s azoknak is, akik már kivették a porciójukat. A kárból 100 ezer korona biztosítva van és 100 q liszt.

A történetből elég ennyit tudni. Valami egyéb érdekelheti a közönséget. Hogyan adhat lisztet Zámboni olyanoknak, akiknek nem dukál? Mindenki tudja, hogy a szomszédja kaphat é lisztet, vagy nem. Ha idegeneknek ad, még pedig 100 meg 100 méter mázsákat, akkor nem jut az illetékeseknek. Hát hol voltak az illetékesek, akik nem kaptak egy éven át, hogy nem panaszkodtak?

De talán nem csoda. Ezek az intézmények úgy vannak szervezve, hogy a közönség a lisztraktárost látja és tartja egyedüli fő mindenhatónak. Nem lehet tudni, ki a rendező, vezető, igazgató, felügyelő. A lisztraktáros évekig eltaszigálja a közönséget azzal, hogy holnap megérkezik a liszt.

Ugy van szervezve ez a kedvezményes lisztkiadás, hogy nem tudja a közönség, vajjon városi hatóság, megyei hatóság, társadalmi szövetkezés, vagy „csoport” hatóság é az, ami elől rendelkezik. A csoport átalakult szövetkezett. Ember azt meg nem mondhatja, hogy e fölött melyik minisztérium a legfőbb fórum. S hogy vajjon ez intézmények alkotmányosak é vagy abszolutisztikusak.

Annyi bizonyos, hogy ezek az ellátatlanok intézményei olyan látatlanok és láthatatlanok. Kivált sok portéka bennök. Sem felülről nincs biztos ellenőrzésük, sem az ugynevezett tagoknak nincs alkotmányos összegyűlekezésük, ahol kivánságot vagy panaszt adhatnának elő. Ha nincs is nekik. Legalább egymásközt. Ezek az ellátatlan tagok is láthatatlanok.

Ebben a rendszertelenségben az ellátatlanságoknak és köztisztviselőségeknek is a tagjai úgy érezhetik magokat, mint a kéregető cigányok. Aki kap, az örvendhet, aki nem kap hallgasson, a világ szerint amugy is „ingyer.” kap. Legfőbb mindenható a lisztraktáros é a referens mellé beosztott jegykészítő Zámboni. S a rendszertelenség é a panama folyhat Isten tudja meddig, — mert amint jelezte volt már az ujság, ezt is a véletlen pattintotta ki.

Hatanként.

— Az irigységről.

Ősz van, hideg van, sár van, esős idő van. Tehát van influenza is. Enélkül is olyan bágyadt, lehangolt az ember, mintha beteg volna. S főképen komor és mogorva.

Emberemlékezet óta nem esett egymásmellé két ilyen hónap, mint ez a két őszi hónap. Szeptember elején megkezdődött az eső hullás, októbernek már vége, de az eső még javában tart. Néha szünetelt ugyan az eső egy-két napig, de fellegtelen derült eget és napot az égen nem láthattunk ezalatt sem.

Tehát csupán a krónika kedvéért is följegyezhetem ezt az őszi esőt.

A földművelésre nézve az eső általában kövéríti a földet, bővíti a termést s gazdagítja a gazdát: de az őszi eső már eső után köpönyeg. Ellenkezőleg sok termést rothaszt: a szőlőt, kukoricát.

Mit mondjak a betakarításról? A terményeknek őszi betakarítása ünnepszámba megy — szép őszi napokon. Némelyiken örömtüzeket gyújtottak s lövöldöztek és láncoltak csak nemrégiben is az emberek. Például a szüreten. Nó most bizony csak azért kellett táncolni, hogy meg ne fagyjon az ember. Otthon a teát szörpölő embernek fogalma s képzelete sincsen arról, mi van ott künn amezőn: szeptemberben s októberben novemberi fagyos, csipős szélben, hol tiszta lassu, hol darás esővel keverve, bokáig a sárba süllyedve ássa a szegény s a gazdag is a krumplit. A lába fázik, keze meggémberedett, az orra érett paprika; s ha egyuttal öreg is, akkor a dereka úgy fáj, mintha a kasza tömlőc vagdálná s könnye-nyála sárralporral vegyest folyik végig az orcáján. Ezt az igazságot van jogom megírni. Okom is van rá, célom is van vele.

Én csak kukoricát tördeltem néhány napig és tőköt hordottam rakásra. Ez valóságos szalon munka a krumpli ásáshoz képest.

Szóval néha még a szüretelés is keserves munka. Ne irigyeljétek a földművelő sorsát.

Már pedig most annyi az irigye a földművesnek, mint fűszál a mezőn. Ezer esztendőn át úgy sem irigykedett rá senki. Most hát ki kell pótolni. Eddig senki, most mindenki.

Bizony néha-néha magamat is rajtakapom ezen a csúf mesterségen. Én is szeretném tiz-husz, 40—50 hold földet szántani. De ha csak kettő volna, még az is urrá tenne.

De hamar eszembe jut Horatius Flaccus poétának a kérdése: Hogy van az, hogy senki sincs megelégedve a maga sorsával, hogy mindenki a mások foglalkozását dicséri. Hát ugyan az Horatius bátyám uram, hogy az emberek többnyire szamarak s mindenkifőlött rosszmájúak, irigyek, önösök. Mindenki csak maga szeretne boldog lenni, s nem szereti, ha a másik is boldog.

Ime, hogy rájár a rud most a földművesre. Az irigykedés rudja. Mindenki irigylis ebből kifolyólag gyűlöli is. Csupán azért, mert van mit ennie. Régen lenéztük, mert nyomorult volt, most megvetjük, mert boldog.

Tudom én, mit kellene csinálni. A földműves most át kellene hogy adja ökrét, lovát, szamarát, szekerét, földjét, buzáját a tisztviselőnek s más egyéb városi embernek, — ő pedig ülne be a hivatalba s lenne kemény kalapu ur. Ekkor lecsitulna a láрма.

Igaz, hogy furcsa világ lenne, ha a hajós szántana s a földműves vitorláznék a tengeren; a regényíró beülne a műhelybe s az asztalos írná a regényeket; a diplomata varrná a cipelőt, s a csizmadia politizálna.

Mégse lenne jó. Maradjon ki-ki a helyén s legyen megelégedve a sorsával.

Hát úgy történt a dolog a földművesrel, hogy régen ő volt majdnem a legutolsó ember az országban. Inkább ezt is jelenti nálunk a *paraszt szó*, Bauer helyett. De régen a pénznek volt nagy értéke. Neki pedig pénze sohasem volt. Terménye árából az adón kívül alig tudott egy kis sót, ecetet, meg egy pipa dohányt venni. A földet turta éjjel-nappal, mint a vakondok. De pénze sohasem volt, mindig nyomorult volt, szegény volt és lenézett ember volt, *paraszt* volt,

De fordult a kocka most a nagy háborúval. A pénznek nincs értéke. S óriási, igazi nagy értéke van a föld terményének, az ennivalónak. Ez pedig neki van. Tehát ő most boldog ember.

De miért irigylik tőle ezt a boldogságot? Mert bizonyos, hogy irigyeli közéletünknek mindenik osztálya, mindenik rétegje, mindenik csoportja. Miért?

Nem gondoltok arra, hogy ezer esztendeig ő volt a nemzetnek igavonó barma. Ezer esztendeig ő tartotta a nemzetet a vállán, mint Atlasz az eget. Ő adott enni a nemzetnek s egy pipa kapadonánál több élvezete nem volt. Elismerést sem kapott senkitől. Iskolát, tudományt műveltséget, felvilágosodást csak annyit kapott, mint napsugárt a pince. Ezer esztendeig a barmával együtt gázolt térdig, nyakig a sárban, ganéjban. De értékes pénze nem volt, tehát utolsó volt, akinek elsőnek kellett volna lennie mindig. S most, hogy fordult a kocka, hogy ennivalója, ami a legnagyobb érték, van neki elég, azt sajnáljátok tőle? Vagy azt nem tűrhettek, hogy miért nem most is a legutolsó?

Ne irigyeljétek.

... Ősz van. S esős idő van, „szürke a menny, mint a bakkancsos köpönyeg.” Itthon ülök s nem irigykedem sem a katonára, sem a királyra. Rakosgatom, szárítgatom a párzsák kukoricámat, amit magam kapáltam. Erre büszke vagyok, azzal boldog vagyok s nem irigykedem senkire. *Borbély György.*

HIREK.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Lieszkovszky Ferenc letenyei r. k. tanítót a letenyei állampénztárhoz tisztnek nevezte ki.

— A vallás és közoktatásügyi miniszter Reichardt Lajos kir. tanfelügyelőséghez beosztott áll. tanítót szolgálattételre a budapestvidéki pénzügyigazgatóságához osztotta be.

— A vármegyei Horthy bizottság Kolbenschlag Béla főispán elnöklétével minden hétfőn d. e. 10 órakor értekezletet tart a vármegye gyűléstermében.

— A tanító. Ezt a szót itt nagyon nyomatékosan kell olvasni. Szeged környékén a csengelei iskoláról van szó. S ott több kilométerrel járnak a gyermekek iskolába. De a víz miatt otthon is maradnak. A tanító ezt nem tűrhette. Nem a közigazgatási bizottság nem tűrhette, hanem a tanító nem tűrhette. Egy teknyőben szállította át a gyermekeket, nem a közigazgatási bizottság, hanem a tanító, a saját teknyőjében. Csónak készítésre nem telik a tanító vagyonából, hát elvette a felesége teknyőjét s így hajókázattja a nebulókat. Így a kis nebulók bizony teknyősbéka módjára járnak iskolába s teknyősbéka módjára haladhat így a kultúra is — a tanítónak óriási akaratereje mellett is.

— A Zalaegerszegi Kereskedelmi Kör elnöksége értesíti kereskedő tagjait, hogy dr. Brand Sándor vármegyei főjegyző ur szombaton vagyis e hó 28-án a Kör helyiségében este 8 órakor a Horthy Inségakcióról előadást fog tartani. Az elnökség felkéri kereskedő tagjait hogy azon feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

— Az oláh. Aki nem ismeri, hát ismerje meg. Ebből a rövid kis históriából megismerheti. A brassói haszárnya udvarán történt, hogy a katona börtön előtt áldogált s beszélgetett két katona, az egyik Trinábu Vaszi vankuj (Erdélyben vankujnak is nevezik az oláhot) oláh katona, a másik Borsos Sándor daliás magyar katona. Beszélgetnek, tréfálkoznak, évődnek barátságosan. „Allj célba!” mondja a vankuj. „Itt vagyok!” feleli Borsos, s kiáll a tréfának. A vankuj veszi a puskát, puff! s Borsos leesik és szörnyet hal. Az oláh katonabíróság eléveszi az ügyet s megállapítja, hogy az eset véletlenségből történt. Trinábu vankujt fölmentették, a daliás Borsos magyart eltemették s a faluban sir egy nagy leány, zokog egy anya és káromkodik egy apa. — Jog, törvény, igazság nincs, sem szivben, sem észben, sem cselekedetben. Van rablás, van gyilkolás, van magyar pusztítás. Ez az oláh.

— A városi Horthy-segély Bizottság értekezletet tartott tegnap délután Fülöp József h. polgármester elnöklétével. Sajnos kevesen jelentek meg. Elhatározták, hogy gyűjtő íveket helyeznek el a hivatalokban, hatóságokban, egyesületekben s fölkerik a vezetőket, hogy egyes tagoknak, vagy ügyfeleknek rendkívüli ügyeikben csináljanak szelid és jólelkű adóztatást erre a célra. Másodsor: Karácsony előtt egy helyi gyűjtést rendez a bizottság, amikor nemcsak pénzt, de egyéb természetben való dolgokat is elfogadnak. Harmadsor: a télen egy vagy két művész estélyt rendeznek egy pár fővárosi művésznek s a helyi tehetségeknek a szereplésével.

— A jegyzők országos gyűlést tartottak a napokban Budapesten Morvay János elnökkel. Azt az indítványt fogadták el, hogy a IX—VI. fizetési osztályba s a segédjegyzők a X—VII. osztályba soroltassanak. Zalából Takács Mihály hévizszentandrászi jegyző indítványozta, kérjék a kormányt, hogy tegye lehetővé, hogy a felforgató sajtó ellensúlyozására megfelelő, a népnek szánt, keresztény és nemzeti irányu heti lap álljon a falu rendelkezésére s ennek terjesztése a jegyző kötelessége legyen.

— Tanítók, iskolák a Csány szoborért. Az október 6. vértanuk emlékünnepegyén a Csány szoborra gyűjtöttekből folytatólagosan ma három helyről kaptunk összegeket. Horváth István Zalabaksáról küldött 180 koronát, özv. Németh Györgyné Kerkakálócáról (u. p. Zalabaksa) szintén 180 koronát, Eppinger tanító a hévizszentandrászi r. k. elemi iskolától küldött 165 koronát. — A küldeménynek minden cseppje drága gyöngyét éri a magyar kulturának. Nem mondta nekem senkisem, de szintugy érzem: némelyek mondják magokban, gondolják, s szigorú négy szemközt emlegethetik is: ugyan miért beszélni most a szoborról? Egyéb nyomorusággal vagyunk most elfoglalva. Nem igaz. Az igazság az, hogy juthat, mert jut ide is, oda is, csak akarni kell. Akitől igazán nem jut, az nem is szokott kritizálni, s attól nem is lehet zokon venni; de ez a rész kevesebb; a tömegnek 80 százalékatól jut, ha akar. Aztán nem kell elfelejteni, hogy ez a szobor terv nem mostani tervezet, 1903-ban indult s a háboru törte derékon. Ebben is a háboru pusztítását kell megréparálni. Sz. G.

— Államosítják az Arad és Csanádi Egyesült vasutakat. Az oláh kormány, amely az utóbbi időben nagy sietséggel minden erdélyi magánvállalkozást nacionizált (oláhosított és államosított), most az Arad-Csanádi Egyesült vasutaknak állami kezelésbe való átvételét határozta el. Az átvételt nov. 15-re állapította meg az oláh kereskedelmi miniszter. Ez a rövid határidő a vasutak igazgatóságában nagy nyugtalanságot kelteit, mert ez alatt a rövid határidő alatt az átvételhez szükséges összeállításokat és kimutatásokat lehetetlen elkészíteni. — Hiszen éppen ezt akarja az oláh.

— Súlyed a krumpli. Vizsy János város-gazda mondja, hogy a Felsőerdő melletti kavicsos dombon ásatja a krumplit s ahol eddig soha vizes sem volt a talaj, most a kapavágásra szétloly és súlyed a krumpli is, az ember lába is, úgy hogy a munkát félbe kellett hagyni. Valószínűleg forrás került arra a tájakra.

— Egy haszontalan sühanc bolond módra lövöldözött az éjjel az utcán. Hihetőleg lerészegítette valaki. A rendőrség hamar lefűlte. Egyéb baj nem történt.

— A Hollak Honából c. füzet 30 koronáért megszerezhető „Kakas Ágoston könyvkereskedésében.” Érdekl. közvellenéből az erdélyi és kolozsvári kultúrát ismerő embereket.

— Az oláh nem fér a bőrben. „Demarsot” küld Magyarországnak. Reszkess magyar! Sajnálom, nem tudom megmondani mi az a demars egy szóban. Valami számonkérést és ijesztetést jelent, még pedig háborúval való ijesztetést. Mint mikor két jól fészült ur megjelenik valahol. Az oláh demarsot akar küldeni a magyar kormánynak, hogy szidja meg Szilágyi Lajos ellenzéki képviselőt, miért merészelt ez az ur a múlt heti egy napos országgyűlésen tiltakozni a gyulafejevári oláh koronázás miatt. Most tehát néhány hélig evvel vannak elfoglalva az oláhok, hogy a demarsot vajjon küldjék, vagy ne küldjék. Sőt a demarsot együtt küldenek a csehekkel s a jugoszlávokkal. A dologban az lehet, hogy az oláhnak nem elég az a kis szerzemény, amivel 15 év alatt ingyen megtízszerezte kis országát, most legkevesebb a Tiszáig kellene nekik a föld, esetleg a Dunáig. Szóval nem fér meg, ki akar ugrani a bőréből, mint a Rana rupta, az egykori béka, amelyik kipukkadt volt.

A szerkesztő levele. Bagdad. Kedves Barátom! Neked teljesen igazad van. Azt nem kívánhatja sem miniszter, sem a tanfelügyelő, de még a lapszerkesztő sem, hogy a tanító már sepreghessen is. Azt a pár sornyi hírecskét nem helyeseltem, de már nem akadályozhattam meg. Különben nem rossz indulattal volt csinálva; a fiatal újságíró szeret élcetni, ahol nem is kellene. Ő most már túl van Ungon-Bergen. A te jelentésedben sem kellett volna ott lenni annak az egy szónak. Csak ez adott alkalmat a tréfára. Itt nem szunyog szűlte az elefántot, hanem a bolha.

Lapzártakor érkezett táviratok.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Budapest, okt. 28. A jászóvári premontrei tanítórend leghíresebb intézete, a kassai főgimnázium nem maradhat tovább az elcsatolt városban, mert a csehek elűldözték törhetetlen hazafiságuk miatt a premontrei tanárokat. A tanítórend most Gödöllőn szandékozik új főgimnáziumot alapítani nagyszabásu fiu internátussal kapcsolatban.

Róma, okt. 28. Az új kabinetben Giolitti veszi át a miniszterelnökséget, Orlando a külügyministerséget, a fascisták valószínűleg két tárcát kapnak: a munkaügyi és a technikai.

Belgrád, okt. 28. Konstantinápolyi jelentés szerint Kemal pasa békefeltételei a következők: Nyugat Tráciában népszavazás döntson arról, hogy hová tartozzék. A görög hadiflotta megsemmisítendő, amint annak idején megsemmisítették a német hadiflotta. Ez szükséges azért, nehogy Görögország újból veszélyeztesse a békét. A tráciai görög lakosságot és a Görögországban élő ozmán lakosságot ki kell cserélni. Az égei tenger szigeteit semlegesíteni kell, nehogy ott a görög flotta bázist létesíthessen. Törökország végül követeli, hogy Görögország hadikárpótlást fizessen neki.

Budapest, okt. 28. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye a nyomorenyhítő akcióra készpénzben és terményekben 160 millió koronát meghaladó összeget gyűjtött. E szép eredmény legfőképpen Almássy Sándor főispán érdeme.

Budapest, okt. 28. A közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére a kedvezményes áru élelmiszer és ellátás helyett járó készpénz-váltás összegét minden egyes személy után 3000 koronában állapították meg novemlertre. Akik már kedvezményes áru burgonyát kapnak, háromszáz koronával kevesebb váltásót élveznek.

Kolozsvár, okt. 28. Az erdélyi magyarság két nagy szervezete: a „Magyar Szövetség” és a „Magyar Nemzeti Párt” egyesültek az új magyar pártban. Az új egyesülés rövid időn belül kiáltványban fogja kifejteni programját a „romániai” és magyar kisebbség előtt.

Prága, okt. 28. A felvidéki keresztény szocialista párt népgyűlést hívott össze Besztercebányára, amelynek megtartását a csehtelepültek meg akarták hiúsítani. Lärmájukkal lehetetlenné tették a szónokok meghallgatását s a rendőrség képviselője azzal az indoklással, hogy Besztercebányán csak tíz keresztényszocialista van, feloszlatta a gyűlést.

Budapest, okt. 28. A kiviteli illetekekről szóló törvény végrehajtása iránti intézkedések módosításaként a pénzügyminiszter elrendelte, hogy héjas dió után mázsánként 30, a beles dió után 90 kilogrammot tartanak vissza az exportőrök (kiszállítók) a budapesti élelmiszer üzemnek ingyenes átadásra. A mák mm.-ja után 15 kilogramm adandó át.

London, okt. 28. Az irországi köztársasági párt új kormányt alakított, melynek elnöke De Valera.

Prága, okt. 28. Az idei kedvezőtlen időjárás következtében az Erdős Kárpátokban 150 ezer ember éhezik. Az inséghez még járványok is járulnak. A gyermekhalandóság óriási.

Páris, okt. 28. Az Intransigent jelenti, hogy Kemal pasa a keleti konferencia elhalasztását fogja kívánni és azt az indítványt terjeszti elő, hogy a konferenciát csak akkor kezdjék meg, amikor keleti Tráciát a törökök már megszállották. E szerint a béketárgyalásokat nov. 20-ika előtt nem kezdenék meg.

Lapfőlapjónos: „ZALAVÁRMEGYE” lapkiadó-társaság.

Hirdetési díjak:

I hasábos milliméter sor — — — — — 2 korona.
Szöveg közölt — — — — — 3
Nyilttérben — — — — — 4

Eladó 1-2
egy földszintes **üzleti ház**
a Kossuth Lajos-utcában.
Érdeklődni lehet Boschán Gyula ügyvédi irodájában. Közvetítők nem díjaztatnak.

Magyar Országos Biztosító Rt.

Kartellen kivált — Olcsó díjak!
Elsőrangú viszontbiztosítási összeköttetések. — Olcsó díjak.

Zalavármegyei főügynökség

Zalaegerszeg, Kisfaludy-utca 8. szám.

Vezető: N. Szabó Gyula titkár.

Üzlet szerzőket magas díjazással felveszünk. 1-5

Elfogad minden lehető biztosítást.

Kocsi-bunda,

farkasprémmei bélelve eladó.

Bővebbet a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege,

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, szeméiv- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-tér, Üzletiszviselői barakk-épület.
Telefon 359.

Igazgatóság: Fő-ut. B. Bazár-épület. Telefon 356.
Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi.
21-26

ELADÓ ZALAEGERSEGEN egy 2/3 HP.

gőzlokomobíli

720 mm. cséplővel, összes szijjazattal, szerelvényvel együtt.

HEGYI FERENC, Berzsényi-utca 36. sz.

Tojást, mézet, diót, szálas takarmányt

minden mennyiségben a legmagasabb napi árban állandóan vásárol

Zalai Termény Kiviteli Vállalat

STUHMÜLLER LAJOS
Sürgőnycim: Stuhlmüller Zala-szentiván. Telefon 6. szám.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszerünkért jótállást vállalunk. Kir. udvari HANGSZERGYÁR

S T E R N B E R G
Budapest, Rákóczi-ut 60/C. számú szájpalotájában

Írja meg azonnal, hogy milyen hangszerre van szüksége és mi arról általánosan küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Irvítandó hangszerét küldje postán gyárunkba, jutányosan ujjalakítjuk. Gramofontulajdonosoknak legújabb hanglemezekről lagyon és bérmentve küldjük musorjegyzékünket

